

Załącznik nr 2
do uchwały nr 747/2025
Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej
z dnia 18 września 2025 r.

Ocena programowa

Profil praktyczny

Raport samooceny

Kierunek: **PIELĘGNIARSTWO**

Studia drugiego stopnia, profil praktyczny

Nazwa i siedziba uczelni prowadzącej oceniany kierunek studiów:

Poznańska Akademia Medyczna Nauk Stosowanych

im. Księcia Mieszka I

Wydział Nauk Medycznych

ul. Bułgarska 55, 60-320 Poznań

Tel. 61 646 02 67

www.pam.poznan.pl

rektorat@pam.poznan.pl

Link do Raportu samooceny na stronie www Uczelni:

<https://pam.poznan.pl/bip>

Nazwa ocenianego kierunku studiów: Pielęgniarstwo

1. Poziom/y studiów: **studia drugiego stopnia**
2. Forma/y studiów: **studia niestacjonarne**
3. Nazwa dyscypliny, do której został przyporządkowany kierunek¹

Nauki o zdrowiu

W przypadku przyporządkowania kierunku studiów do więcej niż 1 dyscypliny:

- a. Nazwa dyscypliny wiodącej, w ramach której uzyskiwana jest ponad połowa efektów uczenia się wraz z określeniem procentowego udziału liczby punktów ECTS dla dyscypliny wiodącej w ogólnej liczbie punktów ECTS wymaganej do ukończenia studiów na kierunku.

Nazwa dyscypliny wiodącej	Punkty ECTS	
	liczba	%
Nauki o zdrowiu	120 (standard 2024) i 128 (standard 2019)	100

- b. Nazwy pozostałych dyscyplin wraz z określeniem procentowego udziału liczby punktów ECTS dla pozostałych dyscyplin w ogólnej liczbie punktów ECTS wymaganej do ukończenia studiów na kierunku.

L.p.	Nazwa dyscypliny	Punkty ECTS	
		liczba	%

Na studiach prowadzone jest kształcenie przygotowujące do wykonywania zawodu nauczyciela

- TAK NIE

W przypadku zaznaczenia opcji TAK, proszę wskazać rodzaj zawodu nauczyciela, w zakresie którego prowadzone jest kształcenie (można zaznaczyć więcej niż jedną opcję):

- nauczyciel przedmiotu .....²
- nauczyciel teoretycznych przedmiotów zawodowych .....²
- nauczyciel praktycznej nauki zawodu .....²
- nauczyciel prowadzący zajęcia .....²
- nauczyciel psycholog
- nauczyciel przedszkola i edukacji wczesnoszkolnej
- nauczyciel pedagog specjalny
- nauczyciel logopeda
- nauczyciel prowadzący zajęcia wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka

¹Nazwy dyscyplin należy podać zgodnie z rozporządzeniem MEiN dnia 11 października 2022 r. w sprawie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych oraz dyscyplin artystycznych (Dz.U. 2022 poz. 2202).

² Należy podać nazwę przedmiotu/zawodu/zajęć

Efekty uczenia się zakładane dla ocenianego kierunku, poziomu i profilu studiów

Dla standardu kształcenia zgodnego z Rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 10 października 2024 r., zmieniającym rozporządzenie w sprawie standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu lekarza, lekarza dentystry, farmaceuty, pielęgniarki, położnej, diagnosty laboratoryjnego, fizjoterapeuty i ratownika medycznego (Dz. U. z 2024 r. poz. 1514).

OGÓLNE EFEKTY UCZENIA SIĘ

W zakresie wiedzy absolwent zna i rozumie:

- 1) regulacje prawne w zakresie wykonywania zawodu pielęgniarki i udzielania świadczeń zdrowotnych;
- 2) założenia kształcenia na studiach przygotowującego do wykonywania zawodu pielęgniarki i kształcenia podyplomowego pielęgniarek;
- 3) kierunki rozwoju pielęgniarstwa w Europie i na świecie;
- 4) problematykę zarządzania zespołami pielęgniarskimi i organizacji opieki zdrowotnej;
- 5) uwarunkowania rozwoju jakości usług zdrowotnych i zarządzanie jakością;
- 6) uwarunkowania kulturowe i religijne sprawowania opieki pielęgniarskiej nad pacjentami różnych narodowości i wyznań;
- 7) zadania pielęgniarki w opiece koordynowanej w podstawowej opiece zdrowotnej;
- 8) zasady orzekania o czasowej niezdolności do pracy i wystawiania zaświadczeń o czasowej niezdolności do pracy;
- 9) standardy realizacji świadczeń w ramach zaawansowanej praktyki pielęgniarskiej oraz świadczeń pielęgniarskich udzielanych samodzielnie;
- 10) mechanizmy działania produktów leczniczych oraz zasady ich ordynowania;
- 11) wytyczne terapeutyczne i standardy opieki pielęgniarskiej w chorobach przewlekłych;
- 12) zasady udzielania świadczeń zdrowotnych w chorobach przewlekłych w ramach zaawansowanej praktyki pielęgniarskiej;
- 13) zasady specjalistycznego leczenia ran przewlekłych, w tym odleżyn i owrzodzeń nowotworowych oraz pielęgnacji przetok;
- 14) metody i zasady terapii bólu ostrego i przewlekłego;
- 15) metody i zasady edukacji zdrowotnej osób z chorobami przewlekłymi;
- 16) metody i zasady prowadzenia badań naukowych;
- 17) wymagania dotyczące przygotowywania publikacji naukowych;
- 18) proces planowania opieki nad pacjentem zgodnie z praktyką pielęgniarską opartą na faktach.

W zakresie umiejętności absolwent potrafi:

- 1) rozwiązywać problemy zawodowe powstające w ramach wykonywania zawodu pielęgniarki, w szczególności związane z podejmowaniem decyzji w sytuacjach trudnych, wynikających ze specyfiki zadań zawodowych i warunków ich realizacji;
- 2) stosować odpowiednie przepisy prawa podczas wykonywania praktyki zawodowej pielęgniarki;
- 3) opracowywać założenia polityki kadrowej odpowiednie do zapotrzebowania pacjentów na opiekę pielęgniarską;
- 4) stosować metody oraz techniki organizacji i zarządzania w analizowaniu i rozwiązywaniu problemów organizacyjnych oraz usprawnianiu wykonywania praktyki zawodowej pielęgniarki;
- 5) organizować i nadzorować pracę zespołów pielęgniarek, położnych lub personelu pomocniczego;
- 6) dobierać i zlecać badania diagnostyczne w ramach uprawnień zawodowych pielęgniarki oraz interpretować ich wyniki;
- 7) opracować program edukacji terapeutycznej pacjenta z chorobą przewlekłą, prowadzić tę edukację i dokonać ewaluacji tego programu;

- 8) samodzielnie realizować świadczenia zdrowotne związane z profilaktyką i opieką nad pacjentem z przewlekłą obturacyjną chorobą płuc (POChP) w warunkach opieki stacjonarnej i domowej;
- 9) samodzielnie realizować świadczenia zdrowotne w zakresie opieki nad pacjentem leczonym hemodializą, dializą otrzewnową i technikami pokrewnymi;
- 10) samodzielnie realizować świadczenia zdrowotne w zakresie opieki nad pacjentem z przetoką jelitową (kolostomią, ileostomią) i przetoką moczową;
- 11) samodzielnie realizować świadczenia zdrowotne w zakresie opieki nad dorosłym i dzieckiem z zastosowanym żywieniem dojelitowym i pozajelitowym;
- 12) prowadzić edukację terapeutyczną w celu poprawy jakości życia pacjenta z chorobą przewlekłą (cukrzycą, POChP lub chorobą układu krążenia);
- 13) sprawować kompleksową opiekę nad pacjentem z cukrzycą stosującym terapię ciągłego podskórnego wlewu insuliny oraz realizować zadania edukatora do spraw diabetologii;
- 14) samodzielnie realizować świadczenia zdrowotne w zakresie opieki nad pacjentem z raną odleżynową, owrzodzeniem nowotworowym, oparzeniem, odmrożeniem, raną urazową powierzchowną, owrzodzeniem kończyn dolnych i stopą cukrzycową oraz pielęgnować ranę metodami zachowawczymi i zabiegowymi, w tym usuwać martwicę z rany;
- 15) realizować specjalistyczne świadczenia zdrowotne w zakresie kompresjoterapii profilaktycznej i leczniczej w chorobach układu żylnego i limfatycznego;
- 16) samodzielnie realizować specjalistyczne świadczenia zdrowotne z zakresu terapii bólu ostrego i przewlekłego;
- 17) samodzielnie lub we współpracy z innymi członkami zespołu terapeutycznego udzielać świadczeń zdrowotnych w zakresie rehabilitacji osób z przewlekłymi zaburzeniami psychicznymi;
- 18) koordynować opiekę zdrowotną nad pacjentem w systemie ochrony zdrowia oraz realizować kompleksowe świadczenia pielęgniarskie w podstawowej opiece zdrowotnej;
- 19) samodzielnie ordynować leki, środki specjalnego przeznaczenia żywieniowego i wyroby medyczne, w tym wystawiać na nie recepty lub zlecenia w ramach uprawnień zawodowych pielęgniarki;
- 20) samodzielnie udzielać porad zdrowotnych w zakresie uprawnień zawodowych pielęgniarki;
- 21) określać standardy opieki pielęgniarskiej oraz wdrażać je do praktyki pielęgniarskiej;
- 22) komunikować się z pacjentem, uwzględniając uwarunkowania kulturowe i religijne;
- 23) prowadzić badania naukowe i upowszechniać ich wyniki;
- 24) wykorzystywać wyniki badań naukowych i światowy dorobek pielęgniarstwa w planowaniu opieki nad pacjentami i dla rozwoju praktyki pielęgniarskiej;
- 25) udzielać pacjentom informacji w zakresie dostępu do poszczególnych rodzajów świadczeń zdrowotnych i kierować do realizacji świadczeń w ramach uprawnień zawodowych pielęgniarki;
- 26) wykorzystywać nowoczesne metody nauczania i ewaluacji stosowane w kształceniu na studiach przygotowującym do wykonywania zawodu pielęgniarki i kształceniu podyplomowym pielęgniarzek.

W zakresie kompetencji społecznych absolwent jest gotów do:

- 1) dokonywania krytycznej oceny działań własnych i działań współpracowników przy zachowaniu szacunku dla różnic światopoglądowych i kulturowych;
- 2) formułowania opinii dotyczących różnych aspektów działalności zawodowej i zasięgania porad ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemów;
- 3) okazywania dbałości o prestiż zawodu pielęgniarki i solidarność zawodową;
- 4) rozwiązywania złożonych problemów etycznych związanych z wykonywaniem zawodu pielęgniarki i wskazywania priorytetów w realizacji określonych zadań;
- 5) ponoszenia odpowiedzialności za realizowane świadczenia zdrowotne;
- 6) wykazywania profesjonalnego podejścia do strategii marketingowych przemysłu farmaceutycznego i reklamy jego produktów.

SZCZEGÓŁOWE EFEKTY UCZENIA SIĘ

A. NAUKI SPOŁECZNE I HUMANISTYCZNE (prawo w praktyce zawodowej pielęgniarki, zarządzanie w praktyce zawodowej pielęgniarki, dydaktyka medyczna, wielokulturowość w praktyce zawodowej pielęgniarki, język angielski)

W zakresie wiedzy absolwent zna i rozumie:

- A.W1. znaczenie i skutki prawne zdarzeń medycznych;
- A.W2. problematykę zdarzeń niepożądanych i błędów medycznych w aspekcie bezpieczeństwa pacjenta;
- A.W3. istotę błędów medycznych w interwencjach pielęgniarskich;
- A.W4. problematykę ubezpieczeń w zakresie odpowiedzialności cywilnej;
- A.W5. przepisy prawa dotyczące przetwarzania danych osobowych szczególnych kategorii w systemie ochrony zdrowia;
- A.W6. zakresy uprawnień zawodowych do udzielania świadczeń zdrowotnych przez pielęgniarkę w odniesieniu do poziomów kwalifikacji zawodowych pielęgniarki;
- A.W7. metody zarządzania w systemie ochrony zdrowia;
- A.W8. zasady funkcjonowania organizacji i budowania jej struktur;
- A.W9. metody oceny zapotrzebowania na opiekę pielęgniarską w podstawowej opiece zdrowotnej oraz w opiece ambulatoryjnej, szpitalnej i domowej;
- A.W10. pojęcie kultury organizacyjnej i czynniki ją determinujące;
- A.W11. mechanizmy podejmowania decyzji w zarządzaniu;
- A.W12. style zarządzania i znaczenie przywództwa w rozwoju pielęgniarstwa;
- A.W13. zasady realizacji i finansowania świadczeń pielęgniarskich w systemie ubezpieczenia zdrowotnego;
- A.W14. specyfikę funkcji kierowniczych, w tym istotę delegowania zadań;
- A.W15. metody diagnozy organizacyjnej, koncepcję i teorię zarządzania zmianą oraz zasady zarządzania strategicznego;
- A.W16. problematykę zarządzania zasobami ludzkimi;
- A.W17. uwarunkowania rozwoju zawodowego pielęgniarek;
- A.W18. naukowe podstawy ergonomii w środowisku pracy;
- A.W19. istotę procesu zmian i zasady zarządzania zmianą;
- A.W20. modele i strategie zarządzania jakością w opiece zdrowotnej;
- A.W21. podstawowe pojęcia z zakresu dydaktyki medycznej;
- A.W22. metody prowadzenia działalności edukacyjnej wśród pacjentów;
- A.W23. metody nauczania i środki dydaktyczne stosowane w kształceniu na studiach przygotowującym do wykonywania zawodu pielęgniarki i kształceniu podyplomowym pielęgniarek;
- A.W24. teorię pielęgniarstwa wielokulturowego Madeleine Leininger;
- A.W25. kulturowe uwarunkowania organizacji leczenia i zapewnienia opieki, z uwzględnieniem zachowań zdrowotnych i podejścia do leczenia;
- A.W26. różnice kulturowe i religijne w postrzeganiu człowieka i w komunikacji między- kulturowej.

W zakresie umiejętności absolwent potrafi:

- A.U1. oceniać zdarzenia w praktyce zawodowej pielęgniarki w kontekście zgodności z przepisami prawa oraz możliwości i sposobów dochodzenia roszczeń, a także wskazywać możliwości rozwiązania danego problemu;
- A.U2. kwalifikować daną sytuację zawodową w odniesieniu do prawa cywilnego, prawa karnego i prawa pracy oraz w zakresie odpowiedzialności zawodowej;
- A.U3. analizować przyczyny błędów medycznych i wdrażać działania zapobiegawcze w ramach uprawnień zawodowych pielęgniarki;

- A.U4. stosować metody analizy strategicznej niezbędne dla funkcjonowania podmiotów wykonujących działalność leczniczą;
- A.U5. organizować i nadzorować pracę zespołów pielęgniarek, położnych lub personelu pomocniczego;
- A.U6. stosować różne metody podejmowania decyzji zawodowych i zarządczych;
- A.U7. planować zasoby ludzkie, wykorzystując różne metody, organizować rekrutację pracowników i planować proces adaptacji zawodowej;
- A.U8. opracowywać plan własnego rozwoju zawodowego i motywować do rozwoju zawodowego innych członków podległego zespołu;
- A.U9. opracowywać standardy organizacyjne oraz przygotowywać opisy stanowisk pracy dla pielęgniarek i innych podległych pracowników;
- A.U10. opracowywać harmonogramy pracy personelu w oparciu o ocenę zapotrzebowania na opiekę pielęgniarską;
- A.U11. nadzorować jakość opieki pielęgniarskiej w podmiocie wykonującym działalność leczniczą, w tym przygotować ten podmiot do zewnętrznej oceny jakości;
- A.U12. organizować proces dydaktyczny z wykorzystaniem nowoczesnych technologii stosowanych w kształceniu na studiach przygotowującym do wykonywania zawodu pielęgniarki i kształceniu podyplomowym pielęgniarek;
- A.U13. dobierać odpowiednie środki i metody nauczania w działalności dydaktycznej;
- A.U14. dokonywać weryfikacji prawidłowości organizacji procesu kształcenia zawodowego;
- A.U15. wykorzystywać w pracy zróżnicowane metody i techniki komunikacji interpersonalnej wynikające z uwarunkowań kulturowych, etnicznych, religijnych i społecznych;
- A.U16. stosować w praktyce założenia teorii pielęgniarstwa wielokulturowego Madeleine Leininger;
- A.U17. rozpoznawać kulturowe uwarunkowania stylu życia mające wpływ na zdrowie i chorobę;
- A.U18. uwzględniać uwarunkowania religijne i kulturowe w odniesieniu do potrzeb pacjentów w opiece zdrowotnej;
- A.U19. porozumiewać się w języku angielskim na poziomie B2+ Europejskiego Systemu Kształcenia Językowego.

B. ZAAWANSOWANA PRAKTYKA PIELĘGNIARSKA (farmakologia i ordynowanie produktów leczniczych, pielęgniarstwo epidemiologiczne, poradnictwo w pielęgniarstwie, koordynowana opieka zdrowotna, opieka i edukacja terapeutyczna w chorobach przewlekłych (w tym choroby przewlekłe układu krążenia – niewydolność krążenia i zaburzenia rytmu serca, nadciśnienie tętnicze), choroby przewlekłe układu oddechowego (niewydolność oddechowa, POChP), choroby o podłożu alergicznym, choroby nerek (leczenie nerkozastępcze, w tym dializoterapia), cukrzyca (opieka nad pacjentem z cukrzycą i edukacja w cukrzycy), rany przewlekłe i przetoki (leczenie ran, kompresjoterapia, opieka nad pacjentem z przetoką jelitową i moczową), ból ostry i przewlekły (w tym terapia bólu u dorosłych), leczenie żywieniowe dojelitowe i pozajelitowe, tlenoterapia ciągła i wentylacja mechaniczna oraz pielęgnowanie dorosłego wentylowanego mechanicznie w chorobach przewlekłych, choroby nowotworowe, zaburzenia układu nerwowego, zaburzenia zdrowia psychicznego oraz rehabilitacja pacjenta z przewlekłymi zaburzeniami psychicznymi)

W zakresie wiedzy absolwent zna i rozumie:

- B.W1. mechanizmy działania produktów leczniczych oraz ich przemiany w organizmie człowieka zależne od wieku i problemów zdrowotnych;
- B.W2. regulacje prawne związane z refundacją leków, wyrobów medycznych i środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego;
- B.W3. zasady ordynowania leków zawierających określone substancje czynne (z wyłączeniem leków zawierających substancje bardzo silnie działające, środki odurzające i substancje psychotropowe) oraz środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego,

- w tym wystawiania na nie recept, a także zasady ordynowania określonych wyrobów medycznych, w tym wystawiania na nie recept albo zleceń;
- B.W4. zjawisko polifarmakoterapii i polipragmazji oraz objawy i skutki uboczne działania leków zawierających określone substancje czynne;
  - B.W5. założenia nadzoru nad zakażeniami w podmiotach leczniczych, z uwzględnieniem rejestracji zakażeń oraz zasady współpracy w zespołach interdyscyplinarnych w tym zakresie;
  - B.W6. uwarunkowania profilaktyki, występowania i kontroli zakażeń szpitalnych w działalności podmiotów leczniczych, z uwzględnieniem czynników etiologicznych, w tym patogenów alarmowych;
  - B.W7. zasady planowania, opracowywania, wdrażania i nadzorowania działań zapobiegawczych oraz przeciwepidemicznych;
  - B.W8. założenia teoretyczne poradnictwa w pracy pielęgniarki bazujące na regulacjach prawnych i transteoretycznym modelu zmiany Prochaski i DiClemente;
  - B.W9. predyktory funkcjonowania człowieka zdrowego i chorego, z uwzględnieniem choroby przewlekłej;
  - B.W10. metody oceny stanu zdrowia pacjenta w poradnictwie pielęgniarskim;
  - B.W11. zasady postępowania terapeutycznego w przypadku problemów zdrowotnych;
  - B.W12. zasady doboru badań diagnostycznych i interpretacji ich wyników w zakresie posiadanych uprawnień zawodowych pielęgniarki;
  - B.W13. zakres profilaktyki chorób zakaźnych, społecznych i cywilizacyjnych;
  - B.W14. modele opieki koordynowanej funkcjonujące w Rzeczypospolitej Polskiej i wybranych państwach;
  - B.W15. zadania koordynatora świadczeń zdrowotnych w wybranych rodzajach świadczeń;
  - B.W16. zasady koordynowania programów zdrowotnych oraz organizacji procesu udzielania świadczeń zdrowotnych w różnych obszarach systemu ochrony zdrowia, z uwzględnieniem aktualnych zmian systemowych;
  - B.W17. zasady funkcjonowania zespołów interdyscyplinarnych w opiece zdrowotnej w oparciu o wybrane obszary świadczeń specjalistycznych, w tym zespołu psychiatrycznej opieki środowiskowej;
  - B.W18. zasady postępowania diagnostyczno-terapeutycznego i opieki nad pacjentami z niewydolnością krążenia, zaburzeniami rytmu serca i nadciśnieniem tętniczym oraz nowoczesne technologie wykorzystywane w terapii i monitorowaniu pacjentów z chorobami układu krążenia;
  - B.W19. patomechanizm, objawy, diagnostykę, leczenie i postępowanie pielęgniarskie w niewydolności oddechowej, POChP i chorobach o podłożu alergicznym, w warunkach opieki stacjonarnej i domowej;
  - B.W20. zastosowanie spirometrii w ocenie zaburzonej wydolności oddechowej oraz zasady pomiaru szczytowego przepływu wydechowego (*Peak Expiratory Flow*, PEF), testów nadreaktywności oskrzeli, badań *in vivo* i *in vitro*;
  - B.W21. grupy leków stosowanych w chorobach alergicznym mających wpływ na wynik testów skórnych;
  - B.W22. gospodarkę wodno-elektrolitową i kwasowo-zasadową u pacjenta dializowanego;
  - B.W23. zasady i zakres farmakoterapii stosowanej u pacjenta dializowanego;

- B.W24. uprawnienia zawodowe pielęgniarki w leczeniu dializami oraz standardy specjalistycznej opieki pielęgniarskiej nad pacjentem w przebiegu leczenia nerkozastępczego w technikach przerywanych i technikach ciągłych (*Continuous Renal Replacement Therapy, CRRT*);
- B.W25. zasady funkcjonowania stacji dializ i leczenia nerkozastępczego (ciągła ambulatoryjna dializa otrzewnowa – CADO, ambulatoryjna dializa otrzewnowa – ADO, hemodializa);
- B.W26. przyczyny i zasady postępowania diagnostyczno-terapeutycznego oraz opieki nad pacjentami z niewydolnością narządową;
- B.W27. kryteria kwalifikacji i procedury stwierdzenia śmierci mózgowej oraz warunki zaprzestania tlenoterapii daremnej;
- B.W28. zasady opieki nad pacjentem – biorcą narządów przed przeszczepieniem narządów i po ich przeszczepieniu oraz nad dawcą narządów;
- B.W29. patomechanizm cukrzycy, astmy, POChP i przewlekłej niewydolności krążenia oraz ich powikłania;
- B.W30. nowoczesne technologie leczenia i monitorowania cukrzycy, z uwzględnieniem osobistych pomp insulinowych i systemów do ciągłego monitorowania glikemii;
- B.W31. zasady i metody prowadzenia edukacji terapeutycznej pacjenta, jego rodziny lub opiekuna w zakresie prowadzenia samokontroli i samoopieki w cukrzycy, astmie, POChP i przewlekłej niewydolności krążenia;
- B.W32. etiopatogenezę nowotworów oraz epidemiologię i profilaktykę chorób nowotworowych;
- B.W33. zasady leczenia pacjenta z chorobą nowotworową, w tym terapii spersonalizowanej, i opieki nad takim pacjentem;
- B.W34. zasady i sposoby pielęgnowania pacjenta po radioterapii i chemioterapii;
- B.W35. metody rozpoznawania reakcji pacjenta na chorobę i leczenie onkologiczne;
- B.W36. czynniki ryzyka, patomechanizm zaburzenia gojenia ran, klasyfikację i kliniczne metody oceny ran niegojących się oraz postępowanie diagnostyczno-terapeutyczne zachowawcze i zabiegowe;
- B.W37. zasady stosowania hiperbarii tlenowej, terapii podciśnieniowej, larw i biochirurgii w leczeniu owrzodzeń żylnych i niedokrwienych, odleżyn, odmrożeń i zespołu stopy cukrzycowej;
- B.W38. współczesne koncepcje miejscowego leczenia rany niegojącej się, w tym rodzaje lawaseptyków, antyseptyków i opatrunków oraz zasady ich doboru i refundacji, zasady ogólnego leczenia ran niegojących się oraz metody wspomagające proces gojenia ran;
- B.W39. zasady posługiwania się podstawowymi narzędziami chirurgicznymi w procesie opracowywania i leczenia rany;
- B.W40. zasady edukacji i przygotowania pacjenta, jego rodziny lub opiekuna w zakresie profilaktyki występowania ran, ich powikłań oraz pielęgnacji ran niegojących się;
- B.W41. zastosowanie kompresjoterapii profilaktycznej i leczniczej w chorobach układu żylnego i limfatycznego;
- B.W42. zasady oceny funkcjonowania przetoki jelitowej i moczowej oraz ich powikłań, w tym zasady postępowania w powikłaniach miejscowych;

- B.W43. zasady przygotowania pacjenta z przetoką jelitową i moczową, jego rodziny lub opiekuna do opieki nad pacjentem, zasady doboru sprzętu stomijnego i jego refundacji oraz zasady stałej i kompleksowej opieki nad pacjentem z przetoką;
- B.W44. rodzaje bólu (ostry, przewlekły), mechanizm i drogi przewodzenia oraz czynniki wpływające na jego odczuwanie;
- B.W45. metody i narzędzia oceny i monitorowania odczuwania bólu przez pacjenta;
- B.W46. zasady i metody farmakologicznego i nefarmakologicznego postępowania przeciwbólowego w różnych sytuacjach klinicznych u dorosłych, w tym osób starszych;
- B.W47. działanie i skuteczność leków przeciwbólowych z różnych grup (opiodowe i nieopiodowe leki przeciwbólowe, niesteroidowe leki przeciwzapalne – NLPZ, drabina analgetyczna i koanalgetyki) oraz ich działania niepożądane;
- B.W48. metody leczenia żywieniowego dziecka i dorosłego, zasady współpracy z zespołem żywieniowym w planowaniu i realizacji metod, technik oraz rodzajów żywienia dojelitowego i pozajelitowego w ramach profilaktyki powikłań;
- B.W49. wskazania oraz powikłania stosowania tlenoterapii;
- B.W50. zasady stosowania nowoczesnych metod tlenoterapii i monitorowania stanu pacjenta ze względu na toksyczność tlenu;
- B.W51. wskazania i zasady stosowania wentylacji mechanicznej inwazyjnej i nieinwazyjnej oraz możliwe powikłania jej zastosowania w podmiocie leczniczym lub środowisku domowym;
- B.W52. przyczyny, objawy i przebieg depresji, zaburzeń lękowych oraz uzależnień;
- B.W53. zasady opieki pielęgniarskiej nad pacjentem z zaburzeniami psychicznymi, w tym z depresją i zaburzeniami lękowymi, oraz pacjentem uzależnionym, jego rodziną lub opiekunem, oraz zasady edukacji terapeutycznej i rehabilitacji psychiatrycznej tych osób, z uwzględnieniem wszystkich poziomów świadczeń zdrowotnych (ambulatoryjnych, pośrednich, szpitalnych oraz środowiska życia pacjenta);
- B.W54. zakres pomocy w ramach świadczeń zdrowotnych oferowanych osobom z problemami zdrowia psychicznego oraz ich rodzinom lub opiekunom;
- B.W55. zasady opieki pielęgniarskiej nad pacjentem z zaburzeniami układu nerwowego, w tym z chorobami degeneracyjnymi;
- B.W56. zastosowanie i zasady wykonywania badania ultrasonograficznego (USG) do oceny lokalizacji naczyń obwodowych w czasie ich kaniulacji, lokalizacji cewnika Foleya, zgębnika żołądka, rurki intubacyjnej oraz przepływu naczyniowego i ukrwienia rany;
- B.W57. zasady orzekania o czasowej niezdolności do pracy i wystawiania zaświadczeń o czasowej niezdolności do pracy.

W zakresie umiejętności absolwent potrafi:

- B.U1. dobierać i przygotowywać zapisy form recepturowych leków zawierających określone substancje czynne na podstawie ukierunkowanej oceny stanu pacjenta;
- B.U2. interpretować charakterystyki farmaceutyczne produktów leczniczych;
- B.U3. dobierać i ordynować leki zawierające określone substancje czynne, z wyłączeniem leków zawierających substancje bardzo silnie działające, środki odurzające i substancje psychotropowe, w tym wystawiać na nie recepty;

- B.U4. dobierać i ordynować środki spożywcze specjalnego przeznaczenia żywieniowego, w tym wystawiać na nie recepty, oraz ordynować określone wyroby medyczne, w tym wystawiać na nie zlecenia albo recepty;
- B.U5. rozpoznawać zjawisko i skutki polifarmakoterapii i polipragmazji oraz edukować pacjenta, jego rodzinę lub opiekuna, a także pracowników opieki zdrowotnej w zakresie stosowanej farmakoterapii;
- B.U6. stosować zasady zapobiegania zakażeniom związanym z opieką zdrowotną i wybranym chorobom zakaźnym oraz zwalczania tych zakażeń i chorób, a także zasady nadzoru epidemiologicznego;
- B.U7. planować i prowadzić edukację pracowników opieki zdrowotnej w zakresie profilaktyki i zwalczania zakażeń szpitalnych oraz edukację pacjentów, ich rodzin lub opiekunów w zakresie odnoszącym się do opieki poszpitalnej;
- B.U8. wykorzystywać wskaźniki jakości zarządzania opieką pielęgniarską w nadzorze epidemiologicznym oraz analizować wieloaspektowość występowania zakażeń szpitalnych;
- B.U9. diagnozować zagrożenia zdrowotne pacjenta z chorobą przewlekłą;
- B.U10. oceniać adaptację pacjenta do choroby przewlekłej;
- B.U11. udzielać porad osobom zagrożonym uzależnieniami i uzależnionym, wykorzystując transteoretyczny model zmian Prochaski i DiClemente;
- B.U12. przygotowywać materiały edukacyjne dla pacjenta, jego rodziny lub opiekuna w ramach poradnictwa zdrowotnego;
- B.U13. wykorzystywać zasoby technologiczne dla potrzeb poradnictwa zdrowotnego;
- B.U14. dobierać i stosować metody oceny stanu zdrowia pacjenta w ramach udzielania porad pielęgniarskich;
- B.U15. wdrażać interwencje terapeutyczne w zależności od oceny stanu pacjenta w ramach posiadanych uprawnień zawodowych pielęgniarki;
- B.U16. dostosowywać do rozpoznanych potrzeb zdrowotnych dostępne programy promocji zdrowia i edukacji zdrowotnej;
- B.U17. wdrażać programy promocji zdrowia dla pacjentów, ich rodzin lub opiekunów;
- B.U18. stosować wybrane metody edukacji zdrowotnej;
- B.U19. prowadzić działania w zakresie profilaktyki i prewencji chorób zakaźnych, społecznych i cywilizacyjnych;
- B.U20. reagować na swoiste zagrożenia zdrowotne występujące w środowisku zamieszkania, nauczania i wychowania oraz pracy;
- B.U21. koordynować realizację świadczeń zdrowotnych dla pacjentów z chorobami przewlekłymi;
- B.U22. opracowywać diagnozę potrzeb zdrowotnych i plan organizacji opieki oraz leczenia na poziomie organizacji i międzyinstytucjonalnym;
- B.U23. planować i koordynować proces udzielania świadczeń zdrowotnych, z uwzględnieniem kryterium jakości i efektywności;
- B.U24. planować i prowadzić edukację terapeutyczną pacjenta w zakresie samoobserwacji i samopielęgnacji oraz jego rodziny lub opiekuna w zakresie opieki nad pacjentem z chorobą przewlekłą (przewlekłą niewydolnością krążenia, zaburzeniami rytmu serca i nadciśnieniem tętniczym, POChP, cukrzycą);

- B.U25. wykorzystywać nowoczesne technologie informacyjne do monitorowania stanu pacjentów z chorobami przewlekłymi;
- B.U26. wykonywać badania diagnostyczne stosowane w przewlekłych chorobach układu oddechowego i interpretować ich wyniki;
- B.U27. sprawować specjalistyczną opiekę pielęgniarstwa nad pacjentem w przebiegu leczenia nerkozastępczego w technikach przerywanych oraz technikach ciągłych (CRRT);
- B.U28. planować i prowadzić edukację terapeutyczną pacjenta w zakresie samoobserwacji i samopielęgnacji oraz jego rodziny lub opiekuna w zakresie opieki nad pacjentem podczas dializy i hemodializy;
- B.U29. modyfikować dawkę leków w trakcie hemodializy i dializy otrzewnowej zgodnie z ustalonym planem leczenia;
- B.U30. planować i sprawować opiekę pielęgniarstwa nad pacjentem z niewydolnością narządową przed przeszczepieniem narządów i po ich przeszczepieniu;
- B.U31. planować, sprawować i koordynować opiekę nad pacjentem z cukrzycą;
- B.U32. motywować pacjenta z cukrzycą do radzenia sobie z chorobą i do współpracy w procesie leczenia;
- B.U33. stosować nowoczesne metody monitorowania glikemii i podawania insuliny, w szczególności techniką podskórnego wlewu;
- B.U34. planować opiekę nad pacjentami z wybranymi chorobami nowotworowymi leczonymi systemowo;
- B.U35. obsługiwać wszczepialne systemy dostępu naczyniowych (*Totally Implantable Venous Access Devices, TIVDs*) w warunkach chemioterapii domowej;
- B.U36. stosować metody i środki łagodzące skutki uboczne chemioterapii i radioterapii;
- B.U37. rozpoznawać sytuację psychologiczną pacjenta i jego reakcje na chorobę oraz proces leczenia onkologicznego;
- B.U38. udzielać pacjentowi, jego rodzinie lub opiekunowi wsparcia motywacyjno-edukacyjnego w zakresie zapobiegania powikłaniom wynikającym z choroby nowotworowej oraz leczenia onkologicznego i jego objawów ubocznych;
- B.U39. rozpoznać czynniki ryzyka zaburzające proces gojenia ran oraz sklasyfikować i klinicznie ocenić rany niegojące się;
- B.U40. samodzielnie dobrać do rodzaju i stanu rany metody leczenia rany oraz nowoczesne opatrunki;
- B.U41. stosować podciśnienie i terapię larwami w leczeniu ran przewlekłych;
- B.U42. usunąć martwicę z rany, wykorzystując narzędzia chirurgiczne;
- B.U43. doradzać członkom zespołu interdyscyplinarnego w zakresie profilaktyki ran i ich nowoczesnego leczenia;
- B.U44. rozpoznać powikłania rany;
- B.U45. założyć paski do zamykania ran;
- B.U46. wykonać diagnostykę rany odleżynowej, owrzodzenia nowotworowego, oparzenia, odmrożenia, rany urazowej powierzchownej, owrzodzenia kończyn dolnych i zespołu stopy cukrzycowej;
- B.U47. dokonać pomiaru wskaźnika kostka-ramię, paluch-ramię oraz zaburzenia czucia i zinterpretować ich wyniki;
- B.U48. rozpoznać zmiany skórne na stopie oraz schorzenia paznokcia u pacjenta z cukrzycą;

- B.U49. rozróżniać i usuwać nagniotki, modzele oraz pielęgnować skórę stóp wokół rany u pacjenta z cukrzycą;
- B.U50. przygotować pacjenta do profilaktyki, samokontroli i pielęgnacji rany oraz ogólnego postępowania wspomagającego proces gojenia ran oraz jego rodzinę lub opiekuna do opieki nad pacjentem w tym zakresie;
- B.U51. przeprowadzić diagnostykę kwalifikującą chorego do kompresjoterapii;
- B.U52. stosować kompresjoterapię profilaktyczną w profilaktyce pierwszo-, drugo- i trzeciorzędowej oraz stosować kompresjoterapię leczniczą w chorobach układu żylnego i limfatycznego;
- B.U53. pobrać materiał biologiczny z rany do badania bakteriologicznego i innych badań, w tym badania mykologicznego i wirusologicznego;
- B.U54. wyznaczyć miejsca wyłonięcia przetoki jelitowej i moczowej, oceniać ich funkcjonowanie oraz stosować nowoczesne techniki pielęgnacji;
- B.U55. dobrać sprzęt i środki do zaopatrzenia przetoki jelitowej i moczowej oraz doradzać pacjentowi, jego rodzinie lub opiekunowi w zakresie refundacji i doboru tego sprzętu i tych środków oraz w zakresie możliwości wsparcia społecznego;
- B.U56. przygotować pacjenta, jego rodzinę lub opiekuna do postępowania w przypadku wystąpienia powikłań dermatologicznych i chirurgicznych przetoki jelitowej i moczowej;
- B.U57. wykonać irygację przetoki jelitowej (kolostomii);
- B.U58. wykorzystywać standaryzowane narzędzia do oceny natężenia bólu, z uwzględnieniem wieku i stanu klinicznego pacjenta;
- B.U59. samodzielnie dobierać i stosować metody leczenia farmakologicznego bólu ostrego i przewlekłego oraz metody niefarmakologicznego leczenia bólu w zależności od stanu klinicznego pacjenta;
- B.U60. monitorować skuteczność leczenia przeciwbólowego oraz modyfikować dawkę leku przeciwbólowego w zakresie zlecenia lekarskiego;
- B.U61. prowadzić edukację pacjenta, jego rodziny lub opiekuna w procesie terapii bólu ostrego i przewlekłego;
- B.U62. wykorzystywać standaryzowane narzędzia w przeprowadzaniu oceny stanu odżywienia pacjenta;
- B.U63. monitorować stan ogólny pacjenta w czasie leczenia żywieniowego w różnych stanach klinicznych;
- B.U64. prowadzić żywienie dojelitowe z wykorzystaniem różnych technik, w tym pompy żywieniowej i żywienia pozajelitowego drogą żył centralnych i obwodowych;
- B.U65. obsługiwać port naczyniowy, dostęp centralny, obwodowy, przezskórną endoskopową gastrostomię (PEG), przezskórną endoskopową jejunostomię (PEJ) oraz zgłębnik do żołądka lub zgłębnik dojelitowy;
- B.U66. edukować pacjenta, jego rodzinę lub opiekuna w zakresie prowadzenia żywienia dojelitowego lub pozajelitowego, obsługi i pielęgnacji dostępu żywieniowego oraz postępowania zapobiegającego powikłaniom żywienia dojelitowego i pozajelitowego;

- B.U67. samodzielnie ordynować środki spożywcze specjalnego przeznaczenia żywieniowego w określonych stanach klinicznych oraz wystawiać na nie recepty;
- B.U68. przygotowywać sprzęt i urządzenia do wdrożenia wentylacji mechanicznej inwazyjnej;
- B.U69. zapewniać pacjentowi wentylovanemu mechanicznie w sposób inwazyjny i nieinwazyjny kompleksową opiekę pielęgniarską w warunkach stacjonarnej opieki zdrowotnej i w warunkach domowych;
- B.U70. obsługiwać respirator w trybie wentylacji inwazyjnej i nieinwazyjnej;
- B.U71. przygotowywać i stosować sprzęt do prowadzenia wentylacji nieinwazyjnej;
- B.U72. edukować pacjenta, jego rodzinę lub opiekuna w zakresie postępowania zapobiegającego wystąpieniu powikłań związanych z prowadzeniem wentylacji mechanicznej oraz opieki nad pacjentem w warunkach domowych;
- B.U73. oceniać potrzeby zdrowotne pacjenta z zaburzeniami psychicznymi, w tym z depresją i zaburzeniami lękowymi, oraz pacjenta uzależnionego, a także planować interwencje w ramach uprawnień zawodowych pielęgniarki;
- B.U74. analizować i dostosowywać do potrzeb pacjenta programy promocji zdrowia psychicznego;
- B.U75. rozpoznawać sytuację życiową pacjenta w celu zapobiegania jego izolacji społecznej; B.U76. prowadzić psychoedukację pacjenta (dzieci, młodzieży, dorosłych, w tym osób starszych) z zaburzeniami psychicznymi, w tym z depresją i zaburzeniami lękowymi, oraz pacjenta uzależnionego, a także jego rodziny lub opiekuna;
- B.U77. prowadzić rehabilitację pacjenta z zaburzeniami psychicznymi, w tym treningi umiejętności społecznych w różnych obszarach opieki, w szczególności w środowisku pacjenta i jego rodziny;
- B.U78. sprawować zaawansowaną opiekę pielęgniarską nad pacjentem z zaburzeniami układu nerwowego, w tym z chorobami degeneracyjnymi;
- B.U79. wykonywać badania USG w celu lokalizacji naczyń obwodowych w czasie ich kaniulacji, lokalizacji cewnika Foleya, zgłębnika żołądka, rurki intubacyjnej oraz przepływu naczyniowego i ukrwienia rany;
- B.U80. stwierdzać wskazania zdrowotne wynikające ze stanu pacjenta.

C. BADANIA NAUKOWE I ROZWÓJ PRAKTYKI ZAWODOWEJ PIELĘGNIARKI

(badania naukowe w praktyce zawodowej pielęgniarki, statystyka medyczna, informacja naukowa, praktyka zawodowa pielęgniarki oparta na dowodach naukowych, praktyka zawodowa pielęgniarki w perspektywie międzynarodowej, seminarium dyplomowe)

W zakresie wiedzy absolwent zna i rozumie:

- C.W1. uwarunkowania rozwoju badań naukowych w pielęgniarstwie;
- C.W2. priorytety badań naukowych w pielęgniarstwie;
- C.W3. dobre praktyki w badaniach naukowych;
- C.W4. metody, techniki i narzędzia badawcze stosowane w jakościowych i ilościowych badaniach naukowych;

- C.W5. zasady opracowania modelu badawczego, w tym cel, problemy badawcze, zmienne, wskaźniki do zmiennych, metody, techniki i narzędzia badawcze oraz dobór grupy do badań;
- C.W6. zasady analizy i prezentacji wyników badań naukowych oraz ich upowszechniania;
- C.W7. zasady przygotowywania baz danych do analiz statystycznych;
- C.W8. narzędzia informatyczne, testy statystyczne i zasady opracowywania wyników badań naukowych;
- C.W9. źródła naukowej informacji medycznej;
- C.W10. sposoby wyszukiwania informacji naukowej w bazach danych;
- C.W11. zasady i etapy praktyki zawodowej pielęgniarstwa opartej na dowodach naukowych (*Evidence Based Nursing Practice*);
- C.W12. założenia i zasady opracowywania standardów postępowania pielęgniarstwa, z uwzględnieniem praktyki zawodowej pielęgniarstwa opartej na dowodach naukowych oraz praktyki opartej na dowodach naukowych w medycynie;
- C.W13. zasady i etapy przygotowania rekomendacji, wytycznych i zaleceń w zakresie praktyki zawodowej pielęgniarstwa opartej na dowodach naukowych;
- C.W14. systemy kształcenia na studiach przygotowującego do wykonywania zawodu pielęgniarstwa i kształcenia podyplomowego pielęgniarstwa w wybranych państwach członkowskich Unii Europejskiej;
- C.W15. strukturę i zasoby pielęgniarstwa w Europie i na świecie oraz prognozy ich rozwoju;
- C.W16. główne zagrożenia środowiska pracy pielęgniarstwa i położnych w Europie i na świecie;
- C.W17. role i zadania krajowych i międzynarodowych organizacji pielęgniarstwa (m.in. Międzynarodowej Rady Pielęgniarek (*International Council of Nurses, ICN*), Europejskiej Federacji Stowarzyszeń Pielęgniarek (*European Federation of Nurses Associations, EFN*), Polskiego Towarzystwa Pielęgniarskiego (PTP));
- C.W18. procedurę uznawania kwalifikacji zawodowych pielęgniarstwa w Rzeczypospolitej Polskiej i innych państwach europejskich;
- C.W19. systemy opieki pielęgniarstwa i współczesne kierunki rozwoju autonomii zawodu;
- C.W20. zasady dostępu obywateli państw członkowskich Unii Europejskiej do świadczeń zdrowotnych w świetle prawa Unii Europejskiej;
- C.W21. rolę i priorytety polityki zdrowotnej Światowej Organizacji Zdrowia (*World Health Organization, WHO*) oraz Unii Europejskiej.

W zakresie umiejętności absolwent potrafi:

- C.U1. rozpoznać uwarunkowania rozwoju badań naukowych w pielęgniarstwie;
- C.U2. rozpoznać priorytety badań naukowych w pielęgniarstwie w ujęciu międzynarodowym, europejskim i krajowym;
- C.U3. scharakteryzować metody, techniki i narzędzia badawcze stosowane w badaniach naukowych w pielęgniarstwie;

- C.U4. opracować model badawczy, w tym sformułować cel badań, problemy badawcze, zmienne, wskaźniki do zmiennych, metody, techniki i narzędzia badawcze oraz dobrać grupę do badań;
- C.U5. przeprowadzić badanie naukowe, zaprezentować i zinterpretować jego wyniki oraz odnieść je do aktualnego stanu wiedzy;
- C.U6. przygotowywać bazy danych do obliczeń statystycznych;
- C.U7. stosować testy parametryczne i nieparametryczne dla zmiennych zależnych i niezależnych;
- C.U8. korzystać ze specjalistycznej literatury naukowej, krajowej i zagranicznej, z naukowych baz danych oraz informacji i danych przekazywanych przez międzynarodowe organizacje i stowarzyszenia pielęgniarskie;
- C.U9. wskazać różnice między praktyką opartą na dowodach naukowych a praktyką opartą na faktach;
- C.U10. wskazać etapy praktyki opartej na dowodach naukowych;
- C.U11. scharakteryzować poziomy i stopnie dowodów naukowych;
- C.U12. wykorzystywać wyniki badań naukowych w zakresie opieki pielęgniarskiej do podjęcia właściwej decyzji w praktyce zawodowej pielęgniarki;
- C.U13. przygotowywać rekomendacje w zakresie opieki pielęgniarskiej w oparciu o dowody naukowe;
- C.U14. analizować dokumenty Światowej Organizacji Zdrowia (WHO) i Międzynarodowej Rady Pielęgniarek (ICN) w zakresie aktualnego stanu pielęgniarstwa i uwarunkowań rozwoju zawodu pielęgniarki;
- C.U15. rozróżniać systemy kształcenia i uprawnienia zawodowe pielęgniarek w Rzeczypospolitej Polskiej i za granicą;
- C.U16. rozróżniać modele opieki pielęgniarskiej w kontekście rozwoju zawodu pielęgniarki i zachodzących zmian w zakresie opieki nad pacjentem w różnym wieku i stanie zdrowia.

Dla standardu kształcenia zgodnego z rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 26 lipca 2019 r. w sprawie standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu lekarza, lekarza denty, farmaceuty, pielęgniarki, położnej, diagnosty laboratoryjnego, fizjoterapeuty i ratownika medycznego (Dz.U. z 2019 r. poz. 1573).

OGÓLNE EFEKTY UCZENIA SIĘ

W zakresie wiedzy absolwent zna i rozumie:

- 1) zasady i metody monitorowania stanu zdrowia pacjenta oraz realizacji działań promocyjno-profilaktycznych w populacji osób zdrowych;
- 2) standardy realizacji zaawansowanych i samodzielnych świadczeń pielęgniarskich;
- 3) mechanizmy działania produktów leczniczych i zasady ich ordynowania;
- 4) wytyczne terapeutyczne i standardy opieki pielęgniarskiej w chorobach przewlekłych;
- 5) zasady i metody edukacji osób zdrowych i chorych w chorobach przewlekłych;
- 6) rolę pielęgniarki w koordynowanej opiece zdrowotnej;
- 7) problematykę zarządzania zespołami pielęgniarskimi i organizacjami opieki zdrowotnej;
- 8) uwarunkowania rozwoju jakości usług zdrowotnych;

- 9) regulacje prawne dotyczące wykonywania zawodu pielęgniarki i udzielania świadczeń zdrowotnych;
- 10) metodologię badań naukowych i zasady ich prowadzenia;
- 11) wymagania dotyczące przygotowywania publikacji naukowych;
- 12) kierunki rozwoju pielęgniarstwa w Europie i na świecie;
- 13) zasady udzielania świadczeń zdrowotnych w opiece długoterminowej;
- 14) uwarunkowania kulturowe i religijne sprawowania opieki pielęgniarskiej nad pacjentami różnych narodowości i wyznań;
- 15) metodykę kształcenia zawodowego przeddyplomowego i podyplomowego.

W zakresie umiejętności absolwent potrafi:

- 1) monitorować stan zdrowia dzieci i osób dorosłych, w tym osób starszych, oraz wdrażać działania edukacyjne i promocyjno-profilaktyczne;
- 2) rozwiązywać problemy zawodowe, szczególnie związane z podejmowaniem decyzji w sytuacjach trudnych, wynikających ze specyfiki zadań zawodowych i warunków ich realizacji;
- 3) dobierać, zlecać i interpretować badania diagnostyczne w ramach posiadanych uprawnień;
- 4) opracowywać program edukacji terapeutycznej pacjenta z chorobą przewlekłą, prowadzić tę edukację i dokonywać ewaluacji tego programu;
- 5) samodzielnie pielęgnować pacjenta z raną przewlekłą i przetoką;
- 6) koordynować opiekę zdrowotną nad pacjentem w systemie ochrony zdrowia;
- 7) ordynować leki, środki specjalnego przeznaczenia żywieniowego i wyroby medyczne, w tym wystawiać na nie recepty lub zlecenia;
- 8) udzielać samodzielnych porad zdrowotnych w zakresie posiadanych kompetencji zawodowych;
- 9) tworzyć standardy opieki pielęgniarskiej oraz wdrażać je do praktyki pielęgniarskiej;
- 10) stosować odpowiednie przepisy prawa w działalności zawodowej;
- 11) określać zapotrzebowanie pacjentów na opiekę pielęgniarską oraz opracowywać założenia pielęgniarskiej polityki kadrowej;
- 12) komunikować się z pacjentem, uwzględniając uwarunkowania kulturowe i wyznaniowe;
- 13) organizować i nadzorować pracę zespołu pielęgniarskiego i personelu pomocniczego;
- 14) prowadzić badania naukowe i upowszechniać ich wyniki;
- 15) wykorzystywać wyniki badań naukowych i światowy dorobek pielęgniarstwa dla rozwoju praktyki pielęgniarskiej;
- 16) zapewniać opiekę pacjentowi wentylowanemu mechanicznie w warunkach opieki długoterminowej stacjonarnej i domowej;
- 17) stosować metodykę nauczania oraz ewaluacji w realizacji zadań z zakresu kształcenia zawodowego.

W zakresie kompetencji społecznych absolwent jest gotów do:

- 1) dokonywania krytycznej oceny działań własnych i działań współpracowników z poszanowaniem różnic światopoglądowych i kulturowych;
- 2) formułowania opinii dotyczących różnych aspektów działalności zawodowej i zasięgania

- porad ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu;
- 3) okazywania dbałości o prestiż związany z wykonywaniem zawodu pielęgniarki i solidarność zawodową;
  - 4) rozwiązywania złożonych problemów etycznych związanych z wykonywaniem zawodu pielęgniarki i wskazywania priorytetów w realizacji określonych zadań;
  - 5) ponoszenia odpowiedzialności za realizowane świadczenia zdrowotne;
  - 6) wykazywania profesjonalnego podejścia do strategii marketingowych przemysłu farmaceutycznego i reklamy jego produktów.

SZCZEGÓŁOWE EFEKTY UCZENIA SIĘ

A. NAUKI SPOŁECZNE I HUMANISTYCZNE (psychologia zdrowia, prawo w praktyce pielęgniarskiej, zarządzanie w pielęgniarstwie, dydaktyka medyczna, pielęgniarstwo wielokulturowe, język angielski)

W zakresie wiedzy absolwent zna i rozumie:

- A.W1. modele i podejścia stosowane w psychologii zdrowia;
- A.W2. znaczenie wsparcia społecznego i psychologicznego w zdrowiu i chorobie;
- A.W3. teorie stresu psychologicznego, zależności między stresem a stanem zdrowia oraz inne psychologiczne determinanty zdrowia;
- A.W4. podejście salutogenetyczne podmiotowych uwarunkowań optymalnego stanu zdrowia i podejście patogenetyczne uwarunkowane chorobą;
- A.W5. procesy adaptacji człowieka do życia z przewlekłą chorobą i uwarunkowania tych procesów;
- A.W6. skutki prawne zdarzeń medycznych;
- A.W7. istotę błędów medycznych w pielęgniarstwie w kontekście niepowodzenia w działaniach terapeutyczno-pielęgnacyjnych;
- A.W8. system ubezpieczeń w zakresie odpowiedzialności cywilnej;
- A.W9. uwarunkowania prawne przetwarzania danych wrażliwych w systemie ochrony zdrowia;
- A.W10. poziomy uprawnień do udzielania świadczeń zdrowotnych przez pielęgniarkę w odniesieniu do poziomów kwalifikacji pielęgniarskich;
- A.W11. metody zarządzania w systemie ochrony zdrowia;
- A.W12. zasady funkcjonowania organizacji i budowania struktur;
- A.W13. pojęcie kultury organizacyjnej i czynników ją determinujących;
- A.W14. mechanizmy podejmowania decyzji w zarządzaniu;
- A.W15. style zarządzania i znaczenie przywództwa w rozwoju pielęgniarstwa;
- A.W16. zasady świadczenia usług pielęgniarskich i sposób ich finansowania;
- A.W17. specyfikę funkcji kierowniczych, w tym istotę delegowania zadań;
- A.W18. metody diagnozy organizacyjnej, koncepcję i teorię zarządzania zmianą oraz zasady zarządzania strategicznego;
- A.W19. problematykę zarządzania zasobami ludzkimi; A.W20. uwarunkowania rozwoju zawodowego pielęgniarek; A.W21. naukowe podstawy ergonomii w środowisku pracy;
- A.W22. modele i strategie zarządzania jakością;
- A.W23. podstawowe pojęcia z zakresu dydaktyki medycznej;

- A.W24. zasady przygotowania do działalności dydaktycznej;
- A.W25. metody nauczania i środki dydaktyczne stosowane w kształceniu przeddyplomowym i podyplomowym;
- A.W26. Europejską Konwencję o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności;
- A.W27. teorię pielęgniarstwa wielokulturowego Madeleine Leininger;
- A.W28. kulturowe uwarunkowania zapewnienia opieki z uwzględnieniem zachowań zdrowotnych i podejścia do leczenia;
- A.W29. różnice kulturowe i religijne w postrzeganiu człowieka w komunikacji międzykulturowej.

W zakresie umiejętności absolwent potrafi:

- A.U1. wskazywać rolę wsparcia społecznego i psychologicznego w opiece nad osobą zdrową i chorą;
- A.U2. wskazywać metody radzenia sobie ze stresem;
- A.U3. oceniać zdarzenia w praktyce zawodowej pielęgniarki w kontekście zgodności z przepisami prawa oraz możliwości i sposobów dochodzenia roszczeń, a także wskazywać możliwości rozwiązania danego problemu;
- A.U4. kwalifikować daną sytuację zawodową w odniesieniu do prawa cywilnego, karnego i zawodowego;
- A.U5. analizować przyczyny błędów medycznych i proponować działania zapobiegawcze;
- A.U6. analizować strukturę zadań zawodowych pielęgniarek w kontekście posiadanych kwalifikacji;
- A.U7. stosować metody analizy strategicznej niezbędne dla funkcjonowania podmiotów wykonujących działalność leczniczą;
- A.U8. organizować i nadzorować prace zespołów pielęgniarskich;
- A.U9. stosować różne metody podejmowania decyzji zawodowych i zarządczych;
- A.U10. planować zasoby ludzkie, wykorzystując różne metody, organizować rekrutację pracowników i realizować proces adaptacji zawodowej;
- A.U11. opracowywać plan rozwoju zawodowego własnego i podległego personelu pielęgniarskiego;
- A.U12. przygotowywać opisy stanowisk pracy dla pielęgniarek oraz zakresy obowiązków, uprawnień i odpowiedzialności;
- A.W13. opracowywać harmonogramy pracy personelu w oparciu o ocenę zapotrzebowania na opiekę pielęgniarską;
- A.U14. nadzorować jakość opieki pielęgniarskiej w podmiotach wykonujących działalność leczniczą, w tym przygotować ten podmiot do zewnętrznej oceny jakości;
- A.U15. dobierać odpowiednie środki i metody nauczania w działalności dydaktycznej;
- A.U16. dokonywać weryfikacji osiągniętych efektów uczenia się i organizacji procesu kształcenia zawodowego;
- A.U17. wykorzystywać w pracy zróżnicowanie w zakresie komunikacji interpersonalnej wynikające z uwarunkowań kulturowych, etnicznych, religijnych i społecznych;
- A.U18. stosować w praktyce założenia teorii pielęgniarstwa wielokulturowego Madeleine Leininger;
- A.U19. rozpoznawać kulturowe uwarunkowania żywieniowe i transfuzjologiczne;

- A.U20. uwzględnić uwarunkowania religijne i kulturowe potrzeb pacjentów w opiece zdrowotnej;
- A.U21. porozumiewać się w języku angielskim na poziomie B2+ Europejskiego Systemu Kształcenia Językowego.

B. ZAAWANSOWANA PRAKTYKA PIELĘGNIARSKA (farmakologia i ordynowanie produktów leczniczych; pielęgniarstwo epidemiologiczne; endoskopia; poradnictwo w pielęgniarstwie; koordynowana opieka zdrowotna; promocja zdrowia i świadczenia profilaktyczne; opieka i edukacja terapeutyczna w chorobach przewlekłych, w tym: niewydolność krążenia i zaburzenia rytmu, nadciśnienie tętnicze, niewydolność oddechowa, leczenie nerkozastępcze, cukrzyca, choroba nowotworowa, rany przewlekłe i przetoki, ból, leczenie żywieniowe, tlenoterapia ciągła i wentylacja mechaniczna, zaburzenia układu nerwowego, zaburzenia zdrowia psychicznego)

W zakresie wiedzy absolwent zna i rozumie:

- B.W1. mechanizmy działania produktów leczniczych oraz ich przemiany w ustroju zależne od wieku i problemów zdrowotnych;
- B.W2. regulacje prawne związane z refundacją leków, wyrobów medycznych i środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego;
- B.W3. zasady ordynowania produktów leczniczych zawierających określone substancje czynne, z wyłączeniem leków zawierających substancje bardzo silnie działające, środki odurzające i substancje psychotropowe, oraz określonych wyrobów medycznych, w tym wystawiania na nie recept lub zleceń;
- B.W4. objawy i skutki uboczne działania leków zawierających określone substancje czynne;
- B.W5. założenia organizacji i nadzoru epidemiologicznego w zakładach opieki zdrowotnej;
- B.W6. uwarunkowania występowania, kontroli i profilaktyki zakażeń szpitalnych w różnych oddziałach szpitalnych, z uwzględnieniem czynników etologicznych, w tym patogenów alarmowych;
- B.W7. zasady planowania, opracowania, wdrażania i nadzorowania działań zapobiegawczych oraz przeciwepidemicznych;
- B.W8. organizację i funkcjonowanie pracowni endoskopowej oraz zasady wykonywania procedur endoskopowych;
- B.W9. diagnostyczne i terapeutyczne możliwości endoskopii w zakresie przewodu pokarmowego, dróg oddechowych, urologii, ginekologii, laryngologii, anestezjologii i ortopedii;
- B.W10. zasady prowadzenia dokumentacji medycznej obowiązujące w pracowni endoskopowej;
- B.W11. założenia teoretyczne poradnictwa w pracy pielęgniarki bazujące na regulacjach prawnych i transteoretycznym modelu zmiany (Prochaska i DiClemente);
- B.W12. predyktory funkcjonowania człowieka zdrowego i chorego, z uwzględnieniem choroby przewlekłej;
- B.W13. metody oceny stanu zdrowia pacjenta w poradnictwie pielęgniarskim;
- B.W14. zasady postępowania terapeutycznego w przypadku najczęstszych problemów zdrowotnych;

- B.W15. zasady doboru badań diagnostycznych i interpretacji ich wyników w zakresie posiadanych uprawnień zawodowych;
- B.W16. modele opieki koordynowanej funkcjonujące w Rzeczypospolitej Polskiej i wybranych państwach;
- B.W17. regulacje prawne w zakresie koordynacji opieki zdrowotnej nad świadczeniobiorcą w systemie ochrony zdrowia;
- B.W18. zasady koordynowania programów zdrowotnych oraz procesu organizacji i udzielania świadczeń zdrowotnych w różnych obszarach systemu ochrony zdrowia;
- B.W19. zasady funkcjonowania zespołów interdyscyplinarnych w opiece zdrowotnej;
- B.W20. założenia i zasady opracowywania standardów postępowania pielęgniarskiego z uwzględnieniem praktyki opartej na dowodach naukowych w medycynie (*evidence based medicine*) i w pielęgniarstwie (*evidence based nursing practice*);
- B.W21. założenia i zasady tworzenia oraz ewaluacji programów zdrowotnych oraz metody edukacji terapeutycznej;
- B.W22. zakres profilaktyki i prewencji chorób zakaźnych, chorób społecznych i chorób cywilizacyjnych;
- B.W23. procedurę i zakres bilansu zdrowia dziecka i osoby dorosłej;
- B.W24. badania profilaktyczne oraz programy profilaktyczne finansowane ze środków publicznych przez Narodowy Fundusz Zdrowia;
- B.W25. zasady postępowania diagnostyczno-terapeutycznego i opieki nad pacjentami z nadciśnieniem tętniczym, zaburzeniami rytmu serca, przewlekłą niewydolnością krążenia oraz nowoczesne technologie wykorzystywane w terapii i monitorowaniu pacjentów z chorobami układu krążenia;
- B.W26. patomechanizm, objawy, diagnostykę i postępowanie pielęgniarskie w przewlekłej niewydolności oddechowej;
- B.W27. technikę badania spirometrycznego;
- B.W28. standardy specjalistycznej opieki pielęgniarskiej nad pacjentem w przebiegu leczenia nerkozastępczego w technikach przerywanych i technikach ciągłych (*Continuous Renal Replacement Therapy, CRRT*);
- B.W29. zasady funkcjonowania stacji dializ i leczenia nerkozastępczego (ciągła ambulatoryjna dializa otrzewnowa CADO, ambulatoryjna dializa otrzewnowa ADO, hemodializa, hiperalimentacja);
- B.W30. przyczyny i zasady postępowania diagnostyczno-terapeutycznego oraz opieki nad pacjentami z niewydolnością narządową;
- B.W31. zasady opieki nad pacjentem przed i po przeszczepieniu narządów;
- B.W32. zasady i metody prowadzenia edukacji terapeutycznej pacjenta, jego rodziny i opiekuna w zakresie samoobserwacji i samopielęgnacji w cukrzycy, astmie i przewlekłej obturacyjnej chorobie płuc;
- B.W33. patomechanizm cukrzycy, astmy i przewlekłej obturacyjnej choroby płuc oraz powikłania i zasady koordynacji działań związanych z prowadzeniem edukacji terapeutycznej;
- B.W34. etiopatogenezę nowotworzenia, epidemiologię i profilaktykę chorób nowotworowych;

- B.W35. zasady leczenia i opieki nad pacjentem z chorobą nowotworową, w tym terapii spersonalizowanej;
- B.W36. zasady i sposoby pielęgnowania pacjenta po radioterapii i chemioterapii;
- B.W37. metody rozpoznawania reakcji pacjenta na chorobę i leczenie onkologiczne;
- B.W38. metody oceny ran przewlekłych i ich klasyfikację;
- B.W39. nowoczesne metody terapii i rolę hiperbarii tlenowej oraz terapii podciśnieniowej w procesie leczenia najczęściej występujących ran przewlekłych, w szczególności owrzodzeń żylnych, owrzodzeń niedokrwienych, odleżyn, odmrożeń, zespołu stopy cukrzycowej;
- B.W40. zasady doboru opatrunków w leczeniu ran przewlekłych;
- B.W41. zasady przygotowania pacjenta i jego rodziny w zakresie profilaktyki występowania ran oraz ich powikłań;
- B.W42. zasady oceny funkcjonowania przetoki jelitowej i moczowej oraz ich powikłań;
- B.W43. zasady przygotowania pacjenta z przetoką jelitową i moczową oraz jego rodziny do samoobserwacji i samoopieki oraz zasady doboru sprzętu stomijnego i jego refundacji;
- B.W44. metody oceny bólu w różnych sytuacjach klinicznych i farmakologiczne oraz niefarmakologiczne metody jego leczenia;
- B.W45. zasady współpracy z zespołem żywieniowym w planowaniu i realizacji metod, technik oraz rodzajów żywienia dojelitowego i pozajelitowego w ramach profilaktyki powikłań;
- B.W46. zasady stosowania nowoczesnych metod tlenoterapii, monitorowania stanu pacjenta leczonego tlenem i toksyczności tlenu;
- B.W47. wskazania i zasady stosowania wentylacji mechanicznej inwazyjnej i nieinwazyjnej oraz możliwe powikłania jej zastosowania;
- B.W48. wpływ choroby przewlekłej na funkcjonowanie psychofizyczne człowieka i kształtowanie więzi międzyludzkich;
- B.W49. przyczyny, objawy i przebieg depresji, zaburzeń lękowych oraz uzależnień;
- B.W50. zasady opieki pielęgniarstwa nad pacjentem z zaburzeniami psychicznymi, w tym depresją i zaburzeniami lękowymi, oraz pacjentem uzależnionym;
- B.W51. zakres pomocy i wsparcia w ramach świadczeń oferowanych osobom z problemami zdrowia psychicznego i ich rodzinom lub opiekunom;
- B.W52. zasady opieki pielęgniarstwa nad pacjentem z zaburzeniami układu nerwowego, w tym chorobami degeneracyjnymi.

W zakresie umiejętności absolwent potrafi:

- B.U1. dobierać i przygotowywać zapis form recepturowych leków zawierających określone substancje czynne, na podstawie ukierunkowanej oceny stanu pacjenta;
- B.U2. interpretować charakterystyki farmaceutyczne produktów leczniczych;
- B.U3. ordynować leki, środki spożywcze specjalnego przeznaczenia żywieniowego i wyroby medyczne oraz wystawiać na nie recepty lub zlecenia;
- B.U4. dobierać i zlecać środki spożywcze specjalnego przeznaczenia żywieniowego i wyroby medyczne w zależności od potrzeb pacjenta;

- B.U5. stosować zasady zapobiegania i zwalczania zakażeń szpitalnych oraz nadzoru epidemiologicznego w różnych zakładach opieki zdrowotnej;
- B.U6. planować i przeprowadzać edukację personelu w zakresie profilaktyki i zwalczania zakażeń i chorób zakaźnych;
- B.U7. wykorzystywać wskaźniki jakości zarządzania opieką pielęgniarską w nadzorze epidemiologicznym;
- B.U8. uczyć pacjenta i jego rodzinę postępowania przed planowanym i po wykonanym procesie diagnostyki i terapii endoskopowej;
- B.U9. współuczestniczyć w procesie diagnostyki i terapii endoskopowej;
- B.U10. prowadzić dokumentację medyczną w pracowni endoskopowej;
- B.U11. diagnozować zagrożenia zdrowotne pacjenta z chorobą przewlekłą;
- B.U12. oceniać adaptację pacjenta do choroby przewlekłej;
- B.U13. udzielać porad osobom zagrożonym uzależnieniami i uzależnionym, wykorzystując transteoretyczny model zmian (Prochaska i DiClemente);
- B.U14. przygotowywać materiały edukacyjne dla pacjenta i jego rodziny w ramach poradnictwa zdrowotnego;
- B.U15. wykorzystywać zasoby technologiczne dla potrzeb poradnictwa zdrowotnego;
- B.U16. dobierać i stosować metody oceny stanu zdrowia pacjenta w ramach udzielania porad pielęgniarskich;
- B.U17. dokonywać wyboru i zlecać badania diagnostyczne w ramach posiadanych uprawnień zawodowych;
- B.U18. wdrażać działanie terapeutyczne w zależności od oceny stanu pacjenta w ramach posiadanych uprawnień zawodowych;
- B.U19. koordynować realizację świadczeń zdrowotnych dla pacjentów ze schorzeniami przewlekłymi;
- B.U20. opracowywać diagnozę potrzeb zdrowotnych i plan organizacji opieki oraz leczenia na poziomie organizacji i międzyinstytucjonalnym;
- B.U21. planować i koordynować proces udzielania świadczeń zdrowotnych, z uwzględnieniem kryterium jakości i efektywności;
- B.U22. dostosowywać do rozpoznanych potrzeb zdrowotnych dostępne programy promocji zdrowia i edukacji zdrowotnej;
- B.U23. wdrażać programy promocji zdrowia dla pacjentów i ich rodzin;
- B.U24. stosować wybrane metody edukacji zdrowotnej;
- B.U25. prowadzić działania w zakresie profilaktyki i prewencji chorób zakaźnych, chorób społecznych i chorób cywilizacyjnych;
- B.U26. reagować na swoiste zagrożenia zdrowotne występujące w środowisku zamieszkania, edukacji i pracy;
- B.U27. przygotowywać pacjenta z nadciśnieniem tętniczym, przewlekłą niewydolnością krążenia i zaburzeniami rytmu serca do samoopieki i samopielęgnacji;
- B.U28. planować i przeprowadzać edukację terapeutyczną pacjenta, jego rodziny i opiekuna w zakresie samoobserwacji i samopielęgnacji przy nadciśnieniu tętniczym, w przewlekłej niewydolności krążenia i przy zaburzeniach rytmu serca;
- B.U29. wykorzystywać nowoczesne technologie informacyjne do monitorowania pacjentów z chorobami układu krążenia;
- B.U30. wykonywać badania spirometryczne i interpretować ich wyniki;

- B.U31. sprawować specjalistyczną opiekę pielęgniarzką nad pacjentem w przebiegu leczenia nerkozastępczego w technikach przerywanych oraz technikach ciągłych (*Continuous Renal Replacement Therapy, CRRT*);
- B.U32. planować i przeprowadzać edukację terapeutyczną pacjenta, jego rodziny i opiekuna w zakresie samoobserwacji i samopielęgnacji podczas dializy i hemodializy;
- B.U33. planować i sprawować opiekę pielęgniarzką nad pacjentem z niewydolnością narządową, przed i po przeszczepieniu narządów;
- B.U34. wykorzystywać aktualną wiedzę w celu zapewnienia wysokiego poziomu edukacji terapeutycznej pacjentów chorych na cukrzycę, ich rodzin i opiekunów;
- B.U35. planować i koordynować opiekę nad pacjentem chorym na cukrzycę;
- B.U36. motywować pacjenta chorego na cukrzycę do radzenia sobie z chorobą i do współpracy w procesie leczenia;
- B.U37. planować opiekę nad pacjentami z wybranymi chorobami nowotworowymi leczonymi systemowo;
- B.U38. stosować metody i środki łagodzące skutki uboczne chemioterapii i radioterapii;
- B.U39. rozpoznawać sytuację psychologiczną pacjenta i jego reakcje na chorobę oraz proces leczenia, a także udzielać mu wsparcia motywacyjno-edukacyjnego;
- B.U40. oceniać i klasyfikować rany przewlekłe;
- B.U41. dobierać opatrunki z uwzględnieniem rodzaju i stanu rany;
- B.U42. przygotowywać pacjenta i jego rodzinę do profilaktyki, samokontroli i pielęgnacji rany;
- B.U43. stosować nowoczesne techniki pielęgnacji przetok jelitowych i moczowych;
- B.U44. przygotowywać pacjenta ze stomią do samoopieki i zapewniać doradztwo w doborze sprzętu stomijnego;
- B.U45. oceniać natężenie bólu według skal z uwzględnieniem wieku pacjenta i jego stanu klinicznego;
- B.U46. dobierać i stosować metody leczenia farmakologicznego bólu oraz stosować metody niefarmakologicznego leczenia bólu w zależności od stanu klinicznego pacjenta;
- B.U47. monitorować skuteczność leczenia przeciwbólowego;
- B.U48. prowadzić edukację pacjenta w zakresie samokontroli i samopielęgnacji w terapii bólu;
- B.U49. wykorzystywać standaryzowane narzędzia w przeprowadzaniu oceny stanu odżywienia pacjenta;
- B.U50. monitorować stan ogólny pacjenta w czasie leczenia żywieniowego;
- B.U51. prowadzić żywienie dojelitowe z wykorzystaniem różnych technik, w tym pompy perystaltycznej i żywienia pozajelitowego drogą żył centralnych i obwodowych;
- B.U52. przygotowywać sprzęt i urządzenia do wdrożenia wentylacji mechanicznej inwazyjnej, w tym wykonywać test aparatu;
- B.U53. obsługiwać respirator w trybie wentylacji nieinwazyjnej;
- B.U54. przygotowywać i stosować sprzęt do prowadzenia wentylacji nieinwazyjnej;
- B.U55. zapewniać pacjentowi wentylovanemu mechanicznie w sposób inwazyjny kompleksową opiekę pielęgniarzką;
- B.U56. komunikować się z pacjentem wentylovanym mechanicznie z wykorzystaniem alternatywnych metod komunikacji;
- B.U57. oceniać potrzeby zdrowotne pacjenta z zaburzeniami psychicznymi, w tym depresją i zaburzeniami lękowymi, oraz pacjenta uzależnionego, a także planować interwencje zdrowotne;

- B.U58. analizować i dostosowywać do potrzeb pacjenta dostępne programy promocji zdrowia psychicznego;
- B.U59. rozpoznawać sytuację życiową pacjenta w celu zapobiegania jego izolacji społecznej;
- B.U60. prowadzić psychoedukację pacjenta z zaburzeniami psychicznymi, w tym depresją i zaburzeniami lękowymi, oraz pacjenta uzależnionego i jego rodziny (opiekuna), a także stosować treningi umiejętności społecznych jako formę rehabilitacji psychiatrycznej;
- B.U61. sprawować zaawansowaną opiekę pielęgniarką nad pacjentem z zaburzeniami układu nerwowego, w tym z chorobami degeneracyjnymi.

C. BADANIA NAUKOWE I ROZWÓJ PIELĘGNIARSTWA (badania naukowe w pielęgniarstwie, statystyka medyczna, informacja naukowa, praktyka pielęgniarska oparta na dowodach naukowych, pielęgniarstwo w perspektywie międzynarodowej, seminarium dyplomowe)

W zakresie wiedzy absolwent zna i rozumie:

- C.W1. kierunki, zakres i rodzaj badań naukowych w pielęgniarstwie;
- C.W2. reguły dobrych praktyk w badaniach naukowych;
- C.W3. metody i techniki badawcze stosowane w badaniach naukowych w pielęgniarstwie;
- C.W4. zasady przygotowywania baz danych do analiz statystycznych;
- C.W5. narzędzia informatyczne, testy statystyczne i zasady opracowywania wyników badań naukowych;
- C.W6. źródła naukowej informacji medycznej;
- C.W7. sposoby wyszukiwania informacji naukowej w bazach danych;
- C.W8. zasady praktyki opartej na dowodach naukowych w medycynie (*evidence based medicine*) i w pielęgniarstwie (*evidence based nursing practice*);
- C.W9. systemy kształcenia przeddyplomowego i podyplomowego pielęgniarek w wybranych państwach członkowskich Unii Europejskiej;
- C.W10. procedurę uznawania kwalifikacji zawodowych pielęgniarek w Rzeczypospolitej Polskiej i innych państwach członkowskich Unii Europejskiej;
- C.W11. systemy opieki pielęgniarskiej i współczesne kierunki rozwoju opieki pielęgniarskiej;
- C.W12. zasady dostępu obywateli państw członkowskich Unii Europejskiej do świadczeń zdrowotnych w świetle prawa Unii Europejskiej;
- C.W13. rolę i priorytety polityki zdrowotnej Światowej Organizacji Zdrowia oraz Komisji Europejskiej.

W zakresie umiejętności absolwent potrafi:

- C.U1. wskazywać kierunki i zakres badań naukowych w pielęgniarstwie;
- C.U2. zaplanować badanie naukowe i omówić jego cel oraz spodziewane wyniki;
- C.U3. przeprowadzić badanie naukowe, zaprezentować i zinterpretować jego wyniki oraz odnieść je do aktualnego stanu wiedzy;
- C.U4. przygotowywać bazy danych do obliczeń statystycznych;
- C.U5. stosować testy parametryczne i nieparametryczne dla zmiennych zależnych i niezależnych;

- C.U6. korzystać ze specjalistycznej literatury naukowej krajowej i zagranicznej, naukowych baz danych oraz informacji i danych przekazywanych przez międzynarodowe organizacje i stowarzyszenia pielęgniarskie;
- C.U7. przygotowywać rekomendacje w zakresie opieki pielęgniarskiej w oparciu o dowody naukowe.

Skład zespołu przygotowującego raport samooceny

Imię i nazwisko	Tytuł lub stopień naukowy/stanowisko/funkcja pełniona w uczelni
Włodzimierz Usarek	Dr inż., prof. PAM – Rektor Uczelni – Przewodniczący zespołu
Andrzej Bolewski	Dr inż., prof. PAM – Prorektor
Anna Zbaraszewska	Dr, prof. PAM – Prorektor
Krzysztof Książek	Prof. dr hab. – Dziekan Wydziału Nauk Medycznych
Alicja Franek	Mgr – Prodziekan Wydziału Nauk Medycznych
Justyna Kupsz	Dr – Prodziekan Wydziału Nauk Medycznych
Agnieszka Ruta	Dr – Specjalista ds. jakości
Aleksandra Kopińska	Mgr – Pełnomocnik Dziekana ds. praktyk
Marta Kapska	Mgr – Kierownik Biura Karier
Lucyna Krzyżanowska	Mgr – Kierownik Dziekanatu
Nadzieja Klimek	przedstawicielka Zarządu Rady Samorządu Studenckiego

Spis treści

Efekty uczenia się zakładane dla ocenianego kierunku, poziomu i profilu studiów	3
Prezentacja uczelni	288
Część I. Samoocena uczelni w zakresie spełniania szczegółowych kryteriów oceny programowej na kierunku studiów o profilu praktycznym	299
Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się	299
Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się	544
Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie	866
Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry	1044
Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie	1555
Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku	1877
Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku	1922
Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia	1988
Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach	2122
Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów	2166
Część II. Perspektywy rozwoju kierunku studiów	2420
Część III. Załączniki	244
Załącznik nr 1. Zestawienia dotyczące ocenianego kierunku studiów	244
Załącznik nr 2. Wykaz materiałów uzupełniających (w formie załączników)	252

Prezentacja uczelni

Poznańska Akademia Medyczna Nauk Stosowanych im. Księcia Mieszka I (PAM), do dnia 31 stycznia 2024 r. funkcjonująca pod nazwą Akademia Nauk Stosowanych im. Księcia Mieszka I w Poznaniu, jest **uczelnia niepubliczną o profilu praktycznym, prowadzącą kształcenie w obszarze nauk medycznych, nauk o zdrowiu oraz nauk społecznych**. Uczelnia rozpoczęła działalność na mocy pozwolenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu nr DSW-3-4001-549/JP/04 z dnia 23 lipca 2004 r. i została wpisana do rejestru uczelni niepaństwowych pod numerem 161. Obecnie, zgodnie z elektronicznym rejestrem uczelni niepublicznych, funkcjonuje pod numerem 305. Siedzibą Uczelni jest Poznań, a główny budynek mieści się przy ul. Bułgarskiej 55.

Uczelnia systematycznie rozwija swoją ofertę dydaktyczną, odpowiadając na potrzeby systemu ochrony zdrowia oraz uwarunkowania społeczno-gospodarcze regionu, w szczególności w zakresie przygotowania kadr medycznych i okołomedycznych.

Struktura organizacyjna PAM obejmuje cztery wydziały:

- Wydział Lekarski,
- Wydział Nauk Medycznych,
- Wydział Ratownictwa Medycznego,
- Wydział Nauk Społecznych.

Kształcenie na kierunku pielęgniarstwo – studia drugiego stopnia o profilu praktycznym (jak również studia pierwszego stopnia) realizowane jest w ramach **Wydziału Nauk Medycznych**, który odpowiada za organizację procesu dydaktycznego, zapewnienie jakości kształcenia oraz rozwój kierunków medycznych i nauk o zdrowiu. Uczelnia prowadzi również działalność dydaktyczną w filiach w Nowym Tomysku, Wągrowcu, Świnoujściu oraz Kołobrzegu, co zwiększa dostępność studiów oraz wzmacnia oddziaływanie Uczelni w skali regionalnej.

Program studiów na kierunku pielęgniarstwo, studia drugiego stopnia o profilu praktycznym, obejmuje zajęcia teoretyczne, ćwiczenia, ćwiczenia symulacyjne oraz praktyki zawodowe realizowane we współpracy z podmiotami leczniczymi. Struktura programu ukierunkowana jest na rozwijanie zaawansowanych kompetencji zawodowych, w tym umiejętności podejmowania samodzielnych decyzji klinicznych, planowania i koordynowania opieki pielęgniarstwa oraz wykorzystywania aktualnej wiedzy naukowej w praktyce (evidence-based practice). Realizacja zajęć w warunkach rzeczywistych oraz symulowanych umożliwia studentom pogłębianie doświadczenia klinicznego i przygotowanie do pełnienia rozszerzonych ról zawodowych pielęgniarki, zgodnie z obowiązującymi standardami kształcenia.

Uczelnia rozwija zarówno działalność naukową, jak i potencjał dydaktyczny. W obszarze nauki kadra badawczo-dydaktyczna aktywnie uczestniczy w procesie **aplikowania o granty naukowe, w tym finansowane przez Narodowe Centrum Nauki**, co wpisuje się w budowanie potencjału badawczego Uczelni. Kierunek ten znajduje potwierdzenie w **przystąpieniu PAM do procesu ewaluacji jakości działalności naukowej w latach 2026–2030**. Równolegle Uczelnia **skutecznie pozyskuje środki zewnętrzne w ramach Krajowego Planu Odbudowy**, w tym dwa komplementarne granty: grant infrastrukturalny, obejmujący rozbudowę i modernizację bazy dydaktycznej oraz wyposażenie w nowoczesny sprzęt medyczny, a także grant ukierunkowany na wsparcie studentów poprzez system stypendiów. Pozyskane środki wzmacniają warunki realizacji kształcenia praktycznego i wspierają rozwój potencjału dydaktycznego Uczelni.

Część I. Samoocena uczelni w zakresie spełniania szczegółowych kryteriów oceny programowej na kierunku studiów o profilu praktycznym

Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się

Koncepcja kształcenia na kierunku pielęgniarstwo (studia drugiego stopnia) realizowanym w Poznańskiej Akademii Medycznej Nauk Stosowanych im. Księcia Mieszka I stanowi spójny i zaawansowany system przygotowania do wykonywania zawodu pielęgniarki jako zawodu regulowanego, **ukierunkowany na rozwijanie pogłębionej wiedzy specjalistycznej, zaawansowanych umiejętności praktycznych oraz kompetencji społecznych niezbędnych do pełnienia rozszerzonych ról zawodowych**. Program studiów przyporządkowany jest do dyscypliny nauki o zdrowiu, realizowany na **poziomie 7 Polskiej Ramy Kwalifikacji**, o profilu praktycznym, a jego ukończenie prowadzi do uzyskania tytułu zawodowego magistra pielęgniarstwa.

Kształcenie na kierunku prowadzone jest w oparciu o standardy kształcenia określone w przepisach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce. Program studiów został opracowany i jest realizowany z uwzględnieniem wymagań właściwych dla zawodu pielęgniarki na poziomie zaawansowanym, w tym w zakresie rozwijania kompetencji umożliwiających samodzielne podejmowanie decyzji klinicznych, planowanie, koordynowanie i ewaluację opieki pielęgniarstwa oraz wykorzystywanie aktualnej wiedzy naukowej w praktyce zawodowej.

Kształcenie na kierunku prowadzone jest obecnie równoległe według dwóch standardów wynikających z obowiązujących przepisów prawa, tj. zgodnie z rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 26 lipca 2019 r. w sprawie standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu lekarza, lekarza dentystry, farmaceuty, pielęgniarki, położnej, diagnosty laboratoryjnego, fizjoterapeuty i ratownika medycznego (**Dz.U. z 2019 r. poz. 1573**) – w odniesieniu do studentów II roku studiów, oraz zgodnie z rozporządzeniem Ministra Nauki z dnia 10 października 2024 r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu lekarza, lekarza dentystry, farmaceuty, pielęgniarki, położnej, diagnosty laboratoryjnego, fizjoterapeuty i ratownika medycznego (**Dz.U. z 2024 r. poz. 1514**) – w odniesieniu do studentów I roku (rozpoczynających kształcenie od roku akademickiego 2025/2026).

Równoległe funkcjonowanie dwóch cykli kształcenia wynika z konieczności zapewnienia ciągłości procesu dydaktycznego oraz dostosowania programu studiów do zmieniających się uwarunkowań prawnych i systemowych. Uczelnia zapewnia realizację efektów uczenia się właściwych dla każdego z obowiązujących standardów, przy zachowaniu spójności koncepcji kształcenia, ukierunkowanej na rozwój zaawansowanych kompetencji zawodowych oraz profilu praktycznego studiów.

Program studiów, niezależnie od obowiązującego standardu, oparty jest na logicznej i sekwencyjnej strukturze modułów kształcenia, obejmującej pogłębienie wiedzy w zakresie nauk o zdrowiu, rozwój zaawansowanych umiejętności klinicznych w warunkach symulowanych oraz realizację zajęć praktycznych i praktyk zawodowych w podmiotach leczniczych. Konstrukcja programu umożliwia stopniowe osiągnięcie efektów uczenia się, w tym kompetencji związanych z podejmowaniem decyzji klinicznych, koordynowaniem opieki oraz współpracą w zespołach interdyscyplinarnych.

Znaczący udział praktyk zawodowych realizowanych w różnych typach podmiotów leczniczych, a także wykorzystanie zaawansowanej symulacji medycznej jako elementu doskonalenia kompetencji klinicznych, stanowią podstawę realizacji profilu praktycznego studiów oraz osiągnięcia efektów uczenia się właściwych dla kierunku pielęgniarstwo. Program kształcenia wzbogacony jest o istotną

komponentę pracy własnej studentów, ukierunkowaną na rozwijanie umiejętności samodzielnego uczenia się, krytycznej analizy źródeł naukowych oraz wykorzystywania dowodów naukowych w praktyce zawodowej. Program uwzględnia również przygotowanie absolwenta do pełnienia ról edukacyjnych, organizacyjnych i badawczych w systemie ochrony zdrowia.

1. Powiązanie koncepcji kształcenia z misją i celami strategicznymi Uczelni, oczekiwania wobec kandydatów oraz organizacja kształcenia (moduły, specjalności)

Koncepcja kształcenia na kierunku pielęgniarstwo (studia drugiego stopnia) realizowanym w Poznańskiej Akademii Medycznej Nauk Stosowanych im. Księcia Mieszka I pozostaje w bezpośrednim związku z kierunkami rozwoju Uczelni określonymi w **Strategii Rozwoju PAM na lata 2025–2029**.

Strategia Rozwoju Uczelni wyznacza kompleksowy i spójny kierunek rozwoju, obejmujący zarówno doskonalenie jakości kształcenia, jak i wzmacnianie potencjału naukowego, kadrowego oraz infrastrukturalnego, przy jednoczesnym silnym ukierunkowaniu na potrzeby otoczenia społeczno-gospodarczego oraz rynku pracy. Dokument ten akcentuje rolę Uczelni jako nowoczesnego ośrodka kształcenia o profilu praktycznym, którego działalność opiera się na wartościach takich jak: • **wiedza** – rozumiana jako fundament kompetencji absolwentów, • **sukces** – utożsamiany z przygotowaniem do efektywnego funkcjonowania na rynku pracy, • **praktyka** – stanowiąca kluczowy element procesu dydaktycznego, • **innowacja** – przejawiająca się w stosowaniu nowoczesnych metod kształcenia i prowadzeniu badań, • **aktywność** – odnosząca się do zaangażowania studentów i kadry w rozwój Uczelni.

W obszarze kształcenia strategia zakłada **systematyczne podnoszenie jakości dydaktyki** poprzez monitorowanie efektów uczenia się, rozwój kompetencji nauczycieli akademickich, zwiększanie oferty edukacyjnej, umiędzynarodowienie procesu kształcenia oraz ścisłą współpracę z pracodawcami. W odniesieniu do studiów drugiego stopnia szczególne znaczenie ma również rozwijanie potencjału badawczego studentów oraz przygotowanie ich do wykorzystywania wyników badań naukowych w praktyce zawodowej.

W zakresie badań naukowych priorytetem jest **rozwój infrastruktury badawczej, intensyfikacja działalności publikacyjnej i grantowej, tworzenie zespołów badawczych oraz osiągnięcie wyższych kategorii naukowych**, przy jednoczesnym wzmacnianiu współpracy krajowej i międzynarodowej. Strategia przewiduje również działania ukierunkowane na rozwój kadry, obejmujące podnoszenie kwalifikacji, wspieranie awansu zawodowego oraz umiędzynarodowienie środowiska akademickiego. Istotnym elementem jest także rozbudowa i modernizacja infrastruktury dydaktycznej, w tym laboratoriów i Centrum Symulacji Medycznej, rozwój zaplecza informatycznego oraz zwiększanie dostępności dla osób ze szczególnymi potrzebami.

W obszarze współpracy z otoczeniem podkreślono znaczenie partnerstw z podmiotami leczniczymi, udziału praktyków w kształceniu oraz dostosowywania programów studiów do realnych potrzeb rynku pracy. Strategia obejmuje również rozwój działalności studenckiej, w tym wspieranie aktywności naukowej, mobilności i udziału studentów w zarządzaniu Uczelnią, a także działania na rzecz budowania pozytywnego wizerunku instytucji oraz profesjonalizacji systemu zarządzania.

Całość założeń strategicznych wskazuje na konsekwentne dążenie Uczelni do integracji obszarów dydaktyki, nauki i praktyki zawodowej, co ma bezpośrednie przełożenie na jakość kształcenia, w szczególności na studiach o profilu praktycznym i poziomie magisterskim.

Realizacja kształcenia na kierunku pielęgniarstwo (studia drugiego stopnia) na Wydziale Nauk Medycznych stanowi bezpośrednie odzwierciedlenie przyjętej Strategii Rozwoju Uczelni. Przyjęte rozwiązania dydaktyczne, organizacyjne oraz sposób prowadzenia kształcenia odpowiadają

założeniom modelu uczelni o profilu praktycznym, integrującej proces dydaktyczny z wymaganiami rynku pracy, potrzebami systemu ochrony zdrowia oraz rozwojem zaawansowanych kompetencji zawodowych i społecznych studentów.

W szczególności kierunek pielęgniarstwo realizuje cele strategiczne Uczelni poprzez: zapewnienie wysokiej jakości kształcenia ukierunkowanego na pogłębione efekty uczenia się, rozwijanie umiejętności samodzielnego podejmowania decyzji klinicznych, wykorzystania dowodów naukowych w praktyce (evidence-based practice), przygotowanie do pełnienia ról koordynacyjnych, edukacyjnych i organizacyjnych, a także ścisłą współpracę z podmiotami leczniczymi oraz systematyczne doskonalenie programu studiów w oparciu o opinie interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych. Tym samym funkcjonowanie kierunku stanowi operacjonalizację założeń Strategii w obszarze kształcenia na poziomie zaawansowanym oraz przygotowania absolwentów do pełnienia rozszerzonych ról zawodowych w systemie ochrony zdrowia.

Konsekwencją przyjętego podejścia jest sposób sformułowania celów kształcenia, które pozostają w pełnej zgodności zarówno z misją i strategią Uczelni, jak i z wymaganiami stawianymi absolwentom kierunku pielęgniarstwo, studia drugiego stopnia. Cele kształcenia zostały opracowane w sposób zapewniający ich zgodność ze standardami kształcenia oraz kompetencjami zawodowymi magistra pielęgniarstwa, określonymi w przepisach prawa, i ukierunkowane są na przygotowanie do wykonywania zadań zawodowych na poziomie zaawansowanej praktyki pielęgniarstwa.

a) Wykształcenie zaawansowanych kompetencji zawodowych magistra pielęgniarstwa

Program studiów ukierunkowany jest na pogłębienie i integrację wiedzy oraz umiejętności niezbędnych do wykonywania zadań zawodowych właściwych dla absolwenta studiów drugiego stopnia. Obejmuje to w szczególności zdolność do samodzielnej oceny stanu pacjenta, planowania, wdrażania i ewaluacji opieki pielęgniarstwa w sytuacjach klinicznych o zwiększonej złożoności, realizacji świadczeń zgodnie z aktualnymi standardami i wytycznymi klinicznymi, podejmowania decyzji w warunkach ryzyka oraz organizowania i koordynowania opieki w systemie ochrony zdrowia. Cele te odpowiadają sylwetce absolwenta jako specjalisty w zakresie świadczeń pielęgniarstwa.

b) Rozwój umiejętności praktycznych w zakresie zaawansowanej praktyki pielęgniarstwa

Symulacje medyczne oraz praktyki zawodowe stanowią kluczowy komponent kształcenia na kierunku o profilu praktycznym. Studenci doskonalą umiejętności w zakresie realizacji specjalistycznych świadczeń zdrowotnych oraz kompleksowej opieki nad pacjentem, m.in. w obszarze chorób przewlekłych, leczenia ran, terapii bólu, edukacji terapeutycznej oraz koordynacji opieki. Proces kształcenia ukierunkowany jest na stopniowe zwiększanie samodzielności i odpowiedzialności klinicznej.

c) Przygotowanie do realizacji świadczeń diagnostycznych i terapeutycznych w ramach uprawnień zawodowych

Cele kształcenia obejmują rozwój kompetencji w zakresie podejmowania działań diagnostycznych i terapeutycznych zgodnie z zakresem uprawnień zawodowych pielęgniarstwa/pielęgniarki, w tym umiejętności doboru badań diagnostycznych, interpretacji ich wyników oraz ordynowania określonych produktów leczniczych i wyrobów medycznych. Absolwent przygotowany jest do

wykonywania świadczeń w sposób samodzielny, zgodny z obowiązującymi przepisami prawa oraz zasadami bezpieczeństwa pacjenta.

d) Rozwój kompetencji organizacyjnych, zarządczych i jakościowych

Istotnym celem kształcenia jest przygotowanie absolwenta do pełnienia ról związanych z organizacją pracy, zarządzaniem zespołami oraz zapewnianiem jakości opieki zdrowotnej. Program studiów rozwija umiejętności planowania i koordynowania pracy zespołów, wdrażania i monitorowania standardów opieki, a także doskonalenia organizacji świadczeń zdrowotnych. Absolwent przygotowany jest do funkcjonowania w strukturach organizacyjnych podmiotów leczniczych oraz współodpowiedzialności za jakość i bezpieczeństwo opieki.

e) Przygotowanie do działalności naukowej i praktyki opartej na dowodach (EBP)

Program studiów zapewnia pogłębioną wiedzę i umiejętności w zakresie metodologii badań naukowych, krytycznej analizy piśmiennictwa oraz wykorzystywania wyników badań w praktyce zawodowej. Absolwent jest przygotowany do prowadzenia badań w obszarze pielęgniarstwa, upowszechniania ich wyników oraz wdrażania rozwiązań opartych na dowodach naukowych w celu doskonalenia opieki i rozwoju praktyki zawodowej.

f) Rozwój kompetencji społecznych, etycznych i prawnych

W programie kształcenia szczególny nacisk położony jest na rozwój kompetencji społecznych obejmujących odpowiedzialność za realizowane świadczenia zdrowotne, krytyczną ocenę działań własnych i zespołu, rozwiązywanie złożonych problemów etycznych oraz zachowanie profesjonalizmu w relacjach z pacjentem i współpracownikami. Student przygotowany jest do skutecznej komunikacji z uwzględnieniem uwarunkowań kulturowych i społecznych, respektowania praw pacjenta oraz podejmowania działań zgodnych z zasadami etyki zawodowej i obowiązującymi regulacjami prawnymi.

Organizacja procesu kształcenia i profil praktyczny

Realizacja założeń koncepcji kształcenia na kierunku pielęgniarstwo, studia drugiego stopnia, przejawia się w przyjęciu profilu praktycznego studiów oraz **w strukturze programu ukierunkowanej na rozwijanie zaawansowanych kompetencji zawodowych**. Program studiów został zaprojektowany w sposób umożliwiający pogłębianie wiedzy specjalistycznej oraz doskonalenie umiejętności klinicznych, niezbędnych do wykonywania zadań zawodowych na poziomie zaawansowanej praktyki pielęgniarstwa.

W programie studiów realizowanym zgodnie ze standardem z 2024 roku całkowita liczba godzin zajęć dydaktycznych wynosi **1326**, natomiast łączna liczba godzin przewidzianych programem studiów, z uwzględnieniem pracy własnej studenta, wynosi **2706**. Natomiast, w programie realizowanym zgodnie ze standardem z 2019 roku, całkowita liczba godzin zajęć dydaktycznych wynosi **1338**, natomiast łączna liczba godzin przewidzianych programem studiów, z uwzględnieniem pracy własnej studenta, wynosi **3195**. W obu programach kształcenia łączna liczba punktów ECTS wynosi **120**.

Istotnym elementem programu jest **wysoki udział kształcenia o charakterze praktycznym**, obejmującego m.in. realizację **200 godzin praktyk zawodowych** w podmiotach leczniczych, a także wykorzystanie symulacji medycznej (**105 godzin wg standardu z 2024 roku i 150 godzin wg standardu z 2019 roku**). Proces kształcenia wspierany jest przez zróżnicowane metody weryfikacji

efektów uczenia się, dostosowane do specyfiki zajęć oraz poziomu kształcenia, co umożliwia kompleksową ocenę osiągniętych kompetencji.

Tak zaprojektowana struktura programu zapewnia osiągnięcie efektów uczenia się właściwych dla studiów drugiego stopnia, w szczególności w zakresie samodzielnego podejmowania decyzji klinicznych, realizacji specjalistycznych świadczeń pielęgniarских oraz wykorzystywania dowodów naukowych w praktyce zawodowej, a także pozostaje w pełnej zgodności z wymaganiami standardu kształcenia.

Model kształcenia

Proces kształcenia na kierunku pielęgniarstwo, studia drugiego stopnia, oparty jest na modelu sekwencyjno-integracyjnym, uwzględniającym stopniowe narastanie poziomu złożoności treści kształcenia, odpowiedzialności klinicznej oraz samodzielności studenta. Model ten odzwierciedla specyfikę kształcenia na poziomie magisterskim i obejmuje przechodzenie od pogłębionych treści teoretycznych i organizacyjno-prawnych, przez rozwój kompetencji zaawansowanej praktyki pielęgniarskiej, do integracji wiedzy i umiejętności w warunkach rzeczywistej praktyki zawodowej oraz działalności naukowej:

zajęcia teoretyczne → symulacja medyczna → praktyki zawodowe → integracja kompetencji w praktyce i pracy dyplomowej

Model ten umożliwia nie tylko doskonalenie kompetencji klinicznych, lecz także rozwój umiejętności podejmowania samodzielnych decyzji, wykorzystywania dowodów naukowych w praktyce oraz przygotowanie do pełnienia rozszerzonych ról zawodowych, w tym organizacyjnych, edukacyjnych i badawczych.

Struktura modułowa programu

Struktura programu studiów oparta jest na wyodrębnionych modułach zajęć, realizowanych w sposób sekwencyjny i komplementarny, zapewniający progresję od kompetencji ogólnych i organizacyjnych do zaawansowanych kompetencji klinicznych oraz ich integracji w praktyce zawodowej i działalności naukowej:

- **Moduł A** – Nauki społeczne i humanistyczne
- **Moduł B** – Zaawansowana praktyka pielęgniarська
- **Moduł C** – Badania naukowe i rozwój praktyki zawodowej pielęgniarки/pielęgniarsza
- **Moduł D** – Praktyki zawodowe

W początkowym etapie kształcenia realizowany jest **moduł A**, obejmujący treści z zakresu prawa, organizacji systemu ochrony zdrowia, zarządzania, dydaktyki oraz komunikacji, które stanowią podstawę dla odpowiedzialnego wykonywania zawodu na poziomie zaawansowanym. Równolegle kształtowane są kompetencje społeczne, organizacyjne i komunikacyjne, niezbędne do funkcjonowania w złożonym środowisku klinicznym.

Kolejny etap stanowi **moduł B**, będący zasadniczym trzonem programu, w ramach którego rozwijane są kompetencje zaawansowanej praktyki pielęgniarskiej. Obejmuje on pogłębianie umiejętności podejmowania decyzji klinicznych, realizacji specjalistycznych świadczeń zdrowotnych, edukacji terapeutycznej oraz koordynacji opieki, a także wykonywania świadczeń w zakresie wynikającym z uprawnień zawodowych.

Moduł C ukierunkowany jest na rozwój kompetencji naukowych oraz przygotowanie do stosowania praktyki opartej na dowodach (EBP). Obejmuje on zagadnienia metodologii badań naukowych, analizy danych, krytycznej oceny literatury oraz przygotowania pracy dyplomowej. Blok ten pełni funkcję integrującą, umożliwiając powiązanie doświadczeń klinicznych z refleksją naukową i rozwojem praktyki zawodowej.

Moduł D obejmuje praktyki zawodowe, które stanowią etap integracji i weryfikacji efektów uczenia się osiągniętych w pozostałych blokach. Realizowane w podmiotach leczniczych umożliwiają zastosowanie wiedzy i umiejętności w rzeczywistych warunkach pracy, rozwijanie samodzielności klinicznej oraz doskonalenie kompetencji organizacyjnych i decyzyjnych.

Uzupełnieniem programu są zajęcia do wyboru i zajęcia dodatkowe, które umożliwiają indywidualizację ścieżki kształcenia zgodnie z zainteresowaniami i planami zawodowymi studentów.

Sekwencyjność kształcenia przejawia się w logicznym powiązaniu poszczególnych bloków oraz stopniowym narastaniu poziomu trudności i odpowiedzialności, co zapewnia osiąganie efektów uczenia się właściwych dla poziomu 7 PRK oraz przygotowanie absolwenta do wykonywania zawodu pielęgniarstwa na poziomie zaawansowanym.

Rozwój naukowy studentów i kadry

Uzupełnieniem koncepcji kształcenia na kierunku pielęgniarstwo, studia drugiego stopnia, jest **systemowe wspieranie aktywności naukowej studentów oraz rozwoju naukowego kadry** dydaktycznej, co stanowi istotny element kształcenia na poziomie magisterskim. Działania te są bezpośrednio powiązane z realizacją efektów uczenia się w zakresie metodologii badań naukowych oraz wykorzystywania praktyki opartej na dowodach (evidence-based practice).

Na Wydziale Nauk Medycznych funkcjonuje **studenckie koło naukowe „Akademia Pielęgniarstwa”**, które umożliwia studentom rozwijanie zainteresowań badawczych, udział w projektach naukowych oraz prezentowanie wyników prac podczas konferencji i seminariów. Aktywność ta wspiera rozwój kompetencji analitycznych, krytycznej oceny piśmiennictwa oraz umiejętności formułowania i rozwiązywania problemów badawczych, co znajduje bezpośrednie odzwierciedlenie w procesie przygotowania pracy magisterskiej.

Działalność naukowa studentów i kadry wspierana jest również przez powołane w Uczelni **Centrum Innowacji, Badań i Rozwoju**, którego celem jest inicjowanie i rozwój projektów badawczych, wspieranie aplikowania o środki zewnętrzne oraz wzmocnienie potencjału naukowego jednostki. Integracja działalności dydaktycznej i badawczej sprzyja podnoszeniu jakości kształcenia oraz umożliwia studentom kontakt z aktualnymi kierunkami badań w obszarze nauk o zdrowiu.

Istotnym elementem rozwoju naukowego kadry dydaktycznej jest **prowadzenie badań w obszarze medycyny eksperymentalnej**, w szczególności z zakresu biologii komórki, biologii molekularnej oraz biologii nowotworów. Działalność ta koncentruje się na analizie mechanizmów patofizjologicznych chorób oraz identyfikacji nowych kierunków rozwoju terapii, co pozostaje w ścisłym związku z rozwojem współczesnej praktyki medycznej i pielęgniarstwa.

Aktywność badawcza kadry obejmuje zarówno realizację projektów naukowych, jak i aplikowanie o środki zewnętrzne, w szczególności w ramach konkursów Narodowego Centrum Nauki. Przykładem jest projekt złożony w konkursie OPUS pt. **„Badania mechanizmów, skutków i strategii zapobiegania aktywacji systemów kontroli jakości białka w raku jajnika pod wpływem senescentnych komórek**

nowotworowych” (nr 2025/59/B/NZ4/01578), pozostający obecnie w trakcie procedury oceny. Jednocześnie na Wydziale realizowana była końcowa faza projektu finansowanego w ramach konkursu NCN OPUS pt. *„Zależny od egzosomów patomechanizm wybudzania i wzmagania progresji uśpionych komórek raka jajnika przez prawidłowe komórki otrzewnej poddane działaniu karboplatyny i paklitakselu”* (nr 2020/37/B/NZ5/00100). Prowadzone badania wpisują się w aktualne nurty badań nad mikrośrodowiskiem nowotworu oraz mechanizmami oporności na leczenie, co stanowi istotny wkład w rozwój nauk biomedycznych.

Ważnym elementem działalności naukowej Wydziału Nauk Medycznych jest **stopniowe włączanie studentów oraz kadry pielęgniarstwa w realizację w.w. projektów badawczych**, co wynika ze specyfiki prowadzonych badań opartych na analizie materiału biologicznego pozyskiwanego od pacjentek z rakiem jajnika, operowanych m.in. w ośrodkach klinicznych w Poznaniu. Studenci kierunku pielęgniarstwo, studia drugiego stopnia, włączani są w wybrane etapy procesu badawczego, w szczególności w zakresie metodologii badań epidemiologicznych oraz analiz typu follow-up, co umożliwia im rozwijanie kompetencji analitycznych oraz rozumienie znaczenia danych klinicznych w badaniach naukowych. Jednocześnie kadra pielęgniarska posiadająca stopień naukowy doktora, zatrudniona w podmiotach leczniczych, z których pozyskiwany jest materiał biologiczny, uczestniczy w procesie gromadzenia oraz analizy danych klinicznych pacjentów. Obejmuje to m.in. analizę historii choroby, przebiegu leczenia, a także interpretację danych laboratoryjnych i histopatologicznych. Takie podejście sprzyja integracji działalności badawczej z praktyką kliniczną oraz wzmacnia kompetencje studentów i kadry w zakresie wykorzystania wyników badań naukowych w doskonaleniu opieki nad pacjentem, co stanowi istotny element kształcenia na poziomie studiów drugiego stopnia.

Oczekiwania wobec kandydatów

Koncepcja kształcenia uwzględnia również oczekiwania wobec kandydatów na studia drugiego stopnia. Warunkiem podjęcia kształcenia jest posiadanie kwalifikacji właściwych dla zawodu pielęgniarki/pielęgniarskiego, uzyskanych na studiach pierwszego stopnia, co stanowi podstawę do dalszego rozwijania kompetencji na poziomie zaawansowanym. Kandydaci powinni dysponować ugruntowaną wiedzą z zakresu nauk o zdrowiu oraz nauk medycznych, a także podstawowymi umiejętnościami klinicznymi wynikającymi z dotychczasowego przygotowania zawodowego. Oczekuje się również gotowości do pogłębiania wiedzy, rozwijania kompetencji analitycznych oraz wykorzystywania wyników badań naukowych w praktyce zawodowej. Istotne znaczenie mają także predyspozycje osobowościowe, w szczególności odpowiedzialność zawodowa, samodzielność w podejmowaniu decyzji, umiejętność pracy w zespole interdyscyplinarnym, komunikatywność oraz gotowość do pracy z pacjentem w warunkach zwiększonej złożoności klinicznej. Kompetencje te są rozwijane i doskonalone w toku studiów w sposób systematyczny i progresywny, z uwzględnieniem specyfiki kształcenia na poziomie magisterskim.

Brak specjalności

Na kierunku pielęgniarstwo, studia drugiego stopnia, nie przewiduje się wyodrębniania specjalności. Wynika to z regulowanego charakteru zawodu oraz obowiązującego jednolitego standardu kształcenia, który określa zakres kompetencji niezbędnych do wykonywania zawodu pielęgniarki na poziomie zaawansowanym. Przyjęte rozwiązanie zapewnia spójność programu studiów oraz realizację wszystkich efektów uczenia się wymaganych dla tego kierunku i poziomu kształcenia.

Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym

Koncepcja kształcenia realizowana jest w ścisłej współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym, w szczególności z podmiotami systemu ochrony zdrowia stanowiącymi bazę realizacji praktyk zawodowych oraz partnerami w zakresie doskonalenia programu studiów. Współpraca ta obejmuje różne poziomy opieki zdrowotnej, w tym wielospecjalistyczne szpitale, podmioty podstawowej opieki zdrowotnej oraz placówki opieki długoterminowej. Umożliwia ona dostosowanie procesu kształcenia do aktualnych potrzeb systemu ochrony zdrowia oraz przygotowanie studentów do realizacji zadań zawodowych na poziomie zaawansowanej praktyki pielęgniarstwa, w tym podejmowania decyzji klinicznych i koordynowania opieki. Istotną rolę w tym zakresie odgrywa funkcjonująca na Wydziale **Rada Interesariuszy**, która wspiera proces doskonalenia koncepcji kształcenia oraz umożliwia dostosowanie programu studiów do aktualnych potrzeb rynku pracy i systemu ochrony zdrowia.

Szczegółowy charakter współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym został przedstawiony w dalszej części niniejszego Raportu

2. Związek kształcenia z obszarami działalności zawodowej/gospodarczej właściwymi dla kierunku

Koncepcja kształcenia na kierunku pielęgniarstwo, studia drugiego stopnia, pozostaje w bezpośrednim związku z obszarami działalności zawodowej właściwymi dla zawodu pielęgniarstwa, określonymi w przepisach prawa oraz wynikającymi z funkcjonowania systemu ochrony zdrowia. Program studiów został zaprojektowany w sposób zapewniający przygotowanie absolwenta do realizacji świadczeń zdrowotnych na poziomie zaawansowanej praktyki pielęgniarstwa, obejmującej działania w obszarze profilaktyki, diagnostyki, leczenia, rehabilitacji oraz opieki długoterminowej.

Zakres kształcenia odpowiada rzeczywistym zadaniom zawodowym magistra pielęgniarstwa, obejmując przygotowanie do sprawowania kompleksowej i skoordynowanej opieki nad pacjentem – osobą zdrową, chorą i zagrożoną chorobą – w różnych etapach życia oraz w zróżnicowanych warunkach organizacyjnych systemu ochrony zdrowia. Program studiów uwzględnia specyfikę pracy w podmiotach leczniczych różnych poziomów, w tym w lecznictwie szpitalnym, podstawowej opiece zdrowotnej oraz w opiece długoterminowej i paliatywnej, ze szczególnym uwzględnieniem roli pielęgniarstwa w koordynowaniu opieki oraz współpracy w zespołach interdyscyplinarnych.

Istotnym elementem powiązania kształcenia z praktyką zawodową jest organizacja procesu dydaktycznego, ukierunkowana na rozwijanie samodzielności klinicznej oraz zdolności podejmowania decyzji w złożonych sytuacjach zdrowotnych. Proces kształcenia obejmuje przygotowanie w warunkach symulowanych oraz realizację praktyk zawodowych w rzeczywistym środowisku pracy, co umożliwia integrację wiedzy i umiejętności oraz osiągnięcie efektów uczenia się odpowiadających aktualnym wymaganiom systemu ochrony zdrowia.

Program studiów na kierunku pielęgniarstwo, studia drugiego stopnia, **uwzględnia w sposób systemowy przygotowanie studentów do pracy w zespole interdyscyplinarnym** oraz współpracy z przedstawicielami innych zawodów medycznych, co odpowiada rzeczywistym uwarunkowaniom funkcjonowania systemu ochrony zdrowia oraz roli pielęgniarstwa na poziomie zaawansowanej praktyki.

Kształcenie w tym zakresie realizowane jest w formie zajęć interdyscyplinarnych prowadzonych w warunkach symulowanych, **z udziałem studentów co najmniej trzech kierunków studiów objętych standardami kształcenia, tj.: pielęgniarstwa, kierunku lekarskiego oraz ratownictwa medycznego.** Zajęcia te zostały włączone do programu studiów w blokach: B – Zaawansowana praktyka pielęgniarstwa oraz C – Badania naukowe i rozwój praktyki zawodowej pielęgniarstwa, co zapewnia ich bezpośrednie powiązanie z rozwojem kompetencji klinicznych, decyzyjnych oraz organizacyjnych.

Dobór kierunków uczestniczących w zajęciach wynika z charakteru zakładanych efektów uczenia się i odpowiada rzeczywistemu składowi zespołów terapeutycznych funkcjonujących w systemie ochrony zdrowia. Zajęcia ukierunkowane są na rozwój kompetencji w zakresie współpracy w zespole terapeutycznym, interprofesjonalnego myślenia klinicznego, znajomości zakresu kompetencji poszczególnych zawodów medycznych, w tym świadczeń realizowanych samodzielnie, a także roli pielęgniarki jako osoby koordynującej proces opieki oraz uczestniczącej w podejmowaniu decyzji klinicznych.

Proces dydaktyczny oparty jest na ustrukturyzowanych scenariuszach dydaktycznych, obejmujących trzy etapy: przygotowanie uczestników do zajęć (briefing), realizację scenariusza symulacyjnego oraz ustrukturyzowany debriefing interprofesjonalny, ukierunkowany na analizę przebiegu współpracy zespołowej, komunikacji oraz podejmowanych decyzji klinicznych. Zajęcia realizowane są zarówno w warunkach symulacji wysokiej wierności, jak i – w wybranych przypadkach – w środowisku klinicznym, z wykorzystaniem infrastruktury oraz potencjału kadrowego podmiotów współpracujących z Uczelnią, w szczególności w oddziałach ratunkowych i jednostkach o wysokiej dynamice pracy zespołowej.

Tematyka zajęć obejmuje w szczególności:

- współpracę zespołu interprofesjonalnego w sytuacjach wymagających pilnych interwencji medycznych, w tym w stanach zagrożenia życia związanych z zaburzeniami układu krążenia i oddechowego,
- organizację i koordynację pracy zespołu terapeutycznego w różnych obszarach systemu ochrony zdrowia,
- komunikację w zespole interprofesjonalnym, w tym przekazywanie informacji, podział ról i odpowiedzialności oraz zapewnienie ciągłości opieki,
- bezpieczeństwo pacjenta w warunkach zwiększonej złożoności procesu opieki,
- współdziałanie zespołu terapeutycznego w sytuacjach zagrożeń zdrowia publicznego,
- wykorzystanie aktualnej wiedzy naukowej w doskonaleniu praktyki zespołu terapeutycznego.

Zajęcia interprofesjonalne realizowane są **w łącznym wymiarze 20 godzin dydaktycznych**, w tym 10 godzin wykładów oraz 10 godzin zajęć symulacyjnych.

Związek kształcenia z obszarami działalności zawodowej przejawia się również w **bezpośrednim powiązaniu treści programowych z aktualnymi potrzebami systemu ochrony zdrowia**, w tym rosnącym zapotrzebowaniem na świadczenia pielęgniarskie wynikającym ze zmian demograficznych, w szczególności starzenia się społeczeństwa oraz zwiększającej się liczby pacjentów z chorobami przewlekłymi i wymagających opieki długoterminowej.

Program studiów został zaprojektowany w sposób **odzwierciedlający rzeczywiste zadania zawodowe pielęgniarki na poziomie zaawansowanej praktyki**, co znajduje wyraz w strukturze bloków kształcenia oraz doborze przedmiotów. W szczególności blok B – Zaawansowana praktyka pielęgniarska obejmuje szeroki zakres treści klinicznych związanych z opieką nad pacjentem z chorobami przewlekłymi, w tym m.in. w obszarze chorób układu krążenia, oddechowego, nerek, cukrzycy, chorób nowotworowych, zaburzeń neurologicznych i psychicznych, a także w zakresie leczenia ran, terapii bólu, leczenia żywieniowego oraz opieki nad pacjentem wentylowanym mechanicznie. Program uwzględnia również rozwój kompetencji niezbędnych do funkcjonowania w

systemie ochrony zdrowia, w tym w zakresie koordynacji opieki zdrowotnej, poradnictwa pielęgniarskiego, epidemiologii oraz realizacji świadczeń w ramach uprawnień zawodowych, co znajduje odzwierciedlenie w przedmiotach takich jak „Koordynowana opieka zdrowotna”, „Poradnictwo w pielęgniarstwie” czy „Farmakologia i ordynowanie produktów leczniczych”. Jednocześnie blok A zapewnia przygotowanie do pełnienia ról organizacyjnych, edukacyjnych i prawnych poprzez realizację przedmiotów takich jak „Prawo w praktyce zawodowej pielęgniarki”, „Zarządzanie w praktyce zawodowej pielęgniarki” czy „Dydaktyka medyczna”, co odpowiada rozszerzonemu zakresowi kompetencji absolwenta studiów drugiego stopnia. Istotnym elementem powiązania kształcenia z praktyką zawodową jest realizacja praktyk zawodowych w podmiotach systemu ochrony zdrowia, które umożliwiają studentom zastosowanie wiedzy i umiejętności w rzeczywistych warunkach pracy. Praktyki te sprzyjają rozwijaniu samodzielności klinicznej, umiejętności podejmowania decyzji oraz koordynowania opieki nad pacjentem w złożonych sytuacjach zdrowotnych. Dodatkowo blok C – Badania naukowe i rozwój praktyki zawodowej pielęgniarki przygotowuje studentów do wykorzystywania wyników badań naukowych w praktyce zawodowej, co wzmacnia powiązanie kształcenia z nowoczesnymi trendami w ochronie zdrowia, w szczególności w zakresie praktyki opartej na dowodach (evidence-based practice).

3. Zgodność koncepcji kształcenia z potrzebami otoczenia społeczno-gospodarczego oraz rynku pracy, rola interesariuszy

Koncepcja kształcenia na kierunku pielęgniarstwo, studia drugiego stopnia, jest systematycznie dostosowywana do aktualnych i prognozowanych potrzeb systemu ochrony zdrowia oraz rynku pracy, w szczególności w zakresie zapotrzebowania na wysoko wykwalifikowaną kadrę pielęgniarską zdolną do realizacji zadań na poziomie zaawansowanej praktyki. Kluczową rolę w tym procesie odgrywa współpraca z interesariuszami wewnętrznymi i zewnętrznymi, która zapewnia praktyczny, rynkowy oraz rozwojowy charakter programu studiów.

Weryfikacja zgodności koncepcji kształcenia z potrzebami otoczenia społeczno-gospodarczego odbywa się poprzez **systematyczną analizę rekomendacji interesariuszy**, obejmujących m.in. oczekiwane kompetencje absolwentów, zmiany w organizacji świadczeń zdrowotnych, rozwój kompetencji rozszerzonych (w tym ordynowania świadczeń i koordynacji opieki) oraz nowe wyzwania systemu ochrony zdrowia. Uzyskane wnioski wykorzystywane są do aktualizacji celów kształcenia, efektów uczenia się oraz treści programowych, a także do doskonalenia organizacji praktyk zawodowych.

Istotnym elementem procesu doskonalenia koncepcji kształcenia jest również uwzględnianie opinii studentów studiów drugiego stopnia, którzy jako osoby posiadające doświadczenie zawodowe w pielęgniarstwie wnoszą pogłębioną perspektywę dotyczącą adekwatności programu studiów do realiów praktyki klinicznej oraz wymagań rynku pracy. Proces doskonalenia koncepcji kształcenia ma charakter ciągły i ukierunkowany jest na utrzymanie wysokiego poziomu zgodności programu studiów z potrzebami systemu ochrony zdrowia, w tym w obszarach takich jak rozwój opieki długoterminowej, geriatrycznej i psychiatrycznej, rosnące znaczenie opieki koordynowanej, a także wykorzystanie praktyki opartej na dowodach (evidence-based practice) w podejmowaniu decyzji klinicznych. Dodatkowo Dziekan Wydziału dokonuje **corocznej rewizji zakresu współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym**, uwzględniając nowe podmioty, z którymi Uczelnia nawiązała współpracę. Działania te sprzyjają bieżącemu dostosowywaniu programu studiów do zmieniających się uwarunkowań systemowych oraz wzmacniają jego adekwatność i praktyczny charakter.

Szczegółowe informacje dotyczące współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym, w tym funkcjonowania Rady Interesariuszy, zostały przedstawione w odpowiedzi na Kryterium nr 6.

4. Sylwetka absolwenta, przewidywane miejsca zatrudnienia absolwentów

Koncepcja kształcenia na kierunku pielęgniarstwo, studia drugiego stopnia o profilu praktycznym, zakłada przygotowanie absolwenta do wykonywania zawodu regulowanego, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, standardem kształcenia oraz zasadami etyki zawodowej. Absolwent studiów drugiego stopnia posiada kwalifikacje odpowiadające poziomowi 7 Polskiej Ramy Kwalifikacji i jest przygotowany do realizacji świadczeń zdrowotnych na poziomie zaawansowanej praktyki pielęgniarstwa, obejmującej pogłębione kompetencje kliniczne, edukacyjne, organizacyjne i naukowe.

Sylwetka absolwenta została określona w sposób spójny ze standardem kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu pielęgniarki oraz z kompetencjami zawodowymi magistra pielęgniarstwa. Absolwent jest przygotowany do sprawowania kompleksowej opieki nad pacjentem w sytuacjach klinicznych o podwyższonym stopniu złożoności, w tym w warunkach wielochorobowości, chorób przewlekłych, zwiększonego ryzyka klinicznego oraz konieczności zapewnienia ciągłości i koordynacji opieki. Jest również przygotowany do pełnienia ról eksperckich, konsultacyjnych, edukacyjnych, organizacyjnych oraz do współuczestniczenia w doskonaleniu jakości opieki zdrowotnej.

Zakres kompetencji zawodowych absolwenta

Absolwent studiów drugiego stopnia kierunku pielęgniarstwo posiada przygotowanie do udzielania świadczeń zdrowotnych w szczególności w zakresie:

- zaawansowanej opieki pielęgniarstwa nad pacjentem w stanach ostrych i przewlekłych,
- edukacji terapeutycznej, promocji zdrowia i profilaktyki chorób,
- współuczestniczenia w procesie diagnostyczno-terapeutycznym w zakresie wynikającym z kompetencji zawodowych,
- koordynowania opieki nad pacjentem w różnych poziomach systemu ochrony zdrowia,
- opieki długoterminowej, paliatywnej, środowiskowej i specjalistycznej,
- działań ukierunkowanych na poprawę jakości i bezpieczeństwa opieki,
- wykorzystywania wyników badań naukowych w doskonaleniu praktyki zawodowej.

Kluczowe kompetencje zawodowe absolwenta

Absolwent posiada kompetencje umożliwiające samodzielne i odpowiedzialne funkcjonowanie w złożonym środowisku klinicznym, w szczególności w zakresie:

- przeprowadzania zaawansowanej, całościowej oceny stanu pacjenta, z wykorzystaniem wywiadu, obserwacji, badania fizykalnego, pomiarów parametrów życiowych, analizy dokumentacji medycznej oraz danych klinicznych, a także identyfikowania czynników ryzyka zdrowotnego i priorytetów opieki;
- planowania, realizacji, monitorowania i ewaluacji kompleksowego procesu pielęgnowania, obejmującego formułowanie diagnoz pielęgniarstwa, określanie celów opieki, dobór adekwatnych interwencji, ocenę skuteczności działań oraz modyfikowanie planu opieki stosownie do zmieniającego się stanu pacjenta;
- realizacji świadczeń pielęgniarstwa oraz wybranych świadczeń zdrowotnych zgodnie z aktualną wiedzą naukową, standardami postępowania, wytycznymi klinicznymi oraz

zasadami bezpieczeństwa pacjenta, w szczególności w obszarze profilaktyki zakażeń, farmakoterapii, terapii bólu, żywienia medycznego, pielęgnacji ran, opieki nad pacjentem z chorobami przewlekłymi oraz monitorowania stanu pacjenta;

- podejmowania działań diagnostycznych i terapeutycznych zgodnie z zakresem uprawnień zawodowych, w tym doboru i zlecenia badań diagnostycznych, interpretacji wyników oraz ordynowania określonych produktów leczniczych i wyrobów medycznych, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa;
- realizowania opieki i edukacji terapeutycznej nad pacjentem z przewlekłymi chorobami układu krążenia, układu oddechowego, nerek, cukrzycą, chorobami nowotworowymi, schorzeniami neurologicznymi oraz przewlekłymi zaburzeniami psychicznymi;
- podejmowania działań w stanach nagłych i zagrożenia życia, zgodnie z obowiązującymi algorytmami postępowania, z uwzględnieniem współpracy w zespole terapeutycznym oraz odpowiedzialności za bezpieczeństwo pacjenta;
- prowadzenia edukacji zdrowotnej i terapeutycznej pacjentów oraz ich rodzin, wspierania samopielęgnacji, samokontroli i adherencji terapeutycznej, a także aktywnego uczestniczenia w działaniach z zakresu profilaktyki i promocji zdrowia;
- stosowania komunikacji terapeutycznej, efektywnej współpracy w zespole interdyscyplinarnym oraz zapewnienia ciągłości opieki pomiędzy różnymi poziomami systemu ochrony zdrowia;
- organizowania i koordynowania opieki pielęgniarskiej oraz współuczestniczenia w działaniach z zakresu zarządzania jakością, bezpieczeństwa pacjenta i doskonalenia organizacji świadczeń zdrowotnych.

Kompetencje organizacyjne, zarządcze i jakościowe

Absolwent studiów drugiego stopnia jest przygotowany nie tylko do bezpośredniego sprawowania opieki nad pacjentem, lecz również do pełnienia ról organizacyjnych i koordynacyjnych w systemie ochrony zdrowia. Potrafi organizować pracę własną i współpracować z personelem medycznym w ramach zespołu terapeutycznego, a także uczestniczyć w planowaniu, organizowaniu i nadzorowaniu procesów opieki. Jest przygotowany do stosowania zasad zarządzania w praktyce zawodowej pielęgniarstwa, wdrażania i monitorowania standardów postępowania, identyfikowania ryzyk klinicznych oraz inicjowania działań projakościowych.

W tym zakresie istotne znaczenie mają kompetencje związane z:

- koordynacją opieki zdrowotnej,
- organizacją pracy zespołu,
- prowadzeniem dokumentacji medycznej zgodnie z wymaganiami prawnymi i organizacyjnymi,
- analizą jakości świadczeń i bezpieczeństwa pacjenta,
- rozumieniem zasad finansowania i kontraktowania świadczeń zdrowotnych.

Kompetencje edukacyjne i społeczne

Sylwetka absolwenta studiów drugiego stopnia obejmuje także przygotowanie do pełnienia ról edukacyjnych. Absolwent jest gotowy do prowadzenia edukacji terapeutycznej pacjentów, wspierania rodzin w opiece nad chorym, a także uczestniczenia w procesie kształcenia zawodowego i przekazywania wiedzy w środowisku praktyki. Kompetencje te są rozwijane m.in. poprzez treści z

zakresu dydaktyki medycznej, poradnictwa w pielęgniarstwie oraz komunikacji w środowisku wielokulturowym.

Absolwent:

- funkcjonuje zgodnie z zasadami etyki zawodowej i odpowiedzialności za podejmowane decyzje,
- respektuje prawa pacjenta, tajemnicę zawodową i zasady profesjonalizmu,
- potrafi rozwiązywać złożone problemy etyczne i komunikacyjne,
- uwzględnia uwarunkowania kulturowe, społeczne i religijne w opiece nad pacjentem,
- wykazuje dojrzałość zawodową, refleksyjność i gotowość do współpracy z przedstawicielami innych zawodów medycznych.

Kompetencje naukowe i rozwojowe

Istotnym elementem sylwetki absolwenta studiów drugiego stopnia jest przygotowanie do wykorzystywania praktyki opartej na dowodach naukowych oraz aktywnego uczestnictwa w rozwoju zawodowym pielęgniarstwa. Absolwent posiada pogłębioną wiedzę w zakresie metodologii badań naukowych, statystyki medycznej, informacji naukowej oraz zasad krytycznej analizy piśmiennictwa. Potrafi korzystać z aktualnych źródeł wiedzy, interpretować wyniki badań oraz wykorzystywać je do doskonalenia praktyki zawodowej.

Absolwent jest przygotowany do:

- prowadzenia analiz problemów praktyki zawodowej w oparciu o dane naukowe,
- krytycznej oceny publikacji i zaleceń klinicznych,
- wdrażania praktyki opartej na dowodach naukowych (EBP/EBM),
- przygotowania pracy dyplomowej o charakterze naukowym lub aplikacyjnym,
- dalszego rozwoju zawodowego, naukowego i specjalistycznego.

Przewidywane miejsca zatrudnienia absolwentów

Absolwent kierunku pielęgniarstwo, studia drugiego stopnia, jest przygotowany do podjęcia pracy w podmiotach wykonujących działalność leczniczą oraz innych instytucjach realizujących zadania z zakresu ochrony zdrowia, opieki i edukacji zdrowotnej, w szczególności w:

- oddziałach szpitalnych i jednostkach klinicznych, w tym w jednostkach o wysokim stopniu referencyjności,
- ambulatoryjnej opiece specjalistycznej,
- podstawowej opiece zdrowotnej,
- opiece długoterminowej i środowiskowej, w tym w opiece domowej,
- opiece paliatywnej i hospicyjnej,
- jednostkach rehabilitacyjnych, sanatoryjnych i opiekuńczych,
- poradniach specjalistycznych i jednostkach prowadzących edukację terapeutyczną,
- podmiotach i komórkach organizacyjnych realizujących zadania z zakresu koordynacji opieki zdrowotnej,
- jednostkach zajmujących się bezpieczeństwem pacjenta, jakością świadczeń oraz organizacją opieki,
- instytucjach zdrowia publicznego oraz jednostkach realizujących programy profilaktyczne i promocję zdrowia,

- innych jednostkach systemu ochrony zdrowia wymagających kompetencji pielęgniarских na poziomie zaawansowanej praktyki.

Absolwent posiada również przygotowanie do podejmowania aktywności zawodowej w obszarach związanych z edukacją zdrowotną, dydaktyką medyczną, organizacją opieki oraz wdrażaniem rozwiązań opartych na dowodach naukowych w praktyce pielęgniarskiej.

Rozwój zawodowy po ukończeniu studiów

Ukończenie studiów drugiego stopnia stwarza absolwentowi możliwość dalszego rozwoju zawodowego i naukowego. Absolwent **jest przygotowany do ustawicznego doskonalenia kompetencji** w ramach kształcenia podyplomowego, w szczególności poprzez udział w specjalizacjach, kursach kwalifikacyjnych, kursach specjalistycznych oraz innych formach doskonalenia zawodowego. Jest również przygotowany do rozwijania kompetencji w zakresie nowych technologii, innowacji organizacyjnych, jakości opieki oraz aktywności naukowej i wdrożeniowej w obszarze pielęgniarstwa.

Spójność sylwetki absolwenta z koncepcją kształcenia

Sylwetka absolwenta pozostaje w pełni spójna z koncepcją kształcenia o profilu praktycznym i poziomie magisterskim. Odzwierciedla ona założenia programu studiów ukierunkowanego na:

- osiągnięcie efektów uczenia się odpowiadających wymaganiom poziomu 7 PRK i standardu kształcenia,
- przygotowanie do wykonywania zawodu pielęgniarki na poziomie zaawansowanej praktyki,
- rozwój samodzielności klinicznej, kompetencji organizacyjnych, edukacyjnych i naukowych,
- przygotowanie do podejmowania decyzji zawodowych w złożonych sytuacjach klinicznych,
- dostosowanie do aktualnych i prognozowanych potrzeb systemu ochrony zdrowia oraz rynku pracy.

5. Cechy wyróżniające koncepcję kształcenia oraz wykorzystane wzorce krajowe i międzynarodowe

Koncepcja kształcenia na kierunku pielęgniarstwo w Poznańskiej Akademii Medycznej Nauk Stosowanych im. Księcia Mieszka I oparta jest na założeniu **kształcenia poprzez jakość**, rozumianą jako spójne połączenie wysokiego poziomu dydaktyki, doświadczenia zawodowego kadry, powiązania z praktyką kliniczną oraz systemowego doskonalenia programu studiów.

Kształcenie poprzez jakość – model oparty na kompetentnej kadrze

Wyróżnikiem koncepcji kształcenia jest jej oparcie na potencjale kadry dydaktycznej, którą tworzą:

- pielęgniarki i pielęgniarze posiadający bogate doświadczenie zawodowe,
- specjaliści z zakresu różnych dziedzin pielęgniarstwa,
- osoby aktywnie uczestniczące w działalności stowarzyszeń i organizacji zawodowych,
- nauczyciele akademicki posiadający dorobek naukowy i doświadczenie badawcze.

Tak ukształtowany zespół dydaktyczny zapewnia:

- powiązanie treści kształcenia z realiami praktyki zawodowej,
- przekazywanie wiedzy aktualnej i opartej na doświadczeniu klinicznym,
- wysoki poziom merytoryczny procesu dydaktycznego.

Systemowe zarządzanie jakością kształcenia

Koncepcja kształcenia wyróżnia się jasno określoną strukturą odpowiedzialności za program studiów oraz jego jakość:

- program studiów tworzony i rozwijany jest przez **Radę Programową** kierunku pielęgniarstwo,
- nad poprawnością realizacji procesu kształcenia czuwa **Wydziałowa Komisja ds. Oceny i Zapewnienia Jakości Kształcenia**,
- proces kształcenia podlega systematycznej analizie i doskonaleniu.

Takie rozwiązanie zapewnia:

- spójność koncepcji kształcenia i jej realizacji,
- ciągłe monitorowanie jakości kształcenia,
- szybkie reagowanie na zmieniające się wymagania systemowe i rynkowe.

Wielopoziomowe włączenie interesariuszy w proces kształcenia

Cechą wyróżniającą jest szerokie i systemowe włączenie interesariuszy w proces projektowania i doskonalenia kształcenia. **Interesariusze zewnątrzni oraz studenci uczestniczą w pracach wszystkich kluczowych gremiów Wydziału Nauk Medycznych** związanych z kierunkiem pielęgniarstwo, w tym:

- Rady Wydziału,
- Rady Dydaktycznej,
- Rady Programowej,
- Wydziałowej Komisji ds. Oceny i Zapewnienia Jakości Kształcenia.

Zapewnia to:

- realny wpływ środowiska zawodowego i studentów na program studiów,
- stały przepływ informacji pomiędzy Uczelnią a praktyką zawodową,
- dostosowanie kształcenia do aktualnych potrzeb rynku pracy.

Nowoczesny model dydaktyczny i metody kształcenia

Koncepcja kształcenia wykorzystuje rozwiązania charakterystyczne dla nowoczesnej edukacji medycznej:

- integrację kształcenia teoretycznego, symulacyjnego i praktycznego,
- zastosowanie symulacji medycznej, w tym symulacji wysokiej wierności,
- wykorzystanie metod aktywizujących w procesie dydaktycznym,
- stosowanie ustrukturyzowanych metod oceny kompetencji.

Model ten zapewnia:

- rozwój kompetencji praktycznych i decyzyjnych,
- przygotowanie do pracy w warunkach klinicznych,
- obiektywną weryfikację efektów uczenia się.

Powiązanie kształcenia z działalnością naukową

Istotnym elementem wyróżniającym koncepcję kształcenia jest jej oparcie na aktualnej wiedzy naukowej oraz doświadczeniu badawczym kadry dydaktycznej. Proces kształcenia uwzględnia:

- wykorzystanie aktualnych wyników badań naukowych,
- odniesienie do standardów evidence-based medicine (EBM) oraz evidence-based nursing (EBN),
- rozwijanie kompetencji analitycznych i krytycznego myślenia studentów.

Dzięki temu:

- kształcenie ma charakter nowoczesny i aktualny,
- absolwenci przygotowani są do podejmowania decyzji opartych na dowodach naukowych,
- zapewniona jest wysoka jakość merytoryczna programu studiów.

Wykorzystane wzorce krajowe i międzynarodowe

Koncepcja kształcenia opiera się na uznanych standardach i dobrych praktykach edukacji medycznej, obejmujących:

- standardy kształcenia określone w przepisach prawa krajowego,
- zasady Polskiej Ramy Kwalifikacji,
- podejście oparte na efektach uczenia się (learning outcomes),
- wykorzystanie symulacji medycznej jako standardu w kształceniu klinicznym,
- stosowanie metod oceny kompetencji funkcjonujących w edukacji międzynarodowej
- odniesienie do praktyki opartej na dowodach naukowych (EBM/EBN).

6. Kluczowe kierunkowe efekty uczenia się, ze wskazaniem ich związku z koncepcją, poziomem oraz profilem studiów, a także z aktualnym stanem wiedzy i jej zastosowaniami w zakresie dyscypliny, do której kierunek jest przyporządkowany, jak również stanem praktyki w obszarach działalności zawodowej oraz zawodowego rynku pracy właściwych dla kierunku

Efekty uczenia się określone dla kierunku pielęgniarstwo, studia drugiego stopnia, zostały opracowane zgodnie ze standardem kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu pielęgniarki oraz przyporządkowane do poziomu 7 Polskiej Ramy Kwalifikacji, co znajduje odzwierciedlenie w programie studiów. Ich konstrukcja pozostaje w bezpośrednim związku z przyjętą koncepcją kształcenia o profilu praktycznym, ukierunkowaną na przygotowanie absolwenta do wykonywania zawodu pielęgniarki na poziomie zaawansowanej praktyki, z zachowaniem wysokiego poziomu samodzielności klinicznej, odpowiedzialności zawodowej oraz gotowości do podejmowania decyzji w złożonych sytuacjach zdrowotnych.

Efekty uczenia się są spójne z przyporządkowaniem kierunku do dyscypliny nauki o zdrowiu i uwzględniają aktualny stan wiedzy w zakresie nauk medycznych, nauk o zdrowiu oraz nauk pielęgniarstwa, a także praktyczne zastosowanie tej wiedzy w realizacji świadczeń zdrowotnych. Obejmują one zarówno pogłębioną wiedzę specjalistyczną, jak i rozwinięte umiejętności kliniczne, organizacyjne, edukacyjne i badawcze, właściwe dla kształcenia na poziomie magisterskim.

Kluczowe kierunkowe efekty uczenia się pozostają w ścisłym związku z profilem praktycznym studiów, czego wyrazem jest ich ukierunkowanie na osiągnięcie kompetencji umożliwiających samodzielną ocenę stanu pacjenta, planowanie, realizację i ewaluację opieki pielęgniarstwa w sytuacjach o zwiększonym stopniu złożoności, wykonywanie świadczeń zdrowotnych zgodnie z aktualnymi standardami i wytycznymi klinicznymi oraz współuczestniczenie w procesie diagnostyczno-terapeutycznym w zakresie wynikającym z kompetencji zawodowych pielęgniarki. Istotnym komponentem efektów uczenia się jest również przygotowanie do ordynowania określonych produktów leczniczych i wyrobów medycznych, doboru badań diagnostycznych, interpretacji wyników oraz podejmowania działań w ramach uprawnień zawodowych.

Efekty uczenia się uwzględniają także rozwój kompetencji związanych z organizacją i koordynacją opieki zdrowotnej, współpracą w zespole interdyscyplinarnym, zapewnianiem ciągłości opieki oraz współodpowiedzialnością za jakość i bezpieczeństwo pacjenta. Odpowiada to aktualnym kierunkom rozwoju systemu ochrony zdrowia oraz rzeczywistym wymaganiom stawianym absolwentom

studiów drugiego stopnia na rynku pracy, zwłaszcza w obszarach związanych z opieką nad pacjentem przewlekle chorym, geriatrycznym, wymagającym opieki długoterminowej, paliatywnej lub specjalistycznej.

Istotną grupę efektów uczenia się stanowią również efekty odnoszące się do praktyki opartej na dowodach naukowych, krytycznej analizie piśmiennictwa, metodologii badań naukowych oraz wykorzystywania wyników badań w doskonaleniu praktyki zawodowej. Ich obecność odzwierciedla magisterski charakter kształcenia i pozostaje zgodna z aktualnym stanem wiedzy w dyscyplinie nauki o zdrowiu, w której coraz większe znaczenie mają kompetencje analityczne, umiejętność oceny jakości danych naukowych oraz wdrażanie rozwiązań opartych na evidence-based practice.

Efekty uczenia się odnoszą się również do kompetencji społecznych, obejmujących odpowiedzialność za realizowane świadczenia, krytyczną ocenę działań własnych i zespołu, gotowość do rozwiązywania problemów etycznych i organizacyjnych oraz postawę zorientowaną na ustawiczny rozwój zawodowy. W tym zakresie są one zgodne zarówno z wymaganiami poziomu 7 PRK, jak i z potrzebami współczesnego rynku pracy, oczekującego od absolwentów nie tylko wysokich kompetencji klinicznych, lecz także dojrzałości zawodowej, refleksyjności i gotowości do pełnienia rozszerzonych ról zawodowych.

Powiązanie efektów uczenia się z koncepcją kształcenia oraz profilem praktycznym studiów

Przyjęta koncepcja kształcenia zakłada integrację pogłębionej wiedzy teoretycznej z jej zastosowaniem w praktyce klinicznej, realizowanej w warunkach symulowanych oraz podczas praktyk zawodowych. Kluczowe kierunkowe efekty uczenia się zostały sformułowane w sposób zapewniający ich bezpośrednie odniesienie do zadań zawodowych pielęgniarki na poziomie zaawansowanej praktyki. Efekty te ukierunkowane są na rozwój samodzielności klinicznej, zdolności podejmowania decyzji w złożonych sytuacjach zdrowotnych oraz integracji wiedzy z jej praktycznym zastosowaniem. Obejmują również rozwój kompetencji organizacyjnych, komunikacyjnych i społecznych, niezbędnych do koordynowania opieki oraz efektywnego funkcjonowania w interdyscyplinarnym zespole terapeutycznym. Profil praktyczny studiów znajduje odzwierciedlenie w tym, że efekty uczenia się obejmują nie tylko pogłębioną wiedzę specjalistyczną, lecz przede wszystkim zdolność do realizacji świadczeń zdrowotnych, podejmowania decyzji klinicznych, organizowania i nadzorowania opieki oraz wykorzystywania aktualnej wiedzy naukowej w praktyce zawodowej.

Kluczowe obszary kierunkowych efektów uczenia się

W strukturze efektów uczenia się dla kierunku pielęgniarstwo, studia drugiego stopnia, można wyodrębnić kilka podstawowych obszarów, które stanowią rdzeń przygotowania zawodowego absolwenta na poziomie magisterskim. Obszary te pozostają w bezpośrednim związku z przyjętą koncepcją kształcenia, profilem praktycznym studiów oraz wymaganiami właściwymi dla wykonywania zawodu pielęgniarki na poziomie zaawansowanej praktyki.

1. Efekty dotyczące prawnych, organizacyjnych i zarządczych podstaw wykonywania zawodu

Pierwszy obszar obejmuje efekty uczenia się związane z funkcjonowaniem pielęgniarki w systemie ochrony zdrowia jako osoby nie tylko udzielającej świadczeń, lecz także organizującej, koordynującej i nadzorującej proces opieki. Jest to jeden z podstawowych wyróżników kształcenia na poziomie studiów drugiego stopnia.

Obszar ten obejmuje w szczególności:

- znajomość skutków prawnych zdarzeń medycznych, błędów medycznych i zdarzeń niepożądanych,
- znajomość zasad odpowiedzialności zawodowej, cywilnej i karnej,
- rozumienie zasad przetwarzania danych osobowych szczególnych kategorii w ochronie zdrowia,
- znajomość metod zarządzania w systemie ochrony zdrowia,
- rozumienie zasad funkcjonowania organizacji, kultury organizacyjnej i budowania struktur,
- znajomość zasad finansowania świadczeń pielęgniarских i organizacji pracy zespołu,
- znajomość metod zarządzania jakością, ergonomii pracy i zarządzania zmianą.

Znaczenie tego obszaru polega na przygotowaniu absolwenta do funkcjonowania w rzeczywistych uwarunkowaniach organizacyjnych systemu ochrony zdrowia, w tym do podejmowania decyzji zarządczych, planowania zasobów, organizowania pracy zespołu oraz współodpowiedzialności za jakość i bezpieczeństwo świadczeń.

2. Efekty dotyczące zaawansowanej praktyki pielęgniarской i samodzielności klinicznej

Drugim, kluczowym obszarem są efekty odnoszące się do zaawansowanej praktyki pielęgniarской, która stanowi zasadniczy rdzeń kompetencji absolwenta studiów drugiego stopnia. Obszar ten obejmuje przygotowanie do samodzielnej, pogłębionej oceny stanu pacjenta, podejmowania decyzji klinicznych oraz realizacji świadczeń zdrowotnych w sytuacjach o zwiększonym stopniu złożoności.

Obejmuje on m.in.:

- pogłębioną znajomość mechanizmów działania produktów leczniczych i ich przemian w organizmie,
- znajomość zasad ordynowania leków, wyrobów medycznych i środków specjalnego przeznaczenia żywieniowego,
- rozpoznawanie zjawisk polifarmakoterapii i polipragmazji,
- dobór badań diagnostycznych i interpretację ich wyników w zakresie posiadanych uprawnień,
- podejmowanie interwencji terapeutycznych adekwatnie do oceny stanu pacjenta,
- realizację świadczeń zdrowotnych w ramach kompetencji zawodowych pielęgniarکی.

Efekty te pozostają bezpośrednio związane z profilem praktycznym studiów oraz z aktualnym stanem praktyki zawodowej, w której od absolwentów studiów drugiego stopnia oczekuje się większej samodzielności, trafności klinicznej i odpowiedzialności za podejmowane decyzje.

3. Efekty dotyczące opieki nad pacjentem z chorobami przewlekłymi i wielochorobowością

Kolejny obszar obejmuje efekty odnoszące się do specjalistycznej opieki nad pacjentem z chorobami przewlekłymi, co odpowiada współczesnym potrzebom zdrowotnym społeczeństwa oraz aktualnym wyzwaniom rynku pracy. Jest to obszar szczególnie istotny z punktu widzenia starzenia się populacji, wzrostu liczby pacjentów z wielochorobowością oraz konieczności zapewnienia ciągłości opieki.

Obszar ten obejmuje w szczególności:

- planowanie i realizację opieki nad pacjentem z niewydolnością krążenia, zaburzeniami rytmu serca i nadciśnieniem tętniczym,
- prowadzenie opieki nad pacjentem z przewlekłymi chorobami układu oddechowego, w tym POChP i niewydolnością oddechową,
- opiekę nad pacjentem z chorobami nerek, w tym leczonym nerkozastępczo,

- opiekę nad pacjentem z cukrzycą, z wykorzystaniem nowoczesnych technologii monitorowania i terapii,
- opiekę nad pacjentem z chorobami nowotworowymi,
- opiekę nad pacjentem z zaburzeniami układu nerwowego i zaburzeniami psychicznymi,
- prowadzenie edukacji terapeutycznej pacjenta i jego rodziny lub opiekuna.

Znaczenie tego obszaru polega na tym, że absolwent nie tylko zna kliniczny obraz chorób przewlekłych, lecz potrafi planować i koordynować opiekę, wspierać samoopiekę pacjenta oraz reagować na zmieniające się potrzeby zdrowotne w długim przebiegu choroby.

4. Efekty dotyczące specjalistycznych świadczeń pielęgnarskich i nowoczesnych technologii w opiece

Istotny obszar efektów uczenia się dotyczy wykonywania specjalistycznych świadczeń pielęgnarskich oraz stosowania nowoczesnych metod i technologii wykorzystywanych we współczesnej praktyce klinicznej. W tym zakresie efekty mają wyraźnie praktyczny i zaawansowany charakter.

Obejmują one m.in.:

- prowadzenie opieki nad pacjentem leczonym dializami,
- sprawowanie opieki nad pacjentem przed i po przeszczepieniu narządów,
- prowadzenie opieki nad pacjentem wentylowanym mechanicznie,
- stosowanie tlenoterapii i monitorowanie jej skuteczności,
- prowadzenie leczenia żywieniowego dojelitowego i pozajelitowego,
- obsługę portów naczyniowych, dostępów centralnych, PEG, PEJ i innych dostępów terapeutycznych,
- stosowanie nowoczesnych metod leczenia ran, w tym terapii podciśnieniowej, kompresjoterapii, terapii larwalnej i biochirurgii,
- wykonywanie wybranych badań i procedur diagnostycznych, w tym z wykorzystaniem USG w określonym zakresie.

Obszar ten szczególnie wyraźnie pokazuje, że kierunkowe efekty uczenia się są osadzone w aktualnym stanie wiedzy i praktyki klinicznej oraz odpowiadają realnym oczekiwaniom pracodawców wobec absolwenta studiów magisterskich.

5. Efekty dotyczące koordynacji opieki, poradnictwa i edukacji terapeutycznej

Bardzo ważnym obszarem są efekty uczenia się związane z koordynacją opieki oraz poradnictwem pielęgnarskim, które stanowią jeden z kluczowych elementów współczesnej praktyki pielęgnarskiej na poziomie zaawansowanym. Obszar ten ma ścisły związek z rozwojem opieki koordynowanej i długoterminowej oraz z rosnącą rolą pielęgnarski w organizowaniu procesu leczenia i opieki.

Obejmuje on w szczególności:

- diagnozowanie zagrożeń zdrowotnych u pacjentów z chorobami przewlekłymi,
- ocenę adaptacji pacjenta do choroby przewlekłej,
- udzielanie porad zdrowotnych i przygotowywanie materiałów edukacyjnych,
- wykorzystywanie zasobów technologicznych dla potrzeb poradnictwa,
- planowanie i koordynowanie procesu udzielania świadczeń zdrowotnych,
- opracowywanie diagnozy potrzeb zdrowotnych i planu organizacji opieki,
- prowadzenie edukacji terapeutycznej pacjenta, jego rodziny lub opiekuna.

Efekty te pozostają w ścisłym związku z rzeczywistymi zadaniami zawodowymi magistra pielęgnarskiego oraz z kierunkami zmian zachodzącymi w systemie ochrony zdrowia, w którym coraz

większe znaczenie mają ciągłość opieki, skuteczna edukacja zdrowotna i współpraca międzyinstytucjonalna.

6. Efekty dotyczące bezpieczeństwa pacjenta, nadzoru epidemiologicznego i jakości opieki

Kolejny obszar obejmuje efekty związane z bezpieczeństwem pacjenta, profilaktyką zakażeń, nadzorem epidemiologicznym i zarządzaniem jakością opieki zdrowotnej. Obszar ten ma szczególne znaczenie zarówno dla praktyki klinicznej, jak i dla funkcjonowania absolwenta w strukturach organizacyjnych podmiotów leczniczych.

Obejmuje on m.in.:

- znajomość zasad nadzoru nad zakażeniami związanymi z opieką zdrowotną,
- planowanie, wdrażanie i nadzorowanie działań przeciwepidemicznych,
- prowadzenie edukacji pacjentów i personelu w zakresie profilaktyki zakażeń,
- analizę wskaźników jakości opieki pielęgniarskiej w nadzorze epidemiologicznym,
- rozpoznawanie przyczyn błędów medycznych i wdrażanie działań zapobiegawczych,
- nadzorowanie jakości opieki pielęgniarskiej w podmiocie leczniczym,
- przygotowywanie podmiotu do zewnętrznej oceny jakości.

Znaczenie tego obszaru polega na przygotowaniu absolwenta do aktywnego uczestnictwa w działaniach projakościowych i probezpieczeństwowym, co odpowiada zarówno współczesnym standardom ochrony zdrowia, jak i oczekiwaniom rynku pracy.

7. Efekty dotyczące komunikacji, dydaktyki, wielokulturowości i współpracy zespołowej

Ważnym obszarem efektów uczenia się są kompetencje interpersonalne, dydaktyczne i społeczne, niezbędne do pełnienia przez absolwenta ról edukacyjnych, organizacyjnych i terapeutycznych. Na poziomie studiów drugiego stopnia efekty te wykraczają poza podstawową komunikację z pacjentem i obejmują również przygotowanie do organizowania procesu dydaktycznego oraz pracy w środowisku zróżnicowanym kulturowo.

Obszar ten obejmuje:

- znajomość metod działalności edukacyjnej wobec pacjentów,
- dobór środków i metod nauczania w działalności dydaktycznej,
- organizowanie procesu dydaktycznego z wykorzystaniem nowoczesnych technologii,
- weryfikację prawidłowości organizacji procesu kształcenia zawodowego,
- wykorzystywanie metod komunikacji interpersonalnej wynikających z uwarunkowań kulturowych, religijnych i społecznych,
- stosowanie założeń teorii pielęgniarstwa wielokulturowego,
- porozumiewanie się w języku angielskim na poziomie B2+.

Efekty te pozostają ściśle związane z praktyką zawodową, ponieważ współczesne pielęgniarstwo wymaga nie tylko sprawności klinicznej, lecz również zdolności edukowania pacjentów, współpracy w zespołach interprofesjonalnych oraz funkcjonowania w warunkach wielokulturowości.

8. Efekty dotyczące etyki, odpowiedzialności zawodowej i dojrzałości profesjonalnej

Istotny obszar efektów uczenia się stanowią efekty związane z etycznym, odpowiedzialnym i refleksyjnym wykonywaniem zawodu. Na poziomie studiów drugiego stopnia mają one szczególne znaczenie, ponieważ są powiązane z większą samodzielnością absolwenta, większym zakresem odpowiedzialności oraz koniecznością rozwiązywania złożonych problemów klinicznych, prawnych i organizacyjnych.

Obszar ten obejmuje:

- ocenę sytuacji zawodowych w kontekście zgodności z prawem,
- kwalifikowanie zdarzeń w odniesieniu do prawa cywilnego, karnego i prawa pracy,
- analizę problemów zawodowych z uwzględnieniem odpowiedzialności zawodowej,
- poszanowanie praw pacjenta, jego autonomii, godności i bezpieczeństwa,
- uwzględnianie uwarunkowań kulturowych i religijnych w opiece,
- gotowość do podejmowania decyzji z uwzględnieniem aspektów etycznych, prawnych i społecznych.

Obszar ten ma fundamentalne znaczenie dla jakości świadczeń zdrowotnych i bezpieczeństwa pacjenta, a zarazem dla właściwego funkcjonowania absolwenta w zawodzie zaufania publicznego.

9. Efekty dotyczące badań naukowych, analizy danych i praktyki opartej na dowodach

Jednym z najważniejszych wyróżników kierunkowych efektów uczenia się na studiach drugiego stopnia jest ich silne powiązanie z metodologią badań naukowych, krytyczną analizą piśmiennictwa i wykorzystywaniem dowodów naukowych w praktyce zawodowej. Jest to obszar, który wprost wzmacnia magisterski charakter kształcenia.

Obejmuje on:

- znajomość uwarunkowań i priorytetów badań naukowych w pielęgniarstwie,
- znajomość metod, technik i narzędzi badawczych stosowanych w badaniach jakościowych i ilościowych,
- opracowywanie modelu badawczego,
- przygotowywanie baz danych do analiz statystycznych,
- stosowanie testów statystycznych,
- wyszukiwanie informacji naukowej w krajowych i zagranicznych bazach danych,
- krytyczną analizę literatury naukowej,
- wykorzystywanie wyników badań naukowych do podejmowania decyzji w praktyce zawodowej,
- przygotowywanie rekomendacji w zakresie opieki pielęgniarstwiej w oparciu o dowody naukowe,
- analizę międzynarodowych dokumentów dotyczących rozwoju pielęgniarstwa i polityki zdrowotnej.

Znaczenie tego obszaru polega na tym, że absolwent nie ogranicza się do odtwarzania procedur, lecz potrafi interpretować wyniki badań, oceniać jakość dowodów naukowych i wdrażać rozwiązania sprzyjające doskonaleniu praktyki zawodowej. Dzięki temu jest przygotowany do funkcjonowania w nowoczesnym systemie ochrony zdrowia opartym na jakości, bezpieczeństwie i evidence-based practice.

10. Efekty dotyczące międzynarodowej perspektywy rozwoju zawodu i uczenia się przez całe życie

Ostatni istotny obszar obejmuje efekty odnoszące się do rozumienia międzynarodowego kontekstu rozwoju pielęgniarstwa oraz gotowości do ustawicznego doskonalenia zawodowego. Obszar ten ma znaczenie zarówno dla kształtowania nowoczesnej tożsamości zawodowej absolwenta, jak i dla jego funkcjonowania na dynamicznie zmieniającym się rynku pracy.

Obejmuje on:

- znajomość systemów kształcenia pielęgniarzek i modeli opieki pielęgniarstwiej w Polsce i za granicą,

- znajomość struktury i zasobów pielęgniarstwa w Europie i na świecie,
- znajomość zasad uznawania kwalifikacji zawodowych,
- analizę dokumentów WHO, ICN i innych organizacji międzynarodowych,
- rozumienie współczesnych kierunków rozwoju autonomii zawodu,
- gotowość do rozwoju zawodowego, naukowego i organizacyjnego.

Ten obszar efektów uczenia się przygotowuje absolwenta do aktywnego uczestnictwa w rozwoju zawodu, świadomego planowania własnej ścieżki kariery oraz reagowania na zmieniające się wymagania systemu ochrony zdrowia i rynku pracy.

Związek kluczowych efektów uczenia się z dyscypliną nauki o zdrowiu

Kierunek pielęgniarstwo (studia drugiego stopnia) został przyporządkowany do dyscypliny nauki o zdrowiu, a kluczowe efekty uczenia się odzwierciedlają pogłębiony, zintegrowany i aplikacyjny charakter tej dyscypliny na poziomie magisterskim. Efekty te obejmują w szczególności:

- pogłębioną wiedzę dotyczącą uwarunkowań zdrowia i choroby, w tym mechanizmów klinicznych oraz przebiegu chorób przewlekłych i złożonych stanów zdrowotnych,
- zaawansowaną wiedzę w zakresie organizacji systemu ochrony zdrowia, zarządzania opieką oraz funkcjonowania zespołów interprofesjonalnych,
- umiejętność samodzielnego podejmowania decyzji klinicznych oraz realizacji świadczeń zdrowotnych w ramach zaawansowanej praktyki pielęgniarstwa,
- kompetencje w zakresie koordynacji opieki, zarządzania jakością i bezpieczeństwem pacjenta,
- przygotowanie do prowadzenia działalności naukowej oraz wykorzystywania wyników badań w praktyce zawodowej (evidence-based practice),
- rozwinięte kompetencje społeczne, organizacyjne i przywódcze właściwe dla zawodu zaufania publicznego.

Efekty te wskazują na pogłębiony, interdyscyplinarny i praktyczny charakter nauk o zdrowiu, których istotą jest nie tylko realizacja świadczeń zdrowotnych, ale również ich organizowanie, doskonalenie oraz rozwijanie w oparciu o aktualny stan wiedzy naukowej. W tym ujęciu absolwent studiów drugiego stopnia funkcjonuje nie tylko jako wykonawca świadczeń, lecz także jako ich koordynator, organizator oraz współtwórca rozwiązań w systemie ochrony zdrowia.

Związek kluczowych efektów uczenia się ze stanem praktyki zawodowej i rynku pracy

Konstrukcja efektów uczenia się dla studiów drugiego stopnia odpowiada aktualnemu stanowi praktyki zawodowej oraz zmieniającym się wymaganiom rynku pracy właściwego dla zawodu pielęgniarstwa, ze szczególnym uwzględnieniem rosnącej roli zaawansowanej praktyki pielęgniarstwa.

Efekty te uwzględniają w szczególności:

- potrzebę przygotowania absolwenta do pracy w podmiotach leczniczych o różnym poziomie referencyjności, w tym w jednostkach wymagających wysokiego poziomu kompetencji klinicznych i decyzyjnych,
- rosnące znaczenie opieki nad pacjentem z chorobami przewlekłymi, wielochorobowością oraz potrzebę zapewnienia ciągłości i koordynacji opieki,
- rozwój modeli opieki koordynowanej oraz zwiększającą się rolę pielęgniarstwa w planowaniu i organizacji procesu leczenia,
- konieczność zapewnienia wysokiego poziomu bezpieczeństwa pacjenta oraz zarządzania jakością świadczeń zdrowotnych,

- wzrost znaczenia kompetencji w zakresie ordynowania świadczeń, interpretacji danych klinicznych oraz podejmowania decyzji w oparciu o aktualne wytyczne i standardy,
- rozwój kompetencji komunikacyjnych, edukacyjnych, organizacyjnych i przywódczych,
- potrzebę stosowania praktyki opartej na dowodach naukowych (EBP) oraz wykorzystywania wyników badań w doskonaleniu opieki,
- rosnące znaczenie kompetencji cyfrowych i wykorzystania nowoczesnych technologii w monitorowaniu i leczeniu pacjentów.

W tym ujęciu kluczowe kierunkowe efekty uczenia się nie tylko spełniają wymagania standardu kształcenia, lecz również odpowiadają rzeczywistym zadaniom zawodowym magistra pielęgniarstwa oraz aktualnym i prognozowanym potrzebom systemu ochrony zdrowia. Zapewniają tym samym przygotowanie absolwenta do pełnienia ról klinicznych, koordynacyjnych, organizacyjnych i rozwojowych w nowoczesnym systemie opieki zdrowotnej.

Efekty uczenia się prowadzące do uzyskania kompetencji inżynierskich

Kryterium nie dotyczy kierunku Pielęgniarstwo (studia drugiego stopnia), ponieważ kierunek nie kończy się uzyskaniem tytułu zawodowego inżyniera ani magistra inżyniera. Program studiów realizowany jest zgodnie ze standardem kształcenia dla zawodu pielęgniarki i nie obejmuje efektów uczenia się właściwych dla kompetencji inżynierskich.

Spełnienie wymagań standardu kształcenia

Kształcenie na kierunku pielęgniarstwo (studia drugiego stopnia) w Poznańskiej Akademii Medycznej Nauk Stosowanych im. Księcia Mieszka I realizowane jest z pełnym uwzględnieniem wymagań odnoszących się do ogólnych i szczegółowych efektów uczenia się określonych w standardzie kształcenia dla zawodu pielęgniarki, wydanym na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce.

Zgodność efektów uczenia się ze standardem

- efekty uczenia się przypisane do programu studiów odpowiadają efektom określonym w obowiązującym standardzie kształcenia w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych
- zachowano zgodność strukturalną efektów z podziałem na grupy zajęć odpowiadające obszarom kształcenia wskazanym w standardzie

Kompletność realizacji wymagań standardu

- program studiów obejmuje wszystkie wymagane grupy zajęć oraz przypisane im efekty uczenia się
- zapewniono realizację wymagań dotyczących:
  - liczby godzin kształcenia
  - liczby punktów ECTS
  - udziału praktyk zawodowych
- każdemu efektowi uczenia się przyporządkowano odpowiednie zajęcia oraz metody jego osiągnięcia i weryfikacji

Powiązanie efektów z procesem dydaktycznym i ich weryfikacją

- efekty uczenia się zostały powiązane z treściami programowymi, metodami kształcenia oraz metodami ich weryfikacji

- weryfikacja efektów uczenia się realizowana jest z wykorzystaniem zróżnicowanych metod oceny, adekwatnych do ich charakteru, obejmujących sprawdzanie wiedzy, umiejętności praktycznych oraz kompetencji społecznych, w tym z zastosowaniem standaryzowanych metod oceny kompetencji klinicznych

Warunki zapewniające realizację standardu kształcenia

- dobór kadry dydaktycznej spełniającej wymagania standardu, obejmującej nauczycieli akademickich oraz praktyków zawodu pielęgniarstwa, posiadających doświadczenie kliniczne, specjalizacje zawodowe oraz dorobek naukowy
- zapewnienie infrastruktury dydaktycznej umożliwiającej realizację kształcenia praktycznego, w tym pracowni umiejętności pielęgniarstwa, pracowni symulacji medycznej oraz bazy podmiotów leczniczych
- organizację zajęć w grupach o liczebności dostosowanej do specyfiki kształcenia praktycznego, umożliwiającej właściwy nadzór dydaktyczny oraz rzetelną weryfikację efektów uczenia się
- wykorzystanie zróżnicowanych metod kształcenia, w tym metod aktywizujących, symulacji medycznej oraz kształcenia w warunkach rzeczywistych

Mechanizmy monitorowania i doskonalenia zgodności ze standardem

- zgodność programu studiów z wymaganiami standardu podlega systematycznej weryfikacji w ramach prac:
  - Rady Programowej
  - Rady Dydaktycznej,
  - Wydziałowej Komisji ds. Oceny i Zapewnienia Jakości Kształcenia
- prowadzona jest okresowa analiza osiągania efektów uczenia się oraz adekwatności metod dydaktycznych i weryfikacyjnych
- wyniki analiz stanowią podstawę do aktualizacji programu studiów oraz jego dostosowywania do zmian przepisów prawa i potrzeb praktyki klinicznej

Dostosowanie do obowiązujących regulacji prawnych

- program studiów został dostosowany do zmian wprowadzonych rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 26 lipca 2019 r. w sprawie standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu lekarza, lekarza dentystry, farmaceuty, pielęgniarstwa, położnej, diagnosty laboratoryjnego, fizjoterapeuty i ratownika medycznego (**Dz.U. z 2019 r. poz. 1573**) – w odniesieniu do studentów II roku studiów, oraz rozporządzeniem Ministra Nauki z dnia 10 października 2024 r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu lekarza, lekarza dentystry, farmaceuty, pielęgniarstwa, położnej, diagnosty laboratoryjnego, fizjoterapeuty i ratownika medycznego (**Dz.U. z 2024 r. poz. 1514**) – w odniesieniu do studentów I roku studiów.
- równoległa realizacja dwóch cykli kształcenia zapewnia pełną zgodność efektów uczenia się z właściwymi standardami dla poszczególnych roczników studentów

Zalecenia dotyczące kryterium 1 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeżeli dotyczy) – NIE DOTYCZY

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 1 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia oraz działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności sformułowanych w zaleceniu o charakterze naprawczym
1.		

Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się

1. Dobór kluczowych treści kształcenia, w tym treści związanych z praktycznymi zastosowaniami wiedzy w zakresie dyscypliny/dyscyplin, do której/których kierunek jest przyporządkowany, normami i zasadami, a także aktualnym stanem praktyki w obszarach działalności zawodowej oraz zawodowego rynku pracy właściwych dla kierunku oraz w zakresie znajomości języków obcych, ze wskazaniem przykładowych powiązań treści kształcenia z kierunkowymi efektami uczenia się

Dobór treści kształcenia na kierunku Pielęgniarstwo (studia drugiego stopnia, profil praktyczny) został opracowany w sposób zapewniający spójność z kierunkowymi efektami uczenia się, aktualnym stanem wiedzy naukowej oraz wymaganiami praktyki zawodowej właściwej dla poziomu magisterskiego. Treści programowe odpowiadają zakresowi kompetencji niezbędnych do wykonywania zawodu pielęgniarki na poziomie zaawansowanej praktyki oraz pozostają zgodne ze standardem kształcenia dla kierunku przygotowującego do wykonywania zawodu regulowanego. Treści kształcenia zostały przyporządkowane do dyscypliny nauki o zdrowiu, przy jednoczesnym wykorzystaniu dorobku nauk medycznych oraz nauk społecznych. Ich **układ ma charakter progresywny i zintegrowany — od treści organizacyjno-prawnych i metodologicznych, przez zaawansowaną praktykę pielęgniarską, aż po treści związane z działalnością naukową** oraz praktykami zawodowymi, umożliwiając osiągnięcie pogłębionych efektów uczenia się właściwych dla poziomu 7 PRK.

Kluczowe obszary treści kształcenia

Treści kształcenia obejmują obszary odpowiadające rzeczywistym zadaniom zawodowym pielęgniarki na poziomie zaawansowanej praktyki.

W zakresie nauk społecznych, humanistycznych oraz organizacyjno-prawnych istotne miejsce zajmują treści przygotowujące do funkcjonowania w złożonych uwarunkowaniach systemu ochrony zdrowia. Przykładem są treści realizowane w ramach przedmiotów takich jak **Prawo w praktyce zawodowej pielęgniarki** oraz **Zarządzanie w praktyce zawodowej pielęgniarki**, obejmujące m.in.:

- odpowiedzialność zawodową i skutki prawne zdarzeń medycznych,
- problematykę błędów medycznych i bezpieczeństwa pacjenta,
- organizację systemu ochrony zdrowia oraz zasady finansowania świadczeń,
- zarządzanie zespołem, planowanie zasobów i organizację pracy,
- zarządzanie jakością oraz procesem zmian w podmiotach leczniczych.

Treści te mają bezpośrednie znaczenie praktyczne, ponieważ przygotowują do podejmowania decyzji organizacyjnych, zarządczych i prawnych w środowisku zawodowym.

W zakresie zaawansowanej praktyki pielęgniarskiej program obejmuje treści ukierunkowane na **rozwój pogłębionych kompetencji klinicznych, decyzyjnych i terapeutycznych**. W ramach przedmiotów takich jak **Farmakologia i ordynowanie produktów leczniczych**, **Koordynowana opieka zdrowotna** czy **Poradnictwo w pielęgniarstwie** realizowane są treści dotyczące m.in.:

- zasad ordynowania leków i wyrobów medycznych w ramach uprawnień zawodowych,
- interpretacji wyników badań diagnostycznych i podejmowania decyzji klinicznych,
- koordynowania opieki nad pacjentem w systemie ochrony zdrowia,
- prowadzenia poradnictwa i edukacji zdrowotnej.

Treści te są ściśle powiązane z praktyką zawodową, ponieważ odpowiadają rzeczywistym kompetencjom magistra pielęgniarstwa w zakresie samodzielności klinicznej i koordynacji opieki.

W zakresie specjalistycznej opieki nad pacjentem **szczególne znaczenie mają treści dotyczące chorób przewlekłych i stanów złożonych klinicznie**. W ramach zajęć z zakresu opieki i edukacji terapeutycznej realizowane są m.in.:

- zasady opieki nad pacjentem z chorobami układu krążenia, oddechowego, nerek i cukrzycą,
- leczenie ran przewlekłych i opieka nad pacjentem z przetoką,
- terapia bólu ostrego i przewlekłego,
- leczenie żywieniowe oraz opieka nad pacjentem wentylowanym mechanicznie,
- opieka nad pacjentem onkologicznym oraz z zaburzeniami psychicznymi.

Treści te przygotowują do realizacji kompleksowej opieki nad pacjentem z wielochorobowością oraz do prowadzenia edukacji terapeutycznej i wspierania samoopieki.

W zakresie badań naukowych i praktyki opartej na dowodach istotne miejsce zajmują treści rozwijające kompetencje analityczne i badawcze. W ramach przedmiotów takich jak **Badania naukowe w praktyce zawodowej pielęgniarstwa, Statystyka medyczna** czy **Praktyka zawodowa pielęgniarstwa oparta na dowodach naukowych** realizowane są zagadnienia dotyczące m.in.:

- metodologii badań naukowych i analizy danych,
- krytycznej oceny piśmiennictwa naukowego,
- wykorzystania dowodów naukowych w podejmowaniu decyzji klinicznych,
- przygotowania pracy dyplomowej i upowszechniania wyników badań.

Treści te mają bezpośrednie znaczenie dla rozwoju praktyki zawodowej oraz podnoszenia jakości opieki.

Treści związane z normami, zasadami i aktualnym stanem praktyki

Treści kształcenia uwzględniają normy i zasady właściwe dla wykonywania zawodu pielęgniarstwa na poziomie zaawansowanym, w szczególności:

- zasady bezpieczeństwa pacjenta i zarządzania ryzykiem klinicznym,
- standardy opieki pielęgniarstwa i postępowania klinicznego,
- zasady ordynowania świadczeń zdrowotnych w ramach uprawnień zawodowych,
- zasady dokumentowania świadczeń zdrowotnych oraz przetwarzania danych medycznych,
- zasady postępowania zgodnego z prawem, etyką zawodową i odpowiedzialnością zawodową.

W programie uwzględniono również treści odpowiadające aktualnym kierunkom rozwoju praktyki klinicznej, takie jak:

- rozwój opieki koordynowanej i środowiskowej,
- wykorzystanie nowoczesnych technologii w monitorowaniu i leczeniu pacjentów,
- stosowanie narzędzi oceny stanu pacjenta oraz wskaźników jakości opieki,

Powiązanie treści kształcenia z kierunkowymi efektami uczenia się – przykłady

Treści kształcenia są bezpośrednio powiązane z kierunkowymi efektami uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych.

Przykładowo:

• Treści realizowane w ramach przedmiotu **Prawo w praktyce zawodowej pielęgniarstwa** pozostają w bezpośrednim związku z efektami uczenia się w zakresie wiedzy i umiejętności, w szczególności efektów szczegółowych **A.W1–A.W6** oraz **A.U1–A.U3**, a także kompetencji społecznych **K.S1–K.S4**, odnoszących się do rozumienia uwarunkowań prawnych wykonywania zawodu, odpowiedzialności zawodowej, analizy zdarzeń medycznych oraz podejmowania decyzji zgodnych z obowiązującymi przepisami prawa.

W zakresie treści wykładowych realizowane są zagadnienia dotyczące funkcjonowania pielęgniarstwa w systemie ochrony zdrowia, w szczególności:

- roli prawnej i organizacyjnej pielęgniarstwa w systemie ochrony zdrowia, w tym relacji z podmiotem leczniczym oraz odpowiedzialności systemowej,
- źródeł prawa medycznego oraz prawa pielęgniarstwa, w tym hierarchii aktów prawnych oraz relacji prawa krajowego i unijnego,
- statusu prawnego pielęgniarstwa, zakresu kompetencji zawodowych oraz granic samodzielności i odpowiedzialności,
- praw pacjenta, w tym prawa do informacji, wyrażania zgody, poszanowania intymności oraz tajemnicy zawodowej,
- zasad prowadzenia dokumentacji medycznej, w tym elektronicznej dokumentacji medycznej oraz odpowiedzialności za jej prawidłowość,
- odpowiedzialności prawnej pielęgniarstwa (cywilnej, karnej, zawodowej i pracowniczej),
- problematyki błędów medycznych i zdarzeń niepożądanych oraz ich konsekwencji prawnych,
- zasad uzyskiwania zgody pacjenta i podejmowania decyzji klinicznych,
- odpowiedzialności organizacyjnej podmiotów leczniczych oraz zasad organizacji świadczeń zdrowotnych,
- roli pielęgniarstwa w zarządzaniu zespołem, w tym odpowiedzialności kierowniczej, nadzoru i delegowania zadań.

Treści te pozostają w bezpośrednim związku z efektami w zakresie wiedzy (A.W1–A.W6), dotyczącymi rozumienia skutków prawnych zdarzeń medycznych, odpowiedzialności zawodowej oraz zasad wykonywania zawodu, a także z efektami w zakresie umiejętności (A.U1–A.U3), odnoszącymi się do analizy sytuacji zawodowych w kontekście prawnym oraz podejmowania działań zgodnych z obowiązującymi regulacjami.

W ramach ćwiczeń realizowane są treści o charakterze praktycznym, ukierunkowane na zastosowanie wiedzy prawnej w praktyce zawodowej, obejmujące m.in.:

- analizę przypadków dotyczących odpowiedzialności zawodowej pielęgniarstwa,
- analizę błędów w dokumentacji medycznej i ich konsekwencji prawnych,
- rozwiązywanie sytuacji konfliktowych związanych z prawami pacjenta,
- analizę orzeczeń sądowych dotyczących błędów medycznych,
- interpretację przypadków związanych z uzyskiwaniem zgody pacjenta,
- analizę postępowań dyscyplinarnych prowadzonych przez organy samorządu zawodowego,
- analizę ról i odpowiedzialności pielęgniarstwa w strukturze organizacyjnej podmiotu leczniczego.

Treści te pozostają w bezpośrednim związku z efektami w zakresie umiejętności (A.U1–A.U3) oraz kompetencji społecznych (K.S1–K.S4), w szczególności w zakresie odpowiedzialności zawodowej, podejmowania decyzji w sytuacjach złożonych oraz przestrzegania norm prawnych i etycznych w praktyce zawodowej.

- Treści realizowane w ramach przedmiotu **Farmakologia i ordynowanie produktów leczniczych** pozostają w bezpośrednim związku z efektami uczenia się w zakresie wiedzy i umiejętności, w szczególności efektów szczegółowych **B.W1–B.W4** oraz **B.U1–B.U5**, a także kompetencji społecznych **K.S6**, odnoszących się do znajomości mechanizmów działania produktów leczniczych, zasad ich bezpiecznego stosowania oraz podejmowania decyzji terapeutycznych w ramach uprawnień zawodowych pielęgniarki.

W zakresie treści wykładowych realizowane są zagadnienia dotyczące:

- mechanizmów działania produktów leczniczych oraz ich przemian w organizmie człowieka z uwzględnieniem wieku i stanu zdrowia pacjenta (B.W1),
- regulacji prawnych związanych z refundacją leków, wyrobów medycznych oraz środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego (B.W2),
- zasad ordynowania leków, środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego oraz wyrobów medycznych przez pielęgniarki, w tym wystawiania recept i zleceń (B.W3),
- objawów oraz skutków ubocznych działania produktów leczniczych, w tym zagrożeń związanych z ich stosowaniem (B.W4).

Treści te pozostają w bezpośrednim związku z przygotowaniem absolwenta do podejmowania decyzji terapeutycznych zgodnych z aktualną wiedzą medyczną, przepisami prawa oraz zasadami bezpieczeństwa pacjenta.

W ramach ćwiczeń realizowane są treści o charakterze praktycznym, obejmujące:

- tworzenie recept na leki recepturowe z uwzględnieniem specyfiki pacjentów pediatrycznych i geriatrycznych (B.U1, K.S6),
- analizę charakterystyk produktów leczniczych (ChPL) oraz porównywanie preparatów (B.U2, K.S6),
- ocenę bezpieczeństwa farmakoterapii na podstawie działań niepożądanych (B.U2, K.S6),
- ordynowanie środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego na podstawie studiów przypadków (B.U3, K.S6),
- zlecenie wyrobów medycznych wraz z uzasadnieniem wyboru (B.U3, K.S6),
- analizę funkcjonalną pacjenta i dobór odpowiednich wyrobów medycznych (B.U4, K.S6),
- planowanie żywienia medycznego w oparciu o studium przypadku (B.U4, K.S6),
- opracowywanie planu edukacji pacjenta stosującego wielolekową terapię (B.U5, K.S6).

Ćwiczenia te rozwijają umiejętności praktycznego stosowania wiedzy farmakologicznej, podejmowania decyzji terapeutycznych oraz prowadzenia edukacji zdrowotnej pacjentów.

W ramach ćwiczeń realizowanych w warunkach symulacji medycznej (wysokiej wierności) studenci doskonalą umiejętności:

- oceny stanu pacjenta jako podstawy doboru farmakoterapii (B.U1, K.S6),
- prowadzenia rozmowy edukacyjnej z pacjentem i jego rodziną w zakresie stosowanej farmakoterapii (B.U5, K.S6),
- wystawiania e-recept zgodnie z obowiązującymi przepisami i standardami (B.U3, K.S6).

- Treści realizowane w ramach przedmiotu **Opieka i edukacja terapeutyczna w chorobach przewlekłych układu oddechowego (niewydolność oddechowa, POChP)** pozostają w bezpośrednim związku z efektami uczenia się w zakresie wiedzy i umiejętności, w szczególności **B.W19, B.W20, B.W26–B.W29, B.W31, B.W37, B.W56** oraz **B.U9–B.U18, B.U21, B.U24–B.U26, B.U30, B.U79, B.U80**, a także kompetencjami społecznymi (**KS1–KS6**) obejmującymi odpowiedzialność zawodową,

współpracę w zespole terapeutycznym, komunikację interpersonalną i interprofesjonalną oraz przestrzeganie zasad etyki i praw pacjenta.

W zakresie treści wykładowych realizowane są zagadnienia dotyczące:

- patomechanizmu, objawów, powikłań, diagnostyki i leczenia niewydolności oddechowej oraz POChP, w tym zasad opieki pielęgniarskiej w warunkach stacjonarnych i domowych (B.W19, B.W26, B.W29),
- zastosowania badań czynnościowych układu oddechowego, w tym spirometrii, pomiaru PEF oraz testów nadreaktywności oskrzeli (B.W20),
- zasad postępowania diagnostyczno-terapeutycznego w niewydolności narządowej oraz opieki nad pacjentem w stanach zaawansowanych (B.W26, B.W27),
- opieki nad pacjentem – biorcą i dawcą narządów, w tym zasad przygotowania do transplantacji i postępowania po przeszczepieniu (B.W28),
- nowoczesnych metod leczenia i monitorowania pacjentów z przewlekłymi chorobami układu oddechowego (B.W31),
- wybranych metod terapeutycznych wspomagających leczenie (B.W37),
- wykorzystania badania ultrasonograficznego w ocenie stanu pacjenta i wsparciu procedur klinicznych (B.W56),
- zasad edukacji terapeutycznej pacjentów z chorobami układu oddechowego, w tym metod motywowania i wspierania w procesie leczenia.

Treści te przygotowują studenta do podejmowania decyzji klinicznych, planowania i realizacji opieki nad pacjentem z chorobami przewlekłymi układu oddechowego oraz prowadzenia skutecznej edukacji terapeutycznej.

W ramach ćwiczeń realizowane są treści o charakterze praktycznym, obejmujące:

- ocenę zagrożeń zdrowotnych u pacjenta z POChP i astmą oraz identyfikację problemów pielęgnacyjnych (B.U9, B.U14),
- ocenę adaptacji pacjenta do choroby przewlekłej i gotowości do zmiany (B.U10),
- planowanie i prowadzenie edukacji terapeutycznej pacjentów i ich rodzin, w tym opracowywanie materiałów edukacyjnych (B.U12, B.U24),
- wykorzystanie narzędzi teleopieki i zasobów cyfrowych w monitorowaniu stanu pacjenta (B.U13, B.U25),
- udzielanie porad pielęgnarskich w zakresie duszności przewlekłej (B.U15),
- wykonywanie i interpretację badań czynnościowych układu oddechowego, w tym spirometrii i PEF (B.U26),
- udział w diagnostyce alergologicznej oraz interpretację wyników badań (B.U26),
- stosowanie tlenoterapii i nebulizacji w opiece nad pacjentem (B.U15),
- realizację działań z zakresu promocji zdrowia i profilaktyki chorób układu oddechowego (B.U16–B.U18),
- koordynację opieki nad pacjentem z chorobami przewlekłymi oraz wykorzystanie skal funkcjonalnych (B.U21, B.U23),
- sprawowanie opieki nad pacjentem przed i po przeszczepieniu płuc (B.U30),
- wykonywanie wybranych procedur diagnostycznych i oceny klinicznej z wykorzystaniem nowoczesnych narzędzi (B.U79, B.U80).

• Treści realizowane w ramach przedmiotu **Badania naukowe w praktyce zawodowej pielęgniarki** pozostają w bezpośrednim związku z efektami uczenia się w zakresie wiedzy i umiejętności, w

szczegółności **C.W1–C.W6** oraz **C.U1–C.U5**, a także kompetencjami społecznymi **K.S1–K.S7**, odnoszącymi się do prowadzenia badań naukowych, krytycznej analizy danych oraz wykorzystania wyników badań w praktyce zawodowej opartej na dowodach naukowych.

W zakresie treści wykładowych realizowane są zagadnienia dotyczące:

- rozwoju badań naukowych w pielęgniarstwie, ich obszarów, celów, priorytetów oraz znaczenia dla rozwoju praktyki zawodowej (C.W1, C.W2),
- metodologii badań naukowych w pielęgniarstwie, w tym metod, technik i narzędzi badawczych stosowanych w badaniach jakościowych i ilościowych (C.W4),
- procedury badawczej, obejmującej formułowanie problemów badawczych, zmiennych oraz planowanie badań (C.W5),
- zasad analizy i prezentacji wyników badań naukowych oraz ich upowszechniania (C.W6),
- zasad etycznych w badaniach naukowych oraz dobrych praktyk badawczych (C.W3),
- zagadnień związanych z własnością intelektualną, prawami autorskimi oraz korzystaniem ze źródeł naukowych (C.W9, C.W10).

Treści te przygotowują studenta do świadomego uczestnictwa w działalności naukowej oraz wykorzystywania wyników badań w doskonaleniu praktyki pielęgniarstwa.

W ramach ćwiczeń realizowane są treści o charakterze praktycznym, obejmujące:

- wyszukiwanie i analizę doniesień naukowych oraz krytyczną ocenę artykułów naukowych (C.U1, C.U2, C.U8; K.S1, K.S3),
- zapoznanie z wytycznymi dotyczącymi przygotowania pracy dyplomowej oraz prowadzenia badań (C.U3),
- opracowanie koncepcji badania naukowego, w tym formułowanie celu, problemów i hipotez badawczych (C.U4),
- dobór metod, technik i narzędzi badawczych zgodnie z zasadami metodologii badań (C.U4),
- konstruowanie narzędzi badawczych, takich jak kwestionariusz ankiety i wywiadu (C.U4),
- planowanie przebiegu badań oraz zasad analizy wyników (C.U5),
- przygotowanie projektu badania naukowego z uwzględnieniem zasad metodologicznych i etycznych (C.U5).

Treści kształcenia w zakresie znajomości języków obcych

Program studiów uwzględnia rozwój kompetencji językowych, w szczególności w zakresie **języka angielskiego medycznego**, ukierunkowanego na praktyczne zastosowanie w środowisku klinicznym. Treści kształcenia obejmują zarówno specjalistyczną terminologię, jak i rozwijanie umiejętności komunikacji zawodowej w typowych sytuacjach klinicznych.

W ramach kształcenia realizowane są w szczególności zagadnienia dotyczące:

- terminologii medycznej związanej z funkcjonowaniem szpitala, jego strukturą organizacyjną oraz rolami personelu medycznego,
- komunikacji z pacjentem w procesie przyjęcia do szpitala, oceny stanu zdrowia oraz gromadzenia danych medycznych,
- opisywania objawów, w tym lokalizacji i charakteru bólu, a także interpretacji parametrów życiowych i wyników obserwacji klinicznej,
- prowadzenia dokumentacji medycznej (w tym notatek typu SOAP) oraz posługiwania się skrótami i standardową terminologią kliniczną,
- komunikowania zaleceń terapeutycznych, w tym dotyczących farmakoterapii, diety, higieny oraz postępowania po wypisie ze szpitala,

- opisywania procedur medycznych i pielęgniarskich, w tym m.in. oceny stanu pacjenta, opatrywania ran, monitorowania funkcji życiowych czy udzielania pomocy w stanach nagłych,
- wykorzystania języka angielskiego w edukacji pacjenta, w tym w zakresie chorób przewlekłych (np. astma, cukrzyca), profilaktyki oraz stylu życia,
- komunikacji w sytuacjach wymagających szybkiego reagowania, w tym wydawania poleceń i instrukcji (np. w stanach zagrożenia życia).

Treści te obejmują również elementy gramatyki funkcjonalnej (m.in. czasy gramatyczne, tryb rozkazujący, konstrukcje wyrażające zalecenia i plany), które wspierają skuteczną komunikację w praktyce zawodowej.

2. Dobór metod kształcenia i ich cech wyróżniających, ze wskazaniem przykładowych powiązań metod z efektami uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych, w szczególności umożliwiających rozwijanie umiejętności praktycznych, w tym posługiwania się zaawansowanymi technikami informacyjno-komunikacyjnymi, jak również nabycie kompetencji językowych w zakresie znajomości języka obcego

Wybór metod kształcenia w programie studiów na kierunku Pielęgniarstwo został dokonany w sposób systemowy i celowy, z uwzględnieniem zakładanych efektów uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności praktycznych oraz kompetencji społecznych. Metody dydaktyczne dobrano tak, aby umożliwiały stopniowe rozwijanie kompetencji studenta – od opanowania wiedzy teoretycznej, poprzez nabywanie umiejętności praktycznych w warunkach kontrolowanych, aż po przygotowanie do pracy w rzeczywistych sytuacjach zawodowych oraz funkcjonowania w zespole interdyscyplinarnym. Szczególny nacisk położono na wykorzystanie metod aktywizujących, symulacji medycznej oraz pracy w małych grupach, które wspierają zarówno rozwój kompetencji praktycznych, jak i interpersonalnych.

Charakterystyka metod dydaktycznych

W procesie kształcenia stosowane są zróżnicowane grupy metod dydaktycznych:

- metody podające – wykorzystywane głównie w wykładach informacyjnych i problemowych (przekaz wiedzy teoretycznej),
- metody poszukujące – obejmujące m.in. metodę problemową, sytuacyjną, burzę mózgów, analizę źródeł, studium przypadku (case study), projekt oraz dyskusję dydaktyczną,
- metody eksponujące – w tym prezentacje multimedialne, pokazy, symulacje oraz demonstracje procedur,
- metody kształtujące umiejętności praktyczne – obejmujące ćwiczenia praktyczne, zajęcia kliniczne, symulacje oraz pracę z pacjentem,
- praca własna studenta – metody obejmują analizę literatury fachowej oraz źródeł internetowych, samodzielne wyszukiwanie i selekcjonowanie informacji, przygotowanie do zajęć w oparciu o wskazane materiały, a także krytyczną ocenę treści naukowych i popularnonaukowych oraz systematyzowanie i utrwalanie wiedzy własnej.

Zróżnicowanie metod kształcenia w odniesieniu do grup zajęć

Dobór metod dydaktycznych na kierunku Pielęgniarstwo – studia drugiego stopnia, profil praktyczny ma charakter celowy, zróżnicowany i pozostaje w ścisłym związku z zakładanymi efektami uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych. Zastosowane metody kształcenia

odpowiadają specyfice kształcenia na poziomie magisterskim, ukierunkowanego na rozwijanie zaawansowanych kompetencji klinicznych, samodzielności decyzyjnej, umiejętności koordynowania opieki, wykorzystywania praktyki opartej na dowodach naukowych oraz przygotowania do pełnienia ról organizacyjnych, edukacyjnych i przywódczych.

Proces kształcenia realizowany jest z zachowaniem zasady integracji zajęć teoretycznych z zajęciami o charakterze praktycznym, w tym ćwiczeniami i zajęciami symulacyjnymi, a także z praktykami zawodowymi realizowanymi w rzeczywistym środowisku klinicznym. Stosowane metody dydaktyczne wspierają:

- osiągnięcie efektów w zakresie wiedzy poprzez wykłady problemowe, analizę wytycznych, standardów i tekstów naukowych, dyskusję oraz pracę z materiałem źródłowym,
- osiągnięcie efektów w zakresie umiejętności poprzez ćwiczenia praktyczne, symulacje medyczne, analizę przypadków klinicznych, nauczanie w środowisku klinicznym oraz rozwiązywanie problemów zawodowych,
- osiągnięcie efektów w zakresie kompetencji społecznych poprzez pracę zespołową, trening komunikacji, analizę sytuacji trudnych, debriefing, samoocenę i refleksję nad praktyką.

Metody dydaktyczne stosowane w poszczególnych grupach zajęć są określone w sylabusach przedmiotów oraz w dokumentacji praktyk zawodowych.

1. Metody dydaktyczne w grupach zajęć

A. Nauki społeczne i humanistyczne

W grupie zajęć obejmującej nauki społeczne i humanistyczne stosowane są metody dydaktyczne rozwijające wiedzę, umiejętności i kompetencje niezbędne do odpowiedzialnego wykonywania zawodu pielęgniarki na poziomie magisterskim, w szczególności w obszarze prawa medycznego, zarządzania, dydaktyki medycznej, komunikacji oraz funkcjonowania w środowisku wielokulturowym.

Stosowane metody dydaktyczne obejmują w szczególności:

- wykłady problemowe i konwersatoryjne,
- ćwiczenia audytoryjne,
- dyskusję dydaktyczną i moderowaną debatę,
- analizę aktów prawnych, procedur, standardów i dokumentacji,
- analizę przypadków (case study),
- pracę w grupach,
- elementy symulacji komunikacyjnych i sytuacyjnych,
- odgrywanie ról i scenki dydaktyczne.

Metody te wspierają osiągnięcie efektów uczenia się przede wszystkim w zakresie wiedzy i kompetencji społecznych, dotyczących odpowiedzialności zawodowej, bezpieczeństwa pacjenta, prawa medycznego, zarządzania, komunikacji terapeutycznej, pracy zespołowej oraz funkcjonowania w środowisku zróżnicowanym kulturowo. Istotnym elementem jest także przygotowanie studentów do pełnienia funkcji organizacyjnych i edukacyjnych oraz do podejmowania decyzji uwzględniających aspekty prawne, etyczne i społeczne.

B. Zaawansowana praktyka pielęgniarska

W grupie zajęć obejmujących zaawansowaną praktykę pielęgniarską stosowane są metody dydaktyczne ukierunkowane na rozwój pogłębionych kompetencji klinicznych, decyzyjnych i

terapeutycznych. Zastosowane metody mają charakter problemowy, praktyczny i aplikacyjny, a ich celem jest przygotowanie studenta do samodzielnego podejmowania decyzji klinicznych, realizacji świadczeń zdrowotnych, edukacji terapeutycznej oraz koordynowania opieki.

Stosowane metody dydaktyczne obejmują m.in.:

- wykłady problemowe,
- analizę wytycznych klinicznych, rekomendacji i standardów postępowania,
- studium przypadku,
- metodę sytuacyjną,
- ćwiczenia praktyczne w pracowniach umiejętności,
- analizę dokumentacji medycznej,
- symulacje kliniczne,
- trening procedur i umiejętności technicznych,
- pracę zespołową,
- elementy problem-based learning i team-based learning,
- trening komunikacji terapeutycznej i edukacyjnej.

Metody te umożliwiają osiągnięcie efektów uczenia się związanych z planowaniem i realizacją opieki nad pacjentem z chorobami przewlekłymi, ordynowaniem leków i wyrobów medycznych w zakresie uprawnień zawodowych, prowadzeniem edukacji terapeutycznej, interpretacją wyników badań, stosowaniem nowoczesnych technologii w monitorowaniu pacjenta oraz podejmowaniem decyzji w złożonych sytuacjach klinicznych. Wspierają one również rozwój kompetencji społecznych, takich jak odpowiedzialność zawodowa, współpraca w zespole terapeutycznym oraz gotowość do działania w sytuacjach trudnych i obciążających.

C. Badania naukowe i rozwój praktyki zawodowej pielęgniarstwa/pielęgniarki

W grupie zajęć obejmujących badania naukowe i rozwój praktyki zawodowej stosowane są metody dydaktyczne sprzyjające rozwijaniu kompetencji badawczych, analitycznych i krytycznych, właściwych dla kształcenia na poziomie magisterskim. Metody te służą przygotowaniu studentów do korzystania z dowodów naukowych, interpretacji wyników badań, projektowania własnych badań oraz wdrażania praktyki opartej na dowodach naukowych.

Stosowane metody obejmują w szczególności:

- seminaria i warsztaty metodyczne,
- analizę publikacji naukowych,
- przegląd literatury,
- pracę z tekstem źródłowym,
- analizę danych,
- ćwiczenia z wykorzystaniem narzędzi statystycznych i informacyjnych,
- zadania problemowe,
- dyskusję naukową,
- pracę własną studenta pod kierunkiem nauczyciela akademickiego lub promotora.

Metody te wspierają osiągnięcie efektów w zakresie metodologii badań naukowych, przygotowywania modelu badawczego, analizy wyników, krytycznej oceny źródeł, opracowywania rekomendacji oraz stosowania evidence-based practice w praktyce zawodowej. Wspierają również kształtowanie rzetelności naukowej, odpowiedzialności etycznej i samodzielności intelektualnej.

D. Praktyki zawodowe

W ramach praktyk zawodowych stosowane są metody dydaktyczne oparte na bezpośrednim uczestnictwie studenta w działaniach realizowanych w środowisku klinicznym, z zachowaniem zasady stopniowego zwiększania samodzielności oraz odpowiedzialności zawodowej.

W praktykach zawodowych wykorzystywane są w szczególności:

- metoda „mistrz–uczeń”,
- instruktaż i pokaz z omówieniem,
- obserwacja i asystowanie,
- wykonywanie świadczeń pod nadzorem, a następnie samodzielnie w granicach kompetencji studenta,
- nauczanie przy łóżku chorego (bedside teaching),
- analiza przypadków klinicznych,
- metoda sytuacyjna,
- dyskusja kliniczna,
- omówienie sytuacji problemowych,
- refleksja nad praktyką oraz informacja zwrotna.

Metody te umożliwiają integrację wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych w rzeczywistych warunkach pracy zawodowej. Wspierają osiągnięcie efektów uczenia się związanych z samodzielnością kliniczną, organizacją opieki, komunikacją z pacjentem i zespołem terapeutycznym, odpowiedzialnością za realizowane świadczenia oraz gotowością do podejmowania decyzji w warunkach praktyki zawodowej.

Zajęcia do wyboru i zajęcia dodatkowe

W zajęciach do wyboru oraz zajęciach dodatkowych stosowane są metody analogiczne do wykorzystywanych w grupach A–C, ze szczególnym naciskiem na metody aktywizujące, warsztatowe, problemowe i projektowe. Umożliwiają one indywidualizację procesu kształcenia, pogłębienie wybranych kompetencji klinicznych, psychospołecznych lub organizacyjnych oraz rozwijanie zainteresowań zawodowych studentów.

Kształcenie w warunkach symulowanych – rozwijanie umiejętności praktycznych

Kształcenie w warunkach symulowanych stanowi integralny element programu studiów drugiego stopnia i jest ukierunkowane na rozwijanie zaawansowanych kompetencji klinicznych, decyzyjnych, komunikacyjnych i organizacyjnych. Zajęcia symulacyjne poprzedzają lub uzupełniają doskonalenie umiejętności w środowisku rzeczywistym podczas praktyk zawodowych.

W procesie kształcenia wykorzystuje się:

- symulacje medyczne wysokiej wierności,
- scenariusze kliniczne o różnym stopniu złożoności,
- trening procedur pielęgniarских i wybranych czynności diagnostyczno-terapeutycznych,
- symulacje sytuacji trudnych, takich jak agresja, przemoc, stres zawodowy czy komunikacja w sytuacjach krytycznych,
- ćwiczenia z zakresu pracy zespołowej i zarządzania zasobami (CRM),
- debriefing.

Zajęcia realizowane są według schematu: **prebriefing – scenariusz – debriefing**, co umożliwia bezpieczne ćwiczenie procedur, rozwój umiejętności podejmowania decyzji, analizę własnych działań

oraz kształtowanie refleksyjnej praktyki. Symulacja wspiera osiąganie efektów uczenia się w zakresie ordynowania świadczeń zdrowotnych, poradnictwa, edukacji terapeutycznej, reagowania w sytuacjach nagłych, koordynacji opieki oraz współpracy w zespole interprofesjonalnym.

Kształcenie symulacyjne realizowane jest w pracowniach umiejętności pielęgniarskich oraz w pracowniach symulacji medycznej, zgodnie z harmonogramem zajęć oraz regulaminami określającymi zasady ich prowadzenia, dokumentowania i weryfikacji efektów uczenia się.

Metody rozwijania kompetencji społecznych, przywódczych i komunikacyjnych

W procesie kształcenia stosowane są metody dydaktyczne ukierunkowane na rozwój kompetencji społecznych właściwych dla roli magistra pielęgniarstwa, w szczególności kompetencji komunikacyjnych, przywódczych, organizacyjnych i etycznych.

Wykorzystywane są m.in.:

- trening komunikacji terapeutycznej,
- odgrywanie ról i scenki sytuacyjne,
- praca zespołowa,
- analiza sytuacji etycznych i prawnych,
- superwizja i omówienia kliniczne,
- analiza sytuacji konfliktowych i trudnych,
- metody rozwijające kompetencje przywódcze i koordynacyjne,
- refleksja, samoocena i informacja zwrotna.

Szczególne znaczenie ma przygotowanie studentów do funkcjonowania w warunkach obciążenia emocjonalnego i organizacyjnego, do współpracy z pacjentem i jego rodziną, do działania w zespole interprofesjonalnym oraz do podejmowania odpowiedzialności za organizację i jakość opieki.

Wykorzystanie metod i technik kształcenia na odległość

W programie studiów dopuszcza się wykorzystanie metod i technik kształcenia na odległość w zakresie zgodnym z obowiązującymi przepisami oraz w odniesieniu do efektów uczenia się, które mogą być osiągnięte w tej formie bez uszczerbku dla jakości kształcenia.

Kształcenie zdalne wykorzystywane jest w szczególności poprzez:

- platformy do nauczania w trybie zdalnym,
- materiały multimedialne,

Metody te wspierają osiąganie efektów uczenia się w zakresie wiedzy, analizy literatury, przygotowania do zajęć, rozwoju kompetencji badawczych oraz samokształcenia. Zajęcia wymagające bezpośredniego kontaktu z pacjentem, nabywania umiejętności manualnych oraz weryfikacji kompetencji praktycznych realizowane są w formie stacjonarnej.

Wykorzystanie technik informacyjno-komunikacyjnych

W procesie kształcenia wykorzystywane są również nowoczesne technologie wspierające dydaktykę oraz przygotowanie do pracy zawodowej. Obejmują one w szczególności:

- systemy teleinformatyczne wykorzystywane w ochronie zdrowia,
- elektroniczną dokumentację medyczną,
- platformy e-learningowe,
- zasoby baz naukowych i bibliotek cyfrowych,
- narzędzia wspierające analizę danych i interpretację wyników badań,
- technologie wykorzystywane w monitorowaniu stanu pacjenta oraz w edukacji zdrowotnej.

Działania te wspierają rozwój kompetencji cyfrowych, analitycznych i organizacyjnych oraz przygotowują studentów do funkcjonowania we współczesnym systemie ochrony zdrowia, w którym istotną rolę odgrywa dostęp do aktualnej wiedzy, sprawne posługiwanie się dokumentacją elektroniczną oraz wykorzystywanie narzędzi informatycznych w praktyce klinicznej i naukowej.

Kształcenie języka angielskiego – osiągnięcie poziomu B2+ ESOKJ

W zakresie rozwijania kompetencji językowych stosowane są metody ukierunkowane na praktyczne wykorzystanie języka angielskiego w kontekście zawodowym. Obejmują one:

- konwersatoria,
- ćwiczenia językowe oparte na sytuacjach klinicznych,
- analizę tekstów specjalistycznych,
- pracę z dokumentacją i terminologią medyczną,
- ćwiczenia w zakresie komunikacji z pacjentem i zespołem terapeutycznym,
- wykorzystanie materiałów multimedialnych i ćwiczeń słuchowych.

Metody te wspierają rozwój kompetencji językowych wymaganych do korzystania z piśmiennictwa naukowego, wytycznych klinicznych i dokumentacji zawodowej, a także do komunikowania się w środowisku międzynarodowym oraz w praktyce zawodowej z wykorzystaniem specjalistycznej terminologii medycznej.

3. Zakres korzystania z metod i technik kształcenia na odległość

Kształcenie na kierunku Pielęgniarstwo (studia drugiego stopnia, profil praktyczny) realizowane jest przede wszystkim w formie zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich oraz studentów, co wynika ze specyfiki kształcenia na poziomie magisterskim oraz przygotowania do wykonywania zawodu regulowanego na poziomie zaawansowanej praktyki pielęgniarskiej. Szczególne znaczenie ma bezpośrednie kształtowanie pogłębionych umiejętności klinicznych, kompetencji decyzyjnych, organizacyjnych i przywódczych, a także kompetencji społecznych w warunkach rzeczywistych oraz symulowanych, umożliwiających osiągnięcie efektów uczenia się właściwych dla absolwenta studiów drugiego stopnia.

Aktualne zasady wykorzystania metod i technik kształcenia na odległość zostały uregulowane w sposób formalny w **Zarządzeniu nr 11/2025 Dziekana Wydziału Nauk Medycznych z dnia 23 października 2025 r.**, które określa szczegółowe warunki organizacji zajęć e-learningowych.

Zakres i formy kształcenia na odległość

Zgodnie z przyjętymi regulacjami, w procesie dydaktycznym dopuszcza się wykorzystanie kształcenia na odległość w dwóch formach:

- **synchronicznej** – z wykorzystaniem platform do wideokonferencji (Zoom, Microsoft Teams, Google Meet),
- **asynchronicznej** – poprzez udostępnianie studentom autorskich nagrań audio-wideo przygotowanych przez nauczycieli akademickich (dla przykładu tak opracowana jest część wykładów do przedmiotu Badania naukowe w praktyce zawodowej pielęgniarki).

Zajęcia te realizowane są zgodnie z harmonogramem studiów i podlegają nadzorowi władz wydziału.

Udział kształcenia na odległość w programie studiów

Udział zajęć prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość został określony w sposób zgodny z obowiązującymi standardami kształcenia:

- w przypadku programu realizowanego zgodnie z aktualnym standardem (z 2024 r.) – wynosi **19,1% punktów ECTS (23 ECTS względem 120)**, przy dopuszczalnym limicie **do 20% ECTS**,
- w odniesieniu do roczników realizujących kształcenie według wcześniejszego standardu (z 2019 r.) – wynosi **5,83 % punktów ECTS (7 ECTS względem 120)**, przy dopuszczalnym limicie **do 10% ECTS**.

Zakres dopuszczalności stosowania e-learningu

Zgodnie z regulacjami wewnętrznymi Uczelni, kształcenie z wykorzystaniem metod i technik na odległość może być prowadzone **wyłącznie w zakresie efektów uczenia się w kategorii wiedzy** .

Oznacza to, że:

- wykorzystywane jest głównie do realizacji treści teoretycznych,
- nie obejmuje zajęć kształtujących umiejętności praktyczne ani kompetencje kliniczne,
- stanowi uzupełnienie procesu dydaktycznego.

Zapewnienie jakości kształcenia na odległość

W celu zapewnienia jakości procesu dydaktycznego:

- zajęcia są planowane zgodnie z harmonogramem studiów,
- zapewniony jest bieżący kontakt studentów z nauczycielami akademickimi,
- prowadzony jest nadzór nad realizacją zajęć, w tym możliwość ich kontroli (hospitacje).

4. Dostosowanie procesu uczenia się do zróżnicowanych potrzeb grupowych i indywidualnych studentów, w tym potrzeb studentów z niepełnosprawnością, jak również możliwości realizowania indywidualnych ścieżek kształcenia

Proces kształcenia na kierunku Pielęgniarstwo w Poznańskiej Akademii Medycznej Nauk Stosowanych im. Księcia Mieszka I realizowany jest z uwzględnieniem zróżnicowanych potrzeb edukacyjnych studentów, zarówno na poziomie grupowym, jak i indywidualnym. Przyjęte rozwiązania organizacyjne i dydaktyczne umożliwiają osiągnięcie efektów uczenia się przez wszystkich studentów, przy jednoczesnym zachowaniu wymagań wynikających ze standardów kształcenia dla zawodu regulowanego.

Dostosowanie procesu kształcenia do potrzeb grupowych

Dostosowanie procesu uczenia się do potrzeb grupowych realizowane jest poprzez:

- stosowanie zróżnicowanych metod dydaktycznych, w tym wykładów problemowych, ćwiczeń, symulacji medycznych, analizy przypadków (case study) oraz pracy zespołowej,
- organizację zajęć w małych grupach, szczególnie w zakresie zajęć symulacyjnych, co umożliwia indywidualizację procesu nauczania w obrębie grupy,
- sekwencyjne i progresywne ułożenie treści kształcenia – od podstaw teoretycznych do zaawansowanych kompetencji klinicznych,
- wykorzystanie symulacji medycznej jako środowiska bezpiecznego nabywania i doskonalenia umiejętności praktycznych,
- zapewnienie bieżącej informacji zwrotnej od nauczycieli akademickich oraz władz wydziału.

Dostosowanie do indywidualnych potrzeb studentów

Indywidualizacja procesu kształcenia realizowana jest poprzez:

- możliwość korzystania z indywidualnych konsultacji z nauczycielami akademickimi,

- zapewnienie dostępu do materiałów dydaktycznych w różnych formach (w tym elektronicznych), wspierających samokształcenie,
- stosowanie – w uzasadnionych przypadkach – elastycznych form weryfikacji efektów uczenia się,
- wsparcie ze strony opiekunów roku oraz kadry dydaktycznej w planowaniu procesu uczenia się,
- możliwość dostosowania organizacji zajęć i terminów zaliczeń zgodnie z obowiązującymi regulacjami wewnętrznymi.

System wsparcia studentów z niepełnosprawnością i szczególnymi potrzebami

Uczelnia zapewnia systemowe wsparcie studentów ze szczególnymi potrzebami poprzez działalność **Biura ds. Osób Niepełnosprawnych** oraz Pełnomocnika Rektora ds. Studentów Niepełnosprawnych. Wsparcie to obejmuje w szczególności:

- możliwość ubiegania się o indywidualne formy wsparcia na podstawie wniosku studenta,
- diagnozę potrzeb edukacyjnych z wykorzystaniem ankiety dotyczącej potrzeb studentów ze szczególnymi potrzebami,
- dostosowanie organizacji i realizacji zajęć do rodzaju i stopnia niepełnosprawności,
- możliwość korzystania z konsultacji specjalistycznych, w tym wsparcia psychologicznego,
- zapewnienie wsparcia asystenta dydaktycznego (np. pomoc w uczestnictwie w zajęciach, sporządzaniu notatek, tłumacz języka migowego),
- dostosowanie materiałów dydaktycznych (np. formy elektroniczne, materiały dostępne dla osób z dysfunkcjami sensorycznymi),
- możliwość zmiany formy egzaminu, wydłużenia czasu jego trwania oraz zastosowania indywidualnej organizacji studiów,
- dostęp do specjalistycznego sprzętu i oprogramowania wspomagającego proces uczenia się,
- wsparcie organizacyjne i administracyjne na każdym etapie kształcenia.

Działania te są rozwijane m.in. w ramach programu „**Uczelnia dostępna**”, realizowanego przy wsparciu Narodowego Centrum Badań i Rozwoju, co umożliwia systematyczne podnoszenie poziomu dostępności edukacyjnej. Uczelnia zapewnia również dostępność cyfrową materiałów dydaktycznych i narzędzi informatycznych, zgodnie z obowiązującymi standardami.

Indywidualne ścieżki kształcenia (IOS)

W ramach indywidualizacji procesu kształcenia studenci mogą korzystać z systemu **Indywidualnej Organizacji Studiów (IOS)**, funkcjonującego na podstawie **zarządzenia Dziekana Wydziału Nauk Medycznych nr 21/2025 z dnia 15 listopada 2025 r.** IOS stanowi sformalizowaną formę wsparcia studentów wymagających elastycznej organizacji procesu dydaktycznego, w szczególności w sytuacjach związanych z problemami zdrowotnymi, obowiązkami rodzinnymi, aktywnością zawodową lub innymi szczególnymi okolicznościami.

Zgodnie z przyjętymi zasadami:

- IOS nie zmienia programu studiów ani zakładanych efektów uczenia się – modyfikacji podlega wyłącznie sposób ich osiągania oraz harmonogram realizacji,
- przyznawany jest na wniosek studenta, na określony czas (semestr lub rok akademicki), z możliwością przedłużenia,
- obejmuje indywidualne ustalenia dotyczące organizacji zajęć i sposobów zaliczania przedmiotów.

W ramach IOS możliwe jest m.in.:

- ustalenie indywidualnego harmonogramu zajęć,

- zmiana grup zajęciowych,
- realizacja części zajęć w formie konsultacji lub pracy własnej,
- ustalenie indywidualnych terminów zaliczeń i egzaminów,
- odrabianie zajęć w alternatywnych terminach.

Jednocześnie zachowana jest zasada, że wszystkie efekty uczenia się muszą zostać osiągnięte i zweryfikowane, a zajęcia o charakterze praktycznym – w szczególności kliniczne – realizowane są w sposób zapewniający bezpieczeństwo i jakość kształcenia. Przebieg IOS dokumentowany jest w formie indywidualnej karty studenta, zatwierdzanej przez Dziekana, co umożliwia bieżące monitorowanie realizacji programu studiów.

Urlopy dziekańskie jako element indywidualizacji procesu kształcenia

Istotnym elementem dostosowania procesu kształcenia do indywidualnej sytuacji studentów jest możliwość uzyskania urlopu dziekańskiego, regulowana zapisami § 27 Regulaminu studiów. Rozwiązanie to umożliwia czasowe zawieszenie realizacji programu studiów w sytuacjach uzasadnionych względami zdrowotnymi lub życiowymi, przy jednoczesnym zachowaniu statusu studenta.

Student może ubiegać się o:

- **urlop zdrowotny** – udzielany w przypadku choroby, na podstawie orzeczenia lekarskiego,
- **urlop okolicznościowy** – przyznawany m.in. z tytułu urodzenia dziecka, sprawowania opieki nad dzieckiem, podjęcia studiów w innej uczelni lub w innych ważnych sytuacjach losowych.

Urlop zdrowotny może mieć charakter krótkoterminowy (do jednego miesiąca), który nie zwalnia studenta z obowiązku zaliczenia semestru lub roku studiów, lub długoterminowy (do jednego roku akademickiego), skutkujący odpowiednim wydłużeniem okresu realizacji studiów. Po zakończeniu urlopu zdrowotnego student zobowiązany jest do przedłożenia zaświadczenia lekarskiego potwierdzającego zdolność do kontynuowania kształcenia. Urlop okolicznościowy może zostać przyznany maksymalnie dwukrotnie w toku studiów. W przypadku studentów realizujących więcej niż jeden kierunek studiów decyzję o udzieleniu urlopu podejmuje dziekan właściwy dla kierunku podstawowego, a udzielony urlop obejmuje wszystkie realizowane kierunki.

W okresie urlopu student zachowuje prawa studenta, z wyjątkiem świadczeń pomocy materialnej, chyba że urlop został udzielony na okres krótszy niż jeden semestr. Szczególne uprawnienia w zakresie urlopów przysługują również studentkom w ciąży oraz studentom będącym rodzicami, zgodnie z przepisami ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce.

Możliwość skorzystania z urlopu dziekańskiego stanowi istotny mechanizm elastycznego kształtowania indywidualnej ścieżki kształcenia, umożliwiający dostosowanie toku studiów do sytuacji zdrowotnej i życiowej studenta, przy jednoczesnym zachowaniu ciągłości procesu dydaktycznego oraz osiągania efektów uczenia się.

5. Harmonogram realizacji programu studiów z uwzględnieniem zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli i studentów, zajęć kształtujących umiejętności praktyczne, zajęć rozwijających kompetencje językowe oraz zajęć do wyboru

Harmonogram realizacji programu studiów na kierunku Pielęgniarstwo został opracowany w sposób systemowy i szczegółowy, co znajduje odzwierciedlenie w dokumentacji programowej (załączniki harmonogramów dla cykli kształcenia realizowanych według obowiązujących standardów kształcenia

– 2025/2026 oraz 2024/2025). Harmonogram obejmuje pełny cykl kształcenia, z wyszczególnieniem przedmiotów, form zajęć, liczby godzin, punktów ECTS oraz form zaliczenia.

Szczegółowy harmonogram realizacji programu studiów, przedstawiony w formie tabelarycznej, stanowi integralny element Programu studiów dołączonego do niniejszego Raportu.

Standard oparty na rozporządzeniu z 2024 r.

I rok studiów

Semestr 1

W semestrze 1 realizowane są przede wszystkim przedmioty z grup: **A. Nauki społeczne i humanistyczne**, **B. Zaawansowana praktyka pielęgniarska** oraz wybrane treści z grupy **C. Badania naukowe i rozwój praktyki zawodowej pielęgniarki**.

Realizowane są m.in.:

- Dydaktyka medyczna (75 godz., 3 ECTS),
- Wielokulturowość w praktyce zawodowej pielęgniarki (90 godz., 3,5 ECTS),
- Język angielski (łącznie 150 godz., 6 ECTS) – trwa przez 3 kolejne semestry
- Farmakologia i ordynowanie produktów leczniczych (75 godz., 3 ECTS),
- Pielęgniarstwo epidemiologiczne (50 godz., 2 ECTS),
- Wybrane moduły opieki nad pacjentem z chorobami przewlekłymi (realizowane sukcesywnie w semestrach 1-4).
- Badania naukowe w praktyce zawodowej pielęgniarki (50 godz., 2 ECTS).
- Problemy zawodowe i zdrowotne pielęgniarek (50 godz., 2 ECTS) – przedmiot dodatkowy
- BHP (4 godz.) – przedmiot dodatkowy
- Przystosowanie biblioteczne (2 godz) – przedmiot dodatkowy

łącznie w semestrze 1 zaplanowano:

426 godzin zajęć dydaktycznych (bez wliczania PWS) oraz 30 ECTS

Semestr 2

W semestrze 2 dominują treści z grupy:

B. Zaawansowana praktyka pielęgniarska oraz kontynuowane są wybrane treści z grup A i C.

Realizowane są m.in.:

- Język angielski (30 godz.),
- Poradnictwo w pielęgniarstwie (40 godz., 1,5 ECTS),
- Opieka i edukacja terapeutyczna w chorobach przewlekłych (różne jednostki chorobowe),
- A. Opieka pielęgniarska nad pacjentem ze schorzeniami układu ruchu / B. Pielęgnowanie chorego z odrębnościami wieku podeszłego (100 godz., 3 ECTS) – przedmioty dodatkowe do wyboru
- Seminarium dyplomowe (75 godz., 3 ECTS) – trwa kolejne 3 semestry

Semestr ukierunkowany jest na:

- rozwój kompetencji klinicznych w chorobach przewlekłych,
- podejmowanie decyzji terapeutycznych,
- integrację wiedzy z praktyką.

łącznie w semestrze 2 zaplanowano: **335 godzin (bez wliczania PWS) oraz 30 ECTS**

II rok studiów

Semestr 3

W semestrze 3 zaplanowane są przedmioty z grupy **A. Nauki społeczne i humanistyczne**, **B. Zaawansowana praktyka pielęgnarska** oraz **C. Badania naukowe i rozwój praktyki zawodowej pielęgnarski**, a także wybrane **przedmioty dodatkowe do dyspozycji Uczelni**.

Realizowane są m.in.:

- Prawo w praktyce zawodowej pielęgnarski (75 godz., 3 ECTS)*
- Zarządzanie w praktyce zawodowej pielęgnarski (115 godz., 4,5 ECTS),
- Język angielski (ciąg dalszy)
- Koordynowana opieka zdrowotna (40 godz., 1,5 ECTS),
- specjalistyczne moduły kliniczne (choroby przewlekłe – dalsze części),
- Statystyka medyczna (65 godz., 2,5 ECTS),
- Praktyka zawodowa pielęgnarski w perspektywie międzynarodowej (65 godz., 2,5 ECTS)
- Seminarium dyplomowe (ciąg dalszy),
- A. Psychoedukacja dorosłych z uzależnieniami / B. Psychoedukacja dzieci i młodzieży z uzależnieniami (100 godz., 4 ECTS) – przedmioty dodatkowe do wyboru

Semestr ten koncentruje się na:

- rozwijaniu kompetencji w zakresie prawa medycznego, zarządzania oraz funkcjonowania pielęgnarski w systemie ochrony zdrowia,
- przygotowaniu do pełnienia ról organizacyjnych i koordynacyjnych w opiece zdrowotnej,
- pogłębianiu wiedzy w zakresie organizacji opieki i współpracy w systemie oraz środowisku międzynarodowym,
- rozwijaniu kompetencji analitycznych i badawczych, w tym w zakresie statystyki medycznej i praktyki opartej na dowodach (EBP),
- przygotowaniu do realizacji pracy dyplomowej oraz rozwoju naukowego.

Łącznie w semestrze 3 zaplanowano:

300 godzin (bez wliczania PWS) oraz 30 ECTS

* UWAGA dot. sekwencyjności

Wprowadzenie przedmiotu „Prawo w praktyce zawodowej pielęgnarski” w semestrze 3 ma charakter celowy i wynika z przyjętej koncepcji kształcenia progresywnego, właściwej dla studiów drugiego stopnia. W pierwszych dwóch semestrach studenci koncentrują się na pogłębianiu kompetencji klinicznych (zaawansowana praktyka pielęgnarska, farmakologia, opieka nad pacjentem z chorobami przewlekłymi), rozwijaniu kompetencji komunikacyjnych i kulturowych (wielokulturowość), a także nabywaniu umiejętności analizy danych i pracy naukowej (badania naukowe, seminarium dyplomowe). Takie przygotowanie stanowi niezbędną podstawę do świadomego i pogłębionego rozumienia zagadnień prawnych, które na poziomie studiów drugiego stopnia nie mają charakteru wyłącznie odtwórczego, lecz wymagają: analizy złożonych sytuacji klinicznych i organizacyjnych, oceny zdarzeń medycznych i odpowiedzialności zawodowej, podejmowania decyzji w kontekście prawnym, organizacyjnym i systemowym oraz powiązania przepisów prawa z realną praktyką kliniczną i zarządzaniem opieką. Umiejscowienie przedmiotu w semestrze 3 umożliwia więc jego realizację na wyższym poziomie zaawansowania – w ścisłym powiązaniu z przedmiotami takimi jak zarządzanie w praktyce zawodowej pielęgnarski czy koordynowana opieka zdrowotna. Studenci posiadają już wówczas doświadczenie kliniczne i

kompetencje analityczne, które pozwalają na interpretację przepisów prawa w odniesieniu do rzeczywistych sytuacji zawodowych, w tym zdarzeń niepożądanych, błędów medycznych, odpowiedzialności zawodowej czy organizacji świadczeń zdrowotnych. Należy również podkreślić, że nie jest to pierwszy kontakt studentów z zagadnieniami prawa medycznego. Podstawy prawne wykonywania zawodu pielęgniarstwa, w tym prawa pacjenta, odpowiedzialność zawodowa oraz elementy prawa medycznego, są realizowane już na studiach pierwszego stopnia. Oznacza to, że studenci rozpoczynający kształcenie na poziomie magisterskim nie startują od poziomu podstawowego, lecz rozwijają i pogłębiają wcześniej nabyte kompetencje, co umożliwi realizację treści prawnych na poziomie bardziej zaawansowanym, analitycznym i aplikacyjnym.

Semestr 4

W semestrze 4 dominują treści z grupy:

W semestrze 4 realizowane są przede wszystkim treści z grup: **B. Zaawansowana praktyka pielęgniarstwa**, **C. Badania naukowe i rozwój praktyki zawodowej pielęgniarstwa** oraz przedmioty dodatkowe do wyboru.

Obejmuje on:

- specjalistyczne moduły kliniczne (choroby przewlekłe – dalsze części),
- Praktyka zawodowa pielęgniarstwa oparta na dowodach naukowych (65 godz., 2,5 ECTS),
- Poradnictwo w zakresie żywienia w wybranych stanach chorobowych (80 godz., 3,5 ECTS) – przedmiot dodatkowy
- Kontraktowanie i finansowanie świadczeń medycznych (95 godz., 3 ECTS),
- Seminarium dyplomowe (ciąg dalszy),

Semestr ukierunkowany jest na:

- pogłębianie zaawansowanych kompetencji klinicznych w opiece nad pacjentem z chorobami przewlekłymi,
- integrację wiedzy i umiejętności w oparciu o praktykę opartą na dowodach naukowych (EBP),
- przygotowanie do podejmowania decyzji organizacyjnych i funkcjonowania w systemie ochrony zdrowia (finansowanie, kontraktowanie świadczeń),
- rozwój kompetencji edukacyjnych i doradczych (m.in. w zakresie żywienia),
- przygotowanie i finalizację pracy dyplomowej oraz rozwój kompetencji badawczych.

łącznie w semestrze 4 zaplanowano: **285 godzin (bez wliczania PWS) oraz 30 ECTS**

Zajęcia wymagające bezpośredniego udziału nauczycieli i studentów: zajęcia w bezpośrednim kontakcie nauczyciel-student obejmują wykłady, ćwiczenia/seminaria oraz symulacje medyczne (bez PWS i PZ). Wartość ta wynosi: **1126 godziny**

Zajęcia kształtujące umiejętności praktyczne: liczba godzin przypisana do zajęć kształtujących umiejętności praktyczne wynosi **665** co odpowiada **64,5 punktu ECTS** i stanowi **53,7%** punktów ECTS wymaganych do ukończenia studiów (*stosowne zestawienie przedstawiono w załącznikach do części III Raportu - Załącznik nr 1, Tabela 4*).

Zajęcia rozwijające kompetencje językowe: Język angielski (90 godzin kontaktowych + 60 godzin PWS, 6 ECTS)

Zajęcia do wyboru:

- Psychoedukacja dorosłych z uzależnieniami / B. Psychoedukacja dzieci i młodzieży z uzależnieniami
- A. Opieka pielęgniarska nad pacjentem ze schorzeniami układu ruchu / B. Pielęgnowanie chorego z odrębnościami wieku podeszłego

Standard oparty na rozporządzeniu z 2019 r.

I rok studiów

Semestr 1

W semestrze 1 realizowane są przede wszystkim przedmioty z grup: A. Nauki społeczne i humanistyczne oraz B. Zaawansowana praktyka pielęgniarska. Układ treści ma charakter wprowadzający i ukierunkowany jest na budowanie podstaw zaawansowanej praktyki pielęgniarskiej oraz rozwijanie kompetencji komunikacyjnych i dydaktycznych.

Zaplanowane są:

- Dydaktyka medyczna (80 godz., 3 ECTS),
- Język angielski (90 godz., 7 ECTS – realizowany w cyklu kilku semestrów),
- Endoskopia (50 godz., 25 ECTS),
- Farmakologia i ordynowanie produktów leczniczych (75 godz., 3 ECTS),
- Pielęgniarstwo epidemiologiczne (80 godz., 3 ECTS),
- Edukacja terapeutyczna w wybranych chorobach przewlekłych – praktyki zawodowe (40 godz., 2 ECTS)
- Wybrane moduły opieki i edukacji terapeutycznej w chorobach przewlekłych (np. niewydolność oddechowa, leczenie żywieniowe, choroba nowotworowa, rany i przetoki),
- A Problemy zawodowe i zdrowotne pielęgniarek / B Opieka pielęgniarska w chorobach przewlekłych nerek – wybieralne zajęcia dodatkowe do dyspozycji uczelni (110 godz., 4 ECTS)
- BHP – zajęcia dodatkowe

Semestr ukierunkowany jest na:

- rozwój podstaw kompetencji klinicznych i dydaktycznych,
  - przygotowanie do ordynowania leków i realizacji świadczeń zdrowotnych,
- łącznie w semestrze 1 zaplanowano:

796 godzin zajęć dydaktycznych (wliczając PWS) oraz 30 ECTS.

Semestr 2

W semestrze 2 realizowane są:

- Język angielski (kontynuacja),
- Kolejne moduły opieki i edukacji terapeutycznej w chorobach przewlekłych (np. niewydolność krążenia, zaburzenia rytmu, cukrzyca, zaburzenia układu nerwowego, zaburzenia zdrowia psychicznego, ból),
- Poradnictwo w pielęgniarstwie (55 godz., 2 ECTS),
- Badania naukowe w pielęgniarstwie (73 godz., 3 ECTS),
- Statystyka medyczna (73 godz., 3 ECTS),
- Opieka onkologiczna – praktyki zawodowe (40 godz., 2 ECTS),
- Pracownia endoskopowa – praktyki zawodowe (40 godz., 2 ECTS),
- A: opieka pielęgniarska nad pacjentem ze schorzeniami okulistycznymi/ B Intensywna terapia i pielęgniarstwo w intensywnej opiece medycznej – przedmioty wybieralne do dyspozycji uczelni (85 godz., 4 ECTS)

- Przynależenie biblioteczne – przedmiot dodatkowy

Semestr ukierunkowany jest na:

- pogłębianie kompetencji klinicznych w zakresie opieki nad pacjentem z chorobami przewlekłymi,
- rozwój umiejętności podejmowania decyzji terapeutycznych i prowadzenia edukacji zdrowotnej pacjenta,
- przygotowanie do wykorzystania wyników badań naukowych i analizy danych w praktyce pielęgniarstwa (EBP),
- rozwój kompetencji badawczych i analitycznych (w tym statystycznych),
- doskonalenie umiejętności praktycznych w warunkach klinicznych,
- rozwijanie kompetencji specjalistycznych zgodnie z indywidualną ścieżką kształcenia (przedmioty do wyboru).

łącznie w semestrze 2 zaplanowano:

823 godziny zajęć dydaktycznych (wliczając PWS) oraz 33 ECTS.

II rok studiów

Semestr 3

W semestrze 3 realizowane są:

- Język angielski (kontynuacja),
- Prawo w praktyce pielęgniarstwa (55 godz., 2 ECTS),
- Zarządzanie w pielęgniarstwie (75 godz., 3 ECTS),
- Koordynowana opieka zdrowotna (50 godz., 2 ECTS),
- Kolejne moduły opieki i edukacji terapeutycznej w chorobach przewlekłych (np. tlenoterapia ciągła i wentylacja mechaniczna, leczenie nerkozastępcze),
- Praktyka pielęgniarstwa oparta na dowodach naukowych (73 godz., 3 ECTS),
- Pielęgniarstwo w perspektywie międzynarodowej (75 godz., 3 ECTS),
- Seminarium dyplomowe (230 godz., 10 ECTS)
- Wentylacja mechaniczna długoterminowa w opiece stacjonarnej i domowej – praktyki zawodowe (40 godz., 2 ECTS)
- Podstawowa opieka zdrowotna (20 godz., 1 ECTS)

Semestr ukierunkowany jest na:

- rozwój kompetencji prawnych, organizacyjnych i zarządczych w praktyce pielęgniarstwa,
- przygotowanie do koordynowania opieki nad pacjentem w różnych poziomach systemu ochrony zdrowia,
- pogłębianie zaawansowanych kompetencji klinicznych w obszarze opieki nad pacjentem przewlekle chorym,
- rozwój umiejętności stosowania praktyki opartej na dowodach naukowych (EBP) w podejmowaniu decyzji zawodowych,
- przygotowanie do funkcjonowania w środowisku międzynarodowym i wielokulturowym,
- realizację i zaawansowanie pracy dyplomowej oraz rozwój kompetencji badawczych,
- doskonalenie umiejętności praktycznych w warunkach klinicznych, w tym w zakresie opieki specjalistycznej i długoterminowej.

łącznie w semestrze 3 zaplanowano: **873 godziny zajęć dydaktycznych (wliczając PWS) oraz 36 ECTS.**

Semestr 4

W semestrze 4 realizowane są:

- Prawo w praktyce pielęgniarstwa (kontynuacja),

- Pielęgniarstwo wielokulturowe (75 godz., 3 ECTS),
- Psychologia zdrowia (80 godz., 3 ECTS),
- Promocja zdrowia i świadczenia profilaktyczne (50 godz., 2 ECTS),
- Informacja naukowa (73 godz., 3 ECTS),
- Seminarium dyplomowe (kontynuacja),
- A Kontraktowanie i finansowanie świadczeń medycznych / B Nowoczesne techniki diagnostyczne – przedmioty wybieralne do dyspozycji uczelni (95 godz., 4 ECTS)

Semestr ukierunkowany jest na:

- integrację wiedzy z zakresu nauk społecznych, organizacyjnych i klinicznych w praktyce pielęgniarstwa,
- rozwój kompetencji w zakresie promocji zdrowia i działań profilaktycznych,
- pogłębianie umiejętności funkcjonowania w środowisku wielokulturowym oraz pracy z pacjentem w ujęciu psychospołecznym,
- doskonalenie kompetencji informacyjnych i naukowych, w tym korzystania ze źródeł naukowych i przygotowania pracy dyplomowej,
- przygotowanie do funkcjonowania w systemie ochrony zdrowia w aspekcie organizacyjnym i ekonomicznym,
- zakończenie procesu dyplomowania oraz osiągnięcie gotowości do samodzielnego wykonywania zawodu na poziomie zaawansowanym.

łącznie w semestrze 4 zaplanowano:

708 godziny zajęć dydaktycznych (wliczając PWS) oraz 29 ECTS.

Zajęcia wymagające bezpośredniego udziału nauczycieli i studentów: zajęcia w bezpośrednim kontakcie nauczyciel-student obejmują wykłady, ćwiczenia/seminaria oraz symulacje medyczne (bez PWS i PZ). Wartość ta wynosi: **1158 godzin**

Zajęcia kształtujące umiejętności praktyczne: liczba godzin przypisana do zajęć kształtujących umiejętności praktyczne wynosi **698** co odpowiada **67,5 punktom ECTS** i stanowi **52,7%** punktów ECTS wymaganych do ukończenia studiów (*stosowne zestawienie przedstawiono w załącznikach do części III Raportu - Załącznik nr 1, Tabela 4*).

Zajęcia rozwijające kompetencje językowe: Język angielski (90 godz. ćwiczeń + 100 godz. PWS, 5 ECTS)

Zajęcia do wyboru:

- A opieka pielęgniarstwa nad pacjentem ze schorzeniami okulistycznymi/ B Intensywna terapia i pielęgniarstwo w intensywnej opiece medycznej
- A Kontraktowanie i finansowanie świadczeń medycznych / B Nowoczesne techniki diagnostyczne
- A Problemy zawodowe i zdrowotne pielęgniarzek / B Opieka pielęgniarstwa w chorobach przewlekłych nerek

6. Dobór form zajęć, proporcji liczby godzin przypisanych poszczególnym formom, a także liczebności grup studenckich oraz organizacji procesu kształcenia

Dobór form zajęć na kierunku Pielęgniarstwo (studia drugiego stopnia, profil praktyczny) został określony w sposób celowy i pozostaje bezpośrednio powiązany z charakterem efektów uczenia się oraz wymaganiami standardu kształcenia dla zawodu pielęgniarki na poziomie magisterskim.

Struktura programu obejmuje wykłady, ćwiczenia, seminaria, zajęcia w pracowniach umiejętności pielęgniarskich i Centrum Symulacji Medycznej oraz praktyki zawodowe. Układ ten sprzyja pogłębianiu wiedzy specjalistycznej, rozwijaniu zaawansowanych umiejętności klinicznych oraz kształtowaniu kompetencji w zakresie samodzielnego podejmowania decyzji, koordynowania opieki i stosowania praktyki opartej na dowodach naukowych, zapewniając integrację kształcenia teoretycznego z praktycznym i klinicznym.

Dobór form zajęć

W programie studiów zastosowano zróżnicowane formy zajęć, dostosowane do specyfiki treści programowych i zakładanych efektów uczenia się. Obejmują one:

- wykłady – służące przekazywaniu i porządkowaniu wiedzy teoretycznej,
- ćwiczenia – ukierunkowane na utrwalanie wiedzy i rozwijanie umiejętności praktycznych, w tym zajęcia w pracowniach umiejętności pielęgniarskich i Centrum Symulacji Medycznej – umożliwiające kształtowanie umiejętności w warunkach kontrolowanych,
- seminaria – wspierające analizę zagadnień problemowych, dyskusję i integrację wiedzy,
- praktyki zawodowe – stanowiące integralny element procesu przygotowania do wykonywania zawodu.

Proporcje liczby godzin przypisanych poszczególnym formom zajęć

Struktura godzinowa programu studiów odzwierciedla praktyczny profil kształcenia na studiach drugiego stopnia. Zasadniczy udział mają formy zajęć ukierunkowane na rozwijanie zaawansowanych umiejętności praktycznych, w tym symulacje medyczne oraz praktyki zawodowe. Łączna liczba punktów ECTS przypisana zajęciom kształtującym umiejętności praktyczne przekracza 50% ogólnej liczby punktów ECTS wymaganych do ukończenia studiów. W programie realizowanym według standardu z 2019 roku udział ten wynosi **52,7%**, natomiast w programie realizowanym według standardu z 2024 roku **53,7%**. Potwierdza to zgodność organizacji programu z profilem praktycznym kierunku oraz właściwe ukierunkowanie kształcenia na rozwój kompetencji zawodowych na poziomie zaawansowanym.

Liczebność grup studenckich

Liczebność grup studenckich została określona w **Zarządzeniu nr 20/2025 Dziekana Wydziału Nauk Medycznych z dnia 14 listopada 2025 r.** i pozostaje dostosowana do specyfiki poszczególnych form zajęć oraz wymagań bezpieczeństwa i jakości kształcenia.

Na kierunku Pielęgniarstwo obowiązują następujące zasady:

- wykłady – co do zasady do **150 studentów** (jeśli on-line – brak ograniczeń liczby),
- seminaria i konwersatoria – w grupach od **24 do 30 studentów**,
- ćwiczenia z grup zajęć A i B – w grupach od **24 do 30 studentów**, z wyłączeniem zajęć realizowanych w warunkach symulowanych,
- zajęcia w pracowniach umiejętności pielęgniarskich i pracowniach symulacji wysokiej wierności – w grupach **nie większych niż 8 studentów**,
- praktyki zawodowe – w grupach **nie większych niż 8 studentów**,
- zajęcia praktyczne i praktyki zawodowe realizowane w oddziałach intensywnej terapii, neonatologicznych, pediatrycznych, w blokach operacyjnych oraz w podstawowej opiece zdrowotnej – w grupach **nie większych niż 4 studentów**.

Tak określona liczebność grup umożliwi indywidualizację procesu kształcenia, bieżącą ocenę osiągnięcia efektów uczenia się, bezpieczne wykonywanie procedur oraz właściwy nadzór dydaktyczny.

Organizacja procesu kształcenia

Proces kształcenia na studiach drugiego stopnia został zaplanowany w sposób sekwencyjny i progresywny, z uwzględnieniem pogłębiania i rozszerzania kompetencji zdobytych na poziomie studiów pierwszego stopnia. W początkowych semestrach dominują wykłady i ćwiczenia ukierunkowane na rozwój wiedzy specjalistycznej, kompetencji komunikacyjnych, dydaktycznych oraz podstaw zaawansowanej praktyki pielęgniarstwa. W kolejnych etapach zwiększa się udział zajęć realizowanych w warunkach symulowanych oraz praktyk zawodowych, ukierunkowanych na podejmowanie decyzji klinicznych, koordynowanie opieki oraz stosowanie praktyki opartej na dowodach naukowych (EBP).

Tak zaprojektowana organizacja procesu kształcenia:

- zapewnia pogłębianie i integrację efektów uczenia się na poziomie zaawansowanym,
- umożliwia rozwijanie samodzielności i odpowiedzialności zawodowej studenta,
- integruje wiedzę specjalistyczną z praktyką kliniczną i działalnością badawczą,
- odpowiada wymaganiom wykonywania zawodu pielęgniarstwa na poziomie studiów drugiego stopnia jako zawodu regulowanego.

Harmonogram zajęć

Harmonogram realizacji programu studiów został opracowany w sposób zapewniający równomierne obciążenie studentów, właściwe rozmieszczenie form zajęć w poszczególnych semestrach oraz zachowanie ciągłości i progresji kształcenia. Uwzględnia on zarówno specyfikę zajęć dydaktycznych realizowanych w uczelni, jak i warunki organizacyjne podmiotów leczniczych, w których odbywają się zajęcia praktyczne i praktyki zawodowe.

Forma studiów

Na ocenianym kierunku kształcenie prowadzone jest wyłącznie w formie studiów niestacjonarnych.

7. Program i organizacja praktyk, w tym ich wymiar, termin realizacji, dobór instytucji, w których odbywają się praktyki, oraz liczba miejsc praktyk

Praktyki zawodowe na kierunku Pielęgniarstwo (studia drugiego stopnia, profil praktyczny) stanowią integralny i kluczowy element procesu kształcenia, wynikający z charakteru studiów oraz standardu kształcenia dla zawodu pielęgniarstwa. Ich organizacja została zaprojektowana w sposób zapewniający studentom możliwość pogłębiania, doskonalenia oraz weryfikowania efektów uczenia się w rzeczywistych warunkach klinicznych, z uwzględnieniem specyfiki zaawansowanej praktyki zawodowej. Kształcenie praktyczne realizowane jest zgodnie z harmonogramem studiów i obejmuje praktyki zawodowe odbywane w podmiotach wykonujących działalność leczniczą, z którymi Uczelnia zawarła stosowne porozumienia o współpracy, a także – w uzasadnionych przypadkach – na podstawie indywidualnych umów. Organizacja praktyk umożliwia stopniowe zwiększanie samodzielności studenta oraz przygotowanie do realizacji zadań zawodowych na poziomie magisterskim, w tym podejmowania decyzji klinicznych, koordynowania opieki oraz pracy w zespole interdyscyplinarnym.

Wymiar praktyk zawodowych

W obu realizowanych cyklach kształcenia – zarówno według aktualnego standardu, jak i według standardu wcześniejszego – zachowano ten sam łączny wymiar praktyk zawodowych wynoszący **200 godzin (10 ECTS)**.

Rozkład praktyk zawodowych w programie studiów

Standard 2024

W programie realizowanym według standardu kształcenia z 2024 roku, na studiach drugiego stopnia praktykom zawodowym przypisano następujące wartości:

- Zarządzanie w praktyce zawodowej pielęgniarki – praktyka zawodowa **20 godz. / 1 ECTS**,
- Opieka i edukacja terapeutyczna w wybranych chorobach przewlekłych – praktyka zawodowa **160 godz. / 8 ECTS**,
  - Opieka i edukacja terapeutyczna w chorobach przewlekłych: niewydolność krążenia i zaburzenia rytmu serca, nadciśnienie tętnicze – 20 godzin
  - Opieka i edukacja terapeutyczna w chorobach przewlekłych układu oddechowego: niewydolność oddechowa, POCHP – 20 godzin
  - Opieka i edukacja terapeutyczna w chorobach przewlekłych: choroby o podłożu alergicznym – 10 godzin
  - Opieka i edukacja terapeutyczna w chorobach przewlekłych: choroby nerek (leczenie nerkozastępcze, w tym dializoterapia) – 20 godzin
  - Opieka i edukacja terapeutyczna w chorobach przewlekłych - cukrzyca (opieka nad pacjentem z cukrzycą i edukacja w cukrzycy) – 20 godzin
  - Opieka i edukacja terapeutyczna w chorobach przewlekłych - rany przewlekłe i przetoki (leczenie ran, kompresoterapia, opieka nad pacjentem z przetoką jelitową i moczową) – 10 godzin
  - Opieka i edukacja terapeutyczna w chorobach przewlekłych - ból ostry i przewlekły (w tym terapia bólu u dorosłych) – 10 godzin
  - Opieka i edukacja terapeutyczna w chorobach przewlekłych: leczenie żywieniowe dojelitowe i pozajelitowe – 10 godzin
  - Opieka i edukacja terapeutyczna w chorobach przewlekłych: tlenoterapia ciągła i wentylacja mechaniczna oraz pielęgnowanie dorosłego wentylowanego mechanicznie w chorobach przewlekłych – 10 godzin,
  - Opieka i edukacja terapeutyczna w chorobach przewlekłych: choroby nowotworowe – 10 godzin
  - Opieka i edukacja terapeutyczna w chorobach przewlekłych: zaburzenia układu nerwowego – 10 godzin
  - Opieka i edukacja terapeutyczna w chorobach przewlekłych: zaburzenia zdrowia psychicznego rehabilitacja pacjenta z przewlekłymi zaburzeniami psychicznymi – 10 godzin
- Farmakologia i ordynowanie produktów leczniczych – praktyka zawodowa **20 godz. / 1 ECTS**.

Standard 2019

W programie realizowanym według standardu kształcenia z 2019 roku, na studiach drugiego stopnia praktykom zawodowym przypisano następujące wartości:

- Zarządzanie w pielęgniarstwie **20 godz. / 1 ECTS**,

- Edukacja terapeutyczna w wybranych chorobach przewlekłych **40 godz. / 2 ECTS**,
- Opieka onkologiczna **40 godz. / 2 ECTS**,
- Wentylacja mechaniczna długoterminowa w opiece stacjonarnej i domowej **40 godz. / 2 ECTS**,
- Pracownia endoskopowa **40 godz. / 2 ECTS**,
- Podstawowa opieka zdrowotna – praktyka zawodowa 20 godz. / 1 ECTS.

Cele praktyk zawodowych

Cele praktyk zawodowych obejmują w szczególności:

1. Zapoznanie się z zasadami funkcjonowania lecznictwa zamkniętego (szpitale, ZOL, ZPO) oraz lecznictwa otwartego (podstawowa opieka zdrowotna).
2. Poznanie wymagań sanitarno-epidemiologicznych jako podstawy bezpieczeństwa pacjenta i personelu.
3. Doskonalenie umiejętności praktycznych związanych z udzielaniem świadczeń zdrowotnych i pielęgniarskich.
4. Zapoznanie się z zasadami prowadzenia dokumentacji medycznej i prawidłowego dokumentowania świadczeń.
5. Wzbogacanie i usystematyzowanie wiedzy oraz umiejętności w zakresie postępowania klinicznego i pielęgniarskiego.
6. Kształtowanie umiejętności rozwiązywania problemów pielęgnacyjnych pacjenta w różnych stanach chorobowych.
7. Nauka oceny wyników opieki pielęgniarskiej (ewaluacja, jakość, bezpieczeństwo).
8. Kształtowanie postawy samodzielnego rozwiązywania problemów oraz podejmowania decyzji w ramach kompetencji zawodowych.
9. Wdrożenie do samokształcenia i ustawicznego rozwoju zawodowego.

Organizacja i przebieg praktyk zawodowych

Student realizuje praktyki zawodowe w miejscu i czasie określonych przez Uczelnię, zgodnie z harmonogramem i obowiązującymi regulacjami. Po rozpoczęciu praktyki zapoznaje się z organizacją pracy jednostki, zasadami bezpieczeństwa, strukturą oddziału oraz zakresem obowiązków. W toku realizacji kształcenia praktycznego uczestniczy w pracy zespołu pielęgniarskiego, wykonuje przewidziane procedury, prowadzi dokumentację oraz systematycznie zalicza wymagane umiejętności.

Do podstawowych obowiązków studenta należy:

- realizacja wszystkich przewidzianych godzin,
- przestrzeganie regulaminu uczelni i przepisów obowiązujących w placówce,
- stosowanie właściwego stroju ochronnego i identyfikatora,
- prowadzenie dokumentacji praktyk zgodnie z ustalonymi wzorami,
- uzyskanie wymaganych zaliczeń poszczególnych umiejętności praktycznych.

Dokumentacja praktyk zawodowych

Dokumentacja kształcenia praktycznego obejmuje:

- regulamin praktyk,
- umowę lub porozumienie z podmiotem leczniczym,
- skierowanie na praktykę zawodową,
- zeszyt praktyk zawodowych, zawierający m.in. efekty uczenia się, karty zaliczeń, skalę ocen, kryteria oceny, świadectwo odbycia praktyki oraz sprawozdanie studenta i opiekuna,

- dodatkowe dokumenty wymagane przez placówkę, np. potwierdzenie szczepień, ubezpieczenie, zaświadczenia, wyniki badań.

Weryfikacja efektów uczenia się i zasady zaliczenia

Ocena praktyk zawodowych ma charakter wieloelementowy i opiera się na:

- obserwacji pracy studenta przez opiekuna praktyk,
- potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się w zeszycie praktyk i kartach zaliczenia,
- opinii opiekuna praktyk zawartej w świadectwie odbycia praktyki,
- sprawozdaniu sporządzanym przez studenta.

Warunkiem zaliczenia jest:

- odbycie wszystkich przewidzianych godzin,
- systematyczne zaliczenie wymaganych umiejętności praktycznych,
- przestrzeganie zasad etycznych, organizacyjnych i sanitarnych,
- uzyskanie pozytywnej opinii opiekuna,
- terminowe złożenie kompletnej dokumentacji.

Zaliczenie praktyki zawodowej następuje z chwilą uzyskania przez studenta wpisu zaliczenia praktyki dla danego semestru. Student zobowiązany jest do przedstawienia dokumentów potwierdzających odbycie praktyki zawodowej nie później niż do końca semestru przewidzianego na realizację praktyki zawodowej zgodnie z programem studiów i harmonogramem realizacji programu studiów.

Ocena umiejętności praktycznych odbywa się według jednoznacznych kryteriów, obejmujących m.in.:

- przestrzeganie zasad i właściwą technikę wykonywania procedur,
- sprawność działania,
- skuteczność i samodzielność postępowania,
- komunikowanie się z pacjentem,
- postawę zawodową, współpracę z zespołem i zdolność do autooceny.

Nadzór uczelni nad kształceniem praktycznym

Za organizację i nadzór nad praktykami zawodowymi odpowiada Pełnomocnik Dziekana ds. praktyk zawodowych oraz hospitacji praktyk, powołany **Zarządzeniem nr 9/2025 Dziekana Wydziału Nauk Medycznych z dn. 18.10.2025 r.** Pełnomocnik odpowiada m.in. za:

- monitorowanie realizacji porozumień z podmiotami leczniczymi (we współpracy z Biurem Karier)
- planowanie i koordynowanie praktyk zawodowych (jak wyżej)
- aktualizowanie współpracy z placówkami,
- nadzór nad doborem miejsc praktyk i opiekunów,
- prowadzenie dokumentacji oraz współpracę z dziekanatem i jednostkami organizacyjnymi Uczelni.

Kadra prowadząca zajęcia praktyczne i opiekunowie praktyk zawodowych

Uczelnia współpracuje z **35 podmiotami leczniczymi**, w których realizowane są praktyki zawodowe dla studentów kierunku Pielęgniarstwo (studia drugiego stopnia). Organizacja kształcenia praktycznego zapewnia dobór miejsc odbywania praktyk w sposób umożliwiający osiągnięcie efektów

uczenia się właściwych dla poziomu studiów II stopnia, w szczególności w zakresie zaawansowanej praktyki pielęgniarstwa, podejmowania decyzji klinicznych oraz koordynowania opieki.

Uczelnia zapewnia, aby w podmiotach, w których realizowane są praktyki zawodowe, opiekę nad studentami sprawowały osoby posiadające kwalifikacje zawodowe i doświadczenie umożliwiające realizację efektów uczenia się na poziomie studiów drugiego stopnia. Opiekunowie praktyk:

- posiadają kwalifikacje zgodne z wymaganiami standardu kształcenia,
- legitymują się wykształceniem wyższym, w tym tytułem magistra pielęgniarstwa,
- posiadają specjalizacje i/lub kursy kwalifikacyjne adekwatne do profilu realizowanych praktyk,
- dysponują doświadczeniem zawodowym w środowisku klinicznym,
- sprawują opiekę nad studentami w liczbie dostosowanej do organizacji pracy oddziału i liczby studentów, co zapewnia bezpieczeństwo oraz efektywność procesu kształcenia.

W każdej placówce wyznaczona jest ponadto osoba pełniąca funkcję koordynatora praktyk, odpowiedzialna za organizację zajęć oraz współpracę z Uczelnią.

W realizację praktyk zawodowych zaangażowanych jest łącznie **420 opiekunów**, w tym:

- 420 z tytułem magistra pielęgniarstwa,
- 420 posiadających specjalizacje zawodowe w dziedzinach istotnych dla praktyki klinicznej,
- 98 z ukończonymi kursami kwalifikacyjnymi,
- 80 z przygotowaniem pedagogicznym.

Średni staż pracy opiekunów wynosi 25–35 lat, co potwierdza wysoki poziom doświadczenia zawodowego i kompetencji praktycznych.

Dobór opiekunów praktyk zawodowych odbywa się zgodnie z kryteriami określonymi w **Zarządzeniu Dziekana WNM nr 23/2025 z dn. 18.11.2025 r.**, opartymi na systemie punktowym uwzględniającym wykształcenie, doświadczenie zawodowe, kompetencje dydaktyczne i rozwój zawodowy.

Dobór i kwalifikacja miejsc realizacji praktyk

Miejsca realizacji praktyk zawodowych dobierane są zgodnie z procedurą określoną w **Zarządzeniu Dziekana WNM nr 24/2025 z dn. 18.11.2025 r.** Ocena placówek obejmuje m.in.:

- doświadczenie jednostki w prowadzeniu kształcenia praktycznego,
- kwalifikacje i staż pracy personelu,
- wyposażenie w nowoczesną aparaturę i sprzęt medyczny,
- możliwość realizacji wymaganych efektów uczenia się,
- warunki organizacyjne dla studentów, w tym dostęp do szatni, sal seminaryjnych, miejsc do sporządzania dokumentacji i zaplecza socjalnego,
- możliwość udziału studentów w szkoleniach organizowanych przez jednostkę.

Placówki oceniane są według mierzalnych kryteriów punktowych, a wynik tej oceny decyduje o dopuszczeniu do współpracy, dopuszczeniu warunkowym albo odmowie kwalifikacji jako miejsca realizacji kształcenia praktycznego.

Charakterystyka bazy praktyk i liczba miejsc praktyk

Baza podmiotów, w których realizowane są praktyki zawodowe na kierunku pielęgniarstwo, studia drugiego stopnia charakteryzuje się wysokim stopniem zróżnicowania oraz adekwatnością do osiągania efektów uczenia się na poziomie studiów o profilu praktycznym. Obejmuje ona zarówno podmioty lecznicze o wysokim stopniu referencyjności, jak i jednostki zapewniające opiekę na poziomie podstawowym, specjalistycznym oraz długoterminowym. Trzon bazy stanowią szpitale

wielospecjalistyczne, wojewódzkie i kliniczne, zlokalizowane głównie w Poznaniu oraz innych ośrodkach regionalnych (m.in. Zielona Góra). Jednostki te zapewniają dostęp do szerokiego spektrum świadczeń zdrowotnych, umożliwiając studentom realizację kształcenia w obszarach takich jak choroby wewnętrzne, chirurgia, pediatria, ginekologia i położnictwo, a także intensywna terapia. Obecność wyspecjalizowanych ośrodków, takich jak podmioty dedykowane opiece nad matką i dzieckiem, dodatkowo wzmacnia możliwość realizacji efektów uczenia się w zakresie opieki specjalistycznej. Istotnym uzupełnieniem są szpitale powiatowe oraz samodzielne publiczne zakłady opieki zdrowotnej funkcjonujące w mniejszych miejscowościach regionu (m.in. Szamotuły, Oborniki, Wolsztyn, Nowy Tomyśl, Grodzisk Wielkopolski, Złotów). Placówki te umożliwiają studentom poznanie specyfiki funkcjonowania systemu ochrony zdrowia na różnych poziomach jego organizacji oraz nabywanie kompetencji w warunkach odpowiadających realiom pracy w podstawowym i specjalistycznym leczeniu stacjonarnym. Ważny element bazy stanowią również jednostki opieki długoterminowej i paliatywnej, w tym zakłady opiekuńczo-lecznicze oraz ośrodki hospicyjne. Umożliwiają one rozwijanie kompetencji w zakresie opieki nad pacjentem przewlekle chorym, niesamodzielnym oraz wymagającym kompleksowego wsparcia medycznego i pielęgnacyjnego. Baza obejmuje także podmioty ambulatoryjne i środowiskowe, w tym pielęgniarskie ośrodki medycyny rodzinnej, szkolnej i środowiskowej. Placówki te pozwalają na realizację efektów uczenia się w zakresie profilaktyki, promocji zdrowia, opieki ciągłej oraz pracy z pacjentem i jego rodziną w środowisku zamieszkania.

Zasięg terytorialny bazy obejmuje przede wszystkim województwo wielkopolskie, z dominującą rolą ośrodków poznańskich, co zapewnia studentom dostęp do zróżnicowanych miejsc kształcenia oraz szerokiego spektrum przypadków klinicznych.

Baza podmiotów, z którymi Uczelnia ma zawiązaną współpracę w ramach realizacji praktyk zawodowych obejmuje:

1. Szpital Wojewódzki w Poznaniu, ul. Juraszów 7/19, 60-479 Poznań,
2. Specjalistyczny Zespół Opieki Zdrowotnej nad Matką i Dzieckiem w Poznaniu, ul. Wrzoska 1, 60-663 Poznań
3. Centrum Medyczne HCP Sp. z o.o., ul. 28 Czerwca 1956 r. nr 194, 61-485 Poznań
4. Szpital w Puszczykowie im. prof. S.T. Dąbrowskiego S.A., ul. Kraszewskiego 11, 62-041 Puszczykowo
5. Wielospecjalistyczny Szpital Miejski im. Józefa Strusia z Zakładem Pielęgnacyjno - Opiekuńczym ul. Szwajcarska 3, 61-285 Poznań
6. Szpital Uniwersytecki im. Karola Marcinkowskiego w Zielonej Górze , ul. Zyty 26, 64-046 Zielona Góra
7. Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Szamotułach, ul. Sukiennicza 13, 64-500 Szamotuły
8. Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Obornikach, ul. Szpitalna 2, 64-600 Oborniki,
9. Szpital Powiatowy im. Alfreda Sokołowskiego, ul. Szpitalna 28, 77-400 Złotów
10. Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej ul. Wschowska 3, 64-200 Wolsztyn
11. Zakład Opiekuńczo-Leczniczy w Opalenicy, ul. 27 Grudnia 2, 64-330 Opalenica
12. Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej im. Doktora Kazimierza Hołogi, ul. Poznańska 30, 64-300 Nowy Tomyśl,
13. Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej SP ZOZ w Grodzisku Wielkopolskim, ul. Mossego 17, 62-065 Grodzisk Wielkopolski

14. Pielęgniarski Ośrodek Opieki Długoterminowej i Hospicyjnej AEGIS s.c
ul. Lechicka 100, 61-619 Poznań
15. Panaceum Sp. z o.o. – sp. k. Pielęgniarski Ośrodek Medycyny,
ul. Cieszkowskiego 2/1b, 62 - 030 Luboń,
16. Vital s.c. Pielęgniarski ośrodek medycyny środowiskowo – rodzinnej, ul. Galla Anonima 2, 60-534 Poznań,
17. Pielęgniarski Ośrodek Medycyny Szkolnej "CHILDMED" s.c.,
ul. Prądyńskiego 53, 61-527 Poznań.
18. Medyczne Centrum Zdrowia, ul. Zbąszyńska 9, 64-300 Nowy Tomyśl
19. Centrum Medyczne Panaceum, ul. Poznańska 30, 64-300 Nowy Tomyśl

Oprócz wskazanych podmiotów leczniczych studenci mają możliwość realizacji praktyk zawodowych na podstawie indywidualnych umów imiennych.

8. Spełnienie reguł i wymagań w zakresie programu studiów i sposobu organizacji kształcenia, zawartych w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 powołanej ustawy.

◆ **Czas trwania studiów** – 4 semestry

◆ **Nakład pracy konieczny do ukończenia studiów, mierzony łączną liczbą punktów ECTS**

- 120 punktów ECTS (standard 2024)

- 128 punktów ECTS (standard 2019)

◆ **Zajęcia prowadzone z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość**

- 17,5% punktów ECTS – nowy standard (limit: maks. 20%),

- 5,5% punktów ECTS – stary standard (limit: maks. 10%).

◆ **Wymiar pracy własnej studentów**

- 1380 godzin / 55,2 ECTS (standard 2024)

- 1817 godzin / 72 ECTS (standard 2019)

◆ **Zajęcia wymagające bezpośredniego udziału nauczycieli i studentów**

- 1126 godzin/45 ECTS (standard 2024)

- 1158 godzin/45 ECTS (standard 2019)

◆ **Rozplanowanie zajęć**

Rozplanowanie zajęć na kierunku pielęgniarstwo realizowane jest w sposób systemowy i skoordynowany, z zapewnieniem spójności programu studiów oraz efektywnego osiągnięcia zakładanych efektów uczenia się. Za przygotowanie harmonogramów zajęć odpowiada wyspecjalizowana jednostka Uczelni – **Dział Planowania**, który działa we współpracy z Wydziałem Nauk Medycznych, a ostateczne harmonogramy zatwierdzane są przez Dziekana. Proces planowania dydaktyki opiera się na analizie programu studiów oraz harmonogramu jego realizacji, ze

szczególnym uwzględnieniem sekwencyjności kształcenia – zarówno na poziomie przedmiotów, jak i treści programowych.

Sekwencyjność ta ma charakter wielowymiarowy i obejmuje zarówno logiczne następstwo treści dydaktycznych w kolejnych semestrach, jak i ich wzajemne powiązanie w obrębie danego semestru. Planowanie zajęć uwzględnia ponadto **równomierne obciążenie studentów w poszczególnych tygodniach**, właściwe proporcje między zajęciami teoretycznymi, praktycznymi i praktykami zawodowymi, a także dostępność infrastruktury dydaktycznej (sale, pracownie, Centrum Symulacji Medycznej) oraz podmiotów leczniczych, w których realizowane są zajęcia kliniczne. Harmonogramy są konstruowane w sposób umożliwiający łączenie zajęć teoretycznych z praktycznymi, co wzmacnia integrację wiedzy i umiejętności oraz pozwala na bieżące odniesienie treści programowych do praktyki zawodowej.

Cykl tygodniowy zajęć obejmuje dni od piątku do niedzieli, co umożliwia optymalne wykorzystanie bazy dydaktycznej i klinicznej oraz zapewnia elastyczność organizacyjną. Jednocześnie zachowane są wszystkie przerwy wynikające z organizacji roku akademickiego, w tym dni ustawowo wolne oraz przerwy świąteczne. Rok akademicki trwa od 1 października do 30 września i podzielony jest na dwa semestry, a cały cykl kształcenia obejmuje cztery semestry studiów drugiego stopnia.

Praktyki zawodowe stanowią integralny element harmonogramu i są rozplanowane w sposób progresywny – od zajęć realizowanych w warunkach symulowanych do praktyk w rzeczywistych warunkach klinicznych. Ich rozmieszczenie w planie studiów uwzględnia zarówno wymagania standardu kształcenia, jak i dostępność placówek medycznych oraz możliwość osiągnięcia wszystkich efektów uczenia się.

Harmonogramy zajęć są publikowane z odpowiednim wyprzedzeniem, co zapewnia transparentność organizacji procesu dydaktycznego oraz umożliwia studentom efektywne planowanie własnej pracy. Przyjęty sposób planowania i realizacji zajęć potwierdza, że proces kształcenia jest przemyślany, spójny, wykonalny organizacyjnie oraz ukierunkowany na osiągnięcie wysokiej jakości kształcenia zgodnej z wymaganiami standardów dla kierunku pielęgniarstwo.

Ocena programu praktyk, osób sprawujących nadzór nad praktykami oraz opiekunów praktyk, realizacji praktyk i efektów uczenia.

System oceny programu praktyk zawodowych na kierunku pielęgniarstwo ma charakter kompleksowy i obejmuje wszystkie kluczowe elementy procesu kształcenia praktycznego, tj. program praktyk, osoby sprawujące nadzór nad ich realizacją, opiekunów praktyk w podmiotach leczniczych, przebieg praktyk oraz osiąganie przez studentów efektów uczenia się. Proces ten ma charakter ciągły i służy doskonaleniu jakości kształcenia praktycznego.

Ocena programu praktyk zawodowych

Program praktyk zawodowych podlega systematycznej analizie i ocenie pod kątem zgodności ze standardem kształcenia, aktualnymi wymaganiami rynku pracy oraz potrzebami systemu ochrony zdrowia. Weryfikacja obejmuje m.in.:

- zgodność treści programowych z efektami uczenia się,
- adekwatność liczby godzin i punktów ECTS,
- właściwy dobór miejsc realizacji praktyk,
- możliwość osiągnięcia wszystkich zakładanych efektów uczenia się.

Wnioski z oceny wykorzystywane są do modyfikacji programu praktyk oraz jego dostosowania do zmieniających się uwarunkowań systemowych i organizacyjnych.

Bezpośredni nadzór nad realizacją praktyk sprawowany jest przez **Pełnomocnika Dziekana ds. Praktyk zawodowych**, którego kompetencje i doświadczenie zawodowe zapewniają właściwą organizację i monitoring procesu kształcenia praktycznego.

Ocena pracy Pełnomocnika przeprowadzana jest przez Dziekana i obejmuje:

- skuteczność organizacji praktyk,
- współpracę z podmiotami leczniczymi,
- prawidłowość prowadzenia dokumentacji,
- efektywność rozwiązywania problemów organizacyjnych.

Opiekunowie praktyk podlegają ocenie w oparciu o przyjęte w Uczelni kryteria, określone w zarządzeniach Dziekana. Ocena obejmuje:

- poziom przygotowania zawodowego i dydaktycznego,
- zaangażowanie w proces kształcenia studentów,
- umiejętność przekazywania wiedzy i kształtowania umiejętności praktycznych,
- przestrzeganie standardów kształcenia i zasad bezpieczeństwa.

Ocena dokonywana jest m.in. na podstawie opinii studentów, wyników hospitacji oraz analizy dokumentacji praktyk. Jej wyniki mają wpływ na dalszą współpracę z danym opiekunem.

Realizacja praktyk podlega bieżącemu monitorowaniu oraz okresowej ocenie. Obejmuje ona:

- zgodność przebiegu praktyk z programem i harmonogramem,
- warunki organizacyjne w podmiotach leczniczych,
- dostęp studentów do realizacji wymaganych procedur,
- zapewnienie odpowiedniego nadzoru dydaktycznego.

Dodatkowo prowadzone są hospitacje praktyk oraz analiza dokumentacji (zeszyty praktyk, karty zaliczeń, świadectwa praktyk).

Ocena efektów uczenia się osiągniętych w trakcie praktyk ma charakter wieloetapowy i obejmuje:

- ocenę opiekuna praktyk, dokonywaną na podstawie obserwacji wykonywanych czynności oraz stopnia opanowania umiejętności praktycznych,
- analizę dokumentacji prowadzonej przez studenta (zeszyt praktyk, karty zaliczeń),
- sprawozdanie studenta z przebiegu praktyki,
- ocenę postaw zawodowych, w tym przestrzegania zasad etyki i pracy w zespole.

Stosowane są jednolite kryteria oceny, obejmujące m.in.: poprawność wykonywania procedur, samodzielność działania, skuteczność podejmowanych interwencji, komunikację z pacjentem oraz współpracę w zespole terapeutycznym.

Istotnym elementem systemu zapewniania jakości jest udział studentów w ocenie praktyk. Studenci dokonują oceny:

- organizacji i przebiegu praktyk,
- jakości nadzoru ze strony opiekunów,
- możliwości osiągnięcia efektów uczenia się.

Kompleksowa ocena prawidłowości w zakresie organizacji i przebiegu zajęć praktycznych i praktyk zawodowych leży w kompetencji Wydziałowej Komisji ds. Oceny i Zapewnienia Jakości Kształcenia (w jej skład wchodzi także studenci) oraz Pełnomocnika Dziekana ds. Praktyk.

Zalecenia dotyczące kryterium 2 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (*jeżeli dotyczy*) – NIE DOTYCZY

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 2 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia oraz działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności sformułowanych w zaleceniu o charakterze naprawczym
1.		

Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie

1) Wymagania stawiane kandydatom, warunki rekrutacji na studia oraz kryteria kwalifikacji kandydatów

Rekrutacja na studia drugiego stopnia na kierunku **Pielęgniarstwo** w Poznańskiej Akademii Medycznej im. Księcia Mieszka I w Poznaniu prowadzona jest w sposób przejrzysty, jednolity i zgodny z obowiązującymi przepisami prawa oraz regulacjami wewnętrznymi Uczelni. Warunki i tryb rekrutacji określone są corocznie w drodze uchwały Senatu Uczelni, natomiast za organizację i obsługę procesu rekrutacyjnego odpowiada **Dział Rekrutacji**.

Przyjęcie na studia następuje poprzez:

- rekrutację,
- potwierdzenie efektów uczenia się,
- przeniesienie z innej uczelni, w tym uczelni zagranicznej, zgodnie z postanowieniami Statutu Uczelni.

Warunkiem przyjęcia kandydata na kierunek pielęgniarstwo (studia drugiego stopnia) jest **posiadanie dyplomu ukończenia studiów pierwszego stopnia na kierunku pielęgniarstwo**, co stanowi potwierdzenie osiągnięcia efektów uczenia się właściwych dla poziomu kształcenia licencjackiego oraz uzyskania kwalifikacji do wykonywania zawodu pielęgniarki/pielęgniarsza.

Kandydat zobowiązany jest ponadto do złożenia kompletu wymaganych dokumentów, zgodnie z zasadami obowiązującymi w procesie rekrutacji, analogicznymi jak dla studiów pierwszego stopnia. Dokumentacja ta obejmuje w szczególności dyplom ukończenia studiów, dokumenty potwierdzające tożsamość oraz inne wymagane załączniki określone w uchwale rekrutacyjnej. Przyjęte warunki rekrutacji pozostają spójne z charakterem i poziomem studiów drugiego stopnia, które ukierunkowane są na pogłębianie wiedzy specjalistycznej, rozwój zaawansowanych umiejętności klinicznych oraz kompetencji w zakresie samodzielnego podejmowania decyzji zawodowych, prowadzenia badań naukowych i wdrażania praktyki opartej na dowodach naukowych (evidence-based practice).

Postępowanie rekrutacyjne ma charakter formalny i zapewnia dostęp do kształcenia osobom posiadającym odpowiednie przygotowanie kierunkowe. W przypadku liczby kandydatów przekraczającej limit przyjęć, stosowane są kryteria określone w zasadach rekrutacji, zapewniające przejrzystość i równość procesu kwalifikacji. Kandydaci zobowiązani są ponadto do przedłożenia zaświadczenia lekarskiego wydanego przez lekarza medycyny pracy, potwierdzającego brak przeciwwskazań zdrowotnych do podjęcia studiów na kierunku Pielęgniarstwo, co pozostaje w bezpośrednim związku ze specyfiką kształcenia praktycznego i realizacją zajęć w warunkach klinicznych. Warunki rekrutacji na studia drugiego stopnia zapewniają, że przyjmowani kandydaci posiadają niezbędne podstawy teoretyczne i praktyczne do realizacji zaawansowanych efektów uczenia się, w tym kompetencji w zakresie analizy problemów klinicznych, zarządzania opieką pielęgniarską oraz rozwoju naukowego i zawodowego.

Proces rekrutacji prowadzony jest z wykorzystaniem narzędzi elektronicznych. Kandydaci dokonują rejestracji za pośrednictwem systemu dostępnego na stronie internetowej Uczelni, co umożliwia sprawne zarządzanie procesem naboru oraz zapewnia jego transparentność. **Szczegółowe informacje dotyczące zasad rekrutacji na studia, w tym oferta kształcenia, sylwetka absolwenta, elektroniczny Przewodnik kandydata i formularz rejestracyjny oraz inne informacje organizacyjne**

dla kandydatów, publikowane są na stronie internetowej Uczelni w zakładce „Kandydat” (<https://pam.poznan.pl/>).

Kandydaci zobowiązani są do złożenia kompletu wymaganych dokumentów w Dziale Rekrutacji. Wykaz dokumentów publikowany jest corocznie na stronie internetowej Uczelni i obejmuje w szczególności:

- świadectwo dojrzałości – oryginał (do wglądu) oraz kserokopia;
- dowód osobisty do wglądu (lub inny dokument potwierdzający tożsamość kandydata na studia);
- dyplom (oryginał do wglądu) oraz kserokopia dyplomu ukończenia studiów pierwszego stopnia na kierunku pielęgniarstwo;
- wypełniona ankieta osobowa (formularz dostępny również w Dziale Rekrutacji);
- płyta cd ze zdjęciem;
- oświadczenie studenta o wyrażeniu zgody na przetwarzanie danych osobowych;
- dwie koperty zaadresowane zwrotnie;
- biała papierowa teczka zamykana na gumkę;
- dokument potwierdzający dane osobowe w przypadku zmiany nazwiska;
- zaświadczenie lekarskie wydane przez lekarza medycyny pracy o braku przeciwwskazań do podjęcia studiów na kierunku pielęgniarstwo studia II stopnia;
- umowa o naukę – w dwóch egzemplarzach.

Postępowanie rekrutacyjne prowadzi komisja rekrutacyjna powoływana przez Rektora Uczelni. Od decyzji komisji kandydatowi przysługuje odwołanie do Rektora, którego decyzja jest ostateczna. Rozwiązanie to zapewnia formalną poprawność procedury oraz gwarantuje kandydatom możliwość skorzystania z trybu odwoławczego.

Uczelnia określa również oczekiwane od kandydatów **kompetencje cyfrowe** oraz wymagania sprzętowe związane z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość. Kandydat powinien posiadać podstawowe umiejętności w zakresie obsługi narzędzi informatycznych, w tym edytorów tekstu, arkuszy kalkulacyjnych, poczty elektronicznej oraz platform wykorzystywanych w procesie dydaktycznym (m.in. Moodle, ZOOM), a także dysponować sprzętem umożliwiającym udział w zajęciach realizowanych z wykorzystaniem metod kształcenia na odległość.

Analiza jakościowa procesu rekrutacji

Proces rekrutacji na kierunek Pielęgniarstwo podlega systematycznej analizie jakościowej prowadzonej przez jednostki Uczelni odpowiedzialne za organizację naboru oraz zapewnianie jakości kształcenia. Analiza obejmuje w szczególności:

- liczbę kandydatów i dynamikę zgłoszeń,
- skuteczność działań informacyjnych i kanałów komunikacji,
- zgodność przebiegu rekrutacji z przepisami prawa i regulacjami wewnętrznymi,
- adekwatność przyjętych warunków rekrutacji do specyfiki kierunku,
- identyfikację barier w dostępie do studiów.

Wnioski z analiz wykorzystywane są do doskonalenia procedur rekrutacyjnych, w tym usprawniania komunikacji z kandydatami oraz zwiększania przejrzystości procesu. Przyjęte zasady rekrutacji, uwzględniające zarówno wymagania formalne, jak i elementy przygotowania kandydatów do podjęcia kształcenia na kierunku medycznym, pozostają spójne z profilem praktycznym studiów oraz wymaganiami stawianymi absolwentom przygotowującym do wykonywania zawodu regulowanego.

2) Zasady, warunki i tryb uznawania efektów uczenia się i okresów kształcenia oraz kwalifikacji uzyskanych w innej uczelni, w tym w uczelni zagranicznej

Na Wydziale Nauk Medycznych Poznańskiej Akademii Medycznej im. Księcia Mieszka I funkcjonuje spójny i sformalizowany system uznawania efektów uczenia się, okresów kształcenia oraz kwalifikacji uzyskanych w innych uczelniach, w tym uczelniach zagranicznych. System ten oparty jest na Regulaminie studiów oraz **Zarządzeniu Dziekana Wydziału Nauk Medycznych nr 22/2025 z dn. 15.11.2025 r.** i zapewnia transparentność procedur oraz zachowanie jakości kształcenia.

Uznawanie osiągnięć dydaktycznych obejmuje:

- wyniki egzaminów i zaliczeń uzyskanych w innych uczelniach krajowych i zagranicznych,
- osiągnięcia uzyskane podczas studiowania na innym kierunku w Uczelni,
- efekty uczenia się zdobyte w ramach programów mobilności (np. Erasmus+, MOST),
- efekty uzyskane w wyniku przeniesienia z innej uczelni lub wznowienia studiów,
- inne osiągnięcia edukacyjne możliwe do uznania jako równoważne efektom określonym w programie studiów.

Celem procedury jest umożliwienie studentowi kontynuowania kształcenia bez powielania treści już zaliczonych, przy jednoczesnym zachowaniu standardów jakości oraz pełnej realizacji efektów uczenia się przypisanych do kierunku. Warunkiem uznania efektów uczenia się jest ich zgodność z efektami wymaganymi w programie studiów na kierunku Pielęgniarstwo. W procesie weryfikacji uwzględnia się w szczególności:

- zgodność efektów uczenia się,
- zgodność treści programowych,
- porównywalny nakład pracy (liczbę godzin zajęć) i liczbę punktów ECTS,
- formę zajęć oraz sposób weryfikacji efektów,
- poziom studiów.

Uznanie efektów uczenia się nie może prowadzić do obniżenia wymagań programowych ani pominięcia kluczowych efektów określonych w standardzie kształcenia dla zawodu pielęgniarstwa/pielęgniarki.

Procedura uznania osiągnięć inicjowana jest przez studenta poprzez złożenie wniosku:

- do Dziekana – w przypadku przeniesienia z innej uczelni,
- do nauczyciela akademickiego koordynującego przedmiot – w przypadku uznania pojedynczych zaliczeń.

Do wniosku student zobowiązany jest dołączyć dokumentację potwierdzającą osiągnięcia, w tym:

- wykaz ocen i zaliczeń (transkrypt, suplement, karta osiągnięć),
- sylabusy przedmiotów (efekty uczenia się, treści, liczba godzin, ECTS),
- dokumenty potwierdzające udział w programach mobilności (np. Learning Agreement, Transcript of Records),
- dokument potwierdzający status studenta – w przypadku przeniesienia.

Decyzję o uznaniu podejmuje Dziekan lub upoważniony nauczyciel akademicki. Możliwe jest:

- uznanie zaliczenia w całości,

- uznanie częściowe – z określeniem różnic programowych,
- odmowa uznania w przypadku braku równoważności efektów lub niepełnej dokumentacji.

W przypadku wystąpienia różnic programowych student zobowiązany jest do ich uzupełnienia w terminie wskazanym przez Dziekana. Realizacja różnic dokumentowana jest w Karcie różnic programowych i stanowi warunek zaliczenia danego etapu studiów.

Oceny uzyskane w innych uczelniach są przenoszone z zachowaniem oryginalnej skali ocen lub podlegają konwersji zgodnie z zasadami obowiązującymi w Uczelni. Uznaniu nie podlegają:

- prace dyplomowe i ich obrona,
- seminaria dyplomowe,
- wybrane moduły specjalistyczne i kliniczne, które – ze względu na specyfikę kierunku – muszą być realizowane w Uczelni.

Przeniesienie studenta z innej uczelni możliwe jest w trakcie roku akademickiego, po spełnieniu wymogów formalnych oraz uzyskaniu zgody Dziekana. Warunkiem jest również uregulowanie zobowiązań wobec uczelni macierzystej. Przyjęte rozwiązania zapewniają porównywalność osiągnięć edukacyjnych, wspierają mobilność studentów oraz gwarantują, że absolwent kierunku Pielęgniarstwo osiąga wszystkie efekty uczenia się wymagane standardem kształcenia dla zawodu regulowanego.

3) Zasady, warunki i tryb potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów

W Poznańskiej Akademii Medycznej im. Księcia Mieszka I funkcjonuje sformalizowany system potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów, uregulowany w Regulaminie potwierdzania efektów uczenia się. Procedura ta umożliwi osobom posiadającym doświadczenie zawodowe oraz kompetencje zdobyte w edukacji pozaformalnej i nieformalnej ubieganie się o zaliczenie części programu studiów drugiego stopnia na kierunku Pielęgniarstwo.

Potwierdzanie efektów uczenia się może dotyczyć efektów odpowiadających efektom przypisanym do zajęć w programie studiów i odbywa się na wniosek zainteresowanej osoby.

Do procedury mogą przystąpić osoby spełniające wymagania określone w przepisach prawa, w tym w szczególności:

- posiadające dyplom ukończenia studiów pierwszego stopnia (licencjat) na kierunku Pielęgniarstwo,
- posiadające co najmniej 3-letnie doświadczenie zawodowe po ukończeniu studiów pierwszego stopnia,
- legitymujące się kwalifikacjami odpowiadającymi poziomowi 6 PRK lub wyższemu (lub ich odpowiednikami w systemach zagranicznych),
- spełniające dodatkowe wymagania określone w regulaminie uczelnianym.

W wyniku potwierdzenia efektów uczenia się możliwe jest zaliczenie nie więcej niż 50% punktów ECTS przypisanych do programu studiów. Jednocześnie liczba studentów przyjętych na studia w tym trybie nie może przekraczać 20% ogólnej liczby studentów na danym kierunku, poziomie i profilu.

Postępowanie prowadzone jest przez **Wydziałowa Komisję ds. Zapewnienia i Oceny Jakości Kształcenia**, na podstawie uprawnień udzielonych przez Dziekana Wydziału Nauk Medycznych, na podstawie **Zarządzenia nr 19/2025 z dn. 8.11.2025 r. w sprawie w sprawie określenia procedury**

weryfikacji osiągniętych efektów uczenia. W skład komisji wchodzi nauczyciele akademicy posiadający odpowiednie kompetencje merytoryczne i dydaktyczne.

Komisja:

- dokonuje oceny kompletności dokumentacji,
- określa formę weryfikacji efektów uczenia się (np. egzamin, zadanie praktyczne, analiza dokumentacji),
- przeprowadza weryfikację w terminie do 30 dni od złożenia wniosku,
- sporządza protokół z postępowania.

Ocena efektów uczenia się opiera się na analizie:

- zgodności efektów uczenia się,
- treści programowych,
- liczby godzin i punktów ECTS,
- form zajęć oraz sposobów weryfikacji efektów.

Decyzję o potwierdzeniu efektów uczenia się podejmuje Dziekan na podstawie protokołu komisji. Wnioskodawcy przysługuje prawo odwołania do Rektora.

Efekty uczenia się uznane w wyniku procedury:

- są dokumentowane w dokumentacji przebiegu studiów oraz suplemencie do dyplomu,
- skutkują przypisaniem odpowiedniej liczby punktów ECTS,
- zwalniają studenta z obowiązku realizacji zaliczonych zajęć,
- nie są wliczane do średniej ocen (zamiast oceny stosuje się zapis „zaliczono”).

Potwierdzenie efektów uczenia się zachowuje ważność przez jeden rok akademicki.

Pomimo obowiązywania w Uczelni regulacji umożliwiających przyjęcie na studia poprzez potwierdzenie efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów, ze względu na specyfikę kierunku Pielęgniarstwo jako zawodu regulowanego, wymagającego osiągnięcia ściśle określonych efektów uczenia się, w tym kompetencji praktycznych realizowanych w warunkach klinicznych, procedura ta nie była dotychczas wszczynana w Poznańskiej Akademii Medycznej im. Księcia Mieszka I w Poznaniu.

4) Sposoby oraz narzędzia monitorowania i oceny postępów studentów (w tym liczby kandydatów, przyjętych na studia, odsiewu studentów oraz liczby studentów kończących studia w terminie) oraz działania podejmowane na podstawie tych informacji, jak również sposoby wykorzystania analizy wyników nauczania w doskonaleniu procesu nauczania i uczenia się studentów

Poznańska Akademia Medyczna im. Księcia Mieszka I prowadzi kompleksowy, wieloetapowy system monitorowania i oceny postępów studentów, obejmujący cały cykl kształcenia – od etapu rekrutacji, poprzez przebieg studiów, aż do ich ukończenia. System ten oparty jest na analizie danych ilościowych i jakościowych oraz stanowi istotny element wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia.

Monitoring liczby kandydatów i przyjętych na studia

Proces monitorowania rozpoczyna się na etapie rekrutacji i realizowany jest przez **Dział Rekrutacji**, który prowadzi bieżące zestawienia:

- liczby kandydatów,
- liczby osób przyjętych na studia,
- struktury naboru według kierunków i form studiów.

W trakcie rekrutacji sporządzane są raporty dzienne i miesięczne, które przekazywane są władzom Uczelni (Założycielowi-Kanclerzowi, Rektorowi, Prorektorom, Dziekanom). Analiza tych danych umożliwia:

- bieżące korygowanie działań promocyjnych,
- dostosowanie strategii rekrutacyjnej,
- optymalizację liczby uruchamianych grup dydaktycznych.

Analiza wieloletnia wskazuje na stabilizację liczby przyjęć przy jednoczesnym wpływie czynników zewnętrznych (niż demograficzny, konkurencja edukacyjna).

Monitoring odsiewu studentów i jego przyczyn

Uczelnia prowadzi systemowy monitoring odsiewu studentów na podstawie **Zarządzenia nr 21/2023–2024 Rektora PAM**, które określa procedurę analizy rezygnacji i skreśleń z listy studentów.

Monitoring obejmuje:

- liczbę studentów rezygnujących lub skreślonych,
- moment (semestr) wystąpienia rezygnacji,
- przyczyny formalne i pozaformalne.

Najczęściej identyfikowane przyczyny odsiewu to:

- trudności w godzeniu studiów z pracą zawodową lub obowiązkami rodzinnymi,
- niewystarczające przygotowanie do przedmiotów kierunkowych,
- problemy zdrowotne,
- zmiana ścieżki edukacyjno-zawodowej.

Największy odsiew występuje na pierwszym roku studiów i ma głównie charakter rezygnacyjny, natomiast liczba skreśleń wynikających z niezaliczenia semestru pozostaje niewielka, co świadczy o adekwatności wymagań dydaktycznych.

Monitoring postępów w toku studiów

Postępy studentów analizowane są semestralnie przez Dziekana Wydziału na podstawie danych Dziekanatu i systemu wirtualnego dziekanatu. Ocenie podlegają:

- uzyskiwane wyniki zaliczeń i egzaminów,
- realizacja efektów uczenia się,
- liczba zdobytych punktów ECTS,
- liczba wpisów warunkowych i powtarzanych przedmiotów.

Warunkiem zaliczenia roku jest uzyskanie liczby punktów ECTS zgodnej z programem studiów oraz zaliczenie wszystkich zajęć, w tym praktyk zawodowych.

Monitoring liczby studentów kończących studia w terminie

Uczelnia systematycznie analizuje liczbę studentów kończących studia w regulaminowym czasie.

Wysoki odsetek terminowego ukończenia studiów wskazuje na:

- prawidłowe zaplanowanie programu studiów,

- adekwatne oszacowanie nakładu pracy studenta,
- skuteczność systemu wsparcia dydaktycznego.

Przypadki wydłużenia toku studiów wynikają głównie z przyczyn losowych, zdrowotnych lub zawodowych. Jednocześnie obserwuje się wzrost wykorzystania procedury wznowienia studiów, co świadczy o elastyczności organizacji kształcenia.

Działania podejmowane na podstawie analiz

Wyniki monitoringu stanowią podstawę podejmowania konkretnych działań doskonalących, w tym:

- wprowadzania zajęć wyrównawczych,
- wzmacniania opieki dydaktycznej i indywidualnego wsparcia studentów,
- usprawniania procedur indywidualnej organizacji studiów,
- modyfikacji programów studiów i treści kształcenia,
- rozwoju infrastruktury dydaktycznej i zaplecza klinicznego,
- dostosowania działań promocyjnych i informacyjnych na etapie rekrutacji.

Wykorzystanie analizy wyników nauczania w doskonaleniu procesu kształcenia

Analiza wyników nauczania (w tym rozkładu ocen, stopnia osiągnięcia efektów uczenia się oraz problemów dydaktycznych) wykorzystywana jest do:

- doskonalenia metod kształcenia i form zajęć,
- optymalizacji sekwencyjności i organizacji treści programowych,
- dostosowania metod weryfikacji efektów uczenia się,
- identyfikacji obszarów wymagających wsparcia dydaktycznego.

Wnioski z analiz omawiane są w ramach cyklicznych spotkań władz Uczelni, Wydziału oraz jednostek organizacyjnych, co umożliwia bieżące reagowanie na zidentyfikowane problemy oraz systematyczne podnoszenie jakości procesu nauczania i uczenia się studentów.

5) Ogólne zasady sprawdzania i oceniania stopnia osiągnięcia efektów uczenia się

Proces weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się na kierunku pielęgniarstwo (studia drugiego stopnia, profil praktyczny) realizowany jest w sposób systemowy, zgodnie z Regulaminem studiów PAM oraz wewnętrznymi procedurami, w szczególności **Zarządzeniem Dziekana Wydziału Nauk Medycznych nr 19/2025 z dnia 8 listopada 2025 r.** System obejmuje wszystkie etapy kształcenia i ma na celu uzyskanie obiektywnych, rzetelnych i porównywalnych dowodów potwierdzających osiągnięcie efektów uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych. **Szczegółowe zasady zaliczania zajęć i roku studiów określa Regulamin studiów PAM.** Zaliczenia roku studiów dokonuje Dziekan Wydziału po uzyskaniu przez studenta pozytywnych ocen ze wszystkich zajęć oraz praktyk zawodowych ujętych w harmonogramie realizacji programu studiów, potwierdzonych wpisem do protokołów końcowych oraz indeksu elektronicznego. Wpisy te stanowią formalne potwierdzenie osiągnięcia zakładanych efektów uczenia się.

Warunkiem przystąpienia do egzaminu z danego przedmiotu jest uprzednie zaliczenie zajęć, w szczególności ćwiczeń, potwierdzone wpisem do protokołu końcowego oraz indeksu elektronicznego. Studentowi przysługuje prawo do przystąpienia do egzaminu/zaliczenia poprawkowego nr 1 oraz egzaminu/zaliczenia poprawkowego nr 2 z każdego przedmiotu. Ostatnią instancją zgodną z Regulaminem studiów jest ustny egzamin komisyjny.

Zasady ogólne weryfikacji efektów uczenia się

Każdy przedmiot posiada szczegółowo określone efekty uczenia się oraz metody ich weryfikacji, zawarte w sylabusach. Obejmują one:

- formy sprawdzania wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych,
- szczegółowe kryteria ocen dla każdej oceny,
- nakład pracy studenta wyrażony w punktach ECTS,
- zakres treści wymaganych do zaliczenia i egzaminu.

Metody weryfikacji mają charakter zróżnicowany i są dostosowane do specyfiki przedmiotu oraz kategorii efektów uczenia się.

Skala ocen i kryteria oceniania

Zgodnie z § 11 Regulaminu studiów PAM w Uczelni obowiązuje następująca skala ocen:

- bardzo dobry (5,0),
- dobry plus (4,5),
- dobry (4,0),
- dostateczny plus (3,5),
- dostateczny (3,0),
- niedostateczny (2,0).

Ocena niedostateczna oznacza nieuzyskanie zaliczenia bądź niezdanie egzaminu.

Do składowych ocen uzyskiwanych w trakcie procesu kształcenia zalicza się w szczególności:

- a) w odniesieniu do zajęć kończących się zaliczeniem z oceną: obecność na zajęciach, aktywność, rozliczenie się studenta z materiału realizowanego w ramach pracy własnej, uzyskanie pozytywnej oceny z kolokwium kończącego zajęcia,
- b) w odniesieniu do zajęć kończących się egzaminem: uzyskanie pozytywnej oceny z części ćwiczeniowej, obecność na zajęciach, uzyskanie pozytywnej oceny z pracy śródsemestralnej lub innych form weryfikacji.

Kompleksowość i ciągłość oceny

Weryfikacja efektów uczenia się ma charakter ciągły i obejmuje:

- ocenę bieżącą w trakcie zajęć,
- zaliczenia etapowe i egzaminy,
- ocenę w warunkach symulowanych i klinicznych,
- ocenę końcową w ramach egzaminu dyplomowego.

Zapewnia to możliwość systematycznego monitorowania postępów studenta na każdym etapie kształcenia.

Weryfikacja efektów w kształceniu praktycznym

Ocena efektów uczenia się w ramach zajęć praktycznych i praktyk zawodowych ma charakter wieloetapowy i obejmuje:

- dokumentowanie osiągnięć w Zeszycie praktyk,
- ocenę przez opiekuna praktyk w podmiocie leczniczym,
- weryfikację przez opiekuna z ramienia Uczelni,
- hospitacje realizowane przez Wydziałową Komisję ds. Zapewniania i Oceny Jakości Kształcenia.

Ocena obejmuje zarówno umiejętności praktyczne, jak i kompetencje społeczne.

Egzamin dyplomowy jako końcowy etap weryfikacji

Egzamin dyplomowy na kierunku Pielęgniarstwo – studia drugiego stopnia, profil praktyczny stanowi końcowy, kompleksowy element procesu weryfikacji osiągnięcia przez studenta efektów uczenia się określonych w standardzie kształcenia. Jego celem jest potwierdzenie, że absolwent osiągnął zakładany poziom kompetencji magistra pielęgniarstwa w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych, a także potrafi je wykorzystać w analizie i rozwiązywaniu problemów charakterystycznych dla zaawansowanej praktyki pielęgniarstwa.

Egzamin dyplomowy obejmuje:

- obronę pracy dyplomowej (magisterskiej),
- weryfikację wiedzy specjalistycznej oraz umiejętności jej zastosowania w praktyce zawodowej, w tym z wykorzystaniem zasad praktyki opartej na dowodach naukowych (EBP),
- ocenę kompetencji w zakresie analizy problemów klinicznych, podejmowania decyzji oraz koordynowania opieki.

Zasady dyplomowania regulują akty wewnętrzne Uczelni.

Monitorowanie i doskonalenie procesu oceniania

Na zakończenie każdego roku akademickiego stopień osiągnięcia zakładanych efektów uczenia się podlega analizie na posiedzeniu Rady Wydziału. W ramach tej analizy dokonuje się oceny skuteczności przyjętych metod weryfikacji oraz podejmuje decyzje dotyczące działań doskonalących, w szczególności w zakresie doboru kadry dydaktycznej, przyporządkowania nauczycieli do form zajęć oraz ewentualnej modyfikacji sposobów weryfikacji i formułowania efektów uczenia się. Ponadto, w ramach wewnętrznego systemu zapewnienia i oceny jakości kształcenia, Dziekan Wydziału po zakończeniu każdego semestru przedkłada Senatowi Uczelni okresowe sprawozdanie z działalności Wydziału oraz ocenę realizacji procesu dydaktycznego, które stanowią podstawę do podejmowania stosownych uchwał Senatu PAM.

Dokumentowanie i wykorzystanie wyników oceny

Proces oceniania jest dokumentowany poprzez:

- prace pisemne, testy i projekty,
- dokumentację praktyk,
- wpisy w systemie elektronicznym (protokoły końcowe i indeks elektroniczny).

Oceny uzyskane w wyniku zaliczeń i egzaminów są wpisywane przez nauczyciela do protokołu końcowego oraz indeksu elektronicznego. Wyniki ocen podlegają analizie i są wykorzystywane do doskonalenia programu studiów, metod dydaktycznych oraz organizacji procesu kształcenia.

6) Dobór metod sprawdzania i oceniania efektów uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych osiągniętych przez studentów w trakcie i na zakończenie procesu kształcenia (dyplomowania), w tym metod sprawdzania efektów uczenia się osiągniętych na praktykach zawodowych, ze wskazaniem przykładowych powiązań metod sprawdzania i oceniania z efektami uczenia się odnoszącymi się do umiejętności praktycznych

Dobór metod sprawdzania i oceniania efektów uczenia się na kierunku pielęgniarstwo ma charakter celowy i jest ściśle powiązany z kategorią efektów uczenia się (wiedza, umiejętności, kompetencje społeczne), etapem kształcenia oraz specyfiką zajęć, w tym praktyk zawodowych.

Dobór metod w zakresie wiedzy

Weryfikacja efektów uczenia się w zakresie wiedzy na studiach drugiego stopnia realizowana jest poprzez:

- egzaminy pisemne i ustne,
- testy (MCQ, MRQ),
- kolokwia problemowe,
- analizy przypadków klinicznych,
- opracowania naukowe, eseje oraz prezentacje, w tym z wykorzystaniem literatury anglojęzycznej.

Zastosowane metody umożliwiają ocenę efektów takich jak:

- pogłębione rozumienie złożonych procesów klinicznych i patofizjologicznych,
- analiza i interpretacja danych medycznych oraz wyników badań,
- wykorzystanie aktualnych wytycznych i dowodów naukowych (EBP) w podejmowaniu decyzji,
- integrowanie wiedzy specjalistycznej z różnych obszarów praktyki pielęgniarstwa.

Dobór metod w zakresie umiejętności praktycznych

Efekty w zakresie umiejętności praktycznych weryfikowane są poprzez:

- ćwiczenia praktyczne w pracowniach umiejętności pielęgniarstwa,
- symulacje medyczne (wysoka wierność) realizowane w oparciu o scenariusze kliniczne i check-listy,
- analizę i rozwiązywanie złożonych przypadków klinicznych (case study),
- obserwację wykonywania zadań zawodowych oraz ocenę poziomu ich realizacji,
- przygotowanie i realizację planu opieki oraz interwencji pielęgniarstwa,
- dokumentowanie działań zawodowych (w tym w systemach elektronicznych).

Dobór metod w zakresie umiejętności praktycznych

Efekty uczenia się w zakresie umiejętności praktycznych na studiach drugiego stopnia weryfikowane są poprzez:

- ćwiczenia praktyczne w pracowniach umiejętności pielęgniarstwa,
- symulacje medyczne (niska, średnia i wysoka wierność) realizowane w oparciu o scenariusze kliniczne i check-listy,
- analizę i rozwiązywanie złożonych przypadków klinicznych (case study),
- obserwację wykonywania zadań zawodowych oraz ocenę poziomu ich realizacji,
- przygotowanie i realizację planu opieki oraz interwencji pielęgniarstwa,
- dokumentowanie działań zawodowych (w tym w systemach elektronicznych).

Przykładowe powiązania:

- podejmowanie decyzji klinicznych → symulacja wysokiej wierności, analiza scenariusza i debriefing,
- planowanie i koordynowanie opieki nad pacjentem z chorobą przewlekłą → studium przypadku, opracowanie planu opieki i jego prezentacja,
- realizacja świadczeń w ramach uprawnień zawodowych (np. ordynowanie leków, poradnictwo) → zadania praktyczne, analiza przypadków, ocena dokumentacji,

W odniesieniu do przykładowego przedmiotu:

Opieka i edukacja terapeutyczna w chorobach przewlekłych układu oddechowego: niewydolność oddechowa, POCHP – ćwiczenia w warunkach symulowanych wysokiej wierności.

Scenariusz: **Postępowanie w przypadku zaostrzenia POChP.**

Metody weryfikacji efektów uczenia się (np. B.U9, B.U10, B.U12-18): przygotowanie planu opieki i edukacji terapeutycznej, analiza przypadku klinicznego, ocena realizacji działań praktycznych (check-listy), obserwacja, debriefing oraz dyskusja.

Dobór metod w zakresie kompetencji społecznych

Kompetencje społeczne oceniane są poprzez:

- obserwację postaw i zachowań studenta,
- ocenę komunikacji i współpracy w grupie,
- ocenę funkcjonowania w zespole terapeutycznym,
- opinie opiekunów praktyk.

Przykładowe powiązania:

- współpraca w zespole → obserwacja podczas zajęć i praktyk,
- odpowiedzialność zawodowa → ocena opiekuna praktyk,
- komunikacja z pacjentem → ocena w warunkach symulowanych i klinicznych.

Weryfikacja efektów na praktykach zawodowych

W odniesieniu do praktyk zawodowych stosowane są metody takie jak:

- obserwacja pracy studenta w warunkach klinicznych,
- ocena realizacji procedur,
- analiza dokumentacji medycznej,
- ocena przez opiekuna praktyk.

Weryfikacja efektów związanych z wykorzystaniem metod i narzędzi (w tym ICT)

Efekty dotyczące stosowania metod i narzędzi, w tym technologii informacyjno-komunikacyjnych, weryfikowane są poprzez:

- pracę z dokumentacją medyczną (w tym elektroniczną),
- analizę danych klinicznych,
- projekty i zadania problemowe.

Weryfikacja kompetencji językowych (B2+ ESOKJ)

W zakresie języka angielskiego stosowane są metody takie jak:

- egzaminy końcowe na poziomie B2+,
- zadania sprawdzające rozumienie tekstów specjalistycznych,
- ćwiczenia komunikacyjne w sytuacjach zawodowych

Dobór metod w procesie dyplomowania

Na zakończenie studiów drugiego stopnia stosowane są metody kompleksowe, umożliwiające wieloaspektową weryfikację osiągniętych efektów uczenia się:

- obrona pracy dyplomowej – weryfikująca umiejętności analityczne, badawcze oraz kompetencje w zakresie praktyki opartej na dowodach naukowych (EBP),

- egzamin dyplomowy (ustny) – weryfikujący pogłębioną wiedzę specjalistyczną oraz zdolność jej wykorzystania w rozwiązywaniu złożonych problemów klinicznych, Zastosowane metody pozwalają na ocenę stopnia osiągnięcia efektów uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych właściwych dla absolwenta studiów drugiego stopnia.

7) Zasady, warunki i tryb dyplomowania

Zasady, warunki i tryb dyplomowania na kierunku pielęgniarstwo, studia drugiego stopnia, określają: Regulamin studiów PAM oraz **Zarządzenie Dziekana Wydziału Nauk Medycznych nr 34/2025 z dnia 29 grudnia 2025 r.** Przyjęte rozwiązania zapewniają zgodność procesu dyplomowania z obowiązującymi standardami kształcenia oraz umożliwiają kompleksową weryfikację osiągnięcia efektów uczenia się.

Studia drugiego stopnia na kierunku pielęgniarstwo kończą się egzaminem dyplomowym o charakterze kompleksowym, realizowanym w formie obrony pracy magisterskiej. Celem egzaminu jest weryfikacja stopnia osiągnięcia przez studenta założonych efektów uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych, określonych w standardzie kształcenia dla studiów drugiego stopnia, ze szczególnym uwzględnieniem zaawansowanych kompetencji klinicznych, umiejętności analizy i syntezy wiedzy oraz wykorzystania evidence-based practice.

Warunkiem dopuszczenia studenta do egzaminu dyplomowego jest zaliczenie wszystkich zajęć i praktyk zawodowych przewidzianych planem studiów, zdanie wszystkich egzaminów, uzyskanie wymaganej liczby punktów ECTS oraz złożenie kompletu wymaganych dokumentów w Dziekanacie. Ponadto student zobowiązany jest do uzyskania pozytywnej oceny pracy magisterskiej wystawionej przez promotora i recenzenta, pozytywnej weryfikacji pracy w Jednolitym Systemie Antyplagiatowym (JSA), a także złożenia ostatecznej wersji pracy w formie papierowej i elektronicznej, zgodnie z obowiązującymi procedurami. Warunkiem formalnym jest również potwierdzenie zapoznania się z zasadami przeprowadzania egzaminu dyplomowego.

Egzamin dyplomowy przeprowadzany jest przez komisję egzaminacyjną powoływaną przez Dziekana. W skład komisji wchodzi: przewodniczący (Dziekan lub osoba przez niego wyznaczona), promotor oraz recenzent. Członkowie komisji odpowiadają za przygotowanie dokumentacji egzaminacyjnej, ocenę przebiegu egzaminu oraz dokonanie wymaganych wpisów w dokumentacji przebiegu studiów. Egzamin dyplomowy ma formę obrony pracy magisterskiej i obejmuje prezentację założeń, wyników oraz wniosków z przeprowadzonych badań lub analizy problemu klinicznego, a także odpowiedzi na pytania komisji egzaminacyjnej. Praca magisterska przygotowana jest pod kierunkiem promotora posiadającego co najmniej stopień naukowy doktora, a jej temat ustalany jest nie później niż dwa semestry przed zakończeniem studiów i zatwierdzany przez Radę Programową kierunku.

Uzyskanie pozytywnej oceny z egzaminu dyplomowego jest warunkiem ukończenia studiów. W przypadku uzyskania oceny niedostatecznej z egzaminu dyplomowego, student ma prawo przystąpić do egzaminu w drugim terminie wyznaczonym przez Dziekana, nie wcześniej niż po upływie jednego miesiąca i nie później niż w ciągu trzech miesięcy od daty pierwszego egzaminu. Ostateczny wynik studiów ustalany jest zgodnie z zasadami określonymi w Regulaminie studiów i dokumentowany w przebiegu studiów.

Przywołane wyżej Zarządzenie Dziekana WNM dotyczące zasad dyplomowania na kierunku pielęgniarstwo, studia drugiego stopnia, wprowadza także szczegółowe regulaminy egzaminu dyplomowego oraz instrukcje przygotowania pracy dyplomowej.

8) Spełnienia reguł i wymagań w zakresie metod sprawdzania i oceniania efektów uczenia się, zawartych w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 powołanej ustawy

Zasady postępowania w sytuacjach konfliktowych oraz zapobieganie zachowaniom nieetycznym

W procesie oceniania stosuje się zasadę przejrzystości, bezstronności oraz równego traktowania studentów. Studentowi przysługuje prawo do odwołania od wyniku oceny, w tym wnioskowania o egzamin komisyjny lub ponowną weryfikację osiągniętych efektów uczenia się, zgodnie z Regulaminem studiów PAM.

Zapobieganie zachowaniom nieetycznym realizowane jest poprzez:

- stosowanie zróżnicowanych metod weryfikacji ograniczających możliwość niesamodzielnej pracy (zadania problemowe, case study),
- wykorzystanie systemów antyplagiatowych w odniesieniu do prac pisemnych,
- bezpośredni nadzór nauczycieli akademickich podczas egzaminów i zaliczeń,
- jednoznaczną identyfikację studentów.

W przypadku stwierdzenia naruszenia zasad uczciwości akademickiej stosowane są procedury przewidziane w przepisach wewnętrznych, w tym przerwanie egzaminu oraz udokumentowanie zdarzenia. Spory rozstrzygane są przez właściwe organy Uczelni z zachowaniem trybu odwoławczego.

Zasady postępowania w sytuacjach konfliktowych dotyczących zarówno studentów, jak i nauczycieli akademickich zostały opisane w **Zarządzeniu Dziekana WNM nr 35/2025 z dn. 29.12.2025 r.**

Weryfikacja efektów uczenia się związanych z realizacją pracy własnej studenta

Weryfikacja efektów uczenia się związanych z realizacją pracy własnej studenta na studiach drugiego stopnia na kierunku pielęgniarstwo ma odmienny charakter niż na studiach pierwszego stopnia i wynika ze zwiększonego poziomu samodzielności oraz zaawansowania kształcenia. Praca własna studenta **koncentruje się przede wszystkim na pogłębionej analizie literatury naukowej, przygotowaniu do zajęć dydaktycznych oraz systematycznym przygotowaniu do zaliczeń częściowych i egzaminów końcowych.**

Zasady realizacji pracy własnej określone są przez nauczyciela akademickiego na początku zajęć, z uwzględnieniem specyfiki przedmiotu oraz zakładanych efektów uczenia się. **Student zobowiązany jest do samodzielnego studiowania aktualnego piśmiennictwa, w tym publikacji naukowych, wytycznych klinicznych oraz rekomendacji opartych na dowodach naukowych** (evidence-based practice), co stanowi podstawę kształtowania kompetencji właściwych dla poziomu studiów drugiego stopnia.

Weryfikacja efektów uczenia się osiągniętych w ramach pracy własnej **odbywa się przede wszystkim w sposób pośredni – poprzez ocenę wyników uzyskiwanych w trakcie zaliczeń częściowych oraz egzaminów końcowych z poszczególnych przedmiotów. Stopień przygotowania**

studenta, jego umiejętność analizy, syntezy oraz krytycznej oceny piśmiennictwa naukowego znajduje odzwierciedlenie w uzyskiwanych ocenach.

W przypadku przedmiotów, w których przewidziane są etapowe formy zaliczenia, weryfikacja pracy własnej może mieć również charakter bezpośredni i obejmować ocenę przygotowanych przez studenta opracowań, analiz problemowych lub innych form aktywności intelektualnej. Niezależnie od formy, ocenie podlega poziom merytoryczny, umiejętność wykorzystania aktualnej wiedzy naukowej oraz stopień przygotowania do samodzielnego rozwiązywania problemów klinicznych.

Przyjęty model weryfikacji uwzględnia specyfikę kształcenia na poziomie studiów drugiego stopnia, w którym istotną rolę odgrywa rozwój kompetencji w zakresie samokształcenia, krytycznego myślenia oraz odpowiedzialności za własny proces uczenia się.

Zasady przekazywania studentom informacji zwrotnej dotyczącej stopnia osiągnięcia efektów uczenia się

Informacja zwrotna przekazywana jest w sposób terminowy i zapewniający studentowi możliwość odniesienia się do uzyskanych wyników. Oceny wprowadzane są do systemu Wirtualny Dziekanat w terminie do 7 dni od przeprowadzenia zaliczenia lub egzaminu. Student ma prawo wglądu do swojej pracy egzaminacyjnej lub zaliczeniowej na podstawie wniosku złożonego w terminie do 3 dni od ogłoszenia wyników. W przypadku egzaminów i zaliczeń ustnych ocena przekazywana jest bezpośrednio po ich zakończeniu. Nauczyciele akademicki zapewniają studentom informację o stopniu osiągnięcia efektów uczenia się, w tym wskazanie obszarów wymagających uzupełnienia. W procesie dyplomowania informacja zwrotna ma charakter podsumowujący – przewodniczący komisji odnosi się do przebiegu egzaminu oraz poziomu realizacji efektów uczenia się przed ogłoszeniem wyniku końcowego.

Weryfikacja efektów uczenia się w przypadku zajęć prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość

Metody i techniki kształcenia na odległość wykorzystywane są wyłącznie w odniesieniu do efektów uczenia się z zakresu wiedzy. Weryfikacja osiągnięcia tych efektów odbywa się w formie stacjonarnej, w warunkach kontrolowanych, zapewniających rzetelność i wiarygodność oceny. Egzaminy i zaliczenia realizowane są w salach komputerowych z wykorzystaniem portalu egzaminacyjnego. Student identyfikuje się poprzez dane osobowe (imię i nazwisko, numer albumu, numer PESEL), co zapewnia pełną identyfikowalność i zgodność osoby przystępującej do egzaminu z osobą ocenianą.

Informacje uzupełniające do Kryterium nr 3.

a) Rodzaje, tematyka i metodyka prac etapowych, egzaminacyjnych oraz projektów

W procesie kształcenia na kierunku pielęgniarstwo, studia drugiego stopnia stosowane są zróżnicowane formy weryfikacji efektów uczenia się, obejmujące prace etapowe, zaliczenia oraz egzaminy końcowe. Przyjęte rozwiązania zapewniają adekwatność metod oceny do charakteru efektów uczenia się oraz umożliwiają ich systematyczną i wieloaspektową weryfikację. Prace etapowe stanowią formę bieżącej oceny postępów studenta w trakcie realizacji zajęć i obejmują w szczególności kolokwia, testy śródsemestralne, zadania problemowe oraz inne opracowania pisemne. W obszarze nauk społecznych (np. prawo w praktyce zawodowej pielęgniarstwa) prace etapowe przyjmują formę analiz sytuacji problemowych, opracowań pisemnych lub wypowiedzi ustnych, ukierunkowanych na ocenę umiejętności interpretacji przepisów prawa, rozwiązywania dylematów prawnych oraz podejmowania decyzji w praktyce zawodowej.

W przypadku studiów drugiego stopnia weryfikacja efektów uczenia się w ramach przedmiotów kierunkowych i klinicznych realizowana jest z wykorzystaniem zróżnicowanych form prac etapowych, adekwatnych do zaawansowanego poziomu kształcenia. Obejmują one w szczególności kolokwia, zaliczenia cząstkowe, opracowania pisemne o charakterze problemowym oraz odpowiedzi ustne. Formy te umożliwiają ocenę stopnia opanowania wiedzy specjalistycznej, umiejętności jej analizy i syntezy oraz przygotowania do podejmowania decyzji w złożonych sytuacjach klinicznych.

Egzaminy końcowe realizowane są w formie pisemnej (testy, pytania problemowe) lub ustnej i służą kompleksowej weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się przewidzianych dla danego przedmiotu.

b) Rodzaje, tematyka i metodyka prac dyplomowych ze szczególnym uwzględnieniem nabywania i weryfikacji umiejętności praktycznych

Proces dyplomowania na kierunku pielęgniarstwo (studia drugiego stopnia) obejmuje **przygotowanie pracy magisterskiej o charakterze twórczym i naukowym**, co stanowi zasadniczy element weryfikacji osiągnięcia zaawansowanych efektów uczenia się. Praca dyplomowa ma na celu rozwijanie kompetencji w zakresie prowadzenia badań naukowych, krytycznej analizy piśmiennictwa oraz wykorzystania dowodów naukowych w praktyce pielęgniarstwa (evidence-based practice).

Tematyka prac magisterskich związana jest bezpośrednio z obszarem nauk o zdrowiu i praktyką pielęgniarstwa, a jej zakres obejmuje w szczególności **zagadnienia kliniczne, organizacyjne, edukacyjne oraz społeczne**. Prace mogą mieć charakter badań empirycznych, analiz systematycznych, studiów porównawczych lub opracowań problemowych, ukierunkowanych na rozwiązywanie rzeczywistych problemów praktyki pielęgniarstwa.

Metodyka realizacji pracy dyplomowej opiera się na zastosowaniu właściwych metod badawczych, zarówno ilościowych, jak i jakościowych, z zachowaniem zasad metodologii badań naukowych. Student nabywa umiejętności formułowania problemu badawczego, doboru metod i narzędzi badawczych, analizy wyników oraz formułowania wniosków o znaczeniu praktycznym.

W procesie dyplomowania szczególny nacisk kładzie się na rozwój umiejętności praktycznych w wymiarze zaawansowanym, obejmujących m.in. interpretację danych klinicznych i naukowych, podejmowanie decyzji w oparciu o aktualne wytyczne oraz wdrażanie wyników badań do praktyki zawodowej. Weryfikacja tych umiejętności następuje zarówno na etapie przygotowania pracy, jak i podczas egzaminu dyplomowego, w trakcie którego student prezentuje wyniki swojej pracy oraz wykazuje się zdolnością ich krytycznej oceny i aplikacji w praktyce pielęgniarstwa.

c) Sposoby dokumentowania efektów uczenia się osiągniętych przez studentów

Dokumentowanie efektów uczenia się osiągniętych przez studentów na kierunku pielęgniarstwo ma charakter systemowy i obejmuje gromadzenie oraz archiwizację zróżnicowanych materiałów stanowiących dowody osiągnięcia zakładanych efektów uczenia się.

Materiał dowodowy stanowią w szczególności:

- testy i arkusze egzaminacyjne,
- pisemne prace etapowe i egzaminacyjne,
- projekty, raporty i prezentacje,
- zadania praktyczne oraz karty zaliczeń umiejętności (check-listy),
- dokumentacja praktyk zawodowych (arkusze ocen, dzienniki praktyk/portfolio),
- protokoły zaliczeń i egzaminów,
- dokumentacja egzaminu dyplomowego,
- prace dyplomowe.

Prace etapowe archiwizowane są przez nauczycieli akademickich **przez okres co najmniej 12 miesięcy** od zakończenia semestru, w którym realizowany był dany przedmiot. Dokumentacja może być przechowywana w formie papierowej lub elektronicznej, z zachowaniem zasad ochrony danych osobowych i bezpieczeństwa informacji. Oceny uzyskane przez studentów oraz wyniki weryfikacji efektów uczenia się są dokumentowane poprzez wpisy w protokołach zaliczeniowych oraz w systemie elektronicznym (Wirtualny Dziekanat), co zapewnia ich trwałość, dostępność oraz możliwość analizy.

Dokumentowanie efektów uczenia się w kształceniu praktycznym

Weryfikacja efektów uczenia się w zakresie praktyk zawodowych dokumentowana jest poprzez ocenę realizacji zadań zawodowych w warunkach klinicznych. Podstawowym dokumentem jest **Zeszyt praktyk** wypełniany przez opiekuna praktyk w podmiocie leczniczym. Dodatkowym elementem dokumentowania i monitorowania jakości kształcenia praktycznego są:

- opinie opiekunów praktyk,
- karty hospitacji praktyk zawodowych,
- dokumentacja przebiegu zajęć prowadzonych w warunkach symulowanych.

Dokumentacja praktyk zawodowych przechowywana jest przez okres **co najmniej 5 lat**.

Dokumentowanie efektów uczenia się w warunkach symulowanych i egzaminacyjnych

Wyniki weryfikacji efektów uczenia się osiągniętych w warunkach symulowanych są dokumentowane i archiwizowane w postaci arkuszy ocen, list kontrolnych (check-list) oraz protokołów egzaminacyjnych. Zastosowanie ustrukturyzowanych narzędzi oceny zapewnia obiektywizację procesu oceniania oraz umożliwia weryfikację umiejętności praktycznych, w tym kompetencji klinicznych, komunikacyjnych oraz organizacyjnych w warunkach kontrolowanych.

Egzamin dyplomowy jako końcowy dowód osiągnięcia efektów uczenia się

Egzamin dyplomowy na studiach drugiego stopnia pełni kluczową funkcję w potwierdzeniu osiągnięcia zakładanych efektów uczenia się, w szczególności w zakresie integracji wiedzy specjalistycznej, umiejętności analitycznych oraz kompetencji związanych z wykorzystaniem wyników badań naukowych w praktyce zawodowej.

Końcowy efekt procesu kształcenia znajduje odzwierciedlenie w wynikach egzaminu dyplomowego oraz ocenie pracy magisterskiej, które łącznie stanowią potwierdzenie przygotowania absolwenta do realizacji zaawansowanych zadań zawodowych, w tym podejmowania samodzielnych decyzji klinicznych, wdrażania praktyki opartej na dowodach naukowych oraz uczestnictwa w rozwoju nauk o zdrowiu.

Wyniki egzaminu dyplomowego dokumentowane są w obowiązującej dokumentacji przebiegu studiów, co umożliwia zachowanie spójności i transparentności procesu oceniania. Zgromadzona dokumentacja stanowi podstawę do monitorowania jakości kształcenia oraz doskonalenia procesu dydaktycznego, zapewniając jednocześnie pełną weryfikowalność osiągniętych efektów uczenia się.

d) Wyniki monitoringu losów absolwentów oraz ocena przydatności efektów uczenia się na rynku pracy

Monitoring losów absolwentów kierunku Pielęgniarstwo (studia drugiego stopnia, profil praktyczny) realizowany jest w sposób systematyczny i wieloźródłowy, z wykorzystaniem danych pozyskiwanych przez **Biuro Karier** oraz poprzez bieżące kontakty z interesariuszami zewnętrznymi, w szczególności

przedstawicielami podmiotów leczniczych współpracujących z Wydziałem Nauk Medycznych. Wyniki monitoringu poddawane są analizie na posiedzeniach Rady Interesariuszy oraz wykorzystywane w procesie doskonalenia programu studiów. Zapewnia to bezpośrednie powiązanie efektów uczenia się z aktualnymi wymaganiami rynku pracy oraz umożliwia bieżące reagowanie na zmieniające się potrzeby otoczenia społeczno-gospodarczego.

Monitoring prowadzony jest m.in. w oparciu o badania ankietowe absolwentów. Narzędzie badawcze obejmuje 14 pytań odnoszących się do kluczowych obszarów funkcjonowania absolwenta na rynku pracy, w tym:

- podjęcia pracy,
- rodzaju wykonywanej pracy,
- zgodności pracy z ukończonym profilem kształcenia,
- przyczyn niepodjęcia zatrudnienia,
- stopnia przygotowania do wykonywania zawodu,
- przydatności wiedzy i umiejętności nabytych w trakcie studiów,
- potrzeby uzupełniania kompetencji,
- znaczenia praktyk zawodowych i staży w procesie zatrudnienia.

Analiza wyników monitoringu losów zawodowych absolwentów kierunku wskazuje na następujące prawidłowości:

- 84 % ankietowanych podjęło pracę, 11 % z nich pracują na podstawie umowy cywilnoprawnej (zlecenie, dzieło), 7% badanych odważyło się na jednoosobową działalność gospodarczą (samozatrudnienie);
- 12% ankietowanych obecnie nie podejmuje pracy ze względu na problemy zdrowotne lub obowiązki rodzinne;
- 65 % ankietowanych obecnie nie planuje kontynuować dalszego kształcenia 7% ankietowanych planuje dalsze kształcenie poprzez kursy kwalifikacyjne podnoszące kompetencje oraz dostosowane do rynku pracy;
- 47 % respondentów uważa że uczelnia całkowicie spełniła oczekiwania studentów odnośnie wybranego kierunku oraz przygotowania do podjęcia pracy; 33 % ankietowanych oceniają poziom studiów jako dobry;
- praca dla 84% ankietowanych odpowiada profilowi ukończonego kierunku studiów, natomiast 3% wcześniej pracowało w zawodzie;
- 70-72% respondentów uważa umiejętności nabyte podczas studiów za przydatne w aktualnej pracy; 15-25% nie potrafi jednoznacznie określić czy nabyte podczas studiów umiejętności odpowiadają praktycznemu zastosowaniu w aktualnej pracy;
- 70% ankietowanych uważa, iż podjęło dobrą decyzję odnośnie wyboru uczelni oraz kierunku kształcenia ze względu na poziom kształcenia, atmosferę panującą w uczelni, relacje z wykładowcami oraz pracownikami administracyjnymi.

Wśród odpowiedzi na pytania „Co najbardziej podobało się studentom podczas studiów” najczęściej spotykają się: atmosfera na uczelni i praktyki zawodowe; „Co chcieli by zmienić” – mniej biurokracji, załatwianie spraw internetowo, dostępność informacji na stronie, zwiększenie dyżurów oraz dostępności wykładowców na Uczelni.

Dane pozyskiwane od interesariuszy zewnętrznych, w tym pielęgniarek naczelnych oraz kadry zarządzającej podmiotami leczniczymi, potwierdzają wysoką ocenę przygotowania zawodowego absolwentów. Podkreślana jest w szczególności ich gotowość do wykonywania świadczeń

pielęgniarskich, umiejętność pracy w zespole terapeutycznym oraz kompetencje praktyczne nabyte w trakcie studiów. Istotnym wskaźnikiem przydatności efektów uczenia się na rynku pracy pozostaje wysoka zatrudnialność absolwentów oraz fakt podejmowania przez nich pracy w podmiotach, w których realizowali praktyki zawodowe. Potwierdzeniem zapotrzebowania na absolwentów kierunku są również liczne oferty pracy kierowane do studentów przez podmioty lecznicze, zarówno z regionu, jak i spoza niego.

Luki kompetencyjne i działania doskonalące

Analiza wyników monitoringu nie wskazuje na istotne luki kompetencyjne absolwentów, jednak identyfikuje obszary wymagające dalszego doskonalenia, w szczególności w zakresie:

- rozwijania kompetencji praktycznych w warunkach rzeczywistych,
- wzmacniania kompetencji komunikacyjnych,
- przygotowania do funkcjonowania w warunkach wysokiego obciążenia pracą.

Wnioski te są systematycznie wykorzystywane w procesie doskonalenia programu studiów, w tym poprzez modyfikację treści kształcenia, metod dydaktycznych oraz organizacji zajęć praktycznych, zgodnie z zasadą ciągłego doskonalenia jakości (PDCA).

Kontynuowanie kształcenia przez absolwentów

Absolwenci kierunku pielęgniarstwo drugiego stopnia podejmują różnorodne formy doskonalenia zawodowego. Wysoki poziom zainteresowania dalszym kształceniem potwierdza adekwatność programu studiów do potrzeb rynku pracy oraz świadomość konieczności rozwoju zawodowego w zawodzie pielęgniarstwa.

Zalecenia dotyczące kryterium 3 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę – NIE DOTYCZY

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 3 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia oraz działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności sformułowanych w zaleceniu o charakterze naprawczym
1.		

Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry

1. Liczba, struktura kwalifikacji oraz dorobku naukowego/artystycznego nauczycieli akademickich oraz innych osób prowadzących zajęcia ze studentami na ocenianym kierunku, jak również ich kompetencji dydaktycznych (z uwzględnieniem przygotowania do prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość oraz w językach obcych). W tym kontekście warto wymienić najważniejsze osiągnięcia dydaktyczne jednostki z ostatnich 5 lat w zakresie ocenianego kierunku studiów (własne zasoby dydaktyczne, podręczniki autorstwa kadry, miejsca w prestiżowych rankingach dydaktycznych, popularyzacja)

Liczba i struktura kwalifikacji nauczycieli akademickich

W celu zapewnienia wysokiej jakości kształcenia oraz odpowiedniego poziomu dostępności nauczycieli akademickich dla studentów, analizie poddano relację liczby kadry dydaktycznej do liczby studentów na kierunku Pielęgniarstwo (tzw. **wskaźnik dostępności**).

- **Standard 2024:** Na dzień sporządzenia Raportu liczba nauczycieli akademickich realizujących zajęcia wynosi 51 osób. W odniesieniu do liczby studentów na kierunku 308 osób wskaźnik dostępności kadry dydaktycznej wynosi **6,03**.
- **Standard 2019:** Na dzień sporządzenia Raportu liczba nauczycieli akademickich realizujących zajęcia wynosi 26 osób. W odniesieniu do liczby studentów na kierunku 213 osób wskaźnik dostępności kadry dydaktycznej wynosi **8,19**.

Rodzaje etatów

- Osoby ze stopniem magistra zatrudnione są na etatach dydaktycznych
- Osoby ze stopniem doktora, dr hab. lub tytułem profesora zatrudnione są na etatach badawczo-dydaktycznych.

Kadra realizująca zajęcia wg standardu 2024

Stopień/ tytuł naukowy/ zawodowy		Liczba nauczycieli/ innych osób prowadzących zajęcia na ocenianym kierunku
Prof. dr hab.	n. med.	1
Prof. dr hab.	n. roln.	1
Doktor habilitowany	n. med.	2
	n. farm.	1
Doktor	n. med.	13
	n. human.	1
	n. prawnych	1
Magister	Pielęgniarstwa	21
	Położnictwa	1
	Filologii angielskiej	2
	Pedagogiki	1
	Administracji	1
	Zarządzania	1
Lekarz		3

Licencjat	Pielęgniarstwa	1
-----------	----------------	---

Kadra realizująca zajęcia wg standardu 2019

Stopień/ tytuł naukowy/ zawodowy		Liczba nauczycieli/ innych osób prowadzących zajęcia na ocenianym kierunku
Prof. dr hab.	n. roln.	1
	n. farm.	1
Doktor	n. med.	8
	n. o zdr.	2
	n. human./społ.	2
	n. prawnych	1
Magister	Pielęgniarstwa	10
	Położnictwa	1

Realizacja poszczególnych grup zajęć i zajęć wg kwalifikacji, doświadczenia zawodowego i dorobku naukowego.

Realizacja poszczególnych grup zajęć na kierunku Pielęgniarstwo – studia drugiego stopnia, profil praktyczny odbywa się z uwzględnieniem kwalifikacji formalnych, doświadczenia zawodowego oraz dorobku naukowego i dydaktycznego osób prowadzących. Dobór kadry zapewnia zgodność treści kształcenia z wymaganiami standardu kształcenia, aktualnym stanem wiedzy oraz potrzebami praktyki zawodowej w ochronie zdrowia.

Grupa A – Nauki społeczne i humanistyczne

Zajęcia w ramach grupy A prowadzone są przez osoby posiadające kompetencje w zakresie prawa medycznego, zarządzania oraz zagadnień społecznych istotnych dla wykonywania zawodu pielęgniarki/pielęgniarsza.

Grupa B – Zaawansowana praktyka pielęgniarska

Zajęcia w grupie B realizowane są przez zespół dydaktyczny obejmujący:

- osoby posiadające stopień naukowy w obszarach związanych tematycznie z przedmiotami,
- lekarzy specjalistów w dziedzinach odpowiadających zakresowi zajęć,
- pielęgniarki/pielęgniarszy z bogatym doświadczeniem klinicznym oraz kwalifikacjami potwierdzonymi specjalizacjami i kursami podyplomowymi.

Grupa C - Badania naukowe i rozwój praktyki zawodowej pielęgniarki

Zajęcia realizowane w ramach grupy C prowadzone są przez kadre posiadającą kwalifikacje naukowe i dydaktyczne, a także doświadczenie w prowadzeniu badań, analizie danych oraz upowszechnianiu wyników w formie publikacji i wystąpień konferencyjnych. Dobór osób prowadzących zapewnia realizację efektów uczenia się związanych z przygotowaniem studenta do praktyki zawodowej opartej na dowodach (EBN/EBP) oraz do aktywnego udziału w rozwoju pielęgniarstwa jako dyscypliny nauk o zdrowiu. Kadra prowadząca te zajęcia posiada także doświadczenie w opiece promotorskiej, prowadzeniu projektów badawczych oraz w działalności publikacyjnej, co zapewnia zgodność realizowanych treści kształcenia z aktualnym stanem wiedzy i wymaganiami standardu kształcenia. Kwalifikacje osób realizujących zajęcia są zgodne z zakresem merytorycznym prowadzonych przedmiotów oraz wymaganiami standardu kształcenia. Kadra dydaktyczna posiada

udokumentowane doświadczenie praktyczne, dorobek naukowy i dydaktyczny, a także prowadzi działalność zawodową w obszarach odpowiadających tematyce zajęć. Zapewnia to wysoką jakość kształcenia, aktualność treści oraz powiązanie nauczania z rzeczywistą praktyką zawodową.

Ponadto nauczyciele akademicy **posiadają przygotowanie do prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość**, a odpowiedni instruktaż w tym zakresie zapewniają pracownicy Działu IT Uczelni. Jak również wskazano w kartach przedmiotów, **nauczyciele przygotowani są do prowadzenia zajęć w języku angielskim**.

Dorobek naukowy (za ostatnie 5 lat)

Publikacje nauczycieli akademickich (wyłącznie w recenzowanych czasopismach zagranicznych)

1. **Drużdż A.**, Dudzic M., Poszwa J., Rajewska A., Mikołajczak A., Kozubski W., Dorszewska J.: GDF15 – A potential novel biomarker of cognitive impairment in cervical dystonia. *Front Neurosci.* 2026, 20, 1771471. doi: 10.3389/fnins.2026.1771471.
2. Oz T, Verma SK, Kuznetsov A, Nagarajan P, Cole I, Naser SS, **Książek K**, Yin H, Kujawska M.: Selenium-modified graphene oxide: A tri-dimensional study of its cytotoxicity and developmental effects. *Mater Today Bio.* 2025 Dec 8;36: 102650. doi: 10.1016/j.mtbio.2025.102650
3. Kopciuch D., Ciosek K., Adamska K., Chojara N., Paczkowska A., Zaprutko T., Ratajczak P., Nowakowska E., **Kus K.**: Analysis of the knowledge and skills of physiotherapists and physiotherapy students regarding pulmonary rehabilitation in post-COVID-19 patients. *BMC Med Educ.* 2026, 26(1), 184. doi: 10.1186/s12909-025-08552-2.
4. Ratajczak P., Słowik O., Cynar J., Kopciuch D., Paczkowska A., Zaprutko T., **Kus K.**: Perceptions of AI-based tools among polish medical university students. *BMC Med Educ.* 2025, 25(1), 1765. doi: 10.1186/s12909-025-08326-w.
5. **Drużdż A.**, Leśniewska-Furs E., Dudzic M., Sowińska A., Jurga S., Jost W.H.: Neurophysiological Assessment of F-Wave, M-Wave, and Cutaneous Silent Period in Patients with Caput-Pattern Cervical Dystonia at Waning and Peak Response Phases of Botulinum Toxin Therapy. *Toxins (Basel).* 2025, 18(1), 21. doi: 10.3390/toxins18010021.
6. Zaprutko T., **Kus K.**, Kremin Y., Hromovyk B., Lebanova H., Krajnović D.M., Stević I., Simić E., Dorykevych K., Cynar J., Elias W., Cavaco A.M.: The online purchase of medicines - an international pharmacists' perspective. *Front Pharmacol.* 2025, 16, 1625826. doi: 10.3389/fphar.2025.1625826.
7. Ratajczak P., Jacieczko B., Kędziora B., Kopciuch D., Paczkowska A., Zaprutko T., **Kus K.**: The impact of Evidence-Based Pharmacy on the quality of pharmaceutical care: A survey study. *PLoS One.* 2025, 20(8), e0329016. doi: 10.1371/journal.pone.0329016.
8. Matusz K., **Drużdż A.**, Górna N., Glapiński M., Gałczyńska-Rusin M., Czajka-Jakubowska A., Michalak M., Przystańska A.: Functional Effects of BoNT-A Application in Masseter Muscle in Patients with Symptoms of Bruxism. *Toxins (Basel).* 2025, 17(11), 540. doi: 10.3390/toxins17110540.
9. Ratajczak P., Oziewicz K., Sommer I., Kopciuch D., Paczkowska A., Zaprutko T., **Kus K.**: The Perspective on Secondary Research Practices: A Cross-Sectional Analysis. *Healthcare (Basel).* 2025, 13(8), 927. doi: 10.3390/healthcare13080927.
10. Ratajczak P., Martyński J., Zięba J.K., Świło K., Kopciuch D., Paczkowska A., Zaprutko T., **Kus K.**: Comparative Efficacy of Animal Depression Models and Antidepressant Treatment: A Systematic

- Review and Meta-Analysis. *Pharmaceutics*. 2024, 16(9), 1144. doi: 10.3390/pharmaceutics16091144.
11. Habib A.A., **Drużdż A.**, Grosskreutz J., Mantegazza R., Sacconi S., Utsugisawa K., Vu T., Vissing J., Gayfieva M., Pulido-Valdeolivas I., Tarancón T., Woltering F., Bril V.: Long-term safety of cyclical rozanolixizumab in patients with generalized myasthenia gravis: Results from the Phase 3 MycarinG study and an open-label extension. *J Neuromuscul Dis*. 2025, 12(2), 231–243. doi: 10.1177/22143602241308181.
  12. Bril V., **Drużdż A.**, Grosskreutz J., Habib A.A., Mantegazza R., Sacconi S., Utsugisawa K., Vu T., Boehnlein M., Greve B., Gayfieva M., Woltering F., Tarancón T., Vissing J.: Rozanolixizumab in generalized myasthenia gravis: Pooled analysis of the Phase 3 MycarinG study and two open-label extensions. *J Neuromuscul Dis*. 2025, 12(2), 218–230. doi: 10.1177/22143602241305511.
  13. Zaprutko T., Cynar J., Sygit M., Stolecka A., Skorupska P., Jaszcz P., Kopciuch D., Paczkowska A., Ratajczak P., **Kus K.**: Medicines prices in International (Geary-Khamis) Dollar. The comparison between regulated and deregulated markets. *PLoS One*. 2024, 19(6), e0304400. doi: 10.1371/journal.pone.0304400.
  14. Hoffmann K., Paczkowska A., Michalak M., Jarzab M., Bryl W., Nowakowska E., **Kus K.**, Ratajczak P., Zaprutko T., Kopciuch D.: Impact of the SARS-CoV-2 Vaccination Program on Presenteeism and Absenteeism among Healthcare Workers in Poland. *Vaccines (Basel)*. 2023, 12(1), 23. doi: 10.3390/vaccines12010023.
  15. Kopciuch D., **Kus K.**, Niškiewicz I., Fliciński J., Zaprutko T., Ratajczak P., Nowakowska E., Hoffmann K., Koligat-Seitz A., Bryl W., Paczkowska A.: Pharmacovigilance practice among pediatric neurologists from Poland and Germany. *BMC Med Educ*. 2023, 23(1), 547. doi: 10.1186/s12909-023-04542-4.
  16. Ratajczak P., Landowska W., Kopciuch D., Paczkowska A., Zaprutko T., **Kus K.**: The Growing Market for Natural Cosmetics in Poland: Consumer Preferences and Industry Trends. *Clin Cosmet Investig Dermatol*. 2023, 16, 1877–1892. doi: 10.2147/CCID.S411032.
  17. Ratajczak P., Banach Z., Kopciuch D., Paczkowska A., Zaprutko T., Krawczyk J., Maciuszek-Bartkowska B., **Kus K.**: Tozinameran (Pfizer, BioNTech) and Elasmomeran (Moderna) Efficacy in COVID-19 – A Systematic Review of Randomised Controlled Trial Studies. *Healthcare (Basel)*. 2023, 11(11), 1532. doi: 10.3390/healthcare11111532.
  18. Hoffmann K., Michalak M., Bońka A., Bryl W., Myśliński W., Kostrzewska M., Kopciuch D., Zaprutko T., Ratajczak P., Nowakowska E., **Kus K.**, Paczkowska A.: Association between Compliance with COVID-19 Restrictions and the Risk of SARS-CoV-2 Infection in Poland. *Healthcare (Basel)*. 2023, 11(6), 914. doi: 10.3390/healthcare11060914.
  19. Uruski P., Mikuła-Pietrasik J., **Książek K.**, Tykarski A., The TGF-β1-oxidative stress axis underlies accelerated senescence of endothelial cells exposed to serum from hypertensive patients. *Mech Ageing Dev* 2025, doi: 10.1016/j.mad.2025.112128. Online ahead of print.
  20. Majcherek E, **Jaskulska J.**, Drejza M, Plagens-Rotman K, Kapczuk K, Kędzia W, Wilczak M, Pisarska-Krawczyk M, Mizgier M, Opydo-Szymaczek J, Linke J, Wójcik M, Jarzabek-Bielecka G. *Pediatr Rep*. 2025 wrz 8;17(5):91.
  21. Uruski P, Mikuła-Pietrasik J, Tykarski A, **Książek K.** Diversified, endothelial cell-dependent cancer cell response to hypertensive serum modified by antihypertensive drugs. *Sci Rep*. 2025 Dec 9;15(1):43463. doi: 10.1038/s41598-025-27414-x
  22. Chawłowska E, Karasiewicz M, Lipiak A, Staszewski R, Cofta M, **Biskupska M.**, Giernaś B, Zawiejska A. Oral Health Behaviours, Knowledge, and Literacy of Expectant Mothers: A Cross-

- Sectional Study among Maternity Ward Patients. *Int J Environ Res Public Health*. 2022 Sep 18;19(18):11762. doi: 10.3390/ijerph191811762. PMID: 36142035; PMCID: PMC9517493.
23. Lewandowska K., Mikuła-Pietrasik J., **Książek K.**, Tykarski A., Uruski P. Allopurinol Attenuates Senescence and Oxidative Stress in Endothelial Cells Exposed to Serum from Hypertensive Patients with Hyperuricemia - a Pilot Study. *Cellular Physiology and Biochemistry* 2025, 59(S2):124-137
  24. Lewandowska K., Mikuła-Pietrasik J., **Książek K.**, Tykarski A., Uruski P: Uric acid promotes human umbilical vein endothelial cell senescence in vitro. *Metabolites*, 2025, 15, 402
  25. Krawiec A., Pietrasik J., Pietrasik Z., Mikuła-Pietrasik J., **Książek K.**: Unveiling the role of extracellular matrix elements and regulators in shaping ovarian cancer growth and metastasis. *Cell Signal*. 2025, 132, 111843
  26. Uruski P., Mikuła-Pietrasik J., Tykarski A., **Książek K.**: Serum from hypertensive patients induces cancer-supporting phenotype of vascular endothelium in vitro. *Biomolecules*, 2024, 14, 1374.
  27. Matuszewska J., Krawiec A., Radziemski A., Uruski P., Tykarski A., Mikuła-Pietrasik J., **Książek K.**: Alterations of receptors and insulin-like growth factor binding proteins in senescent cells. *Eur J Cell Biol* 2024, 103, 3, 151438
  28. Maćkowiak B., Ostrowska K., Kulcenty K., Kaźmierska J., Ostapowicz J., Nowicka H., Szewczyk M., **Książek K.**, Suchorska WM., Golusiński W.: The impact of XPC gene single nucleotide polymorphism rs2228001 on head and neck cancer patients' response to radiotherapy treatment. *Rep Practical Oncol Radiotherapy*, 2024, 29, 148-154
  29. Jarosz M., Pawlak K., Jarosz W., Wiernicka M., **Barinow-Wojewódzki A.**, Stemplewski R. The effect of surgical repair of the chest on postural stability among patients with pectus excavatum. *Sci Rep*. 2024;14(1):45. doi: 10.1038/s41598-023-50645-9.
  30. Rutecki S, Pakuła-Iwańska M, Leśniewska-Bocianowska A, Matuszewska J, Rychlewski D, Uruski P, Stryczyński Ł, Naumowicz E, Szubert S, Tykarski A, Mikuła-Pietrasik J, **Książek K.**: Mechanisms of carboplatin- and paclitaxel-dependent induction of premature senescence and pro-cancerogenic conversion of normal peritoneal mesothelium and fibroblasts. *Journal of Pathol* 2024, 262, 198-211
  31. Rutecki S, Leśniewska-Bocianowska A, Chmielewska K, Matuszewska J, Naumowicz E, Uruski P, Radziemski A, Mikuła-Pietrasik J, Tykarski A, **Książek K.**: Serum starvation-based method of ovarian cancer cell dormancy induction and termination *in vitro*. *Biol Methods Protoc*. 2023 Nov 2;8(1):bpad029. doi: 10.1093/biomethods/bpad029. eCollection 2023
  32. Uruski P., Matuszewska J., Leśniewska A., Rychlewski D., Niklas A., Mikuła-Pietrasik J., Tykarski A., **Książek K.**: An integrative review of nonobvious puzzles of cellular and molecular cardiooncology. *Cell Mol Biol Lett*, 2023, 28, 44
  33. Rutecki S., Szulc P., Pakuła M., Uruski P., Radziemski A., Naumowicz E. Moszyński R., Tykarski A., Mikuła-Pietrasik J., **Książek K.**: Pro-cancerogenic effects of spontaneous and drug-induced senescence of ovarian cancer cells in vitro and in vivo: a comparative analysis. *J Ovarian Res* 2022, 15, 87, 1-13
  34. Skowroński M., Michalski W., Zozulińska-Ziółkiewicz D., Halicka A., **Barinow-Wojewódzki A.** More cavities and a higher body mass index in diabetic compared with nondiabetic patients with tuberculosis: an observational study. *Pol Arch Intern Med*. 2022;132(1):16186. doi: 10.20452/pamw.16186.
  35. **Książek K.**: Where does cellular senescence belong in the pathophysiology of ovarian cancer? *Seminars in Cancer Biol* 2022, 81, 14-23

36. Mikuła-Pietrasik J., Rutecki S., **Książek K**: The functional multipotency of transforming growth factor β signaling at the intersection of senescence and cancer. *Cell Mol Life Sci* 2022, 79, 4, 196-214.
37. Szcześniowski P., Dudzic M., Badowski K., Świątek M., Płatnikow M., Klawiter J., Olszewski W., Kowalow M., Paryzek Z., Pawlak K., Chrost H., Włodarski M., Dziubiński M., Chrapkiewicz R., **Drużdż A.**, Sokół B.: Computational Pupillometry and the Pupil Reactivity (PuRe) Score in Neurocritical Care: Prospects for High-Accuracy, Lighting-Invariant Neuromonitoring. *Cureus*. 2025, 17(9), e92537. doi: 10.7759/cureus.92537.
38. Zientarska A, Mikuła-Pietrasik J, Kaczmarek M, Witkowska A, Rozpłochowski B, Kowala-Piaskowska A, **Książek K**, Żeromski J, Mozer-Lisewska I. Gender as a factor affecting the NK cell activity in patients successfully treated for chronic hepatitis C with DAA. *Cent Eur J Immunol* 2021, 46, 4, 481-491.
39. Kaja E., Lejman A., Sielski D., Sypniewski M., Gambin T., Dawidziuk M., Suchocki T., Golik P., Wojtaszewska M., Mroczek M., Stępień M., Szyda J., Lisiak-Teodorczyk K., Wolbach F., Kołodziejka D., Ferdyn K., Dąbrowski M., Woźna A., **Żytkiewicz M.**, Bodora-Troińska A., Elikowski W., Król Z.J., Zaczyński A., Pawlak A., Gil R., Wierzba W., Dobosz P., Zawadzka K., Zawadzki P., Sztromwasser P.: The Thousand Polish Genomes – A Database of Polish Variant Allele Frequencies. *Int J Mol Sci*. 2022, 23(9), 4532. doi: 10.3390/ijms23094532.
40. Uruski P, Sepetowska A, Konieczna C, Pakuła M, Wyrwa M, Tussupkaliyev A, Tykarski A, Mikuła-Pietrasik J, **Książek K**: Primary high-grade serous ovarian cancer cells are sensitive to senescence induced by carboplatin and paclitaxel in vitro. *Cell Mol Biol Lett*, 2021, 26,44
41. Siemiątkowska A., Bryl M., Kosicka-Noworzyń K., Tvrdoň J., Gołda-Gocka I., **Barinow-Wojewódzki A.**, Główska F.K. Serum sCD25 Protein as a Predictor of Lack of Long-Term Benefits from Immunotherapy in Non-Small Cell Lung Cancer: A Pilot Study. *Cancers (Basel)*. 2021;13(15):3702. doi: 10.3390/cancers13153702.
42. Uruski P., Mikuła-Pietrasik J., Pakuła M., Budkiewicz S., Drzewiecki M., Gaiday AN., Wierzowiecka M., Naumowicz E., Moszyński R., Tykarski A., **Książek K**: Malignant ascites promote adhesion of ovarian cancer cells to peritoneal mesothelium and fibroblasts. *Int J Mol Sci* 2021, 22, 4222
43. Mikuła-Pietrasik J., **Książek K**: Aging correlates with lower threshold cycle values for RdRP/RdRP+S genes during molecular detection of SARS-CoV-2. *Exp Gerontol* 2021, 150, 111361
44. **Książek K**: Molecular biology of ovarian cancer: from mechanisms of intraperitoneal metastasis to therapeutic opportunities. *Cancers*, 2021, 13, 1661
45. Uruski P., Mikuła-Pietrasik J., Naumowicz E., Kazmierczak K., Gaiday AN., Królak J., Nowakowski B., Moszyński R., Tykarski A., **Książek K**: Patient-specific variables determine the extent of cellular senescence biomarkers in ovarian tumors in vivo. *Biomedicines* 2021, 9, 330.
46. Uruski P., Mikuła-Pietrasik J., Drzewiecki M., Budkiewicz S., Gładki M., Kurmanalina G., Tykarski A., **Książek K**: Diverse functional responses to high glucose by primary and permanent hybrid endothelial cells in vitro. *J Mol Cell Cardiol* 2021, 156, 1-6
47. Mikuła-Pietrasik J, Pakuła M, Markowska M, Uruski P, Szczepaniak-Chicheł L, Tykarski A, **Książek K**: Nontraditional systems of aging: an update. *Cell Mol Life Sci* 2021, 78, 1275-1304.
48. Kierepa A., Witkowska A., Kaczmarek M., **Książek K.**, Mikuła-Pietrasik J., Żeromski J., Kowala-Piaskowska A., Mozer-Lisewska I: Impact of chronic HCV treatment on quality of life of patients with metabolic disorders in context of immunological disturbances. *Sci Rep* 2020, 10(1):10388
49. **Lewandowska MA**, Różycka A, Grzelak T, Kempisty B, Jagodziński PP, Lianeri M, Dorszewska J. Expression of Neuronal Nicotinic Acetylcholine Receptor and Early Oxidative DNA Damage in

- Aging Rat Brain-The Effects of Memantine. *Int J Mol Sci*. 2025 Feb 14;26(4):1634. doi: 10.3390/ijms26041634.PMID: 40004097
50. **Lewandowska M**, Englert-Golon M, Krasieński Z, Jagodziński PP, Sajdak S. A Rare Case of HELLP Syndrome with Hematomas of Spleen and Liver, Eclampsia, Severe Hypertension and Prolonged Coagulopathy-A Case Report. *Int J Environ Res Public Health*. 2022 Jun 23;19(13):7681. doi: 10.3390/ijerph19137681.PMID: 35805359
  51. Grabowska M, Baum E, **Lewandowska M**, Sajdak S, Dolińska-Kaczmarek K, Englert-Golon A Unique Glassy Cell Carcinoma (GCC) of the Cervix Diagnosed during Pregnancy-A Case Report. *M. Healthcare (Basel)*. 2022 Aug 21;10(8):1583. doi: 10.3390/healthcare10081583.PMID: 36011240
  52. Englert-Golon M, Budny B, **Lewandowska M**, Burchardt B, Smolarek N, Ziemnicka K, Jagodziński PP, Ruchała M, Grabowska M, Sajdak S. Curr Oncol. 2022 Progressing Vulvar Melanoma Caused by Instability in cKIT Juxtamembrane Domain: A Case Report and Review of Literature. *Apr 29;29(5):3130-3137*. doi: 10.3390/currenocol29050254.PMID: 35621644
  53. Budzianowski J., Faron W., Rzeźniczak J., **Słomczyński M.**, Hiczekiewicz D., Olejniczak J., Hiczekiewicz J., Burchardt P. Predictors of Revascularization in Patients with Unstable Angina. *Journal of Clinical Medicine*. 2024;13(4):1096. doi: 10.3390/jcm13041096.
  54. Dudzic M., Pieczyńska A., **Drużdż A.**, Hojan K.: Does botulinum toxin type A treatment influence non-motor symptoms in cervical dystonia patients? A systematic review. *Neurol Neurochir Pol*. 2025, 59(2), 144–152. doi: 10.5603/pjnns.102672.
  55. Szymanowicz O., **Drużdż A.**, Słowikowski B., Pawlak S., Potocka E., Goutor U., Konieczny M., Ciastoń M., Lewandowska A., Jagodziński P.P., Kozubski W., Dorszewska J.: A Review of the CACNA Gene Family: Its Role in Neurological Disorders. *Diseases*. 2024, 12(5), 90. doi: 10.3390/diseases12050090.
  56. Bril V., **Drużdż A.**, Grosskreutz J., Habib A.A., Mantegazza R., Sacconi S., Utsugisawa K., Vissing J., Vu T., Boehnlein M., Bozorg A., Gayfiewa M., Greve B., Woltering F., Kaminski H.J.: Safety and efficacy of rozanolixizumab in patients with generalised myasthenia gravis (MycarinG): a randomised, double-blind, placebo-controlled, adaptive phase 3 study. *Lancet Neurol*. 2023, 22(5), 383–394. doi: 10.1016/S1474-4422(23)00077-7.
  57. Pakuła M., Mały E., Uruski P., Witucka A., Bogucka M., Jaroszevska N., Makowska N., Niklas A., Moszyński R., Sajdak S., Tykarski A., Mikuła-Pietrasik J., **Książek K.**: Deciphering the molecular mechanism of spontaneous senescence of primary epithelial ovarian cancer cells. *Cancers* 2020, 12, 296
  58. Szpechcinski A., Bryl M., Wojcik P., Czyzewicz G., Wojda E., Rudzinski P., Duk K., Moes-Sosnowska J., Maszkowska-Kopij K., Langfort R., **Barinow-Wojewodzki A.**, Chorostowska-Wynimko J. Detection of EGFR mutations in liquid biopsy samples using allele-specific quantitative PCR: A comparative real-world evaluation of two popular diagnostic systems. *Adv Med Sci*. 2021;66(2):336-342. doi: 10.1016/j.advms.2021.06.003.
  59. Mikuła-Pietrasik J, Niklas A, Uruski P, Tykarski A, **Książek K.**: Mechanisms and significance of therapy-induced and spontaneous senescence of cancer cells. *Cell Mol Life Sci* 2020, 77, 213-229.
  60. Budzianowski J., Kaczmarek-Majer K., Rzeźniczak J., **Słomczyński M.**, Wichrowski F., Hiczekiewicz D., Musielak B., Grydz Ł., Hiczekiewicz J., Burchardt P. Machine learning model for predicting late recurrence of atrial fibrillation after catheter ablation. *Scientific Reports*. 2023;13(1):15213. doi: 10.1038/s41598-023-42542-y.

61. **Plagens-Rotman K**, Merks P, Pisarska-Krawczyk M, Kędzia W, Justyna J, Czarnecka-Operacz M, Jarzabek-Bielecka G. Possible Interdisciplinary Standard for the Care of Pregnant Women Living with HIV-Polish Experience. *Healthcare (Basel)*. 2022 Oct 5;10(10):1949. doi: 10.3390/healthcare10101949.
62. Mizgier M, Jarzabek-Bielecka G, Drejza M, Luwański D, Wójcik M, **Plagens-Rotman K**, Gozdiewicz T, Pisarska-Krawczyk M, Kędzia W. J Associations between Diet and Changes in Pain Levels among Young Women with Premenstrual Syndrome-A Preliminary Study during the COVID-19 Pandemic. *Clin Med*. 2023 Jun 13;12(12):4015. doi: 10.3390/jcm12124015.
63. Roze E., Rudzinska M., Henriksen T., Pekkonen E., Minar M., **Drużdż A.**, Biering-Sørensen B., Johansson A., Leu-Semenescu S.: Update on sleep disorders in advanced Parkinson's disease: a narrative review. *J Neural Transm (Vienna)*. 2025, 132(11), 1705–1717. doi: 10.1007/s00702-025-02994-0.
64. Bril V., **Drużdż A.**, Grosskreutz J., Habib A.A., Kaminski H.J., Mantegazza R., Sacconi S., Utsugisawa K., Vu T., Boehnlein M., Gayfieva M., Greve B., Woltering F., Vissing J.: Safety and efficacy of chronic weekly rozanolixizumab in generalized myasthenia gravis: the randomized open-label extension MG0004 study. *J Neurol*. 2025, 272(4), 275. doi: 10.1007/s00415-025-12958-9.
65. Merks P, Religioni U, Pinto de Castro N, Augustynowicz A, **Plagens-Rotman K**, Brindley D, Kowalczyk A, Kaźmierczak J, Neumann-Podczaska A, Blicharska E, Sola KF, Hug MJ, Gajewski K, Piątkiewicz P. Falsified Medicines Directive in a Secondary Care Environment-Impact on Supply Chain. *Int J Environ Res Public Health*. 2022 Mar 10;19(6):3276. doi: 10.3390/ijerph19063276.
66. Strocka J, Religioni U, **Plagens-Rotman K**, Drab A, Merks P, Kaźmierczak J, Blicharska E, Pinkas J. Knowledge and Practices Regarding Dietary Supplements Among Healthcare Professionals in Poland. *Nutrients*. 2024 Oct 29;16(21):3691. doi: 10.3390/nu16213691.
67. Rylewicz K, Drejza MA, Łopiński G, Majcherek E, Barwińska J, Mizgier M, **Plagens-Rotman K**, Pisarska-Krawczyk M, Kędzia W, Jarzabek-Bielecka G. Correlates of Premenstrual Syndrome in Polish Adolescents-Results from POLKA 18 Youth-Led Cross-Sectional Study. *J Clin Med*. 2024 Dec 2;13(23):7342. doi: 10.3390/jcm13237342.
68. **Niepolski L.**, Malinowska-Loba K. Association of circulating endothelial nitric oxide synthase levels with phosphataemia in patients on haemodialysis. *Biomedicines*. 2024;12:687.
69. Słupska L., Halski T., **Żytkiewicz M.**, Ptaszkowski K., Dymarek R., Taradaj J., Paprocka-Borowicz M.: Proprioceptive Neuromuscular Facilitation for Accessory Respiratory Muscles Training in Patients After Ischemic Stroke. *Adv Exp Med Biol*. 2019, 1160, 81–91. doi: 10.1007/5584_2018_325.
70. Zawada A.E., Juchacz A., Palutka R., Zaleśna K., **Drużdż A.**, Dobrowolska A., Domaszewska K.: The effect of breathing an oxygen-enriched mixture on tissue saturation in obese women. *Adv Clin Exp Med*. 2022, 31(9), 953–963. doi: 10.17219/acem/148218.
71. Wojtasz I., Jaracz K., Sobczyński P., **Drużdż A.**, Dyk D., Kaźmierski R.: The impact of FFP3 respirators on the blood saturation. *Sci Rep*. 2022, 12(1), 1335. doi: 10.1038/s41598-022-05319-3.
72. de Mezer M., Rogaliński J., Przewoźny S., Chojnicki M., **Niepolski L.**, Sobieska M., Przystańska A. SERPINA3: Stimulator or Inhibitor of Pathological Changes. *Biomedicines*. 2023;11(1):156.
73. Malesza I.J., Bartkowiak-Wieczorek J., Winkler-Galicki J., Nowicka A., Dzięciołowska D., Błaszczuk M., Gajniak P., Słowińska K., **Niepolski L.**, Walkowiak J., Mądry E. The Dark Side of Iron: The Relationship between Iron, Inflammation and Gut Microbiota in Selected Diseases Associated

- with Iron Deficiency Anaemia. *Nutrients*. 2022;14:3478.
74. Drejza M, Rylewicz K, Majcherek E, Barwińska J, Łopiński G, Mizgier M, **Plagens-Rotman K**, Pisarska-Krawczyk M, Jarząbek-Bielecka G, Kędzia W.J Dysmenorrhea in Polish Adolescent Girls: Impact on Physical, Mental, and Social Well-Being-Results from POLKA 18 Study. *Clin Med*. 2024 Oct 21;13(20):6286. doi: 10.3390/jcm13206286.
  75. Bril V., Antozzi C., Berkowicz T., **Drużdż A.**, Gandhi Mehta R.K., Mahuwala Z.K., Zschüntzsch J., Boehnlein M., Kerbusch V., Lavrov A., Morris M., Singh P., Leite M.I.: Self-administration of rozanolixizumab via manual push and infusion pump methods in patients with generalised myasthenia gravis: a randomised, phase 3, open-label, crossover study. *J Neurol*. 2025, 272(10), 686. doi: 10.1007/s00415-025-13420-6.
  76. Dudzic M., Pieczyńska A., **Drużdż A.**, Rajewska A., Hojan K.: Is There a “Non-Motor Effect” of Botulinum Toxin Treatment in Cervical Dystonia in Addition to Its Effects on Motor Symptoms? *Toxins (Basel)*. 2025, 17(8), 396. doi: 10.3390/toxins17080396.
  77. Sławek J., Bogucki A., Bonikowski M., Car H., Dec-Ćwiek M., **Drużdż A.**, Kozirowski D., Sarzyńska-Długosz I., Rudzińska M.: Botulinum toxin type-A preparations are not the same medications – clinical studies (Part 2). *Neurol Neurochir Pol*. 2021, 55(2), 141–157. doi: 10.5603/PJNNS.a2021.0028.
  78. Car H., Bogucki A., Bonikowski M., Dec-Ćwiek M., **Drużdż A.**, Kozirowski D., Rudzińska-Bar M., Sarzyńska-Długosz I., Sławek J.: Botulinum toxin type-A preparations are not the same medications – basic science (Part 1). *Neurol Neurochir Pol*. 2021, 55(2), 133–140. doi: 10.5603/PJNNS.a2021.0027.
  79. Lewandowski M, Religioni U, Świetlik D, Kobayashi A, Czech M, Wierzbński P, Śliż D, Wierzbna W, **Plagens-Rotman K**, Perception of Generic Drugs Among Pharmacists in Poland: The Role of Sociodemographic Factors in Shaping Professional Attitudes and Practices. *Merks P.Healthcare (Basel)*. 2025 Oct 20;13(20):2629. doi: 10.3390/healthcare13202629.
  80. Religioni U, Vaillancourt R, Kazmierczak J, Blicharska E, Borowska M, Chełstowska B, Pinkas J, Barańska A, Wdowiak K, Neumann-Podczaska A, **Plagens-Rotman K**, Fehir-Sola K, Pochrzęst-Motyczyńska A, Merks P.J Patient Opinions and Satisfaction Regarding Pharmacists Delivering Vaccinations in Community Pharmacies. *Patient Exp*. 2025 Mar 13;12:23743735241309473. doi: 10.1177/23743735241309473. eCollection 2025.
  81. Merks P, Religioni U, Bilmin K, Lewicki J, Jakubowska M, Waksmundzka-Walczuk A, Czerw A, Barańska A, Bogusz J, **Plagens-Rotman K**, Świetlik D, Drelich E, Świeczkowski D, Lambert J, Jaguszewski M, Juszczyk G, Balkhi B, Vaillancourt R. Gender and Education Influences on Dietary Supplement Awareness in Poland: A Nationally Representative Survey. *Int J Environ Res Public Health*. 2021 Jan 12;18(2):599. doi: 10.3390/ijerph18020599
  82. Merks P, Vaillancourt R, Roux D, Gierczyński R, Juszczyk G, **Plagens-Rotman K**, Religioni U, Cameron J, Zender M. Pictograms for safer medication handling by health care workers: a validation study in nursing students in Poland. *BMC Health Serv Res*. 2022 May 13;22(1):642. doi: 10.1186/s12913-022-08029-8.
  83. Kasprzak D., Kaczmarek-Majer K., Rzeźniczak J., Klamecka-Pohl K., Ganowicz-Kaatz T., **Słomczyński M.**, Budzianowski J., Pieszko K., Hiczkiwicz J., Tykarski A., Burchardt P. Cognitive Impairment in Cardiovascular Patients after Myocardial Infarction: Prospective Clinical Study. *Journal of Clinical Medicine*. 2023;12(15):4954. doi: 10.3390/jcm12154954.
  84. Kasprzak D., Rzeźniczak J., Kaczmarek-Majer K., Grabarczyk A., Ganowicz-Kaatz T., **Słomczyński M.**, Budzianowski J., Ficner H., Pieszko K., Makowski B., Hiczkiwicz J., Burchardt P. Attention as

- the primary cognitive domain affected in post-myocardial infarction cognitive impairment: a prospective multicenter study. *Scientific Reports*. 2025;15:16025. doi: 10.1038/s41598-025-00421-8
85. **Bendowska A**, Baum E. The Significance of Cooperation in Interdisciplinary Health Care Teams as Perceived by Polish Medical Students. *Int J Environ Res Public Health*. 2023 Jan 5;20(2):954. doi: 10.3390/ijerph20020954
  86. Drejza M.A., Rylewicz K., Majcherek E., Gross-Tyrkin K., Mizgier M., **Plagens-Rotman K.**, Wójcik M., Panecka-Mysza K., Pisarska-Krawczyk M., Kędzia W., Jarząbek-Bielecka G. Markers of oxidative stress in obstetrics and gynaecology – a systematic literature review. *Antioxidants*. 2022;11:1477.
  87. **Stanisławska Joanna**, Talarska Dorota, Niewiadomski Tomasz, Ptaszyński Tomasz, Kalfoss Mary, Strugała Magdalena. The functioning of patients on haemodialysis. Age as the main determinant of functional condition. *Med. Res. J. [d. Folia Med. Copernicana]* 2020 : Vol. 5, nr 4, s. 231-237. Punktacja MNiSW: 20.000
  88. Matysiak K., Szewczuk M., Sobocki J., Zdziarska M., **Siatkowski I.** Letter to the Editor in response to: Choosing the appropriate vascular access device in adult non-hospitalised patients. *Nutrition*. 2022;97:111587.
  89. Wójcik M., **Siatkowski I.**, Żekanowska E. A Proposal for the Use of Craniosacral Therapy in Firefighter Cadets to Decrease Cortisol Levels and Improve Postural Stability – A Randomized Trial. *Journal of Men’s Health*. 2022;18(6):140.
  90. Wójcik M., **Siatkowski I.**, Żurek P. Application of functional tests in the prevention from musculoskeletal injuries in young classical style wrestlers. *Journal of Men’s Health*. 2022;18(5):111.
  91. Szabelska-Beręsewicz A., Zyprych-Walczak J., Okoniewski M., **Siatkowski I.** Ambiguous genes due to aligners and their impact on RNA-seq data analysis. *Scientific Reports*. 2023;13:21770.
  92. Wójcik M., Bordoni B., **Siatkowski I.**, Żekanowska E. The Effect of Craniosacral Therapy on Blood Levels of Stress Hormones in Male Firefighter Cadets: A Randomized Clinical Trial. *Behavioral Sciences*. 2023;13(11):914.
  93. Wójcik M., Goździewicz T., Hudáková Z., **Siatkowski I.** Endometriosis and the Temporomandibular Joint—Preliminary Observations. *Journal of Clinical Medicine*. 2023;12:2862.
  94. Wójcik M., **Siatkowski I.** The effect of cranial techniques on the heart rate variability response to psychological stress test in firefighter cadets. *Scientific Reports*. 2023;13:7780.
  95. Aniśko B., **Siatkowski I.**, Wójcik M. Body mass composition analysis as a predictor of overweight and obesity in children and adolescents. *Frontiers in Public Health*. 2024;12:1371420.
  96. Piekarska-Boniecka H., Duong T.D., **Siatkowski I.** Parasitoids of the subfamilies Pimplinae (Hymenoptera, Ichneumonidae) and Aphidiinae (Hymenoptera, Braconidae) occurring in urban greenery of the Poznań city. *Progress in Plant Protection*. 2024;64(1):12-27.
  97. Matysiak K., Szewczuk M., Napierała A., Nowak K., Olijarczyk R., **Siatkowski I.** Assessment of clinical outcome after sudden alteration of home parenteral nutrition program from customised to commercially premixed admixtures. Experience with short bowel syndrome treatment. *Clinical Nutrition ESPEN*. 2024;60:298-302.
  98. Wójcik M., Aniśko B., **Siatkowski I.** Quality of life in women with normal pregnancy. *Scientific Reports*. 2024;14:12434.

99. Wojtczak A., Aniśko B., **Siatkowski I.**, Wójcik M. An original exercise programme reduced stress urinary incontinence in pre- and postmenopausal women. *Menopause Review*. 2025;24(2):1-9.
100. Wójcik M., Kampioni M., Hudáková Z., **Siatkowski I.**, Kędzia W., Jarząbek-Bielecka G. Visceral therapy in women with endometriosis and pelvic organ prolapse and quality of life and postural stability. *Journal of Clinical Medicine*. 2025.
101. Wójcik M., Vlček P., **Siatkowski I.**, Grünerová-Lippertová M. Effects of a single tDCS with mirror therapy stimulation on hand function in healthy individuals. *Frontiers in Human Neuroscience*. 2025;19:1607022.
102. Wójcik M., **Siatkowski I.** Application of Craniosacral Therapy Versus Blood Levels of Corticotropin and Oxytocin in Male Firefighters Exposed to Occupational Stress—A Randomised Control Trial. *Metabolites*. 2025;15:374.

Monografie i rozdziały w podręcznikach

Poniżej przedstawiono wykaz nauczycieli akademickich będących autorami, współautorami lub redaktorami podręczników, monografii oraz rozdziałów, co stanowi potwierdzenie aktywności naukowej kadry oraz jej zaangażowania w rozwój i upowszechnianie wiedzy w obszarze nauk medycznych i nauk o zdrowiu.

1. **Jaskulska J., Plagens-Rotman K.,** Bielecki M., Jarząbek-Bielecka G., *Opieka pielęgniarska w medycynie wieku rozwojowego*, (w): *Medycyna wieku rozwojowego - zagadnienia wybrane w kontekście nauki o płci*, pod red.: Grażyny Jarząbek-Bieleckiej, Kariny Kapczuk, Michaliny Drejzy, Wydaw. Nauk. Uniwersytetu Medycznego im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu, 2024, s. 109-124 : bibliogr., ISBN: 978-83-7597-464-5
2. **Jaskulska J., Plagens-Rotman K.,** Jarząbek-Bielecka G., *Wybrane aspekty z dziedziny etyki pielęgniarskiej w ginekologii wieku rozwojowego (Selected aspects of nursing ethics in developmental gynaecology)*,(w): *Choroba w świetle filozofii, teologii i historii medycyny*, pod red.: Michała K. Oweckiego, Wydaw. Nauk. Kontekst, Poznań 2024, s. 113-119: bibliogr. abstr. streszcz., ISBN: 978-83-66476-95-0
3. **Kiejda J.,** Górna K., Gołębiowska K., Jaracz K., *Choroby afektywne. Opieka pielęgniarska* (w): *Pielęgniarstwo psychiatryczne*, red. nauk.: K. Górna, K. Jaracz, A. Kochański, Wyd. 2 uaktual. rozszerz., Wydaw. Lek. PZWL; Wydaw. Nauk. PWN S.A., Warszawa 2024, s. 320-348, bibliogr., ISBN: 978-83-01-23887-2, DOI: 10.53271/2024.116
4. **Kiejda J.,** Górna K., *Zaburzenia jedzenia. Opieka pielęgniarska* (w): *Pielęgniarstwo psychiatryczne*, red. nauk.: K. Górna, K. Jaracz, A. Kochański, Wyd. 2 uaktual. rozszerz., Wydaw. Lek. PZWL; Wydaw. Nauk. PWN S.A., Warszawa 2024, s. 396-410, bibliogr., ISBN: 978-83-01-23887-2, DOI: 10.53271/2024.116
5. **Kiejda J.,** Górna K., Jaracz K., Gołębiowska K., *Założenia teoretyczne i specyfika pielęgniarstwa psychiatrycznego*, (w): *Pielęgniarstwo psychiatryczne*, red. nauk.: K. Górna, K. Jaracz, A. Kochański, Wyd. 2 uaktual. rozszerz., Wydaw. Lek. PZWL; Wydaw. Nauk. PWN S.A., Warszawa 2024, s. 249-271, tab. bibliogr., ISBN: 978-83-01-23887-2, DOI: 10.53271/2024.116
6. **Kiejda J.,** Górna K., Gołębiowska K., Jaracz K., *Zespół nadpobudliwości psychoruchowej z deficytem uwagi. Zaburzenia zachowania - zachowania destrukcyjne lub zaburzenia dysocjalne. Opieka pielęgniarska* (w): *Pielęgniarstwo psychiatryczne*, red. nauk.: K. Górna, K. Jaracz, A. Kochański, Wyd. 2 uaktual. rozszerz., Wydaw. Lek. PZWL; Wydaw. Nauk. PWN S.A., Warszawa 2024, s. 510-530: bibliogr., ISBN: 978-83-01-23887-2, DOI: 10.53271/2024.116

7. **Książek K.**, Wieczorowska-Tobis K., *Patofizjologia procesu starzenia*, (w): Patofizjologia kliniczna. Podręcznik dla studentów medycyny, red.: M. Olszanecka-Glinianowicz, E. Małecka-Tendera, J. Chudek, Wydawnictwo Edra Urban & Partner, Wrocław 2023, s. 509-518: il. tab. bibliogr., ISBN: 978-83-67447-29-4
8. **Bendowska, A.**, Baum, E. Duchowość studentów kierunków medycznych a postrzeganie współpracy w interdyscyplinarnych zespołach medycznych. [w:] E. Baum, A. Nowak, M. Nowosadko i K. B. Głodowska (red.) *Duchowe uwarunkowania opieki nad pacjentem*. Termedia 2022, 81–91

Udział w konferencjach naukowych (czynny)

1. Renata Adamek, „Next Bite (EIT Food)”, Bruksela, Belgia, 2025
2. Aleksander Barinow-Wojewódzki, „Dylematy mikrobiologa w diagnostyce gruźlicy”, konferencja naukowa, Poznań, Polska, 2021
3. Grzegorz Bręczewski, „O rozwoju inteligencji emocjonalnej – obszary niejasności z perspektywy psychologa sceptycznego”, Konferencja naukowa „Inteligencja emocjonalna wobec wyzwań współczesności”, Polska, 2025
4. Przemysław Michał Filipiak, „Zespoły abstynencyjne”, wykład dla koła naukowego psychiatrii dorosłych, Poznań, Polska, 2025
5. Beata Haj Bakri, „Opieka nad pacjentem z ranami okołostomijnymi”, Konferencja dla pielęgniarek „Praktyczne podejście do leczenia ran”, Bydgoszcz, Polska, 03.04.2025
6. Beata Haj Bakri, „Pielęgnacja pacjenta stomijnego i dobór sprzętu”, Konferencja dla pielęgniarek „Praktyczne podejście do leczenia ran”, Włocławek, Polska, 08.10.2025
7. Beata Haj Bakri, „Stomia w pediatrii”, ogólnopolski webinar „Mały pacjent – wielka odpowiedzialność”, online, Polska, 27.11.2025
8. Beata Haj Bakri, „Jak przygotować pacjenta do życia ze stomią” I Kaszubskie Dni Chirurgiczne, Gdańsk, Polska, 20.06.2024
9. Justyna Jaskulska, –, Konferencja „Medycyna – Historia – Filozofia – Teologia: Problemy pogranicza”, Poznań, Polska, 2024
10. Justyna Jaskulska, „Opieka pielęgniarska w ginekologii i seksuologii wieku rozwojowego – konteksty etyczne”, Międzynarodowa Konferencja „Budowanie mostów...”, Polska, 2025
11. Justyna Jaskulska, „Wybrane zagadnienia związane z promocją zdrowia”, Międzynarodowa Konferencja Pielęgniarstwa i Opieki Zdrowotnej, Amsterdam, Holandia, 27–29.05.2024
12. Justyna Jaskulska, „Onkoseksologia – wybrane zagadnienia...”, IV Światowa Konferencja Zdrowia Rodziny, Kalisz, Polska
13. Wojciech Kapała, „Najczęstsze alergie kontaktowe w populacji młodzieży”, Konferencja „Dla Was jesteśmy...”, Poznań, Polska, 26.03.2025
14. Maria Karczewska, „Profilaktyka zakażeń odcewnikowych...”, II Konferencja naukowo-szkoleniowa, Warszawa, Polska, 23–24.05.2024
15. Maria Karczewska, „Systemowe zarządzanie jakością w ochronie zdrowia”, I Ogólnopolska Konferencja, Kraków, Polska, 28–29.11.2024
16. Maria Karczewska, „Systemowe zarządzanie jakością w ochronie zdrowia”, II Ogólnopolska Konferencja, Poznań, Polska, 25–26.09.2025
17. Maria Karczewska, „Zakażenia i choroby zakaźne...”, XXII Ogólnopolska Konferencja, Stare Jabłonki, Polska, 6–8.10.2025

18. Emilia Kłos-Jasińska, „Szczepienia szansą dla zdrowia”, Konferencja „Ochrona zdrowia w UE”, Polska, 2024
19. Emilia Kłos-Jasińska, „Ocena kompetencji opiekuńczych pielęgniarek...”, Konferencja „Dbałość o zdrowie człowieka...”, Polska, 2022
20. Zuzanna Konrady, –, Forum pielęgniarstwa anestezjologicznego, Polska, 2023–2025
21. Zuzanna Konrady, –, Forum leczenia ran, Polska, 19–20.09.2025
22. Zuzanna Konrady, –, Forum zakażeń, Polska, 30.03–02.04.2025
23. Krzysztof Książek, „Chemotherapy-induced premature senescence...”, Young ICSA Symposium, Sztokholm, Szwecja, 6–7.05.2025
24. Krzysztof Książek, „Spontaneously senescent ovarian cancer cells...”, Young ICSA Symposium, Sztokholm, Szwecja, 6–7.05.2025
25. Krzysztof Książek, „A neosis-like de-differentiation...”, EACR Congress, Rotterdam, Holandia, 10–13.06.2024
26. Krzysztof Książek, „Peritoneal mesothelial cells and fibroblasts...”, EACR Congress, Rotterdam, Holandia, 10–13.06.2024
27. Krzysztof Książek, „Ovarian cancer cell dormancy induction...”, EACR Congress, Rotterdam, Holandia, 10–13.06.2024
28. Krzysztof Książek, „Pathophysiology of senescent mesothelial cells...”, XXIX Congress of the Polish Physiological Society, Łódź, Polska, 21–23.09.2023
29. Krzysztof Książek, „Carboplatin and paclitaxel-dependent premature senescence...”, XXIX Congress..., Łódź, Polska, 2023
30. Krzysztof Książek, „Oxidative stress contributes to...”, Bio2023 Congress, Szczecin, Polska, 13–16.09.2023
31. Krzysztof Książek, „Wykorzystanie modelu mysiego...”, New Trends in Pharmacy, Poznań, Polska, 29–30.09.2022
32. Małgorzata Lewandowska, „Ferroptoza i kuproptoza...”, cykl prezentacji naukowych, Polska, 2025
33. Maciej Naskręt, „Medycyna hiperbaryczna...”, X Konferencja „Intensywna Terapia”, Polska, 2024
34. Maciej Naskręt, „Ketamina...”, IX Konferencja „Intensywna Terapia”, Polska, 2023
35. Maciej Naskręt, „Hiperbaria tlenowa...”, XVI Konferencja Sekcji Audiologicznej, Polska, 2023
36. Leszek Niepolski, „Wpływ zanurzania w zimnej wodzie...”, Ogólnopolska Konferencja Fizjologii, Polska, 2024
37. Leszek Niepolski, „Stres pacjentów dializowanych...”, Konferencja „Niepodzielne zdrowie...”, Polska, 2024
38. Leszek Niepolski, „Nowe koncepcje w fizjologii nerek...”, Międzynarodowa Konferencja „Postępy w medycynie”, Polska, 2025
39. Leszek Niepolski, „Postępy w nefrologii”, Międzynarodowa Konferencja „Postępy w medycynie”, Polska, 2025
40. Aneta Piątek, „Opieka nad pacjentem z urostomią”, konferencja urologiczna, Poznań, Polska, 2024
41. Katarzyna Plagens-Rotman, „Ciało obce w organizmie...”, Femina Forum, Opalenica, Polska, 13–14.06.2025
42. Katarzyna Plagens-Rotman, „Zdrowie seksualne...”, Femina Forum, Opalenica, Polska, 13–14.06.2025
43. Katarzyna Plagens-Rotman, „Zaburzenia erekcji...”, Femina Forum, Opalenica, Polska, 13–14.06.2025

44. Katarzyna Plagens-Rotman, „Zaburzenia seksualne...”, Femina Forum, Opalenica, Polska, 13–14.06.2025
45. Katarzyna Plagens-Rotman, „A female patient with Martin-Bell syndrome...”, 35th Jubilee Congress..., Łódź, Polska, 18–20.09.2025
46. Katarzyna Plagens-Rotman, „Oncosexology...”, IV Światowa Konferencja Zdrowia Rodziny, Kalisz, Polska, 7–9.10.2024
47. Maria Połocka-Molińska, „Poczucie koherencji...”, Symposium interdyscyplinarne, Polska, 2023
48. Maria Połocka-Molińska, „Ocena wiedzy mężczyzn...”, Symposium interdyscyplinarne, Polska, 2023
49. Magdalena Sobalik, „Regulacja prawna wykonywania zawodu pielęgniarki...”, Konferencja ANS, Gniezno, Polska, 12.12.2025
50. Magdalena Sobalik, „Inicjatywy samorządu zawodowego...”, konferencja pielęgniarska, Polska, 28.11.2025
51. Magdalena Sobalik, „Przyszłość pielęgniarstwa...”, Jubileusz WNoZ UMP, Poznań, Polska, 24–25.11.2025
52. Magdalena Sobalik, „Problemy środowiska pielęgniarskiego...”, konferencja WUW, Polska, 08.10.2024
53. Magdalena Sobalik, „Kierunek działalności OIPiP...”, konferencja, Polska, 25.11.2024
54. Magdalena Sobalik, „Kształcenie kadr medycznych...”, XXII Forum Szpitali, Polska, 14–15.11.2024
55. Magdalena Sobalik, „Odpowiedzialność prawna pielęgniarek”, Konferencja „Nowe Trendy w Pielęgniarstwie”, Polska, 04.06.2024
56. Magdalena Sobalik, „Nowoczesne pielęgniarstwo...”, Konferencja „Nowe Trendy...”, Polska, 02.06.2023
57. Agnieszka Ulatowska, „Problem niedożywienia...”, Hot Topics in Public Health, Poznań, Polska
58. Agnieszka Ulatowska, „Zapobieganie zakażeniom...”, konferencja pielęgniarska, Poznań, Polska
59. Agnieszka Ulatowska, „Ocena bólu pooperacyjnego...”, konferencja pielęgniarska, Poznań, Polska
60. Agnieszka Ulatowska, „Wykorzystanie symulacji medycznej...”, konferencja naukowa, Polska
61. Anna Wochelska, „Kongres Pearson (webinaria)”, online, 2025

Udział w konferencjach naukowych (bierny)

62. Renata Adamek, –, Konferencja Farmakoekonomiczna, Poznań, Polska, brak daty
63. Renata Adamek, –, „Zdrowie prokreacyjne kobiety”, Poznań, Polska, 2024
64. Renata Adamek, –, „Dietetyka XXI wieku”, Łódź, Polska, 2024
65. Renata Adamek, –, GCLS Semester Symposium „Advancing Health Lifespan in the Middle East”, Dubaj, Zjednoczone Emiraty Arabskie, 2025
66. Przemysław Michał Filipiak, –, ECNP, Amsterdam, Holandia, 2025
67. Przemysław Michał Filipiak, –, EPA, Madryt, Hiszpania, 2025
68. Przemysław Michał Filipiak, –, konferencja naukowa, Kraków, Polska, 2025
69. Beata Haj Bakri, –, konferencja i warsztaty Polskiego Towarzystwa Pielęgniarek Stomijnych, Wrocław, Polska, 2025
70. Beata Haj Bakri, –, konferencja i warsztaty Polskiego Towarzystwa Pielęgniarek Stomijnych, Uniejów, Polska, 2024
71. Beata Haj Bakri, –, konferencja i warsztaty Polskiego Towarzystwa Pielęgniarek Stomijnych, Gdynia, Polska, 2023

72. Beata Haj Bakri, –, konferencja i warsztaty Polskiego Towarzystwa Pielęgniarek Stomijnych, Krynica, Polska, 2022
73. Justyna Hasij, „Instytucje medyczne a budowanie kapitału zdrowotnego społeczeństwa”, konferencja naukowa, Gorzów Wielkopolski, Polska, kwiecień 2024
74. Justyna Hasij, członek komitetu organizacyjnego, cykl konferencji „Instytucje medyczne a budowanie kapitału zdrowotnego społeczeństwa”, Gorzów Wielkopolski, Polska, kwiecień 2024
75. Justyna Jaskulska, –, „Restrukturyzacja i konsolidacja szpitali w nowych przepisach i praktyce zarządczej”, Polska, 2025
76. Justyna Jaskulska, –, „Identyfikacja obszarów zmian w zarządzaniu podmiotami leczniczymi”, Polska, 2023
77. Justyna Jaskulska, –, „Strategie poprawy wyników finansowych w praktyce prowadzenia działalności leczniczej”, Polska, 2022
78. Radosław Kaczkowski, –, XII Lubuska Konferencja Neurologiczna – Sympomed, Zielona Góra, Polska, 2024
79. Radosław Kaczkowski, „Postępowanie w ostrej fazie udaru niedokrwienego mózgu”, Trening Umiejętności Medycznych, Gdańsk, Polska, 2023
80. Radosław Kaczkowski, „Neuromix – Co zaprzęta głowę nie tylko neurologa”, Konferencja Naukowo-Szkoleniowa ANS im. S. Staszica, Piła, Polska, 2023
81. Radosław Kaczkowski, „Covid-19 i inne stany chorobowe wywierające wpływ na układ nerwowy”, Konferencja Naukowa ANS im. S. Staszica, Piła, Polska, 2022
82. Maria Karczewska, „Rola przełożonych w kształtowaniu pozytywnych relacji interpersonalnych w zespole pracowniczym i prewencji mobbingu”, konferencja OIPiP, Poznań, Polska, 29.04.2024
83. Maria Karczewska, –, „Instytucja dostępna dla wszystkich”, Poznań, Polska, 28.08.2024
84. Maria Karczewska, –, Ogólnopolska Konferencja „Nowe Trendy w Pielęgniarstwie”, Poznań, Polska, 4.06.2024
85. Maria Karczewska, –, „Infuzja lokalnie – regionalna konferencja naukowo-szkoleniowa”, Poznań, Polska, 6.09.2024
86. Emilia Kłós-Jasińska, –, IX Ogólnopolska Konferencja „Pediatria i pielęgniarstwo pediatryczne – nowe wyzwania”, Polska, 2024
87. Aneta Piątek, –, coroczne konferencje Polskiego Towarzystwa Pielęgniarek Stomijnych, Polska
88. Piotr Pisula, –, Polska Szkoła Neurochirurgii, Polska, 2025
89. Maria Połocka-Molińska, –, „Ginekologia i Położnictwo. Nowe Trendy”, Polska, 2020
90. Maria Połocka-Molińska, –, „Ginekologia i Położnictwo. Nowe Trendy”, Polska, 2021
91. Maria Połocka-Molińska, –, „Ginekologia i Położnictwo. Nowe Trendy”, Polska, 2022
92. Maria Połocka-Molińska, –, „Ginekologia i Położnictwo. Nowe Trendy”, Polska, 2023
93. Maria Połocka-Molińska, –, „Zdrowie psychiczne okresu okołoporodowego”, Polska, 2023
94. Agnieszka Ratajczak, –, konferencje organizowane przez Polspen oraz PTŻKiM, Polska, minimum 2 razy w roku
95. Agnieszka Ratajczak, –, konferencje POST ESPEN
96. Alla Rejniak, –, II Międzynarodowa Konferencja MEDSIM 2022 „Symulacja medyczna – praktyczne zastosowania i technologie”, Poznań, Polska, 11–12.03.2022
97. Alla Rejniak, –, konferencja „Kształcenie studentów w zakresie innowacyjnych metod zapobiegania i kontroli zakażeń w placówkach opieki zdrowotnej”, Warszawa, Polska, 2021
98. Alla Rejniak, –, Zimowe Warsztaty Symulacji Medycznej „Symulacja medyczna – praktyczne zastosowania i technologie”, Poznań, Polska, 12.03.2022

99. Alla Rejniak, –, Letnie warsztaty „Symulacja medyczna – praktyczne zastosowania i technologie”, Słupsk/Ustka, Polska, 19–21.09.2022
100. Alla Rejniak, –, III Konferencja Naukowa i Warsztaty MEDSIM 2023 „Symulacja medyczna – praktyczne zastosowania i technologie”, Bydgoszcz, Polska, 2023
101. Alla Rejniak, –, I Forum Jakości Kształcenia, Warszawa, Polska, 13–14.03.2024
102. Alla Rejniak, „Zespół Sotosa”, Ogólnopolska Konferencja „Nowe trendy w pielęgniarstwie”, Poznań, Polska, 4.06.2024
103. Magdalena Sobalik, –, Międzynarodowa konferencja „Zaawansowana praktyka pielęgniarek i położnych wartości dla pacjenta, systemu i płatnika”, brak miejsca, brak państwa, brak daty
104. Magdalena Sobalik, –, COMET 2025 – International and Interdisciplinary Conference on Communication, Medicine and Ethics, 2025
105. Magdalena Sobalik, –, „System opieki zdrowotnej w Niemczech. Rola pielęgniarek i położnych”, Mannheim, Niemcy
106. Magdalena Sobalik, –, I Konferencja Pielęgniarstwa Pediatrycznego „Mały pacjent Wielkie potrzeby”
107. Magdalena Sobalik, –, IX Konferencja Pielęgniarstwa Operacyjnego w Onkologii
108. Magdalena Sobalik, –, „Inwestycje w kształcenie pielęgniarek i położnych kluczem do zmian systemowych w ochronie zdrowia”
109. Magdalena Sobalik, udział czynny, „Lecznictwo szpitalne w Wielkopolsce – perspektywy i wyzwania”,
110. Magdalena Sobalik, –, „Laserbaria w teorii i praktyce leczniczej”
111. Magdalena Sobalik, –, „Opieka onkologiczna z praktyką w przyszłość”
112. Magdalena Sobalik, –, „Dzieciństwo bez przemocy”
113. Magdalena Sobalik, –, „Mobbing w środowisku pracy”
114. Magdalena Sobalik, –, VII Konferencja Pielęgniarstwa Operacyjnego w Onkologii
115. Magdalena Sobalik, –, Ogólnopolska konferencja „Jakość w opiece zdrowotnej”
116. Magdalena Sobalik, –, „Wyzwania XXI wieku w pielęgniarstwie nefrologicznym”
117. Magdalena Sobalik, –, „Ryzyko zawodowe a odpowiedzialność zawodowa pielęgniarki i położnej”, brak miejsca, brak państwa, brak daty
118. Magdalena Sobalik, –, „Zagrożenia zdrowotne kobiet w XXI wieku”, brak miejsca, brak państwa, brak daty
119. Magdalena Sobalik, –, „Wyzwania XXI wieku w dokumentowaniu pracy pielęgniarek i położnych”
120. Magdalena Sobalik, –, Ogólnopolska konferencja szkoły edukacji diabetologicznej Novo Nordisk SEDNO dla pielęgniarek i położnych
121. Magdalena Sobalik, –, „Pielęgniarka w edukacji zdrowotnej pacjenta z cukrzycą”
122. Magdalena Sobalik, –, „Schorzenia dermatologiczne w praktyce pielęgniarki i położnej”
123. Magdalena Sobalik, –, „Najważniejsze aspekty współczesnego pielęgniarstwa”
124. Magdalena Sobalik, –, „Kompleksowa opieka nad pacjentem w wybranych schorzeniach jelita grubego”
125. Magdalena Sobalik, –, „Wielodyscyplinarna opieka nad pacjentem ze schorzeniem neurologicznym”
126. Agnieszka Sobkowiak, –, Seminarium Szkoleniowe „Wybrane aspekty opieki nad pacjentem z dysfunkcją jelit i pęcherza moczowego”
127. Agnieszka Sobkowiak, –, Warsztaty wokół stomii „Pielęgniarka stomijna uosobieniem nadziei na trudnej drodze zdrowienia pacjenta”

128. Agnieszka Sobkowiak, –, Warsztaty wokół stomii „Promowanie dobrych praktyk w opiece stomijnej”
129. Mirella Strugarek, –, V Forum Leczenia Ran, 15–17.09.2022
130. Mirella Strugarek, –, „Nowe trendy w pielęgniarstwie”, Poznań, Polska, 4.04.2023
131. Mirella Strugarek, –, III Konferencja Naukowo-Szkoleniowa Polskiego Towarzystwa Leczenia Ran, 15–17.04.2023
132. Anna Świt, –, Konferencja z okazji 30-lecia Opieki Paliatywnej, Poznań, Polska, 2019
133. Agnieszka Ulatowska, –, konferencja naukowo-szkoleniowa „Najlepsze praktyki w symulacji medycznej”, Suwałki, Polska
134. Agnieszka Ulatowska, –, II Ogólnopolski Kongres Starzenia się, Gdańsk/Sopot, Polska
135. Agnieszka Ulatowska, –, IV Ogólnopolski Kongres Starzenia się, Gdańsk/Sopot, Polska
136. Agnieszka Ulatowska, –, konferencja „Wyzwania współczesnej geriatry i gerontologii. Choroby neurodegeneracyjne problem XXI wieku”, Poznań, Polska
137. Agnieszka Ulatowska, –, III Ogólnopolska Konferencja Naukowo-Szkoleniowa „Hot Topics in Public Health”, Poznań, Polska
138. Agnieszka Ulatowska, –, międzynarodowa konferencja projektu Innov Safe Care „Kształcenie studentów w zakresie innowacyjnych metod zapobiegania zakażeniom i kontroli w placówkach opieki zdrowotnej”, Gniezno, Polska,
139. Agnieszka Ulatowska, –, The Training for Academic Teachers „Clinical Simulation – Realities and Rewards”, Poznań, Polska,
140. Katarzyna Wiśniewska, – 15. Konferencja Szkoleniowa Polskiego Towarzystwa Alergologicznego, Polska, 2023
141. Katarzyna Wiśniewska, – 16. Konferencja Szkoleniowa Polskiego Towarzystwa Alergologicznego, Polska, 2024
142. Katarzyna Wiśniewska, –, 20. Akademia Dermatologii i Alergologii, Polska, 2024
143. Katarzyna Wiśniewska, –, Repetytorium z alergologii, Polska, 2024
144. Katarzyna Wiśniewska, –, Repetytorium z alergologii, Polska, 2025
145. Katarzyna Wiśniewska, –, XXIV Konferencja Naukowo-Szkoleniowa „Alergia, Astma, Immunologia Kliniczna”, Polska, 2025
146. Katarzyna Wiśniewska, –, „Molekularna diagnostyka alergii w praktyce”, Polska, 2024
147. Katarzyna Wiśniewska, –, „Molekularna diagnostyka alergii w praktyce”, Polska, 2025
148. Katarzyna Wiśniewska, –, 29. Sympozjum Naukowo-Szkoleniowe „Postępy w Alergologii i Pneumonologii”, Polska, 2024
149. Katarzyna Wiśniewska, –, XXIV Konferencja Alergologów, Pulmonologów i Immunologów Klinicznych, Polska, 2023
150. Katarzyna Wiśniewska, –, 36. Polsko-Słowackie Dni Pneumonologii i Alergologii Dziecięcej im. V. Vojteka i J. Rudnika, 2024
151. Marcin Żytkiewicz, –, Kongres Europejskiego Towarzystwa Pulmonologicznego (ERS), 2025
152. Marcin Żytkiewicz, –, XXIV Krajowa Konferencja Szkoleniowa Towarzystwa Internistów Polskich „Postępy w chorobach wewnętrznych” INTERNA, Polska, 2025
153. Marcin Żytkiewicz, –, Top Pulmonological Trends, 2025

*Kwalifikacje i dorobek naukowy nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia znajdujących się w obsadzie kadrowej kierunku pielęgniarstwo, studia drugiego stopnia, są zgodne z zakresem prowadzonych przez nich zajęć i opisane zostały w **Załączniku nr 2 Cz.1.4** do Raportu*

samooceny. Obsada kadrowa poszczególnych zajęć z uzasadnieniem doboru osoby prowadzącej zajęcia zawarta została w **Załączniku nr 2. Cz.1.2 do Raportu samooceny**

1. Łączenie przez nauczycieli akademickich i inne osoby prowadzące zajęcia działalności dydaktycznej z działalnością naukową lub zawodową

Tematyka badań naukowych

Badania naukowe prowadzą wykładowcy ze stopniem naukowym doktora lub wyższym

Dr Renata Adamek:

Tematyka badań koncentruje się na zagadnieniach związanych z długowiecznością oraz zdrowym starzeniem się, ze szczególnym uwzględnieniem wpływu czynników dietetycznych na utrzymanie zdrowia w cyklu życia. Obszar zainteresowań obejmuje również szeroko rozumianą dietetykę współczesną oraz jej znaczenie w profilaktyce chorób cywilizacyjnych. Dodatkowo podejmowane są zagadnienia dotyczące zdrowia prokreacyjnego kobiet, analizowane w kontekście stylu życia i żywienia. W kręgu zainteresowań znajduje się także ocena efektywności interwencji zdrowotnych w ujęciu farmakoekonomicznym.

Dr Grzegorz Bręczewski

Tematyka badań koncentruje się na psychologicznych uwarunkowaniach zdrowia i funkcjonowania człowieka w różnych kontekstach życiowych, ze szczególnym uwzględnieniem sytuacji kryzysowych, takich jak pandemia COVID-19. Istotny obszar zainteresowań stanowią również zagadnienia psychodietetyki, w tym relacje między otyłością a funkcjonowaniem psychicznym oraz zachowaniami zdrowotnymi. Ważnym nurtem badań jest problematyka niepełnosprawności, analizowana z perspektywy psychologicznej i społecznej, ze szczególnym uwzględnieniem jakości wsparcia, procesów rehabilitacji oraz promowania rozwojowego podejścia do niepełnosprawności. Dodatkowo podejmowane są zagadnienia psychologii sportu, obejmujące m.in. cechy osobowości, strategie radzenia sobie ze stresem oraz komunikację interpersonalną w środowisku sportowym, w tym zastosowanie koncepcji analizy transakcyjnej w optymalizacji relacji zespołowych.

Dr Artur Drużdż

Tematyka badań koncentruje się na zagadnieniach neurologii klinicznej i neurofizjologii, ze szczególnym uwzględnieniem patofizjologii zaburzeń ruchowych, w tym dystonii szyjnej oraz chorób nerwowo-mięśniowych. Istotny obszar zainteresowań stanowi ocena funkcji układu nerwowego z wykorzystaniem metod neurofizjologicznych (m.in. analiza fal F i M oraz odruchów skórnych), a także identyfikacja biomarkerów zaburzeń poznawczych i procesów neurodegeneracyjnych. Badania obejmują również analizę objawów niemotorycznych, takich jak zaburzenia poznawcze i snu, oraz ich znaczenia w przebiegu chorób neurologicznych. Ważnym kierunkiem prac badawczych jest ocena skuteczności i bezpieczeństwa terapii, w szczególności zastosowania toksyny botulinowej oraz nowoczesnych terapii biologicznych (np. rozanoliksizumabu) w leczeniu dystonii i miastenii. W tym zakresie analizowane są zarówno efekty kliniczne leczenia, jak i jego wpływ na jakość życia pacjentów oraz objawy pozaruchowe. Badania mają często charakter kliniczny, w tym randomizowanych badań kontrolowanych oraz analiz długoterminowych, co podkreśla ich aplikacyjny wymiar. Dodatkowo podejmowane są zagadnienia z zakresu intensywnej terapii i neurokrytycznej opieki medycznej, w tym rozwój nowoczesnych metod monitorowania funkcji neurologicznych (np. pupillometrii), a także

problematyka bezpieczeństwa pracy personelu medycznego i wpływu czynników środowiskowych na funkcjonowanie organizmu. Uzupełnieniem są badania o charakterze przeglądowym i systematycznym, obejmujące m.in. analizę mechanizmów działania leków, genetycznych uwarunkowań chorób neurologicznych oraz współistnienia chorób zakaźnych.

Mgr Justyna Kiejda

Tematyka badań koncentruje się na pielęgniarstwie psychiatrycznym i neurologicznym, ze szczególnym uwzględnieniem opieki nad pacjentami z zaburzeniami psychicznymi stwarzającymi zagrożenie dla zdrowia i życia. Istotny obszar zainteresowań stanowią procedury postępowania oraz bezpieczeństwo pacjenta i personelu medycznego w sytuacjach kryzysowych.

Badania obejmują również funkcjonowanie środowiskowej opieki psychiatrycznej, w tym identyfikację wyzwań stojących przed pielęgniarkami oraz ocenę efektywności opieki realizowanej w centrach zdrowia psychicznego. W kręgu zainteresowań znajduje się także doskonalenie jakości opieki psychiatrycznej poprzez wdrażanie nowoczesnych rozwiązań organizacyjnych i praktyk klinicznych, odpowiadających na zmieniające się potrzeby pacjentów i systemu ochrony zdrowia.

Prof. dr hab. Krzysztof Książek

Tematyka badań koncentruje się na biologii molekularnej i patofizjologii starzenia komórkowego, ze szczególnym uwzględnieniem mechanizmów senescencji oraz ich roli w rozwoju chorób przewlekłych i nowotworowych. Istotny obszar zainteresowań stanowią procesy stresu oksydacyjnego oraz szlaki sygnałowe (m.in. TGF- β), wpływające na starzenie komórek śródbłonna, zwłaszcza w kontekście nadciśnienia tętniczego i hiperurykemii. Badania obejmują również patogenezę nowotworów, w szczególności raka jajnika, analizując rolę mikrośrodowiska guza, macierzy zewnątrzkomórkowej oraz zjawisk takich jak senescencja komórkowa, dormancja i oporność na leczenie. W kręgu zainteresowań znajduje się także wpływ terapii przeciwnowotworowych na indukcję procesów prokancerogennych oraz interakcje między komórkami nowotworowymi a otoczeniem. Dodatkowo podejmowane są zagadnienia z pogranicza kardiologii i terapii celowanych, w tym możliwości wykorzystania strategii senoterapii w leczeniu chorób nowotworowych i neurodegeneracyjnych, co podkreśla translacyjny i interdyscyplinarny charakter badań.

Dr hab. Małgorzata Lewandowska

Tematyka badań koncentruje się na zagadnieniach z pogranicza neurologii, onkologii i ginekologii, ze szczególnym uwzględnieniem molekularnych mechanizmów chorób oraz ich manifestacji klinicznych. Istotny obszar zainteresowań stanowią procesy neurodegeneracyjne, w tym rola receptorów cholinergicznym oraz stresu oksydacyjnego i uszkodzeń DNA w starzejącym się mózgu. Badania obejmują również diagnostykę i przebieg rzadkich oraz złożonych przypadków klinicznych w ginekologii i położnictwie, takich jak zespół HELLP, powikłania ciąży czy nowotwory narządów płciowych. W kręgu zainteresowań znajdują się także molekularne uwarunkowania rozwoju nowotworów, w tym mutacje genetyczne i ich wpływ na progresję choroby.

Podejmowane zagadnienia mają charakter interdyscyplinarny, łącząc badania eksperymentalne z analizą przypadków klinicznych, co pozwala na lepsze zrozumienie patomechanizmów chorób oraz doskonalenie diagnostyki i terapii.

Dr Leszek Niepolski

Tematyka badań koncentruje się na zaburzeniach metabolicznych, ze szczególnym uwzględnieniem gospodarki lipidowej u pacjentów z przewlekłą chorobą nerek, zwłaszcza leczonych hemodializą. Istotny obszar zainteresowań stanowi rola nowych peptydów regulatorowych (takich jak adropina i salusiny) oraz czynników genetycznych w patogenezie dyslipidemii i miażdżycy.

Badania obejmują również analizę polimorfizmów genów związanych z metabolizmem lipidów i wapnia oraz ich wpływu na współistniejące choroby i przeżycie pacjentów. W kręgu zainteresowań znajdują się także mechanizmy naczyniowe, w tym rola receptorów czynników wzrostu śródbłonna oraz zaburzeń funkcji śródbłonna. Dodatkowo podejmowane są zagadnienia terapeutyczne, obejmujące wpływ farmakoterapii (np. statyn, leków kalcymimetycznych) oraz modyfikacji stylu życia na poprawę parametrów metabolicznych i rokowanie pacjentów z niewydolnością nerek.

Dr Katarzyna Plagens-Rotman

Tematyka badań koncentruje się na zagadnieniach ginekologii, dermatologii i wenerologii, ze szczególnym uwzględnieniem chorób przenoszonych drogą płciową oraz infekcji układu rozrodczego u kobiet i dziewcząt. Istotny obszar zainteresowań stanowią również aspekty zdrowia seksualnego, w tym funkcjonowanie seksualne kobiet oraz rozwój narzędzi diagnostycznych i oceny jakości życia w tym zakresie. Badania obejmują także problematykę zdrowia reprodukcyjnego w różnych grupach wiekowych, w tym u młodzieży oraz czynniki wpływające na dolegliwości takie jak zespół napięcia przedmiesiączkowego czy bolesne miesiączkowanie. W kręgu zainteresowań znajdują się również zagadnienia opieki nad kobietami w ciąży, w tym z zakażeniem HIV oraz interdyscyplinarne standardy postępowania klinicznego. Dodatkowo podejmowane są tematy związane z mikrobiomem, stresem oksydacyjnym, dietą oraz suplementacją, a także organizacją systemu ochrony zdrowia i bezpieczeństwem farmakoterapii. Badania mają charakter interdyscyplinarny i aplikacyjny, łącząc aspekty kliniczne, profilaktyczne i edukacyjne.

Dr Maria Połocka-Molińska

Tematyka badań koncentruje się na ginekologii i położnictwie, ze szczególnym uwzględnieniem ginekologii onkologicznej oraz czynników ryzyka rozwoju nowotworów narządu rodowego i piersi. Istotny obszar zainteresowań stanowią uwarunkowania genetyczne (np. mutacje BRCA1/2), czynniki reprodukcyjne oraz znaczenie profilaktyki, w tym dietoprofilaktyki w zapobieganiu chorobom nowotworowym. Badania obejmują również dostępność i wykorzystanie nowoczesnych metod diagnostycznych oraz aspekty prawne i etyczne związane z leczeniem pacjentek. W kręgu zainteresowań znajduje się także opieka nad kobietą w szczególnych sytuacjach klinicznych, takich jak ciąża obumarła, poród martwego płodu czy leczenie niepłodności. Dodatkowo podejmowane są zagadnienia psychospołeczne, w tym wpływ doświadczeń okołoporodowych na zdrowie psychiczne kobiet, co podkreśla holistyczne podejście do opieki ginekologiczno-położniczej.

Prof. dr hab. Idzi Siatkowski

Tematyka badań koncentruje się na interdyscyplinarnym obszarze nauk o zdrowiu, obejmującym zagadnienia z pogranicza fizjoterapii, medycyny klinicznej, zdrowia publicznego oraz biologii molekularnej. Istotny nurt badań stanowi ocena skuteczności metod terapeutycznych o charakterze nieinwazyjnym, w szczególności technik manualnych i craniosacralnych, w redukcji stresu fizjologicznego oraz poprawie parametrów funkcjonalnych organizmu, takich jak zmienność rytmu serca, stabilność posturalna czy poziom hormonów stresu. Badania te realizowane są m.in. w grupach zawodowych narażonych na przewlekły stres, takich jak strażacy, co podkreśla ich aplikacyjny

charakter. Kolejny obszar zainteresowań obejmuje profilaktykę i diagnostykę zaburzeń układu ruchu oraz ocenę ryzyka urazów w sporcie, z wykorzystaniem testów funkcjonalnych i analiz biomechanicznych. Równolegle prowadzone są badania dotyczące zdrowia kobiet, w tym jakości życia w przebiegu ciąży, endometriozy oraz zaburzeń statyki narządów miednicy, a także skuteczności programów terapeutycznych w leczeniu nietrzymania moczu. Ważnym elementem działalności naukowej są również zagadnienia z zakresu żywienia klinicznego i terapii żywieniowej, w tym ocena efektów leczenia żywieniowego u pacjentów z zespołem krótkiego jelita, a także aspekty organizacyjne związane z dostępem naczyniowym. Badania obejmują także problematykę epidemiologiczną i zdrowia publicznego, w szczególności analizę składu ciała jako predyktora nadwagi i otyłości w populacji dzieci i młodzieży. Uzupełnieniem powyższych kierunków są prace z zakresu biologii molekularnej i bioinformatyki, dotyczące analizy danych RNA-seq oraz metodologicznych aspektów interpretacji wyników badań genetycznych, a także badania środowiskowe z zakresu entomologii stosowanej. Całość podejmowanych zagadnień wskazuje na wyraźnie translacyjny, wielokierunkowy i praktycznie zorientowany charakter badań, łączący elementy nauk podstawowych z zastosowaniami klinicznymi i profilaktycznymi.

Granty naukowe pozyskane w drodze konkursowej (ostatnie 5 lat)

- **2021-2025** „Zależny od egzosomów patomechanizm wybudzenia i wzmagania progresji uśpionych komórek raka jajnika przez prawidłowe komórki otrzewnej poddane działaniu karboplatyny i paklitakselu” Grant OPUS Narodowego Centrum Nauki (2020/37/B/NZ5/00100), kierownik projektu
- **2018-2021** „Spontaniczne starzenie się komórek raka jajnika jako niedoceniana determinanta progresji nowotworu: badania na modelach in vitro i in vivo”. Grant OPUS Narodowego Centrum Nauki (2017/25/B/NZ3/00122), kierownik projektu

Działalność zawodowa nauczycieli akademickich

Wydział Nauk Medycznych zapewnia **ściśle powiązanie działalności dydaktycznej z praktyką zawodową kadry**. Istotną część zespołu dydaktycznego stanowią doświadczeni praktycy – głównie osoby ze stopniem magistra, aktywnie wykonujące zawód w systemie ochrony zdrowia. Ich kompetencje dydaktyczne wynikają bezpośrednio z wieloletniego doświadczenia zawodowego, posiadanych specjalizacji oraz bieżącej praktyki klinicznej. **Choć osoby te w większości nie prowadzą działalności naukowej, reprezentują wysoki poziom eksperckości zawodowej, równoważny – w zakresie kształcenia praktycznego – kompetencjom kadry o profilu naukowym**. Jednocześnie wielu nauczycieli akademickich pozostaje aktywnych zawodowo oraz uczestniczy w działalności towarzystw naukowych i zawodowych związanych z zawodem pielęgniarstwa. Tak ukształtowana struktura kadry gwarantuje, że proces kształcenia opiera się zarówno na aktualnej wiedzy naukowej, jak i na rzeczywistych uwarunkowaniach praktyki klinicznej.

Wykaz nauczycieli akademickich oraz innych osób prowadzących zajęcia, zaangażowanych w działalność organizacji działających na rzecz rozwoju praktyki pielęgniarstwa

Zestawienie obejmuje nauczycieli realizujących zajęcia w cyklu kształcenia prowadzonym zarówno zgodnie z nowym, jak i dotychczas obowiązującym standardem kształcenia. Uwzględniono wyłącznie aktualnie pełnione funkcje w wskazanych organizacjach; pominięto członkostwa oraz aktywności o charakterze historycznym lub zakończonym.

- **Beata Haj Bakri, mgr**
Organizacja (funkcja): Polskie Towarzystwa Pielęgniarek Stomijnych (członek)

- **Agnieszka Kamińska-Nowak, mgr. poł.**

Organizacja (funkcja): Ogólnopolskie Stowarzyszenie Położnych Rodzinnych (prezes i członek honorowy)

- **Maria Karczewska, mgr piel.**

Organizacja (funkcja): Stowarzyszenie Higieny Lecznictwa (członek i sekretarz); Stowarzyszenia Pełnomocników ds. Jakości w Ochronie Zdrowia (członek, komisja rewizyjna)

- **Monika Kurpisz, mgr piel.**

Organizacja (funkcja): Wielkopolskie Stowarzyszenie Wolontariuszy Opieki Paliatywnej w Poznaniu (członek)

- **Maria Połocka-Molińska, dr n. med., mgr piel.**

Organizacja (funkcja): Polskie Towarzystwo Pielęgniarek Onkologicznych (członek), Polskie Towarzystwo Pielęgniarek Geriatrycznych (członek), Polskie Towarzystwo Położnych (członek)

- **Alla Rejniak, mgr piel.**

Organizacja (funkcja): Polskie Towarzystwo Pielęgniarskie (członek), Polskie Stowarzyszenie Pielęgniarek Epidemiologicznych (członek)

- **Magdalena Sobalik, mgr piel.**

Organizacja (funkcja): Okręgowa Izba Pielęgniarek i Położnych w Poznaniu (Przewodnicząca)

- **Aneta Piątek, lic. piel.**

Organizacja (funkcja): Polskie Towarzystwo Pielęgniarek Stomijnych (członek)

- **Agnieszka Sobkowiak, mgr piel.**

Organizacja (funkcja): Polskie Towarzystwo Pielęgniarek Stomijnych (członek)

- **Anna Świt, mgr piel.**

Organizacja (funkcja): Konsultant Wojewódzki w Dziedzinie Pielęgniarstwa Opieki Paliatywnej

- **Monika Zysnarska, dr n. biol., mgr piel.**

Organizacja (funkcja): Polskie Towarzystwo Pielęgniarskie (członek)

Wykaz nauczycieli akademickich posiadających specjalizację

Kadra dydaktyczna kierunku pielęgniarstwo charakteryzuje się wysokim poziomem kompetencji zawodowych, co znajduje odzwierciedlenie w licznych specjalizacjach posiadanych przez nauczycieli akademickich. Uzyskane kwalifikacje specjalistyczne potwierdzają zaawansowaną wiedzę oraz wieloletnie doświadczenie kliniczne, stanowiąc istotny element jakości kształcenia.

- **Maria Karczewska, mgr piel.**

Specjalizacja: w dziedzinie pielęgniarstwa epidemiologicznego

- **Katarzyna Plagens-Rotman, dr n. med., mgr położn.**

Specjalizacja: w dziedzinie pielęgniarstwa ginekologicznego

- **Krzysztof Ratajczak, dr n. med. i n. o zdr., mgr zdrowia publicznego**

Przedmiot: koordynowana opieka zdrowotna

Inne: koordynator transplantacyjny, koordynator ratunkowy

- **Justyna Hasij, dr n. med., lic rat med.**

Inne: studia podyplomowe - bezpieczeństwo narodowe i zarządzanie kryzysowe

- **Marek Słomczyński, dr n. med., lek. med.**

Specjalizacja: w dziedzinie chorób wewnętrznych oraz kardiologii

- **Zuzanna Konrady, mgr piel.**

Specjalizacja: w dziedzinie pielęgniarstwa anestezjologicznego i intensywnej opieki

- **Drużdż Artur, dr n. med.**

Specjalizacja: neurologia

- **Mariola Majcherek, mgr piel.**

Specjalizacja: w dziedzinie pielęgniarstwa geriatrycznego

- **Aleksander Barinow-Wojewódzki, dr hab. n. med., lek. med.**

Specjalizacja: w dziedzinie chorób płuc oraz chorób wewnętrznych

- **Katarzyna Wiśniewska, lek. med**

Specjalizacja: w dziedzinie pediatrii oraz alergologii

- **Jolanta Keklak, mgr piel.**

Specjalizacja: w dziedzinie pielęgniarstwa epidemiologicznego oraz pielęgniarstwa chirurgicznego

- **Leszek Niepolski, dr n. med., lek. med.**

Specjalizacja: w dziedzinie nefrologii oraz z chorób wewnętrznych

- **Łuczak Joanna**

Specjalizacja: w dziedzinie pielęgniarstwa nefrologicznego i dializoterapii

- **Halina Pankiewicz, mgr piel**

Specjalizacja: w dziedzinie pielęgniarstwa nefrologicznego i dializoterapii oraz pielęgniarstwa anestezjologicznego i intensywnej opieki

- **Żytkiewicz Marcin dr n. med., lek.med.**

Specjalizacja: w dziedzinie chorób wewnętrznych

- **Trochimowicz Barbara, mgr piel.**

Specjalizacja: w dziedzinie pielęgniarstwa operacyjnego

- **Strugarek Mirella, mgr piel.**

Specjalizacja: w dziedzinie pielęgniarstwa onkologicznego, w dziedzinie pielęgniarstwa chirurgicznego oraz w dziedzinie pielęgniarstwa geriatrycznego

- **Sobkowiak Agnieszka, mgr piel.**

Specjalizacja: w dziedzinie pielęgniarstwa onkologicznego

- **Piątek Aneta, lic. piel.**

Specjalizacja: w dziedzinie pielęgniarstwa chirurgicznego

- **Beata Haj Bakri, mgr pedagog, lic. piel.**

Specjalizacja: w dziedzinie pielęgniarstwa chirurgicznego

- **Maciej Naskręt, dr n. med., lek. med.**

Specjalizacja: w dziedzinie anestezjologii i intensywnej terapii oraz w medycynie ratunkowej

- **Barbara Kowalik, mgr piel.**

Specjalizacja: w dziedzinie pielęgniarstwa internistycznego oraz w dziedzinie pielęgniarstwa anestezjologicznego i intensywnej opieki

- **Agnieszka Ratajczak, mgr piel**

Specjalizacja: w dziedzinie pielęgniarstwa neurologicznego

- **Alla Rejniak, mgr piel.**

Specjalizacja: w dziedzinie pielęgniarstwa geriatrycznego

- **Agnieszka Jasińska, mgr piel**

Specjalizacja: specjalista w dziedzinie pielęgniarstwa pediatrycznego

- **Małgorzata Lewandowska, dr hab. n. med., lek. med.**

Specjalizacja: w dziedzinie anestezjologii i intensywnej terapii

- **Marta Rosadzińska, mgr piel.**

Specjalizacja: w dziedzinie pielęgniarstwa anestezjologicznego i intensywnej opieki

- **Monika Zysnarska, dr n. biol., mgr piel.**

Specjalizacja: w dziedzinie pielęgniarstwa onkologicznego

- **Anna Świt, mgr piel.**

Specjalizacja: w dziedzinie pielęgniarstwa opieki paliatywnej

- **Halina Cicha, mgr piel.**

Specjalizacja: w dziedzinie pielęgniarstwa onkologicznego

- **Monika Kurpisz, mgr piel.**

Specjalizacja: w dziedzinie pielęgniarstwa chirurgicznego

- **Emilia Kłós-Jasińska, dr n. med., mgr piel.**

Specjalizacja: w dziedzinie pielęgniarstwa neurologicznego

- **Izabela Fątowicz, mgr piel.**

Specjalizacja: w dziedzinie pielęgniarstwa opieki długoterminowej oraz pielęgniarstwa neurologicznego

- **Przemysław Filipiak, lek., med.**

Specjalizacja: w dziedzinie psychiatrii dorosłych

- **Justyna Kiejda, mgr piel.**

Specjalizacja: w dziedzinie pielęgniarstwa psychiatrycznego

- **Marcin Żytkiewicz, dr n. med.**

Specjalizacja: w dziedzinie chorób wewnętrznych i chorób płuc

Wykaz wykładowców, pracujących zawodowo jako pielęgniarka/pielęgniarz

- Mgr piel. Izabela Fątowicz – Oddział Neurologii, Szpital Miejski im. J. Strusia w Poznaniu
- Mgr piel. Justyna Jaskulska – pielęgniarka w Fundacji Zakłady Kórnickie
- Mgr położn. Agnieszka Kamińska Nowak - Servmed i Centrum Nauk o Laktacji, Poznań
- Mgr piel. Maria Karczewska – pielęgniarka naczelna SZOZ nad matką i dzieckiem w Poznaniu
- Mgr piel. Justyna Kiejda – Oddział Psychiatrii, Centrum Medyczne HCP, Poznań
- Mgr piel. Monika Kurpisz – pielęgniarka hospicyjna, Poznań
- Mgr piel. Agnieszka Nowak – Oddział AiIT, Centrum Medyczne HCP, Poznań
- Mgr piel. Mirella Strugarek – Oddział Chirurgii Onkologicznej, WCO, Poznań
- Mgr piel. Barbara Trochimowicz – POZ Opalenica
- Mgr piel. Halina Cicha – Oddział Chirurgii Onkologicznej, Centrum Medyczne HCP, Poznań
- Lic. piel. Beata Haj-Bakri – Pielęgniarka Punktu Konsultacji Stomijnych w Toruniu
- Mgr piel. Radosław Kaczkowski - Oddział Neurologii z poddziałem udarowym
- Mgr piel. Jolanta Keklak - Szpitalu dla nerwowo i psychicznie chorych w Ciburzu
- Mgr piel. Mariola Majcherek - intensywna opieka domowa dla dzieci w Berlinie
- Mgr piel. Agnieszka Ratajczak - oddział Leczenia Udarów Mózgu
- Mgr piel. Marta Rosadzińska – pielęgniarka w SPZOZ w Grodzisku Wlkp
- Mgr piel. Agnieszka Sobkowiak - Poradnia Stomijna WCO w Poznaniu

Wykładowcy, aktywnie pracujący w innych zawodach medycznych:

- Dr Renata Adamek – dietetyk
- Dr Leszek Niepolski – lekarz nefrolog
- Dr Artur Drużdż – lekarz neurolog

- Dr hab. Małgorzata Lewandowska – lekarz anestezjolog
- Lek. Michał Filipiak – lekarz psychiatra, Oddział Detoksykacji z Pododdziałem Psychiatrii i Psychiatrii Sądowej HCP w Poznaniu
- Lek. med. Katarzyna Wiśniewska – alergolog, pediatra
- Dr n. med. Marcin Żytkiewicz - kierownik Oddziału Chorób Wewnętrznych

2. Założenia, cele i skuteczność prowadzonej polityki kadrowej, z uwzględnieniem metod i kryteriów doboru oraz rekrutacji kadry, sposobów, zasad i kryteriów oceny jakości kadry oraz udziału w tej ocenie różnych grup interesariuszy, w tym studentów, a także wykorzystania wyników oceny w rozwoju i doskonaleniu kadry

Założenia, cele i skuteczność prowadzonej polityki kadrowej

Polityka kadrowa realizowana na Wydziale Nauk Medycznych Poznańskiej Akademii Medycznej im. Księcia Mieszka I w Poznaniu w odniesieniu do kierunku **Pielęgniarstwo (studia drugiego stopnia, profil praktyczny)** ma charakter systemowy i projakościowy. Jej nadrzędnym założeniem jest zapewnienie wysokiego poziomu kształcenia poprzez dobór, rozwój i utrzymanie kadry dydaktycznej posiadającej kwalifikacje odpowiadające wymaganiom standardu kształcenia dla zawodu pielęgniarki oraz specyfice zajęć praktycznych i klinicznych.

Podstawowe założenia polityki kadrowej obejmują:

- zapewnienie odpowiedniej liczby nauczycieli akademickich posiadających kwalifikacje zgodne z efektami uczenia się oraz zakresem realizowanych zajęć,
- zatrudnianie kadry posiadającej aktualne doświadczenie zawodowe w obszarze praktyki klinicznej,
- zapewnienie udziału nauczycieli o przygotowaniu kierunkowym (pielęgniarskim) w realizacji zajęć praktycznych i zawodowych,
- odpowiednio wysoki udział lekarzy kształcących w zakresie problematyki klinicznej,
- zwiększanie udziału nauczycieli akademickich zatrudnionych w Uczelni jako podstawowym miejscu pracy,
- zapewnienie ciągłości i stabilności obsady dydaktycznej,
- wspieranie rozwoju naukowego, dydaktycznego i zawodowego kadry.

Cele polityki kadrowej

Cele polityki kadrowej na kierunku Pielęgniarstwo ukierunkowane są na:

- zapewnienie zgodności kompetencji kadry z wymaganiami standardu kształcenia dla zawodu pielęgniarki,
- zagwarantowanie wysokiej jakości realizacji zajęć praktycznych, w tym zajęć w warunkach symulowanych oraz praktyk zawodowych,
- rozwój kompetencji dydaktycznych i klinicznych nauczycieli akademickich,
- wzmacnianie powiązań z podmiotami leczniczymi poprzez angażowanie praktyków w proces kształcenia,
- rozwój aktywności naukowej kadry oraz jej udziału w krajowym i międzynarodowym obiegu naukowym,
- zapewnienie odpowiedniego poziomu dostępności kadry dla studentów, adekwatnego do profilu praktycznego studiów.

Narzędzia realizacji polityki kadrowej

Realizacja polityki kadrowej odbywa się poprzez:

- planowanie i monitorowanie obsady zajęć z uwzględnieniem specyfiki kształcenia praktycznego,

- zatrudnianie nauczycieli posiadających doświadczenie kliniczne oraz kompetencje dydaktyczne,
- systematyczne zwiększanie udziału kadry zatrudnionej jako podstawowe miejsce pracy,
- wspieranie udziału kadry w szkoleniach, kursach oraz konferencjach naukowych,
- rozwój działalności naukowej, w tym publikowanie wyników badań,
- stosowanie systemu motywacyjnego obejmującego nagrody, wyróżnienia oraz stypendia naukowe,
- monitorowanie jakości pracy dydaktycznej, w tym poprzez wyniki ankietyzacji studenckiej,
- angażowanie interesariuszy zewnętrznych (podmiotów leczniczych) w proces kształcenia i doskonalenia kadry.

Skuteczność polityki kadrowej

Skuteczność prowadzonej polityki kadrowej znajduje odzwierciedlenie w:

- zwiększeniu liczby nauczycieli akademickich realizujących zajęcia na kierunku,
- wzroście udziału zajęć prowadzonych przez kadrę zatrudnioną jako podstawowe miejsce pracy,
- poprawie wskaźnika dostępności kadry dydaktycznej dla studentów,
- zapewnieniu zgodności kwalifikacji kadry z wymaganiami standardu kształcenia,
- wysokim poziomie zaangażowania kadry w realizację zajęć praktycznych i klinicznych,
- aktywności naukowej i dydaktycznej pracowników, w tym publikacyjnej i konferencyjnej,
- pozytywnych wynikach monitorowania jakości kształcenia oraz braku istotnych nieprawidłowości w zakresie obsady zajęć.

Jedną z miar skuteczności prowadzonej polityki kadrowej jest proces oceny nauczycieli akademickich, innych osób prowadzących zajęcia oraz opiekunów zajęć praktycznych. Jest to procedura realizowana zgodnie z **Zarządzeniem Dziekana Wydziału Nauk Medycznych nr 17/2025 z dnia 2 grudnia 2025 roku**, które określa **zasady i kryteria przeprowadzania oceny**, a także tryb wykorzystania wyników do doskonalenia jakości kształcenia. Proces oceny jest przeprowadzany i nadzorowany przez **Wydziałową Komisję ds. Oceny Okresowej Nauczycieli Akademickich**, powołaną **Zarządzeniem Dziekana WNM nr 18/2025 z dnia 2 grudnia 2025 roku**. Komisja, opracowuje raport z oceny studenckiej, który uwzględniany jest w trakcie procedury okresowej oceny nauczycieli akademickich, w zakresie ich działalności dydaktycznej.

Zakres oceny

Ocena okresowa nauczyciela akademickiego obejmuje trzy podstawowe obszary jego działalności: dydaktyczną, naukowo-badawczą oraz organizacyjną.

Działalność dydaktyczna obejmuje w szczególności:

- liczbę i jakość prowadzonych zajęć,
- udział w opracowywaniu i realizacji programów studiów,
- sprawowanie opieki naukowo-dydaktycznej nad studentami,
- wyniki hospitacji zajęć,
- wyniki studenckiej ankiety oceny nauczyciela akademickiego.

Działalność naukowo-badawcza obejmuje:

- publikacje naukowe,
- monografie oraz rozdziały w monografiach i podręcznikach,
- realizację projektów badawczych,
- udział w konferencjach naukowych.

Działalność organizacyjna obejmuje:

- udział w pracach organów kolegialnych, komisji i zespołów,
- opiekę nad studenckimi kołami naukowymi,
- aktywność na rzecz Uczelni i środowiska zewnętrznego,
- realizację obowiązków powierzonych przez władze Wydziału.

Dodatkowo w procesie oceny uwzględnia się takie aspekty jak terminowość, rzetelność, kultura pracy oraz przestrzeganie przepisów prawa autorskiego i praw pokrewnych.

Częstotliwość i harmonogram

Ocena okresowa nauczycieli akademickich przeprowadzana jest **nie rzadziej niż raz na cztery lata**, zgodnie z postanowieniami Statutu PAM. Na poziomie Wydziału Nauk Medycznych harmonogram oceny opracowuje Wydziałowa Komisja ds. Oceny Okresowej Nauczycieli Akademickich, a następnie zatwierdza go Dziekan. Harmonogram wraz z formularzem samooceny przekazywany jest nauczycielom akademickim z odpowiednim wyprzedzeniem.

Organizacja procesu oceny

Proces oceny ma charakter planowy i przebiega według następujących etapów:

1. przygotowanie przez nauczyciela dokumentacji, obejmującej samoocenę oraz sprawozdanie z działalności dydaktycznej, naukowej i organizacyjnej,
2. zgromadzenie dokumentacji uzupełniającej, w tym wyników ankiet studenckich oraz hospitacji zajęć,
3. analiza zgromadzonych materiałów przez Wydziałową Komisję i przygotowanie rekomendacji,
4. przekazanie rekomendacji Dziekanowi Wydziału,
5. dokonanie ostatecznej oceny przez Senacką Komisję ds. Oceny,
6. przekazanie wyników nauczycielowi akademickiemu oraz ich omówienie podczas rozmowy z Dziekanem,
7. wdrożenie działań następczych, w tym:
  - zaleceń doskonalących,
  - hospitacji uzupełniających,
  - wsparcia rozwojowego,
  - decyzji kadrowych (awanse, nagrody, zmiany wynagrodzenia).

W przypadku uzyskania dwóch kolejnych ocen negatywnych Rektor podejmuje decyzję o rozwiązaniu stosunku pracy.

Wykorzystanie wyników oceny

Wyniki oceny okresowej stanowią istotny element systemu zapewniania jakości kształcenia i wykorzystywane są do:

- doskonalenia jakości działalności dydaktycznej,
- przyznawania nagród, awansów oraz powierzania funkcji,
- planowania rozwoju zawodowego i naukowego kadry,
- podejmowania działań naprawczych w przypadku ocen negatywnych,
- realizacji polityki kadrowej Uczelni.

Wśród przykładów, które można przytoczyć, jest **skierowanie grupy kilkunastu pielęgniarek na szkolenie z zasad prowadzenia zajęć na fantomach wysokiej wierności oraz realizacji egzaminu OSCE**, które było rezultatem analizy ocen okresowych w obszarze specjalistycznego przygotowania do realizacji zajęć w warunkach symulowanych. Szkolenie zostało zorganizowane przez firmę Laerdal w maju 2025 roku, a wszyscy uczestnicy szkolenia otrzymali stosowne certyfikaty (**do okazania podczas wizytacji**). Kontynuacją tych działań były kolejne szkolenia wewnętrzne, realizowane przez osoby uprzednio przeszkolone na rzecz pozostałych wykładowców.

Drugim torem oceny wykładowców jest ocena dokonywana przez studentów. Ocena nauczycieli akademickich przez studentów ma charakter okresowy i **przeprowadzana jest corocznie**, po zakończeniu realizacji każdego przedmiotu prowadzonego przez danego nauczyciela. W uzasadnionych przypadkach Dziekan może zarządzić przeprowadzenie oceny dodatkowej. Ankieta oceny nauczyciela akademickiego obejmuje kluczowe obszary związane z jakością prowadzenia zajęć dydaktycznych, w tym punktualność i terminowość prowadzenia zajęć, umiejętność jasnego,

zrozumiałego i uporządkowanego przekazywania treści dydaktycznych, stopień zachęcania studentów do podejmowania pracy własnej, jakość i przydatność materiałów dydaktycznych, adekwatność przekazywanej wiedzy do charakteru przedmiotu oraz kierunku studiów, a także działania podejmowane przez nauczyciela na rzecz motywowania studentów do samorozwoju i pogłębiania wiedzy. Ankieta przewiduje również możliwość zgłaszania przez studentów dodatkowych uwag i sugestii dotyczących realizacji zajęć. Ocena dokonywana jest z **wykorzystaniem ujednoliconego formularza**. Formularz zawiera część z pytaniami zamkniętymi ocenianymi w pięciostopniowej skali, gdzie 1 oznacza ocenę najniższą, a 5 ocenę najwyższą oraz część otwartą umożliwiającą swobodne formułowanie opinii przez studentów. Ankiety przechowywane są przez okres do zakończenia kolejnego cyklu oceny okresowej, nie dłużej jednak niż przez cztery lata, co zapewnia możliwość analizy porównawczej przy jednoczesnym zachowaniu zasad ochrony danych i anonimowości respondentów.

Opiekunowie praktyk zawodowych podlegają ocenie przez studentów na tych samych zasadach, co nauczyciele akademicki i inne osoby prowadzące zajęcia. Na poczet ich oceny, zarządzenie wprowadza odrębny formularz oceny, adekwatny do specyfiki zajęć.

Metody i kryteria doboru oraz rekrutacji kadry

Dobór nauczycieli akademickich oraz innych osób prowadzących zajęcia na kierunku Pielęgniarstwo odbywa się zgodnie z obowiązującymi w PAM zasadami polityki kadrowej oraz procedurami zapewniania jakości kształcenia. Proces ten jest ukierunkowany na zapewnienie wysokich kompetencji merytorycznych, praktycznych i dydaktycznych kadry, adekwatnych do profilu praktycznego studiów oraz standardów kształcenia dla kierunku pielęgniarstwo.

Kryteria doboru kadry

Podstawowe kryteria kwalifikacyjne obejmują:

1. **Wykształcenie kierunkowe** – w tym kwalifikacje zawodowe i specjalizacje właściwe dla przedmiotu oraz zgodne z wymaganiami zdefiniowanymi w standardzie kształcenia.
2. **Doświadczenie zawodowe w ochronie zdrowia** – ze szczególnym uwzględnieniem praktycznego doświadczenia klinicznego, istotnego z uwagi na praktyczny profil kształcenia.
3. **Kompetencje dydaktyczne i dorobek akademicki** – w tym udział w szkoleniach, kursach, działalności naukowej lub organizacyjnej wzmacniającej jakość kształcenia.
4. **Aktywność w środowisku zawodowym** - członkostwo w towarzystwach naukowych, udział w projektach branżowych lub inicjatywach podnoszących jakość pracy z pacjentem oraz kompetencje interdyscyplinarne.

W uzasadnionych przypadkach dopuszcza się powierzenie prowadzenia zajęć osobom legitymującym się wykształceniem magisterskim oraz znacznym doświadczeniem klinicznym i eksperckim, szczególnie cenionym w procesie kształcenia praktycznego.

Procedura doboru nauczycieli

Procedura rekrutacji nauczycieli akademickich jest transparentna, otwarta i prowadzona zgodnie z obowiązującymi przepisami wewnętrznymi PAM.

1. **Uruchomienie procedury rekrutacji** – na wniosek Dziekana Wydziału lub z inicjatywy Rektora, w zależności od potrzeb wynikających z planu studiów, liczby grup oraz wymiaru pensum.
2. **Publikacja ogłoszenia o naborze** – ogłoszenie przygotowane przez Dział Kadr (zatwierdzone przez Rektora) publikowane jest: na stronie internetowej Uczelni, w mediach społecznościowych Uczelni, na portalach branżowych, w prasie lokalnej, opcjonalnie – w bazie ministra właściwego ds. szkolnictwa wyższego.
3. **Analiza dokumentów aplikacyjnych:**
  - weryfikacja formalna: Dziekanat lub osoba wskazana przez Dziekana,
  - ocena merytoryczna: Dziekan Wydziału.
4. **Rozmowa kwalifikacyjna** – prowadzona przez Rektora i ukierunkowana na weryfikację:

- kompetencji merytorycznych i dydaktycznych,
- doświadczenia zawodowego,
- motywacji do pracy akademickiej,
- zgodności kandydatury z potrzebami kierunku i strategią Wydziału.

5. **Decyzja o zatrudnieniu** - podejmowana przez Rektora. W przypadku decyzji pozytywnej finalizowane są formalności kadrowe zgodnie z przepisami prawa i regulacjami Uczelni.

Zasady doboru kadry z uwzględnieniem potrzeb kierunku

W procesie planowania obsady zajęć Dziekan kieruje się:

- wykształceniem kierunkowym i zgodnością z przedmiotem,
- przypisaniem do dyscypliny naukowej,
- dorobkiem naukowym i badawczym,
- doświadczeniem praktycznym w ochronie zdrowia,
- kompetencjami istotnymi dla kształcenia praktycznego.

Ważnym elementem polityki kadrowej jest współpraca z podmiotami leczniczymi regionu. Uczelnia zachęca do aplikowania pracowników medycznych spełniających wymagane kwalifikacje, co wzmacnia powiązania kierunku z interesariuszami zewnętrznymi i podnosi jakość realizacji zajęć praktycznych i praktyk zawodowych.

Procedury wydziałowe

Na poziomie Wydziału Nauk Medycznych zasady obsady zajęć reguluje **Procedura wyboru nauczycieli akademickich do prowadzenia zajęć na Wydziale Nauk Medycznych**, wprowadzona **Zarządzeniem Dziekana nr 28/2025 z dnia 10 grudnia 2025 r.**

3. System wspierania i motywowania kadry do rozwoju zawodowego, naukowego lub artystycznego oraz podnoszenia kompetencji dydaktycznych

Poznańska Akademia Medyczna im. Księcia Mieszka I w Poznaniu prowadzi kompleksowy i wielowymiarowy system wspierania oraz motywowania kadry naukowo-dydaktycznej, ukierunkowany na rozwój kompetencji zawodowych, naukowych i dydaktycznych, adekwatnych do specyfiki kierunku Pielęgniarstwo (studia drugiego stopnia, profil praktyczny). System ten sprzyja podnoszeniu jakości kształcenia, w szczególności w zakresie zajęć praktycznych i klinicznych.

Instrumenty wspierania i motywowania kadry

Uczelnia stosuje szeroki katalog działań o charakterze motywacyjnym i rozwojowym, obejmujących zarówno wsparcie organizacyjne, jak i finansowe.

1. Wsparcie działalności naukowej i publikacyjnej

- **zachęcanie kadry do udziału w konferencjach** naukowych o zasięgu krajowym i międzynarodowym,
- **wspieranie udziału w konferencjach** poprzez partycypację finansową w kosztach (rejestracja, podróż, nocleg),
- wspieranie aktywności publikacyjnej, w tym **partycypowanie w kosztach publikacji** artykułów naukowych,
- zachęcanie do **publikowania w wydawnictwie uczelnianym PAM**,

Efektem powyższych działań jest rozwój dorobku publikacyjnego kadry, kształcącej na kierunku pielęgniarstwo, w tym **publikacja podręczników i opracowań dydaktycznych**, takich jak m.in.:

- J. Szczapa – Neonatologia, PZWL 2022
- H. Krauss, P. Sosnowski – Fizjologia człowieka z elementami patologii. Skrypt dla licencjackich kierunków medycznych,
- Malinowski – Repetytorium z anatomii człowieka. Cz. 1. Układ kostny i mięśniowy,
- Malinowski – Repetytorium z anatomii człowieka. Cz. 2. Narządy wewnętrzne,
- Malinowski – Biomedyczne podstawy rozwoju. Repetytorium dla każdego,
- J.T. Białachowski, J.M. Kowalewska – Kinezyterapia praktyczna w schorzeniach narządu ruchu,
- H. Krauze-Sikorska, K. Kuszak – Wybrane problemy psychospołecznego funkcjonowania dzieci i młodzieży z trudnościami w rozwoju,
- Załustowicz, A. Zbaraszewska – Relacyjny metakontekst komunikacji.
- Bręczewski G., Pandemia covid.19. Refleksje z perspektywy psychologa. W: Zdrowotny i społeczny wymiar pandemii COVID-19. Zbiór studiów. ANSM, Poznań 2023.
- Dudzińska-Bajorek B. Skrypt do ćwiczeń z mikrobiologii dla studentów kierunków medycznych i inżynierskich. Wydawnictwo PWSZ im. H. Cegielskiego w Gnieźnie, 2020
- Pokładecki J.: Globalizacja a europejski samorząd terytorialny”, [w:] Polityka publiczna i jej wymiary, red. I. Zawiślańska, B. Pytlik, Warszawa 2020.
- Klincewicz B. Gastroenterologia dziecięca. Rozdz. Ból brzucha. Zespół Jelita Drażliwego. Media-Press, Warszawa, 2024

Wsparcie aktywności konferencyjnej i organizacyjnej (przykłady z ostatnich 2 lat)

Uczelnia wspiera również organizację i współorganizację wydarzeń naukowych, m.in.:

- konferencja „Ochrona zdrowia w Unii Europejskiej cz. III (pielęgniarstwo)” (27.04.2024),
- 9th European Laryngological Live Surgery Broadcast (20.11.2024),
- konferencja „Niepodzielne zdrowie – interakcje ze zdrowiem psychicznym” (06.06.2024),
- konferencja „Rozwój kariery zawodowej w międzynarodowym środowisku medycznym – USA” (24.05.2025),
- I Międzynarodowa Konferencja dla Studentów „Postępy w medycynie” (20.11.2025),
- 10th European Laryngological Live Surgery Broadcast (19.11.2025),
- Telemedicine and eHealth International Conference 2025 (9–10.10.2025),
- konferencja „Inteligenca emocjonalna wobec wyzwań współczesności” (06.12.2025).

Istotnym elementem działalności Wydziału Nauk Medycznych jest **organizacja cyklicznych konferencji metodyczno-szkoleniowych**, zapoczątkowanych w 2019 roku, które stanowią platformę wymiany wiedzy oraz doświadczeń pomiędzy środowiskiem akademickim i praktyką medyczną. Pierwsza konferencja z tego cyklu pt. „**Dbłość o zdrowie człowieka w ujęciu interdyscyplinarnym**” odbyła się 12 maja 2019 r. Tematyka wystąpień obejmowała zagadnienia z zakresu medycyny klinicznej, ratownictwa medycznego oraz aktywności fizycznej, w tym m.in.: stany nagłe w urologii dziecięcej (prof. dr hab. n. med. Andrzej Jankowski), postępowanie w wypadkach nurkowych (dr n. med. Maciej Naskręt), współpracę zespołów ratownictwa medycznego i Państwowej Straży Pożarnej (dr n. o zdr. Tomasz Kubiak), a także zagadnienia związane z aktywnością fizyczną i biomechaniką (dr Monika Stefaniak, dr Artur Salamon). W konferencji aktywnie uczestniczyli również studenci kierunków medycznych.

Kolejna edycja konferencji odbyła się 17 grudnia 2022 r. i koncentrowała się na aktualnych problemach zdrowia publicznego oraz praktyki pielęgniarstwa. Zakres tematyczny obejmował m.in.

zagadnienia związane z bezpieczeństwem epidemiologicznym i ochroną personelu medycznego (dr Monika Zysnarska), oceną kompetencji opiekuńczych pielęgniarek (dr Emilia Kłos-Jasińska), problematyką chorób przewlekłych i nowotworowych (dr Tomasz Kostyk, dr Tomasz Kubiak) oraz wieloaspektowym podejściem do chorób zakaźnych, w tym HIV/AIDS (dr Remigiusz Jarosław Tritt). Kontynuacją działań w zakresie umiędzynarodowienia i rozwoju naukowego było zorganizowanie w kwietniu 2024 r. oraz kwietniu 2025 r. cyklu międzynarodowych konferencji naukowych „**Ochrona zdrowia w Unii Europejskiej**”, realizowanych we współpracy z Brand Med Centrum Medyczne w Słubicach. Z kolei 6 grudnia 2024 r. zorganizowano międzyuczelniane sympozjum naukowe „**Zdrowie i integracja: nowotwory, wolontariat i niepełnosprawność we współczesnych wyzwaniach medycyny i społeczeństwa**”, przygotowane we współpracy ze studenckimi kołami naukowymi. Wydarzenie to obejmowało m.in. zagadnienia profilaktyki chorób nowotworowych (prof. dr hab. n. med. Krzysztof Drews, Lidia Sufinowicz), opieki nad osobami z niepełnosprawnościami (dr Anna Baranowska, Aleksandra Sobieska-Listewnik) oraz wykorzystania nowoczesnych technologii w rehabilitacji (Magdalena Zaborowska). Uzupełnieniem działalności naukowej było szkolenie z dnia 14 grudnia 2024 r. pt. „**Podstawy działalności naukowej i publikacyjnej w oparciu o listę ministerialną czasopism indeksowanych**”, prowadzone przez dr. Krystiana Wochnę, które miało na celu rozwój kompetencji publikacyjnych kadry dydaktycznej.

Najbardziej niedawne przykłady wsparcia indywidualnego:

- wsparcie finansowe udziału dr Moniki Stefaniak w konferencjach (dwukrotnie, 2025 i 2026),
- wsparcie finansowe udziału dr Moniki Zysnarskiej w szkoleniu w zakresie specjalistycznej spirometrii (2025),
- wsparcie finansowe udziału prof. dr hab. Krzysztofa Książka w I Forum Nauka dla Biznesu (2025),
- wsparcie finansowe wyjazdu dr Leszka Niepolskiego na staż naukowy Nephrology Research Laboratory, Uniwersytetu w Kolonii (2025)

Faktury potwierdzające do okazania przez Kwesturę Uczelni

Wsparcie nauki o charakterze organizacyjnym (infrastrukturalnym):

Kolejną, zasługującą na podkreślenie, inicjatywą Uczelni jest utworzenie w 2025 roku jednostki naukowo-badawczej – **Centrum Innowacji Badań i Rozwoju**, w obrębie której **prowadzone są badania eksperymentalne**. Ostatnim realizowanym w Centrum projektem był grant NCN „*Zależny od egzosomów patomechanizm wybudzania i wzmaganie progresji uśpionych komórek raka jajnika przez prawidłowe komórki otrzewnej poddane działaniu karboplatyny i paklitakselu*” Grant OPUS Narodowego Centrum Nauki (2020/37/B/NZ5/00100) – kierownik projektu prof. dr hab. Krzysztof Książek.

Aktualnie, Uczelnia oczekuje na wyniki kolejnego zgłoszenia grantowego do NCN na badania pt. „*Badania mechanizmów, skutków i strategii zapobiegania aktywacji systemów kontroli jakości białka w raku jajnika pod wpływem senescentnych komórek nowotworowych*” (nr. rejestracyjny: 2025/59/B/NZ4/01578).

3. System motywacyjny i wyróżnienia

- przyznawanie **nagród i wyróżnień** podczas uroczystości akademickich,
- **uhonorowanie pracowników Medalem lub Statuetką Mieszka I** wręczanymi podczas inauguracji roku akademickiego,
- przyznawanie **stypendiów naukowych** dla najbardziej aktywnych pracowników,

- możliwość zwiększenia wynagrodzenia pracowników o ponadprzeciętnej aktywności naukowej.

4. Wsparcie rozwoju dydaktycznego i zawodowego

- udział kadry w szkoleniach i kursach podnoszących kompetencje dydaktyczne,
- rozwój kompetencji w zakresie nowoczesnych metod kształcenia, w tym symulacji medycznej,
- **indywidualny mentoring** dla nauczycieli aspirujących do awansu naukowego i rozwoju zawodowego (inicjatywa Dziekana WNM prof. Krzysztofa Książka).

4. Spełnienia reguł i wymagań w zakresie doboru nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia oraz obsady zajęć, zawartych w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 powołanej ustawy.

Liczba oraz udział godzin zajęć dydaktycznych realizowanych przez nauczycieli akademickich zatrudnionych w Uczelni jako **podstawowym miejscu pracy** przedstawia się następująco:

UWAGA:

Ze względu na „krzyżowanie się” w jednym zestawieniu tabelarycznym danych dotyczących wymiaru pensum oraz kadry dla standardów z lat 2019 i 2024 (różnice w liczbie godzin w programie studiów, godzinach przypadających na przedmiot oraz składzie kadry) w Załączniku nr 2, cz. I.2, prawidłowe wyliczenie wskazanego współczynnika na podstawie tych danych nie jest możliwe. W związku z powyższym, na potwierdzenie przedstawionych informacji, **załączono dodatkowe zestawienie nauczycieli akademickich**, obejmujące formę zatrudnienia, prowadzony przedmiot, liczbę godzin oraz formy zajęć – odrębnie dla dwóch pełnych cykli kształcenia, realizowanych według standardów z 2019 i 2024 roku.

- **Cykl kształcenia oparty na standardzie z 2024 roku:** Liczba godzin zajęć planowanych do realizacji przez nauczycieli akademickich zatrudnionych w Uczelni jako podstawowym miejscu pracy wynosi **776 godzin, co stanowi 68% łącznej liczby godzin** zajęć w bezpośrednim kontakcie z wykładowcą na kierunku (bez wliczania PWS i PZ).

Wskaźnik 50% PMP

lp.	Nazwisko	Imię	Tytuł naukowy/ stopień naukowy/ tytuł zawodowy	Przedmiot	Wykład	Ćwiczenia	Seminarium	Symulacja medyczna	Wskaźnik 50% PMP	
1	Zbaraszevska	Anna	dr n. prawnych	Prawo w praktyce zawodowej pielęgniarki	20	10			30	

2	Plagens-Rotman	Katarzyna	dr n. med., mgr położn. lic. pielęgn.	Dydaktyka medyczna	20	10			30
3	Kiejda	Justyna	mgr piel.	Zarządzanie w praktyce zawodowej pielęgniarki		15			
4	Kamińska-Nowak	Agnieszka	mgr położn.	Zarządzanie w praktyce zawodowej pielęgniarki		15			
5	Karczewska	Maria	mgr piel.	Zarządzanie w praktyce zawodowej pielęgniarki	20	15			35
6	Machała	Aleksandra	dr n. med. mgr położn.	Wielokulturowość w praktyce zawodowej pielęgniarki	25	10			
7	Gapińska	Anna	dr	Język angielski		90			90
8	Krajewska	Joanna	mgr	Język angielski		90			
9	Wochelska	Anna	mgr	Język angielski		90			
10	Kus	Krzysztof	dr hab. n. farm.	Farmakologia i ordynowanie produktów leczniczych	15	15		5	
11	Karczewska	Maria	mgr piel.	Pielęgniarstwo epidemiologiczne	15	15			30
12	Plagens-Rotman	Katarzyna	dr n. med. mgr położn. lic. pielęgn.	Poradnictwo w pielęgniarstwie	10	10			20
13	Ratajczak	Krystian	dr n. med. lic. rat. med.	Koordynowana opieka zdrowotna	5	10			15
14	Hasij	Justyna	dr n. med. lic. rat. med.	Koordynowana opieka zdrowotna	5	10			5

15	Słomczyński	Marek	dr n. med., lekarz	Opieka i edukacja terapeutyczna w chorobach przewlekłych : niewydolność krążenia i zaburzenia rytmu serca, nadciśnienie tętnicze	10	10					20
16	Konrady	Zuzanna	mgr piel.	Opieka i edukacja terapeutyczna w chorobach przewlekłych : niewydolność krążenia i zaburzenia rytmu serca, nadciśnienie tętnicze	10	10			10		
17	Majcherek	Mariola	mgr piel.	Opieka i edukacja terapeutyczna w chorobach przewlekłych : niewydolność krążenia i zaburzenia rytmu serca, nadciśnienie tętnicze		10			10		
18	Barinow-Wojewódzki	Aleksander	dr hab. n. med. lekarz	Opieka i edukacja terapeutyczna w chorobach przewlekłych układu oddechowego: niewydolność oddechowa, POCHP	5	10					15
19	Jaskulska	Justyna	mgr piel.	Opieka i edukacja terapeutyczna w chorobach	10	10			5		

				przewlekłych układu oddechowego: niewydolność oddechowa, POCHP						
20	Konrady	Zuzanna	mgr piel.	Opieka i edukacja terapeutyczna w chorobach przewlekłych układu oddechowego: niewydolność oddechowa, POCHP	10			5		
21	Wiśniewska	Katarzyna	lek. med..	Opieka i edukacja terapeutyczna w chorobach przewlekłych: choroby o podłożu alergicznym	5					
22	Keklak	Jolanta	pielęgniarka	Opieka i edukacja terapeutyczna w chorobach przewlekłych: choroby o podłożu alergicznym	5	10		5	20	
23	Niepolski	Leszek	dr n. med. lek.	Opieka i edukacja terapeutyczna w chorobach przewlekłych: choroby nerek (leczenie nerkozastępcze, w tym dializoterapia)	5	10			15	
24	Pankiewicz	Halina	mgr piel	Opieka i edukacja terapeutyczna w chorobach	10	10		10		

				przewlekłych : choroby nerek (leczenie nerkozastępcze, w tym dializoterapia)						
2 5	Żytkiewicz	Marcin	dr n. med.	Opieka i edukacja terapeutyczna w chorobach przewlekłych - cukrzyca (opieka nad pacjentem z cukrzycą i edukacja w cukrzycy)	5	10				15
2 6	Trochimowicz	Barbara	mgr piel.	Opieka i edukacja terapeutyczna w chorobach przewlekłych - cukrzyca (opieka nad pacjentem z cukrzycą i edukacja w cukrzycy)	15	10		10		25
2 7	Strugarek	Mirella	mgr piel.	Opieka i edukacja terapeutyczna w chorobach przewlekłych - rany przewlekłe i przetoki (leczenie ran, kompresoterapia, opieka nad pacjentem z przetoką jelitową i moczową)	10	10		10		30
2 8	Pisula	Piotr	lek. med.	Opieka i edukacja terapeutyczna w chorobach przewlekłych - rany przewlekłe i	5					

				przetoki (leczenie ran, kompresoterapia, opieka nad pacjentem z przetoką jelitową i moczową)						
29	Sobkowiak	Agnieszka	mgr piel.	Opieka i edukacja terapeutyczna w chorobach przewlekłych - rany przewlekłe i przetoki (leczenie ran, kompresoterapia, opieka nad pacjentem z przetoką jelitową i moczową)	10			10		
30	Piątek	Aneta	lic. Piel.	Opieka i edukacja terapeutyczna w chorobach przewlekłych - rany przewlekłe i przetoki (leczenie ran, kompresoterapia, opieka nad pacjentem z przetoką jelitową i moczową)				10		
31	Haj Bakri	Beata	mgr lic. Piel.	Opieka i edukacja terapeutyczna w chorobach przewlekłych - rany przewlekłe i przetoki (leczenie ran, kompresoterapia, opieka nad pacjentem z				10		

				przetoką jelitową i moczową)						
3 2	Połocka-Molińska	Maria	dr n. med., mgr piel.	Opieka i edukacja terapeutyczna w chorobach przewlekłych - ból ostry i przewlekły (w tym terapia bólu u dorosłych)	10	10		5	25	
3 3	Lewandowska	Małgorzata	dr n. med., lekarz	Opieka i edukacja terapeutyczna w chorobach przewlekłych - ból ostry i przewlekły (w tym terapia bólu u dorosłych)	5					
3 4	Kowalik	Barbara	mgr piel.	Opieka i edukacja terapeutyczna w chorobach przewlekłych - ból ostry i przewlekły (w tym terapia bólu u dorosłych)		10		5		
3 5	Rejniak	Alla	mgr piel.	Opieka i edukacja terapeutyczna w chorobach przewlekłych : leczenie żywieniowe dojelitowe i pozajelitowe	15	10		5		
3 6	Fątowicz	Izabela	mgr piel.	Opieka i edukacja terapeutyczna w chorobach przewlekłych : leczenie żywieniowe dojelitowe i pozajelitowe		10		5		

37	Jasińska	Agnieszka	mgr piel.	Opieka i edukacja terapeutyczna w chorobach przewlekłych : leczenie żywieniowe dojelitowe i pozajelitowe	10	5			
38	Ratajczak	Agnieszka	mgr piel.	Opieka i edukacja terapeutyczna w chorobach przewlekłych : leczenie żywieniowe dojelitowe i pozajelitowe	10	5			
39	Lewandowska	Małgorzata	dr hab. n. med. lekarz	Opieka i edukacja terapeutyczna w chorobach przewlekłych : tlenoterapia ciągła i wentylacja mechaniczna oraz pielęgnowanie dorosłego wentylowanego mechanicznie w chorobach przewlekłych	5			5	
40	Konrady	Zuzanna	mgr piel.	Opieka i edukacja terapeutyczna w chorobach przewlekłych : tlenoterapia ciągła i wentylacja mechaniczna oraz pielęgnowanie dorosłego wentylowanego mechanicznie	5	10	10		

				e w chorobach przewlekłych						
4 1	Frątczak	Andrzej	mgr piel.	Opieka i edukacja terapeutyczna w chorobach przewlekłych : tlenoterapia ciągła i wentylacja mechaniczna oraz pielęgnowanie dorosłego wentylowanego mechanicznie w chorobach przewlekłych	10			10		
4 2	Rosadzińska	Marta	mgr piel.	Opieka i edukacja terapeutyczna w chorobach przewlekłych : tlenoterapia ciągła i wentylacja mechaniczna oraz pielęgnowanie dorosłego wentylowanego mechanicznie w chorobach przewlekłych	10			10		
4 3	Lewandowska	Małgorzata	dr n. med. lekarz	Opieka i edukacja terapeutyczna w chorobach przewlekłych : tlenoterapia ciągła i wentylacja mechaniczna oraz pielęgnowanie	5					

				ie dorosłego wentylowanego mechanicznie w chorobach przewlekłych						
4 4	Zysnarska	Monika	dr n. med. mgr piel.	Opieka i edukacja terapeutyczna w chorobach przewlekłych : choroby nowotworowe	15	10		5	30	
4 5	Głowacka-Świt	Anna	mgr piel.	Opieka i edukacja terapeutyczna w chorobach przewlekłych : choroby nowotworowe		10		5		
4 6	Cicha	Halina	mgr piel.	Opieka i edukacja terapeutyczna w chorobach przewlekłych : choroby nowotworowe		10		5		
4 7	Kurpisz	Monika	mgr piel	Opieka i edukacja terapeutyczna w chorobach przewlekłych : choroby nowotworowe		10		5		
4 8	Kłós-Jasińska	Emilia	dr n. med. mgr piel.	Opieka i edukacja terapeutyczna w chorobach przewlekłych : zaburzenia układu nerwowego	10	10		10	30	
4 9	Drużdż	Artur	dr hab., lek. med.	Opieka i edukacja terapeutyczna w chorobach	5				5	

				przewlekłych : zaburzenia układu nerwowego						
50	Fątowicz	Izabela	mgr piel.	Opieka i edukacja terapeutyczna w chorobach przewlekłych : zaburzenia układu nerwowego				10		
51	Ratajczak	Agnieszka	mgr piel.	Opieka i edukacja terapeutyczna w chorobach przewlekłych : zaburzenia układu nerwowego				10		
52	Kaczkowski	Radosław	mgr piel.	Opieka i edukacja terapeutyczna w chorobach przewlekłych : zaburzenia układu nerwowego				10		
53	Filipiak	Przemysław	lek., med.	Opieka i edukacja terapeutyczna w chorobach przewlekłych : zaburzenia zdrowia psychicznego rehabilitacja pacjenta z przewlekłymi zaburzeniami i psychicznymi	5					
54	Kiejda	Justyna	mgr piel.	Opieka i edukacja terapeutyczna w chorobach przewlekłych : zaburzenia zdrowia psychicznego rehabilitacja pacjenta z		10		10		

				przewlekłymi zaburzeniami psychicznymi						
55	Keklak	Jolanta	mgr piel.	Opieka i edukacja terapeutyczna w chorobach przewlekłych : zaburzenia zdrowia psychicznego rehabilitacja pacjenta z przewlekłymi zaburzeniami psychicznymi	10	10		10	30	
56	Książek	Krzysztof	prof. dr hab. n. med..	Badania naukowe w praktyce zawodowej pielęgniarstwa	5	10			15	
57	Połocka-Molińska	Maria	dr n. med. mgr piel.	Badania naukowe w praktyce zawodowej pielęgniarstwa	10	10			10	
58	Siatkowski	Idzi	prof. dr hab.	Statystyka medyczna	10	15				
59	Kłós-Jasińska	Emilia	dr n. med. mgr piel.	Informacja naukowa	15	15			30	
60	Plagens-Rotman	Katarzyna	dr n. med. mgr położn.	Praktyka zawodowa pielęgniarstwa oparta na dowodach naukowych	20	10			30	
61	Machała	Aleksandra	dr n. med. mgr położn.	Praktyka zawodowa pielęgniarstwa w perspektywie międzynarodowej	20	10				
62	Zysnarska	Monika	dr n. med. mgr piel.	Seminarium dyplomowe			30		30	
63	Kiejda	Justyna	mgr piel.	Psychoedukacja dorosłych z		5		5		

				uzależnieniami / Psychoedukacja dzieci i młodzieży z uzależnieniami						
64	Karczewska	Maria	mgr piel.	Psychoedukacja dorosłych z uzależnieniami / Psychoedukacja dzieci i młodzieży z uzależnieniami	30	5		5	30	
65	Zysnarska	Monika	dr n. med. mgr piel.	Opieka pielęgniarska nad pacjentem ze schorzeniami układu ruchu / Pielęgnowanie chorego z odrębnościami wieku podeszłego	35	10			45	
66	Trochimowicz	Barbara	mgr piel.	Opieka pielęgniarska nad pacjentem ze schorzeniami układu ruchu / Pielęgnowanie chorego z odrębnościami wieku podeszłego		10				
67	Rejniak	Alla	mgr piel.	Opieka pielęgniarska nad pacjentem ze schorzeniami układu ruchu / Pielęgnowanie chorego z odrębnościami wieku podeszłego		10				

68	Adamek	Renata	dr n. med. dietetyk	Poradnictwo w zakresie żywienia w wybranych stanach chorobowych	30	15				
69	Zysnarska	Monika	dr n. med. mgr piel.	Kontraktowanie i finansowanie świadczeń medycznych	30	10				40
70	Biskupska	Maria	dr n. med.	Problemy zawodowe i zdrowotne pielęgniarek	20	10				
71	Kostewicz	Krzysztof	mgr	BHP	4					4
72	Kadzińska	Maria	mgr	Przysposobienie biblioteczne	2					2
73	Zbaraszevska	Anna	dr n. prawnyc h	Badanie i dokumentowanie tortur oraz okrutnego traktowania (Protokół stambulski)	20					20
74	Kus	Krzysztof	dr hab. n. farm.	Wystawianie recept w ramach kontynuacji leczenia	5	15				
									776 god z.	68 %

- **Cykl kształcenia oparty na standardzie z 2019 roku:** Liczba godzin zajęć planowanych do realizacji przez nauczycieli akademickich zatrudnionych w Uczelni jako podstawowym miejscu pracy wynosi **634 godziny, co stanowi 55% łącznej liczby godzin** zajęć w bezpośrednim kontakcie z wykładowcą na kierunku (bez wliczania PWS i PZ).

lp.	Nazwisko	Imię	Tytuł tytuł naukowy/ stopień naukowy/ tytuł	Przedmiot	Wykład.	Ćwiczenia	Seminaria	Wyliczenia wskaźnika 50% PMP (liczba godzin zaliczanych do
-----	----------	------	---	-----------	---------	-----------	-----------	--

			zawody					wskaźnika 50% PMP
1	Gapińska	Anna	dr n. hum.,	Język angielski		90		90
2	Zbaraszevska	Anna	dr n. prawn.	Prawo w praktyce pielęgniarskiej	40	20		60
3	Machała (Bendowska)	Aleksandra	dr n. zdr. mgr położn.	Pielęgniarstwo wielokulturowe	30			
4	Kamińska-Nowak	Agnieszka	mgr położn.	Zarządzanie w pielęgniarstwie	10	20		
5	Plagens-Rotman	Katarzyna	dr n. med. mgr położn, lic. piel.	Dydaktyka medyczna	30			30
6	Bręczewski	Grzegorz	dr n. społ, mgr psychol.	Psychologia zdrowia	20	10		30
7	Ulatowska	Agnieszka	dr	Endoskopia	15	10		
8	Sobalik	Magdalena	mgr piel.	Opieka i edukacja terapeutyczna w ch. przewlekłych-niewydolność krążenia i zaburzenia rytmu, nadciśnienie tętnicze	20	15		
9	Lewandowska	Małgorzata	dr n. med. lekarz	Opieka i edukacja terapeutyczna w ch. przewlekłych-tlenoterapia ciągła i wentylacja mechaniczna	10			10
10	Konrady	Zuzanna	mgr piel.	Opieka i edukacja terapeutyczna w ch. przewlekłych-tlenoterapia	10	15		

				ciągła i wentylacja mechaniczna					
11	Jaskulska	Justyna	mgr piel.	Opieka i edukacja terapeutyczna w ch. przewlekłych-niewydolność oddechowa	25	15			
12	Stanisławska	Joanna	dr n. med., mgr piel	Opieka i edukacja terapeutyczna w ch. przewlekłych-cukrzyca	20	10			
13	Rejniak	Alla	mgr piel.	Opieka i edukacja terapeutyczna w ch. przewlekłych-leczenie żywieniowe	20	10		30	
14	Fątowicz	Izabela	mgr piel.	Opieka i edukacja terapeutyczna w ch. przewlekłych-leczenie żywieniowe		10			
15	Zysnarska	Monika	dr n. med. mgr piel.	Opieka i edukacja terapeutyczna w ch. przewlekłych-choroba nowotworowa	20	10		30	
16	Kłós-Jasińska	Emilia	dr n. med. mgr piel.	Opieka i edukacja terapeutyczna w ch. przewlekłych-zaburzenia układu nerwowego	20	10		30	
17	Plagens-Rotman	Katarzyna	dr n. med., mgr położn, lic. piel.	Poradnictwo w pielęgniarstwie	15	15		30	
18	Kiejda	Justyna	mgr piel.	Opieka i edukacja terapeutyczna w ch. przewlekłych-	20	10		30	

				zaburzenia zdrowia psychicznego					
19	Konrady	Zuzanna	mgr piel.	Opieka i edukacja terapeutyczna w ch. przewlekłych- rany przewlekłe i przetoki	20				
20	Sobkowiak	Agnieszka	mgr piel.	Opieka i edukacja terapeutyczna w ch. przewlekłych- rany przewlekłe i przetoki		15			
21	Połocka- Molińska	Maria	dr n. med. mgr piel	Opieka i edukacja terapeutyczna w ch. przewlekłych- ból	20	15			35
22	Niepolski	Leszek	dr n. med. lekarz	Leczenie nerkozasrępcz e	10	5			15
23	Konrady	Zuzanna	mgr piel	Leczenie nerkozasrępcz e	5				
24	Pankiewicz	Halina	mgr piel	Leczenie nerkozasrępcz e		10			
25	Karczewska	Maria	mgr piel	Pielęgniarstwo epidemiologicz ne	20	15			
26	Nowak	Agnieszka	mgr piel	Koordynowana opieka zdrowotna	15	10			25
27	Kus	Krzysztof	dr hab. n. farm	Farmakologia i ordynowanie produktów lecniczych	30				
28	Plagens- Rotman	Katarzyna	dr n. med. mgr położn, lic. piel	Promocja zdrowia i świadczania profilaktyczne	20	10			30
29	Połocka- Molińska	Maria	dr n. med. mgr piel	Badania naukowe w pielęgniarstwi e	15	13			28

30	Plagens-Rotman	Katarzyna	dr n. med., mgr położn, lic. piel	Praktyka pielęgniarska oparta na dowodach naukowych	15	13			28
31	Machała (Bendowska)	Aleksandra	dr	Pielęgniarstwo w perspektywie międzynarodowej	15	15			
32	Plagens-Rotman	Katarzyna	dr n. med. mgr położn, lic. piel	linformacja naukowa	15	13			28
33	Siatkowski	Idzi	prof. dr hab.	Statystyka medyczna	15	13			
34	Zysnarska	Monika	dr n. med. mgr piel	Seminarium dyplomowe, Egzamin dyplomowy			30		30
35	Konrady	Zuzanna	mgr piel.	A opieka pielęgniarska nad pacjentem ze schorzeniami okulistycznymi / B Intensywna terapia i pielęgniarstwo w intensywnej opiece medycznej	35	10			
36	Karczewska	Maria	mgr piel.	A Kontraktowanie i finansowanie świadczeń medycznych / B Nowoczesne techniki diagnostyczne	35	10			45
37	Biskupska	Maria	dr n. med.	A Problemy zawodowe i zdrowotne pielęgniarek / B Opieka pielęgniarska w chorobach przewlekłych nerek	40	20			

- Praktyki zawodowe (grupa zajęć D) są realizowane pod kierunkiem osoby posiadającej prawo wykonywania zawodu pielęgniarki, będącej pracownikiem podmiotu wykonującego działalność leczniczą oraz wykonującej zadania zawodowe w komórce organizacyjnej podmiotu, w której student odbywa praktykę zawodową, a nadzór nad realizacją praktyk zawodowych sprawuje opiekun praktyk z uczelni.

Zalecenia dotyczące kryterium 4 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę – NIE DOTYCZY

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 4 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia oraz działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności sformułowanych w zaleceniu o charakterze naprawczym
1.		

Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie

1) Stan, nowoczesność, rozmiary i kompleksowość bazy dydaktycznej służącej realizacji zajęć na ocenianym kierunku oraz jej adekwatność do rzeczywistych warunków przyszłej pracy zawodowej studentów oraz możliwości kształcenia umiejętności praktycznych z wykorzystaniem posiadanej bazy

Bazę dydaktyczną Uczelni tworzą dwa budynki zlokalizowane przy ul. Bułgarskiej 55 (o łącznej powierzchni użytkowej 2500 m²) oraz ul. Świerzawskiej 18 (o powierzchni użytkowej 3900 m²). Oba **obiekty stanowią własność Uczelni** i są usytuowane w niewielkiej odległości od siebie (ok. 200 metrów), co zapewnia sprawną organizację procesu dydaktycznego oraz łatwy dostęp studentów i kadry do infrastruktury dydaktycznej. Na terenie kampusu znajduje się parking z miejscami dla 54 pojazdów oraz ogrodzony, zamknięty parking przeznaczony dla nauczycieli akademickich i pracowników administracyjnych Uczelni.

Uczelnia dysponuje rozbudowaną i zróżnicowaną bazą sal dydaktycznych, dostosowaną do specyfiki kształcenia na kierunku pielęgniarstwo. W jej skład wchodzi sale wykładowo-seminaryjne, sale ćwiczeń teoretycznych, pracownie umiejętności pielęgniarstkich oraz **dwa nowoczesne Centra Symulacji Medycznej (po jednym w każdym budynku dydaktycznym)**. Sale te różnią się powierzchnią, przeznaczeniem oraz wyposażeniem, co umożliwia realizację zajęć dydaktycznych zgodnie z obowiązującymi standardami kształcenia.

Należy podkreślić, że **Uczelnia posiada kompletną bazę sprzętową niezbędną do realizacji kształcenia studentów kierunku pielęgniarstwo, w pełni zgodną z wymaganiami określonymi w Załączniku do Uchwały Krajowej Rady Akredytacyjnej Szkół Pielęgniarek i Położnych Nr 24/VI/2025 z dnia 27 marca 2025 r., w zakresie standardu wyposażenia pracowni umiejętności pielęgniarstkich oraz pracowni symulacji wysokiej wierności.**

Istotnym elementem organizacji procesu dydaktycznego jest fakt, że Uczelnia dysponuje zapleczem umożliwiającym równoczesne kształcenie studentów kierunku pielęgniarstwo na studiach pierwszego i drugiego stopnia. W tym celu zapewniono **odrębne sale dydaktyczne oraz odrębne pracownie umiejętności pielęgniarstkich przeznaczone dla studentów studiów pierwszego stopnia oraz dla studentów studiów drugiego stopnia**. Rozwiązanie to gwarantuje właściwe warunki realizacji efektów uczenia się, dostosowane do poziomu zaawansowania studentów oraz specyfiki programu studiów.

Jednocześnie część infrastruktury dydaktycznej ma charakter wspólny (m.in. sale wykładowe, sale informatyczne oraz Centrum Symulacji Medycznej). Zasoby te uzupełniają się funkcjonalnie z infrastrukturą dedykowaną poszczególnym poziomom kształcenia. Wykorzystanie ich przez studentów studiów pierwszego i drugiego stopnia **odbywa się w sposób ściśle zaplanowany, zsynchronizowany i harmonogramowany**, co eliminuje kolizje organizacyjne i zapewnia ciągłość oraz wysoką jakość procesu kształcenia.

W sytuacjach sporadycznych i losowych, takich jak czasowa niedostępność sali wynikająca z awarii infrastruktury lub innych zdarzeń o charakterze technicznym, Uczelnia posiada możliwość elastycznego zastąpienia sali dydaktycznej dedykowanej jednemu poziomowi kształcenia inną salą o analogicznym przeznaczeniu i wyposażeniu. Działania te mają charakter incydentalny, są każdorazowo planowane w sposób zapewniający zachowanie standardów kształcenia i nie wpływają negatywnie na realizację programu studiów ani osiągnięcie efektów uczenia się.

Sale wykładowe i pracownie wyposażone są w nowoczesny sprzęt multimedialny, w tym komputery, projektory, tablice multimedialne oraz tablice zmywalne. Wyposażenie pomieszczeń umożliwia realizację wszystkich treści programowych wynikających ze standardów kształcenia.

W obu budynkach dostępne są szatnie, toalety oraz strefy wypoczynku. W bezpośrednim sąsiedztwie obiektów znajdują się liczne sklepy spożywcze, bary i restauracje, a także supermarkety Lidl, Biedronka i Netto. W budynkach Uczelni znajdują się automaty z napojami i przekąskami oraz kanapkomaty, a w wybrane dni tygodnia w budynku przy ul. Świerzawskiej dostępna jest oferta gastronomiczna w formie sprzedaży świeżych posiłków.

Sale dydaktyczne wykorzystywane **na potrzeby studentów studiów drugiego stopnia** kierunku pielęgniarstwo:

- aule wykładowe – 3 sale,
- sale ćwiczeniowe teoretyczne – 4 sale,
- pracownie języków obcych – 1 sala,
- pracownie informatyczne – 3 sale,
- pracownie umiejętności pielęgniarских – 5 sal,
- Centrum Symulacji Medycznej (3 sale - łącznie 5 modułów/łóżek + przestrzeń do pre-debriefingu)
– stanowiska symulacji wysokiej wierności

Szczegółowe opracowanie zasobów infrastrukturalnych Uczelni, w tym charakterystyka sal dydaktycznych i ich wyposażenia zostaje przekazane Komisji w formie Załącznika nr 2.1.5 do Raportu samooceny

Adekwatność infrastruktury do warunków pracy zawodowej

Baza dydaktyczna wykorzystywana w kształceniu na studiach drugiego stopnia na kierunku pielęgniarstwo pozostaje w pełni adekwatna do wymagań współczesnego środowiska pracy zawodowej oraz specyfiki kształcenia na poziomie zaawansowanym. Kluczowym jej elementem są Centra Symulacji Medycznej oraz pracownie umiejętności pielęgniarских, które umożliwiają prowadzenie zajęć w warunkach maksymalnie zbliżonych do rzeczywistej praktyki klinicznej. Wykorzystanie symulacji medycznej, w tym symulacji wysokiej wierności, pozwala na doskonalenie oraz weryfikację zaawansowanych umiejętności klinicznych, komunikacyjnych i decyzyjnych, ze szczególnym uwzględnieniem sytuacji złożonych i niestandardowych. Symulacja stanowi narzędzie umożliwiające kształtowanie kompetencji w zakresie podejmowania samodzielnych decyzji, zarządzania opieką nad pacjentem, pracy w zespole terapeutycznym oraz reagowania w stanach zagrożenia zdrowia i życia.

Infrastruktura dydaktyczna wspiera również rozwój kompetencji związanych z analizą przypadków klinicznych, interpretacją danych medycznych oraz wdrażaniem procedur opartych na aktualnych wytycznych i standardach praktyki. Wyposażenie pracowni odpowiada rzeczywistym warunkom pracy w podmiotach leczniczych, co sprzyja transferowi nabytych umiejętności do praktyki zawodowej. Uzupełnieniem kształcenia realizowanego w warunkach symulowanych są zajęcia prowadzone w podmiotach leczniczych, umożliwiające bezpośredni kontakt z pacjentem oraz funkcjonowanie w rzeczywistym środowisku pracy.

Rozwój i unowocześnianie bazy dydaktycznej

Uczelnia systematycznie rozwija i unowocześnia bazę dydaktyczną. W roku akademickim 2025/2026 dokonano **zakupu sprzętu medycznego do pracowni umiejętności pielęgniarских oraz Centrum Symulacji Medycznej o łącznej wartości ok. 1 300 000 zł**, co istotnie zwiększyło możliwości realizacji kształcenia praktycznego. Ponadto w tym samym roku akademickim **Uczelnia uzyskała finansowanie w wysokości 14 978 500,00 zł w ramach Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności** (Komponent D „Efektywność, dostępność i jakość systemu ochrony zdrowia”, Inwestycja D2.1.1). Projekt pn. „Rozbudowa i doposażenie infrastruktury dydaktycznej na rzecz poprawy warunków i jakości kształcenia przedklinicznego studentów medycyny w Poznańskiej Akademii Medycznej NS im. Księcia Mieszka I” obejmuje modernizację i doposażenie bazy dydaktycznej, w tym **budowę i wyposażenie kolejnych 5 pracowni** w obrębie Centrum Symulacji Medycznej. **W roku akademickim 2025-2026 oddano do użytku nowe Centrum Symulacji Medycznej w budynku przy ul. Świerzawskiej 18, a także 9 nowych pracowni umiejętności pielęgniarских w budynku przy ul. Bułgarskiej 55.**

Kompleksowość i organizacja wykorzystania infrastruktury

Uczelnia dysponuje zapleczem umożliwiającym równoczesne kształcenie studentów kierunku pielęgniarstwo na studiach pierwszego i drugiego stopnia. W tym celu zapewniono **odrębne sale dydaktyczne przeznaczone do realizacji zajęć praktycznych**, w szczególności w zakresie pracowni umiejętności pielęgniarских, dla studentów każdego poziomu kształcenia. Takie rozwiązanie gwarantuje właściwe warunki realizacji efektów uczenia się, dostosowane do poziomu zaawansowania studentów oraz specyfiki programu studiów. Jednocześnie część infrastruktury dydaktycznej ma charakter wspólny (m.in. sale wykładowe, pracownie informatyczne oraz Centra Symulacji Medycznej). Wykorzystanie tych zasobów odbywa się w sposób ściśle zaplanowany i harmonogramowany, co eliminuje kolizje organizacyjne i zapewnia ciągłość procesu dydaktycznego. W sytuacjach incydentalnych możliwe jest elastyczne wykorzystanie sal o analogicznym przeznaczeniu i wyposażeniu, bez wpływu na jakość kształcenia.

Warunki socjalne i dostępność infrastruktury

Baza dydaktyczna obejmuje również zaplecze socjalne dla studentów, w tym szatnie, toalety, strefy wypoczynku oraz pomieszczenia socjalne. Przy budynkach znajdują się parkingi dla studentów i pracowników, a lokalizacja Uczelni zapewnia dostęp do infrastruktury usługowej. Warunki te sprzyjają realizacji procesu kształcenia oraz pracy własnej studentów.

Wyposażenie poszczególnych typów pracowni

Pracownie umiejętności pielęgniarских – w których znajdują się łóżka szpitalne dla dorosłego pacjenta z opcjami pozycjonowania terapeutycznego wyposażone w materac przeciwoleżynowy pasywny, wysięgnik łóżkowy z uchwytem i barierki ochronne, wielofunkcyjne łóżko szpitalne dla dorosłego sterowane elektrycznie z możliwością stosowania pozycji Trendelenburga, łóżko pacjenta do pielęgnacji w warunkach pozaszpitalnych, łóżka szpitalne dziecięce z barierkami bocznymi, łóżeczko noworodkowe, szafki przyłóżkowe z regulowanym blatem bocznym, stanowisko do badania i pielęgnacji noworodka lub niemowlęcia, stoliki zabiegowe, fotele do pobierania krwi, parawany, stojaki do kroplówek, pompa infuzyjna strzykawkowa, zestaw sprzętu do nauki gimnastyki oddechowej oraz odśluzowywania dróg oddechowych, w tym ssak elektryczny, defibrylator z kardiomonitorem, sprzęt diagnostyczny, zużywalny i jednorazowy sprzęt do wybranych zabiegów

medycznych, fantomy pielęgnacyjne: osoby dorosłe i osoby starszej, fantomy niemowlęcia i noworodka do podstawowych zabiegów pielęgnacyjnych, fantomy BLS osoby dorosłej i dziecka, fantomy niemowlęcia i noworodka do nauki resuscytacji krążeniowo-oddechowej, fantom ALS osoby dorosłej, fantomy do pielęgnacji stomii, ran i odleżyn, fantomy na nauki wkłuć i iniekcji: ramię do nauki wstrzyknięć dożylnych, model główki noworodka do kaniulacji naczyń żylnych, symulator wstrzyknięć śródskórnych, fantom pośladków do nauki iniekcji domięśniowych, fantom ramienia do wstrzyknięć podskórnych i domięśniowych, fantom do iniekcji doszypikowych, fantomy do cewnikowania pęcherza moczowego u kobiet i u mężczyzn oraz u dziecka, тренаżery do nauki: zakładania zgłębnika do żołądka, zabiegów dorektalnych, zabezpieczania dróg oddechowych u dorosłego, dziecka i niemowlęcia, fantomy do badania fizykalnego, model gruczołu piersiowego oraz jąder i gruczołu krokowego do nauki samobadania, sprzęt i środki umożliwiające segregację odpadów medycznych, materiały do pielęgnacji osób dorosłych i dzieci w tym: bielizna osobista i pościelowa, przybory i produkty do codziennej higieny i pielęgnacji, sprzęt do nauki przemieszczania i pozycjonowania pacjenta różnymi metodami oraz profilaktyki przeciwoleżynowej w tym: wózek inwalidzki, materac przeciwoleżynowy dynamiczny, sprzęt do przemieszczania i transportowania pacjenta, akcesoria do stabilizacji pozycji ciała pacjenta, zestaw sprzętu do nauki zabiegów higienicznych u pacjentów dorosłych i dzieci – wózek kąpielowy, wanienka do kąpieli niemowląt, przenośny zestaw do mycia głowy, termometry do pomiaru ciepłoty ciała na podczerwień, termometry do kontaktowego pomiaru ciepłoty ciała, ciśnieniomierze zegarowe i oscylometryczne, pulsoksymetry, pikflometry, taśma do pomiaru obwodów i długości ciała, waga lekarska ze wzrostomierzem, waga niemowlęcia, stadiometr, infantometr, orchidometr, fałdomierz, antropometr, stetoskopy, goniometr, tablica Snellena, tablica Ishihary, oftalmoskop, młotek neurologiczny, latarka laryngologiczna, dermatoskop, dynanometr do oceny siły mięśniowej, glukometr, analizator cholesterolu z akcesoriami, aparat EKG, lampa zabiegowa punktowa, sprzęt do nauki zabiegów przeciwzapalnych, w tym kompresy żelowe ciepło/zimno, poduszka elektryczna, sprzęt do nauki podawania leków drogą doustną i drogą układu oddechowego, w tym sprzęt do tlenoterapii, sprzęt do nauki zakładania cewnika do pęcherza moczowego i monitorowania diurezy, sprzęt do nauki karmienia pacjentów różnymi metodami: doustnie, przez zgłębnik i przetoki odżywcze, sprzęt do nauki zgłębnikowania żołądka, sprzęt do wykonywania zabiegów doodbytniczych, sprzęt do nagłośniowego udrożnienia dróg oddechowych, rurki intubacyjne i tracheotmijne, laryngoskop, resuscytator silikonowy dla dorosłych i dzieci, sprzęt do pielęgnacji i zaopatrzenia wkłucia centralnego, portu naczyniowego i wkłucia doszypikowego,

Pracownie symulacji wysokiej wierności (Centrum Symulacji Medycznej) – wyposażone są w elektryczne łóżka szpitalne z możliwością regulacji wysokości oraz nachylenia części wezglowia i leża, wysokiej klasy symulator pacjenta dorosłego, wysokiej klasy symulator dziecka, wysokiej klasy symulator niemowlęcia, fantom wczęśniaka, monitor pacjenta, szafki przyłóżkowe, szafki zabiegowe wyposażone w sprzęt jednorazowy, kardiomonitor, respirator, defibrylator manualny z funkcją AED, stojak do wlewów kroplowych, pompę strzykawkową, pompę infuzyjną, ssak próżniowy, aparat EKG, drobny sprzęt medyczny – stetoskopy, worki samorozprężalne, glukometr, łóżeczko dziecięce z bocznymi barierkami, łóżeczko dla noworodka, inkubator otwarty, wagę niemowlęcą i stolik do pielęgnacji dziecka, panel medyczny z doprowadzonymi wybranymi mediami. Wyposażenie obejmuje również sprzęt i materiały wykorzystywane w zakresie tlenoterapii i wentylacji, w tym zestawy do prowadzenia tlenoterapii z zastosowaniem różnych technik, koncentrator tlenu, zestawy rurek intubacyjnych i tracheostomijnych w różnych rozmiarach, maski twarzowe do nieinwazyjnej

wentylacji, filtry do układów oddechowych typu HME, wymienniki ciepła i wilgoci do tracheostomii, łączniki typu „martwa przestrzeń”, kompletne układy oddechowe do respiratora, nebulizator z możliwością podłączenia do układu oddechowego wraz z jednorazowym systemem Aerogen oraz ssak próżniowy lub elektryczny. W pracowni dostępny jest także sprzęt i materiały do monitorowania i prowadzenia edukacji w zakresie zaburzeń metabolicznych, w szczególności do monitorowania glikemii oraz podawania insuliny, w tym z wykorzystaniem techniki podskórnego wlewu. Zapewniono ponadto wyposażenie do obsługi wszczepialnych systemów dostępow naczyniowych, w tym całkowicie implantowalnych portów naczyniowych (TIVDs), a także spirometr umożliwiający pomiar szczytowego przepływu wydechowego, ocenę nadreaktywności oskrzeli oraz wykonywanie badań in vivo i in vitro. Istotną część wyposażenia stanowią nowoczesne specjalistyczne opatrunki, urządzenie do terapii podciśnieniowej ran wraz z kompatybilnymi zestawami opatrunkowymi, opaski do zamykania ran, staplery chirurgiczne, zestawy do szycia chirurgicznego oraz zestawy do oczyszczania ran. Pracownia dysponuje także sprzętem, materiałami i środkami niezbędnymi do usuwania nagniotków i modeli, obejmującymi jałowe pakiety opatrunkowe, jałowe narzędzia chirurgiczne, środki do dezynfekcji skóry i błon śluzowych oraz jałowy materiał opatrunkowy. Uzupełnieniem są środki i materiały stosowane w kompresjoterapii chorób układu żylnego i limfatycznego. Zapewniono również sprzęt laboratoryjny do pobierania materiału biologicznego z ran do badań bakteriologicznych, w tym mikologicznych i wirusologicznych, a także sprzęt, materiały i środki do zaopatrywania oraz irygacji przetok jelitowych i moczowych. Wyposażenie obejmuje ponadto pompę żywieniową wraz z akcesoriami oraz sprzęt i materiały do obsługi i pielęgnacji portów naczyniowych, dostępow centralnych i obwodowych, przezskórnej endoskopowej gastrostomii (PEG), przezskórnej endoskopowej jejunostomii (PEJ), zgłębników do żołądka oraz zgłębników dojelitowych. W pracowni dostępny jest aparat ultrasonograficzny umożliwiający m.in. lokalizację naczyń obwodowych podczas kaniulacji, pozycjonowanie cewnika Foleya, zgłębnika żołądkowego i rurki intubacyjnej, a także ocenę przepływu naczyniowego oraz ukrwienia rany. Monitorowanie stanu pacjenta realizowane jest z wykorzystaniem sprzętu do monitorowania parametrów życiowych, w tym kardiomonitora, aparatów manualnych do pomiaru ciśnienia tętniczego krwi, pulsoksymetrów oraz kapnometrów, a także aparatu EKG i zestawu drobnego sprzętu medycznego. Zaawansowaną część infrastruktury dydaktycznej stanowi wysokiej klasy symulator pacjenta dorosłego wraz z systemem sterowania, rejestracji audio-wideo, zarządzania i archiwizacji danych oraz dedykowanym oprogramowaniem i scenariuszami zajęć, a także monitor pacjenta. Uzupełnieniem są trenażery umożliwiające naukę procedur dializacyjnych i opieki w zakresie ciągłej ambulatoryjnej dializy otrzewnowej, obsługi i pielęgnacji dostępow naczyniowych, PEG, PEJ oraz zgłębników, trenażer przetok jelitowych i moczowych, trenażer do zakładania szwów, zestawy modeli do terapii podciśnieniowej ran oraz modele kończyny dolnej z niewydolnością żylną i tętniczą. Do pracowni symulacji wysokiej wierności przypisane jest również pomieszczenie kontrolne wyposażone w system sterowania sesjami symulacyjnymi na symulatorach medycznych. W skład systemu wchodzi sprzęt umożliwiający rejestrację audio-video – kamery i mikrofony. Debriefing powiązany z zajęciami symulacyjnymi odbywa się w sali nr 102, nieopodal CSM.

Pracownie komputerowe – sale wyposażone są łącznie w 60 stanowisk komputerowych, połączonych z centralnym komputerem zarządzającym stanowiskami roboczymi oraz niezbędnymi urządzeniami peryferyjnymi. Każde stanowisko umożliwia prowadzenie zajęć praktycznych ukierunkowanych na kształcenie i doskonalenie umiejętności w zakresie wykorzystania technologii informacyjno-komunikacyjnych w procesie kształcenia.

Pracownia językowa – Zajęcia z zakresu języków obcych realizowane są w dedykowanej sali językowej, przystosowanej do prowadzenia zajęć dydaktycznych o charakterze praktycznym. Sala wyposażona jest w sprzęt audiowizualny, obejmujący laptop, projektor, odtwarzacz CD oraz system nagłośnienia, co umożliwi wykorzystywanie podczas zajęć materiałów audio, wideo oraz prezentacji multimedialnych. Dodatkowo w sali znajdują się tablice tematyczne zawierające podstawowe słownictwo medyczne oraz informacje kulturowe, a także zestaw słowników językowych dostępnych do bieżącego wykorzystania przez studentów i prowadzących. Takie wyposażenie zapewnia odpowiednie warunki do realizacji zajęć językowych zgodnie z programem kształcenia.

*Sprzęt dydaktyczny podlega **okresowej inwentaryzacji**. Każde urządzenie znajdujące się w zasobach Uczelni jest **oznakowane unikatowym kodem (np. PAM/PZN/0001...)**, wskazującym nazwę Uczelni, lokalizację (PZN – Poznań) oraz indywidualny numer sprzętu. Całość wyposażenia wykorzystywanego w działalności dydaktycznej i naukowej na Wydziale Nauk Medycznych jest ewidencjonowana w formie **elektronicznej (wspartej papierową) księgi inwentarzowej**, co umożliwia precyzyjne monitorowanie stanu i dostępności zasobów.*

2) Infrastruktura i wyposażenie instytucji, w których prowadzone są zajęcia poza uczelnią oraz praktyki zawodowe

Praktyki zawodowe na kierunku pielęgniarstwo, studia drugiego stopnia, profil praktyczny, realizowane są w podmiotach zewnętrznych, z którymi Uczelnia zawarła umowy i porozumienia zapewniające studentom dostęp do infrastruktury właściwej dla rzeczywistych warunków przyszłej pracy zawodowej. Baza kształcenia praktycznego ma charakter kompleksowy i obejmuje zarówno wysokospecjalistyczne szpitale wieloprofilowe, szpitale powiatowe, jak i podmioty podstawowej opieki zdrowotnej.

Uczelnia podpisała **dziewiętnaście porozumień** z podmiotami zewnętrznymi w zakresie realizacji praktyk zawodowych dla studentów kierunku pielęgniarstwo, studia drugiego stopnia:

Szpitale, o charakterze wielospecjalistycznym

1. Szpital Wojewódzki w Poznaniu, ul. Juraszów 7/19, 60-479 Poznań,
2. Specjalistyczny Zespół Opieki Zdrowotnej nad Matką i Dzieckiem w Poznaniu, ul. Wrzoska 1, 60-663 Poznań
3. Centrum Medyczne HCP Sp. z o.o., ul. 28 Czerwca 1956 r. nr 194, 61-485 Poznań
4. Szpital w Puszczykowie im. prof. S.T. Dąbrowskiego S.A., ul. Kraszewskiego 11, 62-041 Puszczykowo
5. Wielospecjalistyczny Szpital Miejski im. Józefa Strusia z Zakładem Pielęgnacyjno – Opiekuńczym, ul. Szwajcarska 3, 61-285 Poznań
6. Wojewódzki Szpital dla Nerwowo i Psychiczenie Chorych „Dziekanka”, ul. Poznańska 15, 62-200 Gniezno
7. Samodzielny Publiczny Specjalistyczny Zakład Opieki Zdrowotnej „ZDROJE”, ul. Mączna 4, 70-780 Szczecin
8. Szpital Uniwersytecki im. Karola Marcinkowskiego w Zielonej Górze, ul. Zyty 26, 64-046 Zielona Góra

Szpitala, o charakterze i zasięgu powiatowym

9. Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Szamotułach, ul. Sukiennicza 13, 64-500 Szamotuły
10. Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Obornikach, ul. Szpitalna 2, 64-600 Oborniki,
11. Szpital Powiatowy im. Alfreda Sokołowskiego, ul. Szpitalna 28, 77-400 Złotów
12. Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej ul. Wschowska 3, 64-200 Wolsztyn
13. Zakład Opiekuńczo-Leczniczy w Opalenicy, ul. 27 Grudnia 2, 64-330 Opalenica
14. Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej im. Doktora Kazimierza Hołogi, ul. Poznańska 30, 64-300 Nowy Tomyśl,
15. Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej SP ZOZ w Grodzisku Wielkopolskim, ul. Mossego 17, 62-065 Grodzisk Wielkopolski

Podmioty z obszaru Podstawowej Opieki Zdrowotnej

16. Vital s.c. Pielęgniarski ośrodek medycyny środowiskowo – rodzinnej, ul. Galla Anonima 2, 60-534 Poznań,
17. Pielęgniarski Ośrodek Medycyny Szkolnej "CHILDMED" s.c., ul. Prądyńskiego 53, 61-527 Poznań.
18. Medyczne Centrum Zdrowita, ul. Zbąszyńska 9, 64-300 Nowy Tomyśl
19. Centrum Medyczne Panaceum, ul. Poznańska 30, 64-300 Nowy Tomyśl

Oprócz wskazanych podmiotów leczniczych studenci mają możliwość realizacji praktyk zawodowych na podstawie indywidualnych umów imiennych.

Podmioty, w których realizowane są praktyki zawodowe, posiadają pełne, kompleksowe i akredytowane wyposażenie, adekwatne do zakresu udzielanych świadczeń zdrowotnych oraz efektów uczenia się przewidzianych w programie studiów. Studenci odbywają zajęcia w komórkach organizacyjnych odpowiadających rzeczywistości środowisku pracy zawodowej pielęgniarki, korzystając z aparatury, sprzętu medycznego i rozwiązań organizacyjnych stosowanych w codziennej praktyce klinicznej. Dzięki zróżnicowaniu bazy kształcenia praktycznego możliwa jest realizacja wszystkich obszarów przewidzianych w standardzie kształcenia, w warunkach zapewniających bezpieczeństwo pacjenta, wysoki poziom merytoryczny zajęć oraz właściwą organizację pracy studentów. Przyjęta baza podmiotów zewnętrznych jest adekwatna, stabilna i w pełni wystarczająca dla realizacji programu studiów na kierunku pielęgniarstwo, studia drugiego stopnia, profil praktyczny.

3) Dostęp do technologii informacyjno-komunikacyjnej (w tym Internetu, a także platformy e-learningowej, w przypadku, gdy na ocenianym kierunku prowadzone jest kształcenie z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość) oraz stopień jej wykorzystania w procesie nauczania i uczenia się studentów, w szczególności w ramach kształcenia umiejętności praktycznych

Poznańska Akademia Medyczna Nauk Stosowanych im. Księcia Mieszka I zapewnia studentom oraz nauczycielom akademickim **stały i ogólnodostępny dostęp do technologii informacyjno-komunikacyjnej**, niezbędnej do realizacji procesu kształcenia na kierunku pielęgniarstwo. Obejmuje on zarówno dostęp do sieci bezprzewodowej, jak i do zasobów bibliotecznych, dydaktycznych oraz systemów wspierających organizację i monitorowanie procesu kształcenia. Uczelnia zapewnia powszechny dostęp do Internetu na terenie budynków dydaktycznych, co umożliwia korzystanie z

materiałów dydaktycznych, przygotowywanie projektów, opracowań i prezentacji, realizację pracy własnej oraz udział w zajęciach prowadzonych z wykorzystaniem narzędzi cyfrowych. Rozwiązania te wspierają zarówno bieżący proces uczenia się, jak i samodzielną aktywność studenta.

Salę dydaktyczną wyposażono w **tablice interaktywne, stanowiska komputerowe, projektory multimedialne oraz sprzęt nagłaśniający**. Infrastruktura ta umożliwia prowadzenie zajęć zarówno w formie tradycyjnej, jak i z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość. Wyposażenie sal pozwala również na stosowanie specjalistycznego oprogramowania wykorzystywanego w procesie dydaktycznym oraz w pracy własnej studentów. Dostęp do zasobów bibliotecznych i dydaktycznych możliwy jest również w czytelni oraz w pracowniach komputerowych zlokalizowanych przy ul. Bułgarskiej 55 (sale 102 i 202). Pracownie te wyposażone są w nowoczesne, w pełni funkcjonalne stanowiska komputerowe wraz z urządzeniami peryferyjnymi. Każde stanowisko umożliwia prowadzenie i uczestnictwo w zajęciach z wykorzystaniem połączeń wizualno-głosowych. Zainstalowane oprogramowanie wspiera realizację zajęć dydaktycznych oraz kształtowanie umiejętności w zakresie posługiwania się technologiami informacyjno-komunikacyjnymi w edukacji medycznej. Wszystkie stanowiska komputerowe posiadają licencjonowany dostęp do platformy ZOOM.

Uczelnia wykorzystuje zintegrowany **zestaw narzędzi informatycznych wspierających proces nauczania** i uczenia się studentów. Obejmuje on w szczególności:

- system biblioteczny, umożliwiający zdalne przeglądanie katalogów, sprawdzanie dostępności zbiorów, rezerwowanie pozycji oraz przedłużanie terminu ich zwrotu,
- materiały dydaktyczne udostępniane przez nauczycieli akademickich w formie elektronicznej,
- platformę do prowadzenia zajęć zdalnych ZOOM,
- środki multimedialne wykorzystywane podczas zajęć dydaktycznych,
- system Wirtualny Dziekanat, umożliwiający monitorowanie przebiegu procesu kształcenia indywidualnego studenta, dostęp do ocen oraz bieżącą obsługę procesu dydaktycznego.

Na kierunku pielęgniarstwo technologie informacyjno-komunikacyjne wykorzystywane są jako wsparcie procesu dydaktycznego, a w przypadku zajęć prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość dotyczą wyłącznie efektów uczenia się z zakresu wiedzy. Platformy Moodle i ZOOM umożliwiają prowadzenie wykładów, seminariów, konsultacji oraz udostępnianie materiałów dydaktycznych, a także organizację kontaktu nauczyciela akademickiego ze studentami. Zastosowanie tych narzędzi sprzyja ciągłości procesu dydaktycznego, zwiększa dostępność materiałów i umożliwia elastyczne organizowanie procesu nauczania, przy jednoczesnym zachowaniu zgodności z wymaganiami standardu kształcenia dla kierunku pielęgniarstwo.

Technologie informacyjno-komunikacyjne wykorzystywane są również jako narzędzie wspierające kształcenie umiejętności praktycznych. Oprogramowanie dostępne na stanowiskach komputerowych, zasoby elektroniczne oraz środki multimedialne służą m.in. przygotowaniu studentów do zajęć praktycznych, analizie przypadków oraz korzystaniu z aktualnych zaleceń, standardów i materiałów instruktażowych. Wspomaga to rozwijanie kompetencji związanych z wyszukiwaniem, selekcją i wykorzystaniem informacji medycznej, co ma istotne znaczenie w kształceniu pielęgniarek funkcjonujących w nowoczesnym systemie ochrony zdrowia. Technologie te nie zastępują jednak bezpośredniego kształcenia praktycznego, lecz stanowią jego istotne uzupełnienie, wspierające przygotowanie do zajęć realizowanych w pracowniach, Centrum Symulacji Medycznej oraz podmiotach leczniczych.

4) Udogodnienia w zakresie infrastruktury i wyposażenia dostosowane do potrzeb studentów z niepełnosprawnością

Poznańska Akademia Medyczna Nauk Stosowanych im. Księcia Mieszka I podejmuje **systemowe działania na rzecz zapewnienia dostępności infrastruktury dydaktycznej oraz wsparcia procesu kształcenia studentów z niepełnosprawnościami i szczególnymi potrzebami**. Działania te obejmują zarówno dostosowanie przestrzeni architektonicznej, jak i wyposażenie dydaktyczne oraz rozwiązania organizacyjne wspierające udział studentów w procesie kształcenia.

W budynkach Uczelni zlokalizowanych przy ul. Bułgarskiej 55 oraz ul. Świerzawskiej 18 zainstalowane zostały windy umożliwiające swobodne przemieszczanie się osobom z niepełnosprawnością ruchową. Planowane są dalsze działania inwestycyjne, w tym nadbudowa o jedną kondygnację obu budynków, co przyczyni się do podniesienia jakości realizacji zajęć dydaktycznych, w szczególności praktycznych.

Wszystkie sale dydaktyczne wyposażone są w rzutniki multimedialne, umożliwiające prezentację treści w formie wizualnej, co stanowi istotne wsparcie dla osób z niepełnosprawnością słuchu. Wykładowcy mają również możliwość korzystania ze sprzętu nagłaśniającego, co zwiększa dostępność przekazu dydaktycznego dla studentów słabosłyszących.

Studenci z niepełnosprawnością mają możliwość uczestniczenia w zajęciach dydaktycznych wraz z opiekunem (np. członkiem rodziny), który wspiera ich w procesie kształcenia oraz w sprawach organizacyjnych i administracyjnych.

W Bibliotece Uczelni utworzono stanowiska komputerowe dostosowane do potrzeb osób niewidomych i słabowidzących, wyposażone m.in. w elektroniczną lupę powiększającą obraz oraz oprogramowanie z funkcją autolektora. Dodatkowo dostępny jest wyodrębniony księgozbiór obejmujący publikacje w alfabecie Braille'a, książki z powiększoną czcionką oraz materiały wspierające komunikację, w tym słowniki mimiczne. Istotnym udogodnieniem są także plany budynków wykonane w alfabecie Braille'a, udostępnione przy wejściu do budynku przy ul. Bułgarskiej 55, które ułatwiają orientację przestrzenną osobom z dysfunkcją wzroku.

W roku akademickim 2025/2026 Uczelnia zakupiła specjalistyczny sprzęt i rozwiązania technologiczne przeznaczone do wsparcia studentów z niepełnosprawnościami oraz osób ze szczególnymi potrzebami. Wyposażono stanowiska komputerowe w dedykowane oprogramowanie wspierające osoby z trudnościami w korzystaniu z narzędzi cyfrowych, a także zakupiono **syntezator mowy Speech 2 GO** umożliwiający odczytywanie tekstów i rozpoznawanie treści z obrazów. Dodatkowo Uczelnia została wyposażona w monitory interaktywne AFTEK TS8 lite oraz zestawy nagłaśniające wspierające dostępne formy prowadzenia zajęć dydaktycznych. W trosce o bezpieczeństwo społeczności akademickiej zakupiono również defibrylatory AED.

Uczelnia uczestniczy w programach Narodowego Centrum Badań i Rozwoju ukierunkowanych na likwidację barier w dostępie do kształcenia. W ramach tych działań powołano Pełnomocnika Rektora ds. osób z niepełnosprawnościami, realizowane są szkolenia dla kadry dydaktycznej oraz wdrażane rozwiązania organizacyjne wspierające dostępność procesu kształcenia.

Studenci mają także możliwość uczestnictwa w kursach języka migowego, co sprzyja podnoszeniu kompetencji komunikacyjnych oraz integracji społeczności akademickiej.

5) Dostępność infrastruktury, w tym oprogramowania specjalistycznego i materiałów dydaktycznych, w celu wykonywania przez studentów zadań wynikających z programu studiów w ramach pracy własnej

Poznańska Akademia Medyczna Nauk Stosowanych im. Księcia Mieszka I zapewnia studentom kierunku pielęgniarstwo kompleksowy i wieloaspektowy dostęp do infrastruktury dydaktycznej, zasobów informacyjnych oraz narzędzi informatycznych, które umożliwiają efektywną realizację zadań wynikających z programu studiów w ramach pracy własnej. Dostępność ta obejmuje zarówno warunki do pracy indywidualnej na terenie Uczelni, jak i możliwość korzystania z zasobów w trybie zdalnym. Istotnym elementem wsparcia pracy własnej studentów jest infrastruktura zlokalizowana w Bibliotece PAM (Czytelnia) oraz w pracowniach komputerowych. Pomieszczenia te wyposażone są w nowoczesne stanowiska komputerowe z dostępem do Internetu, oprogramowania użytkowego oraz narzędzi wspierających proces kształcenia. Umożliwia to przygotowywanie prac pisemnych, analiz, projektów, prezentacji multimedialnych oraz korzystanie z zasobów naukowych i dydaktycznych w warunkach sprzyjających pracy indywidualnej.

Uzupełnieniem infrastruktury stacjonarnej jest szeroki dostęp do narzędzi i zasobów cyfrowych, wykorzystywanych przez studentów w ramach pracy własnej. Obejmuje on w szczególności:

- zasoby biblioteczne dostępne w formie tradycyjnej i elektronicznej,
- materiały dydaktyczne udostępniane przez nauczycieli akademickich w formie papierowej i elektronicznej,
- platformę ZOOM wykorzystywaną do kontaktu z wykładowcami oraz realizacji zajęć i konsultacji,
- środki multimedialne i oprogramowanie wspierające przygotowanie projektów, analiz i opracowań.

Zasady realizacji zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość na Wydziale Nauk Medycznych PAM, w tym na kierunku pielęgniarstwo, określa **Zarządzenie Dziekana nr 11/2025 z dnia 23 października 2025 r.** Dokument ten reguluje organizację zajęć synchronicznych i asynchronicznych, realizowanych z wykorzystaniem platform wideokonferencyjnych (w szczególności ZOOM) oraz materiałów autorskich przygotowanych przez nauczycieli akademickich.

Kształcenie na odległość realizowane jest **wyłącznie w zakresie efektów uczenia się odnoszących się do wiedzy**, zgodnie z obowiązującymi limitami godzin i punktów ECTS. Zajęcia prowadzone są z wykorzystaniem uczelnianych kanałów komunikacji, zgodnie z harmonogramem semestru, a studenci mają zapewniony dostęp do materiałów dydaktycznych oraz bieżącego kontaktu z prowadzącymi. Platformy wykorzystywane w procesie dydaktycznym umożliwiają interaktywną komunikację, w tym zadawanie pytań, udział w dyskusji oraz korzystanie z konsultacji.

Studenci otrzymują także informacje organizacyjne oraz materiały dydaktyczne za pośrednictwem poczty elektronicznej, co sprzyja indywidualizacji procesu kształcenia oraz umożliwia elastyczne planowanie pracy własnej. Stały dostęp do bezprzewodowej sieci Internet na terenie wszystkich budynków Uczelni pozwala na realizację zadań dydaktycznych zarówno w przestrzeni akademickiej, jak i poza nią.

Połączenie infrastruktury stacjonarnej (czytelnia, pracownie komputerowe) z rozwiązaniami zdalnymi (platformy edukacyjne i komunikacyjne) tworzy spójny system wspierający samodzielne uczenie się studentów. Przyjęte rozwiązania umożliwiają rozwijanie kompetencji poznawczych, analitycznych oraz cyfrowych, a także efektywne przygotowanie do zajęć i zaliczeń, zgodnie z wymaganiami programu studiów oraz standardami kształcenia dla kierunku pielęgniarstwo.

6) System biblioteczno-informacyjny uczelni, w tym dostęp do aktualnych zasobów informacji naukowej w formie tradycyjnej i elektronicznej, o zasięgu międzynarodowym oraz zakresie

dostosowanym do potrzeb wynikających z procesu nauczania i uczenia się na ocenianym kierunku, w tym w szczególności dostęp do piśmiennictwa zalecanego w sylabusach

Studenci kierunku pielęgniarstwo mają zapewniony całoroczny dostęp do Biblioteki PAM, zlokalizowanej przy ul. Świerzawskiej 18, wejście „B”, pokój 024. Biblioteka obejmuje wypożyczalnię oraz czytelną czynną pięć dni w tygodniu: we wtorki, środy, piątki, soboty i niedziele, w godzinach 8.00–15.00, a w niedziele w godzinach 8.00–14.00. Biblioteka dysponuje 11 komputerami z dostępem do Internetu, a także drukarką, skanerem i kserokopiarką, co zapewnia studentom odpowiednie warunki do nauki, przygotowywania prac zaliczeniowych i dyplomowych oraz korzystania z zasobów naukowych. Czytelnia wyposażona jest również w stanowiska dostosowane do potrzeb studentów z niepełnosprawnościami, w tym dwa laptopy z urządzeniami wspomagającymi czytanie, takimi jak lupa ekranowa oraz auto-lektor umożliwiający odczytywanie treści z monitora. Rozwiązania te zapewniają pełną dostępność zasobów bibliotecznych dla wszystkich użytkowników. Biblioteka umożliwia dostęp zarówno do tradycyjnych zasobów bibliotecznych, jak i do elektronicznych źródeł wiedzy, w szczególności do Wirtualnej Biblioteki Nauki oraz Cyfrowej Wypożyczalni Publikacji Naukowych ACADEMICA.

Wszyscy studenci pierwszego roku objęci są szkoleniem bibliotecznym. Dla studentów przygotowujących się do opracowania pracy dyplomowej organizowane są dodatkowe warsztaty z zakresu wyszukiwania źródeł, kompletowania bibliografii oraz zasad jej opracowywania. Monitorowaniem, oceną i doskonaleniem systemu biblioteczno-informacyjnego zajmuje się Rada Biblioteczna, w skład której wchodzi pracownicy Biblioteki PAM oraz interesariusze wewnętrzni, tj. studenci i nauczyciele akademicy. Rada powoływana jest zarządzeniem Rektora, który określa jej kompetencje, zakres i formy działania.

Księgozbiór wydawnictw zwartych liczy łącznie **24 367 woluminów**. Zbiory te uzupełniane są przez 44 tytuły wydawnictw ciągłych w formie drukowanej oraz 37 tytułów czasopism online. Studenci mają również dostęp do pełnotekstowych baz danych udostępnianych w ramach projektu Wirtualna Biblioteka Nauki, a także do licencjonowanej bazy Archiwa Via Medica (Pielęgniarstwo), obejmującej specjalistyczne czasopisma medyczne w formie elektronicznej.

Istotnym elementem systemu biblioteczno-informacyjnego jest dostęp do zasobów Wirtualnej Biblioteki Nauki oraz cyfrowych baz bibliograficznych. Za pośrednictwem WBN studenci PAM mają dostęp do następujących źródeł:

- wybranych czasopism **Freedom Collection**, obejmujących 1615 tytułów bieżących z rocznikami od 1995 r., 181 tytułów archiwalnych, 19 czasopism z grupy Cell i 4 czasopisma z grupy Lancet, a także 1712 monografii z lat 2013–2014 oraz 803 wolumenów serii książkowych i poradnikowych z lat 2011–2015,
- **Springer Link** – czasopism, obejmujących 2235 tytułów bieżących ze wszystkimi dostępnymi rocznikami, 392 tytuły archiwalne, archiwum serii książkowych (10 430 wolumenów), 16 653 książki z lat 2004, 2005 i 2009–2011, 9492 książki z 2017 r., 10 026 książek z 2018 r. oraz 10 417 książek z 2019 r.,
- **Wiley Online Library** – Czasopisma Full Collection 2019, obejmującej 1405 tytułów bieżących z rocznikami od 1997 r. oraz 2450 książek wydanych w latach 2009 i 2015,
- czasopisma **Nature** w serwisie nature.com, z rocznikami od 2010 r.,
- czasopisma **Science** w serwisie sciencemag.org, z rocznikami od 1997 r.,
- wyszukiwarki E-czasopisma,
- wyszukiwarki E-książki,

- platformy Infona, obejmującej archiwum krajowe wraz z bieżącymi zasobami i codzienną aktualizacją czasopism Elsevier, Springer i Wiley, książki Springer z lat 2004, 2005 i 2009–2011 oraz książki Wiley z lat 2009 i 2015, a także archiwa licencji konsorcyjnych ACS i IEEE oraz otwarte zasoby polskie,

- bazy **EBSCO** obejmującej czasopisma naukowe, książki, gazety i inne publikacje.

Ponadto studenci mają dostęp do następujących cyfrowych baz piśmiennictwa:

- **ELSEVIER** – pełne teksty elektronicznych wersji czasopism naukowych z zakresu nauk przyrodniczych i medycznych,

- **SPRINGER** – pełne teksty elektronicznych wersji czasopism z zakresu nauk medycznych, przyrodniczych, humanistycznych, ekonomii, informatyki, chemii i fizyki,

- **WEB OF KNOWLEDGE** – platformy udostępniającej abstrakty, informacje bibliograficzne oraz indeksy cytowań, z możliwością przeszukiwania baz Web of Science, Medline i Journal Citation Reports,

- **ARCHIWA VIA MEDICA** – bazy medycznej online obejmującej 33 tytuły fachowych czasopism medycznych,

- **POLISH SCIENTIFIC JOURNALS DATABASE** – bazy bibliograficznej polskich czasopism z nauk ścisłych i medycznych,

- **CEJSH** – bazy bibliograficznej środkowoeuropejskich czasopism z dziedziny nauk społecznych i humanistycznych,

- **PubMed** – bazy zawierającej ponad 36 milionów cytowań literatury biomedycznej z MEDLINE, czasopism z zakresu nauk przyrodniczych i książek online,

- **Emergency Medical Service Archives** – dostępu do czasopisma „Ratownictwo Medyczne”,

- **Corpus Physio** – kompleksowego zbioru informacji z zakresu fizjologii człowieka i patofizjologii chorób,

- **PRESsto** – platformy czasopism elektronicznych UAM,

- **Biblioteki Nauki** – udostępniającej otwarte pełne teksty artykułów z polskich czasopism naukowych oraz wybrane książki naukowe.

System biblioteczno-informacyjny Uczelni obejmuje również dostęp do naukowych czasopism pielęgniarskich i medycznych, zarówno w wersji tradycyjnej, jak i elektronicznej. Zbiory te obejmują nie tylko periodyki stricte pielęgniarskie, lecz również czasopisma z innych obszarów wiedzy medycznej, których treści wykorzystywane są w procesie kształcenia na kierunku pielęgniarstwo i są niezbędne dla kształtowania pełnych kompetencji zawodowych absolwentów.

Wykaz czasopism dostępnych w wersji tradycyjnej obejmuje:

- Anestezjologia i Ratownictwo,

- **Biuletyn Pielęgniarek i Położnych,**

- Chirurgia po Dyplomie,

- Fizjoterapia,

- Ginekologia Polska,

- Ginekologia po Dyplomie,

- Kliniczna Perinatologia i Ginekologia,

- Kardiologia Polska,

- **Magazyn Pielęgniarki i Położnej,**

- Medycyna Intensywna i Ratunkowa,

- Medycyna Praktyczna,

- Medycyna Po Dyplomie,
- Neurologia po Dyplomie,
- Ortopedia, Traumatologia i Rehabilitacja,
- **Pielęgniarstwo Specjalistyczne,**
- Postępy Dermatologii i Alergologii,
- Postępy Rehabilitacji,
- Postępy Żywienia Klinicznego,
- Problemy Higieny i Epidemiologii,
- Rehabilitacja Medyczna,
- Rehabilitacja w Praktyce.

Wykaz czasopism dostępnych w wersji elektronicznej obejmuje:

- **Archiwa Via Medica (Pielęgniarstwo) – czasopisma online,**
- Acta Balneologia,
- Acta Clinica – pełne teksty,
- Advances in Pallative Medicine – pełne teksty w polskiej i angielskiej wersji językowej,
- Anestezjologia i Ratownictwo – pełne teksty,
- Clinical Diabetology,
- Fizjoterapia Polska – pełne teksty wybranych artykułów,
- Forum Zaburzeń Metabolicznych – pełne teksty,
- Medycyna Ogólna i Nauki o Zdrowiu – pełne teksty,
- Medycyna Paliatywna w Praktyce – pełne teksty,
- Medycyna Sportowa – pełne teksty wybranych artykułów,
- Medycyna Środowiskowa – pełne teksty,
- **Pielęgniarstwo Chirurgiczne i Angiologiczne – pełne teksty,**
- **Pielęgniarstwo i Zdrowie Publiczne – pełne teksty,**
- **Pielęgniarstwo Polskie – pełne teksty,**
- **Pielęgniarstwo Specjalistyczne – pełne teksty,**
- **Pielęgniarstwo XXI Wieku – pełne teksty,**
- Postępy Dermatologii i Alergologii – pełne teksty,
- **Problemy Pielęgniarstwa – pełne teksty w języku angielskim,**
- ResMedica – pełne teksty,
- Wiadomości Lekarskie,
- Głos Fizjoterapeuty,
- Rehabilitacja w Praktyce – dostęp na miejscu w bibliotece PAM,
- Na Ratunek – dostęp na miejscu w bibliotece PAM,
- Emergency Medical Service,
- Developmental Period Medicine.

Podręczniki akademickie przeznaczone dla studentów pielęgniarstwa

UWAGA – wszystkie podręczniki wskazane w sylabusach jako literatura obowiązkowa i uzupełniająca są dostępne w Bibliotece i czytelní PAM.

1. Abbas, Abul K., „Immunologia”, Wrocław, Edra Urban & Partner, 2021.
2. Abrahams Peter, "Atlas anatomiczny", Warszawa, Świat Książki, 2021.
3. Aehlert, Barbara, „EKG łatwo zrozumieć”, Wrocław, Edra Urban & Partner, 2019.
4. Allen, Richard Cutler, „Okulistyka”, Wrocław, Edra Urban & Partner, 2021.
5. Allison, Lizabeth A., „Podstawy biologii molekularnej”, Warszawa, WUW, 2023.
6. Andres, Janusz, „Wytyczne resuscytacji 2021”, Kraków, Polska Rada Resuscytacji, 2022.
7. Andruszkiewicz, Anna, „Promocja zdrowia”, T. 1, Warszawa, PZWL, 2008.
8. Andruszkiewicz, Anna, „Promocja zdrowia”, T. 2, Warszawa, PZWL, 2019.
9. Antczak, Adam, red. „POChP w przypadkach klinicznych”, Warszawa, PZWL, 2018.
10. Babbie, Earl R., "Badania społeczne w praktyce", Warszawa, PWN, 2005.
11. Badowska-Kozakiewicz, Anna M., „Patofizjologia człowieka”, Warszawa, PZWL, 2015.
12. Bağtaj, Maciej, „Chirurgia dziecięca”, Warszawa, PZWL, 2016.
13. Baj, Jadwiga, „Mikrobiologia”, Warszawa, PWN SA, 2022.
14. Bal, Jerzy, „Genetyka medyczna i molekularna”, Warszawa, PWN, 2023.
15. Balicki, Ryszard, "Encyklopedia prawa", Warszawa, Wydawnictwo C. H. Beck, 2007.
16. Balsam, Paweł, „Niewydolność serca”, Warszawa, PZWL, 2022.
17. Bałanda-Bałdyga, Agnieszka, „Opieka nad noworodkiem”, Warszawa, PZWL, 2021.
18. Bańkowski, Edward, "Biochemia", Wrocław, MedPharm Polska, 2014.
19. Barański, Andrzej, „Pobieranie narządów jamy brzusznej do przeszczepów”, Warszawa, PZWL, 2013.
20. Barinov-Wojewódzki, Aleksander, „Rehabilitacja w onkologii i chorobach wewnętrznych”, Poznań, AWF, 2012.
21. Barrall, Irene, "Lifestyle", Harlow, Pearson/Longman, 2011.
22. Barta, Janusz, "Prawo autorskie", Warszawa, Wolters Kluwer, 2016.
23. Bartel, Hieronim, „Embriologia”, Warszawa, PZWL, PWN, 2023.
24. Bartnikowska, Urszula, "Małżeństwa mieszane", Kraków, Oficyna Wydawnicza "Impuls", 2004.
25. Bartochowski, Artur, "Neonatologia", Warszawa, PZWL, 2015.
26. Basak, Grzegorz Władysław, „Hematologia”, Warszawa, PZWL, 2022.
27. Bączyk, Grażyna, "Podstawy kliniczne oraz pielęgnowanie chorych w okresie przed- i pooperacyjnym w chirurgii ogólnej, ortopedii i traumatologii", Poznań, Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Medycznego im. K. Marcinkowskiego, 2018.
28. Beek, Erik., "Diagnostyka ultrasonograficzna w pediatrii", Warszawa, Medipage, 2019.
29. Behrbohm, Hans, „Choroby ucha, nosa i gardła z chirurgią głowy i szyi”, Wrocław, Edra Urban & Partners, 2020.
30. Bejda, Grzegorz, "Pacjent "inny" wyzwaniem opieki medycznej", Białystok, Uniwersytet Medyczny, 2016.
31. Będziński, Romuald, "Biomechanika i inżynieria rehabilitacyjna", Warszawa, "Exit", 2004.
32. Białachowski, Jakub T, "Kinezyterapia praktyczna w schorzeniach narządów ruchu", Poznań, WSPiA, 2014.
33. Białyszewski, Henryk, „Socjologia”, Warszawa, WSE, 2006.
34. Bochenek, Adam, "Anatomia człowieka", T. 2, Warszawa, Wydaw. Lekarskie PZWL, 2022.
35. Bochenek, Adam, "Anatomia człowieka", T. 3, Warszawa, Wydaw. Lekarskie PZWL, 2022.
36. Bochenek, Adam, "Anatomia człowieka", T. 4, Warszawa, Wydaw. Lekarskie PZWL, 2023.
37. Bochenek, Adam, "Anatomia człowieka", T. 5, Warszawa, Wydaw. Lekarskie PZWL, 2022.

38. Bochenek, Adam, Anatomia człowieka", T. 1, Warszawa, PZWL, 2023.
39. Bonney, Victor, "Bonney chirurgia ginekologiczna", Wrocław, Edra Urban & Partner, 2017.
40. Borkowski, Andrzej, „ Urologia”, Warszawa, PZWL, 2015.
41. Borowicz, Adrianna Maria, "Rehabilitacja osób z zaburzeniami funkcji poznawczych", Warszawa, Wydawnictwo Lekarskie PZWL, 2016.
42. Braun, Jörg, „ Intensywna terapia”, Wrocław, Edra Urban & Partner, 2021.
43. Bręborowicz, Grzegorz H, "Położnictwo i ginekologia", Warszawa, PZWL, 2010.
44. Bręborowicz, Grzegorz H., "Farmakoterapia w ginekologii, uroginekologii i endokrynologii ginekologicznej", Warszawa, PZWL Wydawnictwo Lekarskie, 2019.
45. Bręczewski, Grzegorz, "Wybrane psychospołeczne aspekty niepełnosprawności", Poznań, AWF, 2010.
46. Bręczewski, Grzegorz., "Niepełnosprawność i zachowania pomocowe w procesie rehabilitacji", Warszawa, Difin, 2018.
47. Brooks, Adam, "Ostry dyżur chirurgiczny", Warszawa, PZWL, 2013.
48. Brosowska, Beata, "Pielęgniarstwo środowiskowe", T. 2, Lublin, Wydawnictwo Makmed, 2015.
49. Brosowska, Beata, „Współpraca z pacjentami i ich rodzinami - w trosce o przestrzeganie zaleceń terapeutycznych”, Lublin, Wydawnictwo Makmed, 2010.
50. Brown, T. A., „ Genomy”, Warszawa, PWN, 2021.
51. Brózda, Karolina, "Psychoterapia Psychodynamiczna w Polsce", Kraków, Polskie Towarzystwo Psychoterapii Psychodynamicznej, 2018.
52. Bruska, Małgorzata (red.) "Woźniak anatomia człowieka", Wrocław, Edra Urban & Partner, 2020.
53. Brzeziński, Tadeusz, "Etyka lekarska", Warszawa, PZWL, 2015.
54. Brzeziński, Tadeusz, „ Historia medycyny”, Warszawa, PZWL, 2016.
55. Brzozowski, Tomasz, „ Konturek fizjologia człowieka”, Wrocław, Edra Urban & Partner, 2021.
56. Buczko, Włodzimierz, "Kompedium farmakologii i farmakoterapii", Wrocław, Edra Urban & Partner, 2016.
57. Bulanda, M., „Mikrobiologia lekarska” T.1, Warszawa, PZWL, PWN, 2023.
58. Bulanda, M., „Mikrobiologia lekarska” T.2, Warszawa, PZWL, PWN, 2023.
59. Bulanda, Małgorzata (red.) "Zakażenia szpitalne w jednostkach opieki zdrowotnej", Warszawa, PZWL, 2018.
60. Bulanda, Małgorzata (red.), "Podstawy mikrobiologii i epidemiologii szpitalnej", Warszawa, PZWL, 2021.
61. Całek, Grzegorz, "Mam dziecko z niepełnosprawnością", Warszawa, Polskie Towarzystwo Zespołu Aspergera, 2016.
62. Chan, Otto, "ABC radiologii w medycynie ratunkowej", Wrocław, Górnicki Wydawnictwo Medyczne, 2009.
63. Chandler, Genevieve Elizabeth, "Pielęgniarstwo", Warszawa, Wolters Kluwer Polska, 2012.
64. Chazan, Bogdan, "Aborcja", Wrocław, Wektory, 2009.
65. Chazan, Ryszarda, red., „Pneumonologia”, Bielsko-Biała: α-medica press, 2011.
66. Chojnacki, Jan, "Dietetyka i żywienie kliniczne", Wrocław, Elsevier Urban & Partner, 2015.
67. Cianciara, Dorota, "Zarys współczesnej promocji zdrowia", Warszawa, PZWL, 2010.
68. Ciborowska, Helena, „Dietetyka”, Warszawa, PZWL, 2022.

69. Cichá, Martina, "Wybrane konteksty pedagogicznych pograniczy", Racibórz, Wydawnictwo Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej 2007.
70. Ciechaniewicz, Wiesława, "Pielęgniarstwo", T.1, Warszawa, PZWL, 2014.
71. Ciechaniewicz, Wiesława, "Pielęgniarstwo", T.2, Warszawa, PZWL, 2014.
72. Ciecierska, Joanna, "English for medicine", Warszawa, Wydawnictwo Lekarskie PZWL, 2018.
73. Ciecierska, Joanna, "English for physiotherapy", Warszawa, PZWL, 2012.
74. Cieślak, Małgorzata, "English", 1, Poznań, Wagros, 2008.
75. Cieślak-Korfel, Aleksandra, "Usprawnianie po udarze mózgu", Kraków, Elipsa-Jaim, 2007.
76. Classen, Meinhard, red. „Endoskopia układu pokarmowego” – T.1, Warszawa:Med-Media, 2013.
77. Classen, Meinhard, red. „Endoskopia układu pokarmowego” – T.2, Warszawa: Med-Media, 2013.
78. Cochard, Larry R., „Netter's atlas of human embryology”, Philadelphia, PA Elsevier, 2025.
79. Connor, J. M., "Genetyka medyczna", Warszawa, PZWL, 2014.
80. Czekirda, Marta, „ Obliczanie dawek leku”, Warszawa, PZWL, 2021.
81. Czuczwar, Stanisław Jerzy, "Farmakologia", Warszawa, PZWL, 2015.
82. Dacre, Jane, "Badanie kliniczne", Warszawa, PZWL, 2004.
83. Dalman, Ronald L., „ Techniki operacyjne w chirurgii naczyniowej”, Wrocław, Edra Urban & Partner, 2019.
84. Damjanov, Ivan, "Patofizjologia", Wrocław, Edra Urban & Partner, 2018.
85. Dąbrowski, Rafał, „Farmakoterapia chorób serca w podstawowej opiece zdrowotnej”, Poznań, Termedia, 2020.
86. Dega, Wiktor, „ Wiktor Dega ortopedia i rehabilitacja”, Warszawa, PZWL, 2022.
87. Dmoch-Gajzlerska, Ewa, „ POZ w Polsce”, Warszawa, PZWL, 2017.
88. Domagała, Wenancjusz, "Podstawy patologii", Warszawa, PZWL, 2021.
89. Domaradzki, Jarosław, "Anatomia praktyczna układu ruchu", Wrocław, Edra Urban & Partner, 2021.
90. Dooley, Jenny, „ Grammarway 3”- English Grammar”, Newbury, Express Publishing, 2013.
91. Doś, Janusz (red.), "Limfologia", Wrocław, Edra Urban & Partner, 2017.
92. Douglas, Graham,"Badanie kliniczne Macleoda", Wrocław, Edra Urban & Partner, 2017.
93. Drake, Richard L.,(red.), "Gray anatomia", T. 1, Wrocław, Edra Urban & Partner, 2020.
94. Drake, Richard L.,(red.), "Gray anatomia", T. 2, Wrocław, Edra Urban & Partner, 2020.
95. Drake, Richard L.,(red.), "Gray anatomia", T. 3, Wrocław, Edra Urban & Partner, 2020.
96. Drewa, Gerard (red.), "Genetyka medyczna", Wrocław, Elsevier Urban & Partner, 2020.
97. Drewa, Tomasz, „ Urologia”, Warszawa, PZWL, 2021.
98. Dyk, Danuta, "Badanie fizykalne w pielęgniarstwie", Warszawa, PZWL, 2020.
99. Dyk, Danuta, "Pielęgniarstwo anestezjologiczne i intensywnej opieki", Warszawa, PZWL, 2018.
100. Dzierżanowska, Danuta, "Antybiotykoterapia praktyczna", Bielsko-Biała, &-medica press, 2018.
101. Dzirba, Alina, "Wstrzyknięcia domięśniowe", Warszawa, Wydaw. Lekarskie PZWL, 2021.
102. Dziubek, Zdzisław, "Choroby zakaźne i pasożytnicze", Warszawa, Wydawnictwo PZWL, 2010.
103. Emich-Widera, Ewa, "Repetitorium z pediatrii", Warszawa, PZWL, 2005.
104. Emich-Widera, Ewa, "Repetitorium z pielęgniarstwa", Warszawa, PZWL, 2014.

105. Eroschenko, Victor P., "Atlas histologiczny z powiązaniem czynnościowymi", Warszawa, MediPage, 2019.
106. Evans, Virginia, „ Medical. Book 1-3”, Newbury, Express Publishing, 2024.
107. Fehm, Tanja, „Ginekologia, diagnostyka różnicowa i terapia”, Wrocław, Edra Urban & Partner, 2021.
108. Figlerowicz, Magdalena, „ Choroby zakaźne u dzieci”, Warszawa, PZWL, 2021.
109. Fischer, Katarzyna, „Diagnostyka laboratoryjna chorób reumatycznych”, T. 1, Szczecin, Wyd. Pomorskiego Uniwersytetu Medycznego, 2019.
110. Fischer, Katarzyna, „Diagnostyka laboratoryjna chorób reumatycznych”, T. 2, Szczecin, Wyd. Pomorskiego Uniwersytetu Medycznego, 2019.
111. Flake, Frank, „ Leki w medycynie ratunkowej i intensywnej terapii”, Wrocław, Edra Urban & Partner, 2019.
112. Fleischer, Małgorzata, "Podstawy pielęgniarstwa epidemiologicznego", Wrocław, Edra Urban & Partner, 2015.
113. Florkowski, Antoni, "Fizjoterapia w psychiatrii", Warszawa, PZWL, 2012.
114. Frankowski, Paweł, „Pierwsza pomoc przedmedyczna”, Gliwice, Bezdroża, 2023.
115. Gajewski, Piotr (red.), "Interna Szczeklika 2019/20", Cholerzyn, Medycyna Praktyczna, 2019.
116. Gajewski, Piotr (red.), "Interna Szczeklika", Kraków, Medycyna Praktyczna, 2021.
117. Gałęcki, Piotr, „ Badanie stanu psychicznego”, Wrocław, Edra Urban & Partner, 2022.
118. García Gil, „Postępowanie lecznicze w stanach nagłych”, Warszawa, MediPage, 2017.
119. Gaszyński, Wojciech., "Intensywna terapia i medycyna ratunkowa", Warszawa, PZWL, 2018.
120. Gazda, Agnieszka, „Diagnostyka obrazowa zapalnych chorób reumatycznych”, Warszawa, PZWL, 2018.
121. Gernand, Wojciech, „Diagnostyka laboratoryjna” Cz.1., Wrocław, MedPharm, 2011.
122. Gernand, Wojciech, „Diagnostyka laboratoryjna”, Wrocław, MedPharm, 2011.
123. Gibiński, Maciej, "Dokumentacja medyczna w praktyce pielęgniarstwa i położnej", Warszawa, PZWL, 2016.
124. Field, Derek, „Anatomia Fielda”, Wrocław, Elsevier Urban &Partner, 2014.
125. Giddens, Anthony, "Socjologia", Warszawa, PWN, 2005.
126. Gieremek, Krzysztof, „ Wyroby medyczne”, Warszawa, PZWL, 2022.
127. Głównyńska, Renata, „ Diagnostyka kardiologiczna w praktyce”, Warszawa, PZWL, 2019.
128. Głuszek, Stanisław, "Chirurgia", Warszawa, PZWL Wydawnictwo Lekarskie, 2019.
129. Golec, Edward Bogusław, „Amputacje i protezowanie kończyn”, Warszawa, PZWL, 2022.
130. Gotz-Więckowska, Anna, „Praktyczna okulistyka dziecięca”, Wrocław, Górnicki Wydawnictwo Medyczne, 2020.
131. Górecki, Mirosław, "Prawda umierania i tajemnica śmierci", Warszawa, Wydawnictwo Akademickie Żak, 2010.
132. Górski, Jan, "Fizjologia człowieka", Warszawa, PZWL, 2018.
133. Grabińska, Teresa, "Filozofia i metodologia nauk ", Wałbrzych, PWSZ, 2003.
134. Grabska-Liberek, Iwona, „ Podstawy okulistyki”, Poznań, Termedia, 2021.
135. Gromadzka-Ostrowska, Joanna, "Edukacja prozdrowotna", Warszawa, Wydaw. SGGW, 2019.
136. Gruba, Maria, „Postępowanie w stanach nagłych u dzieci”, Kraków, Medycyna Praktyczna, 2020.
137. Grygiel-Górniak, „ Reumatologia”, Warszawa, PZWL, 2022.

138. Grześkowiak, Małgorzata, „Postępowanie w wybranych stanach zagrożenia życia i zdrowia”, Poznań, Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Medycznego im. Karola Marcinkowskiego, 2017.
139. Guccione, Andrew A, "Fizjoterapia kliniczna w geriatrici", Wrocław, Elsevier Urban & Partner, 2014.
140. Gulda, Mieczysław, „Socjologia”, Gdańsk, WSTiH, 2009.
141. Guzek, Jan W, "Patofizjologia człowieka w zarysie", Warszawa, PZWL, 2008.
142. Hames, B. D., „Biochemia”, Warszawa, PWN, 2010.
143. Harris, Michael, „ Statystyka medyczna jasno i zrozumiale”, Lublin, Makmed, 2021.
144. Hausmanowa-Petrusewicz, Irena, "Choroby nerwowo-mięśniowe", Lublin, Czelej, 2013.
145. Hauser, Stephen L., „Harrison neurologia w medycynie klinicznej”, T. 1, Lublin, Czelej, 2012.
146. Hauser, Stephen L., „Harrison neurologia w medycynie klinicznej”, T. 2, Lublin, Czelej, 2012.
147. Heczko, Piotr Bogumił (red.) „Zakażenia szpitalne”, Warszawa, PZWL, 2015.
148. Heczko, Piotr Bogumił, "Mikrobiologia", Warszawa, PZWL, 2006.
149. Herrmann, Frank, „Endokrynologia w praktyce klinicznej”, Warszawa, PZWL, 2009.
150. Heszen-Niejodek, Irena, „ Psychologia zdrowia”, Warszawa, PWN, 2020.
151. Hirnle, Lidia, „ Ginekologia dziecięca i dziewczęca”, Warszawa, PZWL, 2020.
152. Horoch, Andrzej, "Zdrowie publiczne", Warszawa, PZWL, 2015.
153. Hryniewiecki, Tomasz "Stany nagłe", Warszawa, Medical Tribune Polska, 2010.
154. Hughes, Jeremy, "Chemia kliniczna", Wrocław, Elsevier Urban & Partner, 2010.
155. Iwanowicz-Palus, Grażyna, „ Cięża, poród, macierzyństwo”, Warszawa, Rea-SJ, 2019.
156. Iwanowicz-Palus, Grażyna, „ Edukacja przedporodowa”, Warszawa, PZWL, 2020.
157. Jakubowska-Winecka, Anna, „Psychologia w praktyce medycznej”, Warszawa, PZWL, 2016.
158. Jan Paweł II, "Pamięć i tożsamość", Kraków, Znak, 2005.
159. Jaracz, Jan, "Psychiatria w praktyce ratownika medycznego", Warszawa, PZWL, 2015.
160. Jaracz, Krystyna, red. „Pielęgniarstwo neurologiczne”, Warszawa, PZWL, 2019.
161. Jarema, Marek (red.) "Psychiatria", Warszawa, PZWL, 2018.
162. Jarema, Marek, „Analiza przypadków klinicznych w psychiatrii”, Warszawa, PZWL, 2019.
163. Jarosz, Mirosław, "Otyłość: zapobieganie i leczenie", Warszawa, PZWL, 2009.
164. Jaroszyk, Feliks, "Biofizyka", Warszawa, Wydawnictwo Lekarskie PZWL, 2014.
165. Jeziorski, Arkadiusz, "Onkologia", Warszawa, PZWL, 2009.
166. Jeziorski, Arkadiusz, „ Chirurgia onkologiczna”, T. 1, Warszawa, PZWL, 2018.
167. Jeziorski, Arkadiusz, „ Chirurgia onkologiczna”, T. 3, Warszawa, PZWL, 2020.
168. Jeziorski, Arkadiusz, „ Chirurgia onkologiczna”, T.2, Warszawa, PZWL, 2019.
169. Jorde, Lynn B, "Genetyka medyczna", Wrocław, Elsevier Urban & Partner, 2021.
170. Jorritsma, Wim, "Anatomia na żywym człowieku", Wrocław, Wydawnictwo Medyczne Urban & P, 2009.
171. Józefik, Barbara, "Anoreksja i bulimia u dzieci i młodzieży", Warszawa, Hachette Polska, 2009.
172. Józefowski, Piotr, "Diagnostyka czynnościowa narządu ruchu z elementami pionizacji i reedukacji chodu", Wrocław, MedPharm Polska, 2013.
173. Józwiak, Zofia, „Biofizyka”, Warszawa, PWN, 2012.
174. Jurkiewicz, Elżbieta, „ Diagnostyka obrazowa w pediatrii”, Warszawa, PZWL, 2017.
175. Jurkowska, Grażyna, "Pielęgniarstwo internistyczne", Warszawa, PZWL, 2015.
176. Jurowski, Kamil, „ Toksykologia w zadaniach”, T. 1, Warszawa, PZWL, 2020.
177. Jurowski, Kamil, „ Toksykologia w zadaniach”, T. 2, Warszawa, PZWL, 2020.

178. Kaczmarek, Maria, „Między antropologią a medycyną”, UAM, 2009.
179. Kaczmarek, Maciej, "Pediatria i pielęgniarstwo pediatryczne", Kraków, Wydawnictwo HelpMed, 2014.
180. Kahn, Joseph, "Elektroterapia", Warszawa, Wydaw. Lekarskie PZWL, 2005.
181. Kajdasz-Aouil, Maria, "Edukacja techniczna i informatyczna", Bydgoszcz, Wydawnictwo Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego, 2005.
182. Kamińska, Ewa, „Dawkowanie leków u noworodków, dzieci i młodzieży”, Warszawa, PZWL, 2018.
183. Kamiński, Bogdan, "Anestezjologia i intensywna terapia", Warszawa, PZWL, 2015.
184. Kapandji, Adalbert Ibrahim, "Anatomia funkcjonalna", T. 1, Wrocław, Elsevier Urban & Partner, 2013.
185. Kapandji, Adalbert Ibrahim, "Anatomia funkcjonalna", T. 2, Wrocław, Elsevier Urban & Partner, 2013.
186. Kapandji, Adalbert Ibrahim, "Anatomia funkcjonalna", T. 3, Wrocław, Elsevier Urban & Partner, 2014.
187. Karczewski, Jerzy T, "System zarządzania bezpieczeństwem pracy", Gdańsk, ODDK, 2000.
188. Karkowska, Dorota, "Prawa pacjenta", Warszawa, Oficyna a Wolters Kluwer business, 2009.
189. Karski, Jerzy Bohdan, "Postępy promocji zdrowia", Warszawa, CeDeWu, 2006.
190. Karwowska, Katarzyna, „Domowe żywienie pozajelitowe”, Wrocław, Wydawnictwo Continuo, 2015.
191. Kaszuba, Dorota, "Pielęgniarstwo kardiologiczne", Warszawa, PZWL, 2015.
192. Kaszuba, Dorota, "Pielęgniarstwo nefrologiczne", Warszawa, PZWL, 2015.
193. Katzung, Bertram G (red.), "Farmakologia ogólna i kliniczna", T. 1, Lublin, Wyd. Czelej, 2012.
194. Katzung, Bertram G (red.), "Farmakologia ogólna i kliniczna", T. 2, Lublin, Wyd. Czelej, 2012.
195. Kavka, Stanislav J., "Selected studies in English linguistics", Racibórz, Wydawnictwo PWSZ, 2013.
196. Kędziora-Kornatowska, Kornelia (red.), "Pielęgowanie pacjentów w starszym wieku", Warszawa, PZWL, 2018.
197. Kędziora-Kornatowska, Kornelia, „Pielęgniarstwo w opiece długoterminowej”, Warszawa, PZWL, 2015.
198. Kilańska, Dorota, "Ekspozycja zawodowa w praktyce", Warszawa, PZWL, 2014.
199. Kilańska, Dorota, "E-zdrowie", Warszawa, PZWL, 2018.
200. Kilańska, Dorota, "Międzynarodowa Klasyfikacja Praktyki Pielęgniarskiej", Warszawa, PZWL, 2014.
201. Kilańska, Dorota, "Pielęgniarstwo w podstawowej opiece zdrowotnej", T. 1, Lublin, Wydaw. Makmed, 2010.
202. Kleszczyński, Jacek, "Leki w ratownictwie medycznym", Warszawa, PZWL, 2019.
203. Klimaszewska, Krystyna (red.), "Podstawowe czynności medyczne i pielęgnacyjne", Warszawa, PZWL, 2021.
204. Kliszcz, Joanna, "Psychologia w ratownictwie", Warszawa, Difin, 2012.
205. Kłęk, Stanisław, „Standardy żywienia dojelitowego i pozajelitowego”, Kraków, Krakowskie Wydawnictwo Scienti, 2014.
206. Knipfer, Eva, "Pielęgniarstwo anestezjologiczne", Wrocław, Edra Urban & Partner, 2017.
207. Kokocińska, Katarzyna (red.), "Jakość w opiece zdrowotnej", Warszawa, Wolters Kluwer Polska, 2021.

208. Kokot, Franciszek, „Badania laboratoryjne”, Warszawa, PZWL, 2006.
209. Kokot, Franciszek, "Choroby wewnętrzne", T. 1, Warszawa, PZWL, 2004.
210. Kokot, Franciszek, "Choroby wewnętrzne", T. 2, Warszawa, PZWL, 2004.
211. Kokot, Franciszek, "Interna", T. 1, Warszawa, PZWL, 2002.
212. Kokot, Franciszek, "Interna", T. 2, Warszawa, PZWL, 2002.
213. Kokot, Franciszek, "Interna", T. 3, Warszawa, PZWL, 2002.
214. Komender, Jadwiga, "Autyzm i zespół Aspergera", Warszawa, Wydawnictwo Lekarskie PZWL, 2014.
215. Konieczny, Jerzy, "Bezpieczeństwo w środowisku pracy", Poznań, Garmond Oficyna Wydawnicza, 2011.
216. Konieczny, Jerzy, "Nadzwyczajne zagrożenia środowiskowe", Poznań, Garmond Oficyna Wydawnicza, 2009.
217. Konieczny, Jerzy, "Psychologia bezpieczeństwa", Poznań, [Agencja Wydawniczo-Reklamowa, 2011.
218. Konturek, Stanisław, "Fizjologia człowieka", Wrocław, Elsevier Urban & Partner, 2021.
219. Koper, Anna (red.), "Problemy pielęgnacyjne pacjentów z chorobą nowotworową", Warszawa, PZWL, 2017.
220. Koper, Anna, "Pielęgniarstwo onkologiczne", Warszawa, PZWL, 2015.
221. Kordek, Radziśław, "Onkologia", Gdańsk, Via Medica, 2007.
222. Kosiba, Olgierd, "Leksykon języka migowego", Bogatynia, Silentium, 2011.
223. Kostera-Pruszczyk, Anna, "Dystrofie mięśniowe", Warszawa, Wydawnictwo Lekarskie PZWL, 2010.
224. Kostka, Tomasz, "Choroby wieku podeszłego", Warszawa, Wydawnictwo Lekarskie PZWL, 2009.
225. Kostowski, Wojciech, "Farmakologia", T. 1, Warszawa, Wydaw. Lekarskie PZWL, 2005.
226. Kostowski, Wojciech, "Farmakologia", T. 2, Warszawa, Wydaw. Lekarskie PZWL, 2005.
227. Koszewski, Waldemar, "Bóle kręgosłupa i ich leczenie", Poznań, Termedia Wydawnictwa Medyczne, 2010.
228. Kozlova, Oksana, „Socjologia”, Szczecin, WZSB, 2009.
229. Kozubski, wojciech, "Neurologia", Warszawa, PZWL, 2008.
230. Kozubski, Wojciech, "Stany nagłe w neurologii", Warszawa, PZWL, 2007.
231. Kózka, Maria, "Pielęgniarstwo ratunkowe", Warszawa, Wydawnictwo Lekarskie PZWL, 2013.
232. Kózka, Maria, "Pielęgniarstwo", T. 1, Wrocław, Elsevier Urban & Partner, 2011.
233. Kózka, Maria, "Pielęgniarstwo", T. 2, Wrocław, Elsevier Urban & Partner, 2011.
234. Krajewska-Kułak, Elżbieta "Standardy i procedury pielęgnowania chorych w stanach zagrożenia życia", Warszawa, PZWL, 2009.
235. Krajewska-Kułak, Elżbieta, "Dermatologia i wenerologia dla pielęgniarek", Lublin, Wydawnictwo Czelej, 2006.
236. Krajewska-Kułak, Elżbieta, "Standardy anestezyjologicznej opieki pielęgniarstwiej", Warszawa, PZWL, 2014.
237. Krajewska-Kułak, Elżbieta, „Problemy wielokulturowości w medycynie”, Warszawa, PZWL, 2017.
238. Krasucki, Piotr, "Optymalizacja systemu ochrony zdrowia", Warszawa, CeDeWu, 2005.
239. Krauss, Hanna, "Fizjologia człowieka z elementami patologii", Poznań, Wydawnictwo Naukowe WSPiA, 2009.

240. Kruś, Stefan, „Patomorfologia kliniczna”, Warszawa, PZWL, 2021.
241. Książyk, Janusz Benedykt, „Zalecenia leczenia żywieniowego u dzieci 2021”, Warszawa, PZWL, 2022.
242. Książyk, Janusz Benedykt, red., „Standardy leczenia żywieniowego w pediatrii 2021”, Warszawa: PZWL, 2022.
243. Kubiak, Alicja, "Lektorat języka miganego dla nauczycieli", Cz. 1, Łódź, Wyższa Szkoła Pedagogiczna, 2009.
244. Kübler, Andrzej, "Choroba poresuscytacyjna", Wrocław, Urban & Partner, 2005.
245. Kuchciak-Brancewicz, Mirosława, „Dermatologia okresu niemowlęcego”, Warszawa, Medipage, 2021.
246. Kuleszyński, Zdobysław, "Własność intelektualna źródłem kapitału przedsiębiorcy", Kielce, Stowarzyszenie Zbiorowego Zarządzania, 2011.
247. Kulik, Teresa Bernadetta, „Zdrowie publiczne”, Warszawa, PZWL, 2015.
248. Kupisiewicz, Czesław, "Dydaktyka", Kraków, Oficyna Wydawnicza "Impuls, 2012.
249. Kurczak, Katarzyna., "English for nurses", Warszawa, MediPage, 2017.
250. Kurpas, Donata, "Rehabilitacja w pielęgniarstwie", Wrocław, Wydawnictwo Continuo, 2010.
251. Kurpesa, Małgorzata, „Interpretacja EKG”, Warszawa, PWN, PZWL, 2024.
252. Kwiatkowska, Anna, "Komunikowanie interpersonalne w pielęgniarstwie", Warszawa, PZWL, 2019.
253. Kwiatkowska, Henryka, "Pedeutologia", Warszawa, Oficyna Wydawnicza Łośgraf, 2012.
254. Kwiatkowska, Monika, "Zdarzenia niepożądane w leczeniu szpitalnym i podstawowej opiece zdrowotnej", Warszawa, Wolters Kluwer, 2020.
255. Kwiecień, Agnieszka, "Polski język migowy", Łódź, Polski Związek Głuchych.i, 2011.
256. Kwieciński, Zbigniew, „Pedagogika: podręcznik akademicki”, Warszawa, PWN, 2021.
257. Kwolek, Andrzej, "Rehabilitacja medyczna", T. 1, Wrocław, Elsevier Urban & Partner, 2012.
258. Kwolek, Andrzej, "Rehabilitacja medyczna", T. 2, Wrocław, Elsevier Urban & Partner, 2013.
259. Kwolek, Andrzej, "Rehabilitacja w udarze mózgu", Rzeszów, Wydawnictwo Uniwersytetu Rzeszowskiego, 2009.
260. Laidler, Polly, "Rehabilitacja po udarze mózgu", Warszawa, PZWL, 2004.
261. Latkowski, Jan Bożydar, „ Choroby zatok przynosowych”, Warszawa, PZWL, 2020.
262. Leach, Richard M, "Stany nagłe w zarysie", Warszawa, PZWL, 2008.
263. Leibold, Gerhard, "Bóle kręgosłupa", Warszawa, Wydawnictwo Filar, 2011.
264. Leigh, Brandon, "Anatomia w urazach sportowych", Warszawa, Muza, 2012.
265. Lenartowicz, Helena, „Metodologia badań w pielęgniarstwie”: podręcznik dla studiów medycznych, Warszawa: Wydawnictwo Lekarskie PZWL, 2018.
266. Leowski, Jerzy, "Polityka zdrowotna a zdrowie publiczne", Warszawa, CeDeWu, 2023.
267. Leppert, Wojciech, "Ból przewlekły", Warszawa, PZWL, 2018.
268. Levi, Michael I., "Zarys psychiatrii", Warszawa, PZWL, 2010.
269. Lewko, Jolanta, „Procedury leczniczo-pielęgnacyjne w opiece środowiskowej i długoterminowej”, Warszawa, PZWL, 2020.
270. Lindsay, Kenneth W., „Neurologia i neurochirurgia”, Warszawa, Elsevier Urban & Partner, 2013.
271. Lipińska, A., “English for medical sciences: extra language practice”, Wrocław, MedPharm Polska, 2022.
272. Lipińska, A., “English for medical sciences”, Wrocław, MedPharm Polska, 2023.

273. Lumsden, Hilary, „Noworodek i jego rodzina”, Warszawa, PZWL, 2012.
274. Łepecka-Klusek, Celina, "Pielęgniarstwo we współczesnym położnictwie i ginekologii", Warszawa, PZWL, 2010.
275. Łuczyc, Marta, "Standardy i procedury w pielęgniarstwie onkologicznym", Warszawa, PZWL, 2017.
276. Łuków, Paweł, "Etyka medyczna z elementami filozofii", Warszawa, PZWL, 2019.
277. Macksey, Lynn Fitzgerald, "Anestezjologia dla pielęgniarek", Otwock, MediSfera, 2012.
278. Majda, Anna, "Pielęgniarstwo transkulturowe", Warszawa, PZWL, 2018.
279. Makara-Studzińska, Marta, "Psychologia w położnictwie i ginekologii", Warszawa, PZWL, 2009.
280. Malinowska-Lipień, Iwona, "Pielęgniarstwo hematologiczne", Warszawa, PZWL, 2015.
281. Malinowski, Andrzej, "Repetitorium z anatomii człowieka", Cz. 1, Poznań, WSPiA, 2010.
282. Malinowski, Andrzej, "Repetitorium z anatomii człowieka", Cz. 2, Poznań, WSPiA, 2010.
283. Maliszewski, Wojciech Jan, „Media – komunikacja – zdrowie”, Toruń, Wydawnictwo Adam Marszałek, 2008.
284. Marchewka, Anna, "Fizjologia starzenia się", Warszawa, PWN, 2012.
285. Marciniak, Ryszard, red., „Zbiorniki jelitowe: od podstaw naukowych do praktyki klinicznej”, Poznań: Termedia Wydawnictwa Medyczne, 2013.
286. Marcinowicz, Ludmiła, „Opieka nad podopiecznym w praktyce pielęgniarki rodzinnej”, Wrocław, Wydawnictwo Continuo, 2017.
287. Marczyński, Wojciech, „Traumatologia narządu ruchu”, Warszawa, PZWL, 2017.
288. Markus, Hugh S., "Udary mózgu", T. 1, Lublin, Wydawnictwo Czelej, 2018.
289. Markus, Hugh S., "Udary mózgu", T. 2, Lublin, Wydawnictwo Czelej, 2018.
290. Marzec-Holka, Krystyna, "Praca socjalna i polityka społeczna", Bydgoszcz, Wydawnictwo Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego, 2008.
291. Mastalerz-Migas, Agnieszka, „Komunikowanie się lekarza i pacjenta w medycynie rodzinnej”, Wrocław, Edra Urban & Partner, 2021.
292. Mattu, Amal, „EKG w medycynie ratunkowej”, Wrocław, Górnicki Wydawnictwo Medyczne, 2019.
293. Matyja, Małgorzata, "Edukacja sensomotoryczna niemowląt", Katowice, Wydawnictwo AWF, 2009.
294. Mayzner-Zawadzka, Ewa, "Anestezjologia kliniczna z elementami intensywnej terapii i leczenia bólu", T. 1, i T. 2, Warszawa, Wydawnictwo Lekarskie PZWL, 2009.
295. Mączyńska, Aleksandra T., „Higiena rąk w placówkach medycznych”, Bielsko-Biała, α-Medica Press, 2015.
296. McFerran, Tanya A, "A dictionary of nursing", Oxford, Oxford University Press, 2017.
297. McGinnis, Peter M., „Biomechanika w sporcie i ćwiczeniach ruchowych”, Wrocław, Edra Urban & Partner, 2021.
298. McGowan-Jordan, Jean, „ISCN 2020”, Basel, Karger, 2020.
299. McKay, Matthew, „Sztuka skutecznego porozumiewania się”, Sopot, GWP, 2023.
300. McLennan, Alexander, „Biologia molekularna”, Warszawa, PWN, 2023.
301. Mescher, Anthony L., „Junqueira histologia”, Wrocław, Edra Urban & Partner, 2020.
302. Michalski, Jarosław, "Pedagogika chrześcijańska", Toruń, Wydawnictwo Adam Marszałek, 2010.

303. Michniewicz, Grzegorz, "Ochrona własności intelektualnej", Warszawa, Wydawnictwo C. H. Beck, 2019.
304. Mietzel, Gerd, „Wprowadzenie do psychologii”, Gdańsk, Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne, 2008.
305. Mizgajska-Wiktor, Hanna, „Podstawy biologii człowieka”, Warszawa, PZWL, 2022.
306. Monge Sánchez, Miguel Ángel, „Etyka w medycynie”, Warszawa, MediPage, 2012.
307. Moore, Keith L., „Embriologia i wady wrodzone”, Wrocław, Edra Urban & Partner, 2021.
308. Morrison, James R., „Wstępny wywiad diagnostyczny”, Kraków, Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego, 2016.
309. Mötzing, Gisela, "Pielęgniarstwo geriatryczne", Wrocław, Elsevier Urban & Partner, 2012.
310. Mroczkowska, Renata, „Standardy opieki pielęgniarskiej w kardiologii inwazyjnej”, Warszawa, PZWL, 2018.
311. Murray RK, „Biochemia Harpera Ilustrowana”, Warszawa, PZWL, 2022.
312. Murray, Jonathan P., „English in medical practice”, Warszawa, PZWL, 2019.
313. Murray, Robert K, „Biochemia Harpera”, Warszawa, PZWL, 2006.
314. Muscari, Mary E, "Pediatria i pielęgniarstwo pediatryczne", Warszawa, PZWL, 2010.
315. Muscolino, Joseph E, "Badanie palpacyjne układów mięśniowego i kostnego", Wrocław, Elsevier Urban & Partner, 2011.
316. Mutschler, Ernst, „Farmakologia z elementami toksykologii. T. 1, Wrocław, MedPharm Polska, 2020.
317. Mutschler, Ernst, „Farmakologia z elementami toksykologii. T. 2, Wrocław, MedPharm Polska, 2020.
318. Narkiewicz, O., "Anatomia człowieka", T. 1, Warszawa, PZWL, 2015.
319. Narkiewicz, O., "Anatomia człowieka", T. 3, Warszawa, PZWL, 2015.
320. Narkiewicz, O., "Anatomia człowieka", T. 2, Warszawa, PZWL, 2015.
321. Narkiewicz, Olgierd, "Anatomia człowieka", T. 4, Warszawa, Wydawnictwo Lekarskie PZWL, 2015.
322. Neal, M. J, "Farmakologia w zarysie", Warszawa, Wydawnictwo Lekarskie PZWL, 2005.
323. Nesterowicz, Mirosław, "Prawo medyczne", Toruń, TNOiK, 2013.
324. Netter, Frank Henry, "Atlas anatomii człowieka", Wrocław, Edra Urban & Partner, 2015.
325. Neu, Peter, „ Stany nagłe w psychiatrii”, Warszawa, PZWL, 2018.
326. Nęcka, Edward, „Psychologia: wprowadzenie”, Warszawa, Scholar, 2023.
327. Norton, Mary E, "Callen ultrasonografia w położnictwie i ginekologii", T. 2, Wrocław, Edra Urban & Partner, 2019.
328. Norton, Mary E., "Callen ultrasonografia w położnictwie i ginekologii", T. 1, Wrocław, Edra Urban & Partner, 2018.
329. Noszczyk, Wojciech, "Chirurgia", T. 1, Warszawa, Wydawnictwo Lekarskie PZWL, 2014.
330. Noszczyk, Wojciech, "Chirurgia", T. 2, Warszawa, Wydawnictwo Lekarskie PZWL, 2014.
331. Nowak, Zbigniew, "Podstawy kompleksowej rehabilitacji kardiologicznej", Warszawa, PZWL, 2015.
332. Nowakowski, Andrzej, „ Ortopedia i traumatologia”, Poznań, Wydawnictwo Naukowe Exemplum, 2017.
333. Nowakowski, Andrzej, „ Zaopatrzenie ortopedyczne i protezowanie”, Poznań, Wydawnictwo Exemplum, 2018.
334. Nowicka, E, „Świat człowieka - świat kultury”, Warszawa, PWN, 2012.

335. Nowina-Konopka, Maria, "Komunikacja medyczna dla studentów i lekarzy", Kraków, Medycyna Praktyczna, 2018.
336. Obrębowski, Andrzej, „Wybrane zagadnienia z etyki i deontologii lekarskiej”, Poznań, UM, 2023.
337. Obuchowicz, Anna, „Badanie podmiotowe i przedmiotowe w pediatrii”, Warszawa, PZWL, 2022.
338. Olson, Kenneth A., „Terapia manualna kręgosłupa”, Wrocław, Edra Urban & Partner, 2022.
339. Olszewska-Dyoniziak, Barbara, „Społeczeństwo i kultura”, Kraków, Universitas, 1994.
340. Onwere, Chidimma, „Położnictwo i ginekologia”, Wrocław, Edra Urban & Partner, 2019.
341. Opara, Józef, "Klinimetria w neurorehabilitacji", Warszawa, PZWL, 2012.
342. Opara, Józef, "Neurorehabilitacja", Katowice, Wydawnictwo Elamed, 2011.
343. Opara, Józef, "Problemy rehabilitacji w stwardnieniu rozsianym", Katowice, AWF, 2013.
344. Oponowicz, Agnieszka, "Diagnostyka funkcjonalna człowieka", Olsztyn, Olsztyńska Szkoła Wyższa im. J.Rusieckiego, 2010.
345. Orebaugh, Steven L, "Atlas technik i metod zabezpieczania dróg oddechowych", Wrocław, Elsevier Urban & Partner, 2011.
346. Orth, Heidi, „Terapia metodą Vojty”, Wrocław, Edra Urban & Partner, 2018.
347. Osiński, Wiesław, "Antropomotoryka", Poznań, AWF, 2018.
348. Osiński, Wiesław, "Gerokinezyjologia", Warszawa, PZWL, 2015.
349. Owczarek, Sławomir, „Ćwiczenia korekcyjne z przyborami Thera-Band”, Warszawa, Korso, Usługi w Zakresie Rehabilitacji Ruchowej, Sławomir Owczarek, 2016.
350. Owczuk, Radosław, „Anestezjologia i intensywna terapia”, Warszawa, PZWL, 2021.
351. Paciorek, Przemysław (red.), "Medyczne czynności ratunkowe", Warszawa, PZWL, 2018.
352. Pasternak, Kazimierz, "Biochemia dla studentów medycznych studiów licencjackich", Lublin, "Czelej", 2005.
353. Paszkowska, Małgorzata, "Zarządzanie działalnością leczniczą", Warszawa, Difin, 2019.
354. Patel, Nisha, "Procedury diagnostyczne i terapeutyczne w praktyce klinicznej", Wrocław, Elsevier Urban & Partner, 2011.
355. Paulsen, Friedrich, "Sobotta atlas anatomii człowieka", T. 1, Wrocław, Edra Urban & Partner, 2019.
356. Paulsen, Friedrich, "Sobotta atlas anatomii człowieka", T. 2, Wrocław, Edra Urban & Partner, 2019.
357. Paulsen, Friedrich, "Sobotta atlas anatomii człowieka", T. 3, Wrocław, Edra Urban & Partner, 2019.
358. Pawlaczyk, Bogusław, "Pielęgniarstwo pediatryczne", Warszawa, PZWL, 2014.
359. Pawlak, Maciej, "Biologiczne uwarunkowania bólu", Poznań, Akademia Wychowania Fizycznego, 2010.
360. Peradzyńska, Joanna, „Choroby dróg oddechowych u dzieci”, Warszawa, PZWL, 2022.
361. Petty, Nicola J, "Badanie i ocena narządu ruchu", Wrocław, Elsevier Urban & Partner, 2010.
362. Pietrzak, Jacek, "ABC zabiegów w pediatrii", Kraków, Wydawnictwo Medycyna Praktyczna, 2010.
363. Pietrzyk, Jacek J., „Pediatria”, T.1, Kraków, Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego, 2018.
364. Pietrzyk, Jacek J., „Pediatria”, T. 2, Kraków, Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego, 2018.

365. Pietrzyk, Jacek J., „Pediatria”, T. 3, Kraków, Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego, 2018.
366. Piłkuła, Norbert, "Etos starości w aspekcie społecznym", Kraków, Wyższa Szkoła Filozoficzno-Ped, 2011.
367. Piotrowski, Jerzy Kazimierz (red.), "Podstawy toksykologii", Warszawa, PWN SA, 2017.
368. Piskunowicz, Piotr, "Wybrane ćwiczenia laboratoryjne z biofizyki", Poznań, Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Medycznego, 2007.
369. Piwoda, Agnieszka, „Kompleksowa rehabilitacja w kardiochirurgii”, Warszawa, PZWL, 2022.
370. Płoceniak, Katarzyna, "Zaburzenia ruchowe u dzieci", Wrocław, Elsevier Urban & Partner, 2011.
371. Płonka-Syroka, Bożena (red.), "Doradztwo, poradnictwo, wsparcie", Warszawa, Wydawnictwo DiG; 2015.
372. Płonka-Syroka, Bożena, red., „Doradztwo, poradnictwo, wsparcie”, Warszawa, DiG, 2015.
373. Podemski, Ryszard, "Kompedium neurologii.", Gdańsk, Via Medica, 2014.
374. Podlewska, A., „Angielski w tłumaczeniach”, Warszawa, Preston Publishing, 2020.
375. Prętki, Krzysztof, „Zdrowie publiczne”, Poznań, Uniwersytet Medyczny im. Karola Marcinkowskiego, 2021.
376. Polak, Zofia, “Aktualne problem edukacji i rehabilitacji osób niepełnosprawnych w biegu życia”, Lublin, WUMCS, 2010
377. Prusiński, Antoni, "Neurologia praktyczna", Warszawa, PZWL, 2015.
378. Pruszyński, Bogdan, "Diagnostyka obrazowa w traumatologii", Wrocław, Edra Urban & Partner, 2018.
379. Pruszyński, Bogdan, "Diagnostyka obrazowa", Warszawa, Wydawnictwo Lekarskie PZWL, 2008.
380. Pruszyński, Bogdan, "Radiologia", Warszawa, PZWL, 2014.
381. Rabiej, Maria, "Opieka położnej w ginekologii i onkologii ginekologicznej", Warszawa, PZWL, 2016.
382. Raby, Nigel, "Diagnostyka obrazowa w traumatologii", Wrocław, Edra Urban & Partner, 2018.
383. Raczek, Joachim, "Antropomotoryka", Warszawa, Wydawnictwo Lekarskie PZWL, 2010.
384. Radoszewska, Joanna, "Ucieleśnienie", Warszawa, Wydawnictwo Naukowe "Scholar", 2011.
385. Rajtar-Cynke, Grażyna, "Farmakologia", Lublin, PZWL, 2012.
386. Raszevska, Maria, „Ćwiczenia korekcyjno-terapeutyczne dla dzieci z wykorzystaniem nietypowych przyborów”, Warszawa, Difin, 2019.
387. Rączkowski, Bogdan, "BHP w praktyce", Gdańsk, ODDK Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością, 2020.
388. Rizk, Botros, „ Stany nagłe w ginekologii”, Wrocław, Edra Urban & Partner, 2022.
389. Robbins, Stanley L.(red.) "Robbins patologia", Wrocław, Edra Urban & Partner, 2019.
390. Robinson M. Joan, "Nursing 2016", Warszawa, Wolters Kluwer, 2016.
391. Rodwell, Victor William, „Biochemia Harpera ilustrowana”, Warszawa, PZWL Wydawnictwo Lekarskie, 2022.
392. Rohen, Johannes Wilhelm, „ Anatomia człowieka”, Warszawa, PZWL Wydawnictwo Lekarskie, 2012.
393. Rokicka, Jadwiga, “ Hiostologia”, Wrocław, Edra Urban & Partner, 2022.
394. Rolka, Hanna, "Transplantologia i pielęgniarstwo transplantacyjne", Warszawa, PZWL, 2017.
395. Romanowska-Dixon, Bożena, „ Chirurgia okulistyka”, Warszawa, PZWL, 2021.

396. Romicka, Anna Maria, „Zarys reumatologii wieku rozwojowego”, Katowice, Elamed, 2010.
397. Ronikier, Aleksander, "Diagnostyka funkcjonalna w fizjoterapii", Warszawa, Wydawnictwo Lekarskie PZWL, 2015.
398. Ross, Janet S., „Ross & Wilson anatomia i fizjologia człowieka w warunkach zdrowia i choroby”, Wrocław, Elsevier Urban & Partner, 2012.
399. Rowland, Lewis P (red.), "Neurologia Merritta", T. 1, Wrocław, Elsevier Urban & Partner, 2012.
400. Rowland, Lewis P (red.), "Neurologia Merritta", T. 2, Wrocław, Elsevier Urban & Partner, 2012.
401. Rowland, Lewis P, "Neurologia Merritta", T. 3, Wrocław, Elsevier Urban & Partner, 2008.
402. Rudowski, Robert, „ Informatyka medyczna”, Warszawa, PWN, 2012
403. Rusin, B., „English in medicine”, Warszawa, PZWL, 2019.
404. Rutkowska, Elżbieta, “Rehabilitacja I pielęgnowanie osób niepełnosprawnych”, Warszawa, PZWL, 2019.
405. Rutkowski, Paweł, "Lingwistyka przestrzeni i ruchu", Warszawa, nakł. Wydziału Polonistyki Uniwersytetu Warszawskiego, 2014.
406. Rybakowski, Janusz, "Pielęgniarstwo psychiatryczne", Warszawa, PZWL, 2012.
407. Rybakowski, Janusz, "Psychiatria", T. 1, Wrocław, Elsevier Urban & Partner, 2010.
408. Rybakowski, Janusz, "Psychiatria", T. 2, Wrocław, Elsevier Urban & Partner, 2011.
409. Rybicki, Zbigniew, "Intensywna terapia dorosłych", Lublin, Wydawnictwo MakMed, 2011.
410. Rybicki, Zbigniew, „Intensywna terapia dorosłych w praktyce klinicznej”, Lublin, Makmed, 2022.
411. Sadler, Thomas William, „Langman embriologia”, Wrocław, Edra Urban & Partner, 2022.
412. Sahaj, Tomasz, "Człowiek - istota śmiertelna", Poznań, Akademia Wychowania Fizycznego, 2004.
413. Sawicki, Wojciech., "Histologia”, Warszawa, PWN, 2023.
414. Sawiński, Krzysztof, "Choroby neurodegeneracyjne problemem XXI wieku", Poznań, Wielkopolskie Stowarzyszenie W, 2015.
415. Schlembach, Dietmar, „ Położnictwo”, Wrocław, Edra Urban & Partner, 2021.
416. Schünke, Michael, „Prometeusz - atlas anatomii człowieka”, T.1, Wrocław, MedPharm Polska, 2021.
417. Schünke, Michael, „Prometeusz - atlas anatomii człowieka”, T.2, Wrocław, MedPharm Polska, 2016.
418. Schünke, Michael, „Prometeusz - atlas anatomii człowieka”, T.3, Wrocław, MedPharm Polska, 2021.
419. Silverthorn, Dee Unglaub, "Fizjologia człowieka", Warszawa, PZWL, 2021.
420. Smolewska, Elżbieta (red.) "Reumatologia wieku rozwojowego", Warszawa, PZWL, 2019.
421. Sobocki, Jacek, red. „Endoskopia przewodu pokarmowego”: podręczne kompendium, Lublin: Wydawnictwo Makmed, 2019.
422. Sobotka, Luboš, red., „Podstawy żywienia klinicznego", Kraków, Krakowskie Wydawnictwo Scienti, 2013.
423. Sokołowska-Pituchowa, J,(red.), "Anatomia człowieka", Warszawa, PZWL, 2019.
424. Sosada, Krystyna (red.), "Ostre stany zagrożenia życia w chorobach wewnętrznych", Warszawa, PZWL, 2019.
425. Speck, Otto, "Niepełnosprawni w społeczeństwie", Gdańsk, GWP, 2005.

426. Spodaryk, Mikołaj, „Podstawy leczenia żywieniowego”, Kraków, Krakowskie Wydawnictwo Scienti, 2019.
427. Stadnicka, Grażyna, "Opieka przedkoncepcyjna", Warszawa, PZWL, 2009.
428. Stanisław, Andrzej,(red.), „Biostatystyka”, Kraków, UJ, 2005.
429. Stawiarska, Patrycja, „Kierunki współczesnej promocji zdrowia i prewencji zaburzeń”, Warszawa, Difin, 2019.
430. Stevens, Alan, "Patologia", Lublin, Wydawnictwo Czelej, 2004.
431. Stępa, Adam, „Stany zagrożenia życia w chorobach układu krążenia”, Warszawa, PZWL, 2019.
432. Strange, Gary R., "Medycyna ratunkowa wieku dziecięcego", Wrocław, "Urban & Partner", 2003.
433. Strelau, Jan, "Psychologia akademicka", T. 1, Gdańsk, GWP, 2024.
434. Strelau, Jan, "Psychologia akademicka", T. 2, Gdańsk, GWP, 2024.
435. Strobel, Stephan, „Choroby wieku dziecięcego”, Warszawa, PZWL, 2010.
436. Stryła, Wanda, „Ćwiczenia propriocepcji w rehabilitacji”, Warszawa, Wydawnictwo Lekarskie PZWL, 2015.
437. Styka, Lilianna, "Ewakuacja i transport poszkodowanego", Wrocław, Górnicki Wydawnictwo Medyczne, 2008.
438. Suchecka, Jadwiga, "Ekonomia zdrowia i opieki zdrowotnej", Warszawa, Wolters Kluwer Polska, 2016.
439. Symonds, Maria Spada., "English for nursing 2", Harlow, Essex, Pearson Education Limited, 2013.
440. Szacka, Barbara, "Wprowadzenie do socjologii", Warszawa, Oficyna Naukowa, 2003.
441. Szalewska, Dominika, „Atlas ćwiczeń w wybranych chorobach układu krążenia i układu oddechowego”, Gdańsk, Otonin, Asteria Med Wydawnictwo, 2019.
442. Szczepankowski, Bogdan, "Język migowy w terapii", Łódź, WSP, 2012.
443. Szczepański, Jan, "Zagadnienia socjologii współczesnej", Warszawa, PWN, 1965.
444. Szewczyk, Alicja, "Edukacja pacjentów w pielęgniarstwie diabetologicznym", Warszawa, PZWL 2017.
445. Szewczyk, Alicja, "Pielęgniarstwo diabetologiczne", Warszawa, Wydawnictwo Lekarskie PZWL, 2015.
446. Szkutnik, Leon Leszek, "Gramatyka języka angielskiego", Warszawa, Wydawnictwo "Wiedza Powszechna, 2009.
447. Szkutnik, Leon, „Mówimy po angielsku< Warszawa, Wiedza Powszechna, 2009.
448. Szkutnik, Leon, „Myślimy po angielsku, Warszawa, Wiedza Powszechna, 2010.
449. Szmidt, Jacek, „Podstawy chirurgii”, T. 1, Kraków, Medycyna Praktyczna, 2022.
450. Szmidt, Jacek, „Podstawy chirurgii”, T. 2, Kraków, Medycyna Praktyczna, 2022.
451. Sztompka, Piotr, "Socjologia", Kraków, Znak, 2002.
452. Szukiewicz, Dariusz, "Fizjoterapia w ginekologii i położnictwie", Warszawa, PZWL, 2012.
453. Śliwerski, Bogusław, "Pedagogika i edukacja wobec nowych wspólnot i różnic w jednoczącej się Europie", Kraków, Impuls, 2002.
454. Śliwerski, Bogusław, "Pedagogika", T. 1, Gdańsk, Gdańskie Wydawnictwo Pedagogiczne, 2006.
455. Śliwerski, Bogusław, "Pedagogika", T. 2, Gdańsk, Gdańskie Wydawnictwo Pedagogiczne, 2006.

456. Śliwerski, Bogusław, "Pedagogika", T. 3, Gdańsk, Gdańskie Wydawnictwo Pedagogiczne, 2006.
457. Ślusarska, Barbara, "Podstawy pielęgniarstwa", T. 1, Warszawa, PZWL, 2014.
458. Ślusarska, Barbara, "Podstawy pielęgniarstwa", T. 2, Warszawa, PZWL, 2021.
459. Tafil-Klawe, MM., „Wykłady z fizjologii człowieka”, Warszawa, PZWL, PWN, 2023.
460. Tajchman, Leszek, „ Wady postawy u dzieci”, Toruń, Wydawnictwo Literat, 2021.
461. Talarska, Dorota, "Pielęgniarstwo internistyczne", Warszawa, PZWL, 2017.
462. Talarska, Dorota, "Rehabilitacja i pielęgnowanie osób niepełnosprawnych", Warszawa, PZWL, 2013.
463. Tamburlin, Judith H., „ Dotykowy atlas anatomiczny”, Warszawa, American Printing House, 2012.
464. Tasiemski, Tomasz, "Usprawnianie osób po urazie rdzenia kręgowego", Katowice, Wydawnictwo Elamed, 2013.
465. Tatarkiewicz, Władysław, "Historia filozofii", T. 1, Warszawa, PWN, 2014.
466. Tatarkiewicz, Władysław, "Historia filozofii", T. 2, Warszawa, PWN, 2014.
467. Tatarkiewicz, Władysław, "Historia filozofii", T. 3, Warszawa, PWN, 2014.
468. Thomas, Vinice, "Prewencja i kontrola zakażeń", Wrocław, Elsevier Urban & Partner, 2012.
469. Thompson, Jon C, "Atlas anatomii ortopedycznej Nettera", Wrocław, Elsevier Urban & Partner, 2007.
470. Tokarski, Zbigniew, "Kształcenie ustawiczne w pielęgniarstwie", Łódź, Wydawnictwo Akademii Humanisty, 2017.
471. Tomkiewicz-Bętkowska, Aleksandra, "ABC pedagoga specjalnego", Kraków, Oficyna Wydawnicza "Impuls", 2008.
472. Traczyk, Władysław Zygmunt, "Fizjologia człowieka w zarysie", Warszawa, PZWL, 2005.
473. Trojanowska, Iwona, "Procedury zabiegowe", Warszawa, PZWL, 2012.
474. Turowski, Jan, „Socjologia”, Lublin, TNK, 2000.
475. Twarduś, Krystyna, "Opieka nad dzieckiem w wybranych chorobach chirurgicznych", Warszawa, PZWL, 2014.
476. Uchmanowicz, Izabella, "Chory przewlekłe", Wrocław, MedPharm Polska, 2013.
477. Vollmar, Angelika M., „ Immunologia i immunoterapia”, Wrocław, MedPharm Polska, 2015.
478. Wachtel, Paul L., „Komunikacja terapeutyczna”, Kraków, WUJ, 2012.
479. Wadeley, Alison, „Wprowadzenie do psychologii”, Warszawa, Wydawnictwo Naukowe PWN, 2006.
480. Walden-Gałuszko, Krystyna, "Pielęgniarstwo opieki paliatywnej", Warszawa, PZWL, 2017.
481. Waldman, Steven D, "Atlas technik iniekcyjnych w leczeniu bólu", T. 1, Wrocław, Elsevier Urban & Partner, 2009.
482. Waldman, Steven D, "Atlas technik iniekcyjnych w leczeniu bólu", T. 2, Wrocław, Elsevier Urban & Partner, 2009.
483. Waldman, Steven D, "Atlas technik iniekcyjnych w leczeniu bólu", T. 3, Wrocław, Elsevier Urban & Partner, 2009.
484. Waldman, Steven D, "Atlas zespołów bólowych", Wrocław, Elsevier Urban & Partner, 2009.
485. Walesa, Czesław, "Horyzonty Psychologii", Lublin, Innovatio Press WSEiI, 2012.
486. Walewska, Elżbieta, red., „Podstawy pielęgniarstwa chirurgicznego”, Warszawa: PZWL, 2014.
487. Węgleński, Piotr (red.), "Genetyka molekularna", Warszawa, PWN, 2015.
488. Wicke, Lothar, "Atlas anatomii radiologicznej", Wrocław, Elsevier Urban & Partner, 2009.

489. Wieczorowska-Tobis, Katarzyna, "Geriatryka i pielęgniarstwo geriatryczne", Warszawa, PZWL, 2008.
490. Więcek, Andrzej (red.), "Choroby nerek", Warszawa, PZWL, 2020.
491. Wilczek-Rużyczka, Ewa, "Komunikowanie się z chorym psychicznie", [Warszawa], PZWL, 2019.
492. Winstanley, Julie, "Klucz do psychologii", Warszawa, PWN, 2008.
493. Winter, P. C, "Genetyka", Warszawa, PWN, 2013.
494. Włodarczak, Aleksandra, "Głuchy pacjent", Konin, Wydawnictwo Psychoskok, 2018.
495. Wojciechowska, Małgorzata, "Problemy zdrowia psychicznego", Łódź, Wydawnictwo Akademii Humanistyczno-Ekonomicznej, 2010.
496. Wojtasiak, Elżbieta, "Poradnictwo zawodowe w rehabilitacji osób niepełnosprawnych", Warszawa, Wydawnictwo Akademii Pedagogiki, 2012.
497. Wolf-Heidegger, Gerhard, "Wolfa-Heideggera atlas anatomii człowieka", T. 1, Warszawa, PZWL, 2003.
498. Wolf-Heidegger, Gerhard, "Wolfa-Heideggera atlas anatomii człowieka", T. 2, Warszawa, PZWL, 2003.
499. Wołowicz, Dariusz, „ Nowa hematologia”, Warszawa, PZWL, 2021.
500. Wordliczek, Jerzy (red.), "Leczenie bólu", Warszawa, PZWL, 2017.
501. Woronowicz, Bohdan Tadeusz, "Uzależnienia", Poznań, Media Rodzina, 2009.
502. Woynarowska, Barbara, "Edukacja Zdrowotna", Warszawa, PWN, 2023.
503. Woźniewski, Marek, "Rehabilitacja w onkologii", Wrocław, Elsevier Urban & Partner, 2010.
504. Wójcik, Agnieszka, "Fizjoterapia w opiece paliatywnej", Warszawa, PZWL, 2013.
505. Wright, Padraig, "Psychiatria", T. 1, Wrocław, Elsevier Urban & Partner, 2008.
506. Wróbel, Tomasz, „Wprowadzenie do hematologii”, Wrocław, Uniwersytet Medyczny im. Piastów Śląskich, 2021.
507. Wrzosek, Zdzisława, "Podstawy rehabilitacji dla studentów medycyny", Warszawa, PZWL, 2011.
508. Wysocka, Ewa, Diagnostyka pedagogiczna: nowe obszary i rozwiązania, Kraków, Impuls, 2013.
509. Zabel, M., „ Histologia”, Wrocław, Edra Urban & Partner, 2021.
510. Zahorska-Markiewicz, Barbara, "Patofizjologia kliniczna", Wrocław, Elsevier Urban & Partner, 2009.
511. Zajdel-Całkowska, Justyna, "Prawo medyczne", Warszawa, PZWL, 2019.
512. Zalewska, Marta, „ Biostatystyka”, Warszawa, PWN, 2022.
513. Załustowicz, Aleksandra, „Relacyjny metakontekst komunikacji jako perspektywa dla potencjału terapeutycznego i edukacyjnego”, Poznań, PAMNS im. Księcia Mieszka I, 2025.
514. Zarzycka, Danuta, „Podstawy pielęgniarstwa”, T.1, Warszawa, PZWL Wydawnictwo Lekarskie, 2020.
515. Zawadzki, Dariusz, „Pierwsza pomoc w stanach zagrożenia życia i zdrowia”, Warszawa, Grupa Wydawnicza Medical Education, 2021.
516. Zemła-Pacud, Żaneta, „Ochrona patentowa produktów leczniczych”, Warszawa, Wolters Kluwer Polska, 2013.
517. Zielińska, Eleonora, “ Opieka długoterminowa”, Warszawa, PZWL, 2018.
518. Zimbardo, Philip G, "Psychologia", [T. 1], Warszawa, PWN, 2010.
519. Zimbardo, Philip G, "Psychologia", [T. 3], Warszawa, PWN, 2010.
520. Zimbardo, Philip G., "Psychologia", [T. 2], Warszawa, PWN, 2010.

521. Zimbardo, Philip G., „Psychologia”, [T. 4], Warszawa, PWN, 2010.
522. Zimbardo, Philip, G., „Psychologia”, [T. 5], Warszawa, PWN, 2010.
523. Zubilewicz, Tomasz, „Chirurgia naczyniowa w medycynie”, Warszawa, Medical Education Grupa Wydawnicza, 2020.
524. Żeromski, Jan, „Diagnostyka immunologiczna w praktyce lekarskiej”, Łódź, Mediton Oficyna Wydawnicza, 2017.

Dodatkowo, w roku akademickim 2025-2026 zakupiono kolejne pozycje bibliograficzne, co związane było za aktualizacją bazy literaturowej wskazanej w kartach przedmiotów przez wykładowców. Wśród najnowszych nabytków Biblioteki PAM są:

1. Jaciubek M. (red.) Podstawowe procedury pielęgniarские. Edra Wrocław 2021.
2. Lewandowska K, Steliga A, Hebel K.: Procedury i checklisty w praktyce symulacji medycznej. Tom 1, PZWL, Warszawa 2025
3. Grochulska A., Steliga A, Hebel K. (red.): Procedury i checklisty w praktyce symulacji medycznej. Tom 2, PZWL, Warszawa 2025
4. Ksykiewicz-Dorota A. (red.) Zarządzanie w pielęgniarstwie. Wydawnictwo Lekarskie. PZWL. Warszawa 2018
5. Karmienie piersią w teorii i praktyce. Magdalena Nehring-Gugulska, Monika Rubik Medycyna Praktyczna 2025r
6. [Wieczorowska-Tobis](#) K: Fizjoterapia w geriatrici Podstawy i nowe trendy, PZWL, 2019
7. Wieczorowska - Tobis K., Talarska D. (red.). Geriatria i pielęgniarstwo geriatryczne - Podręcznik dla studiów medycznych, PZWL, Warszawa, 2, 2018.
8. Dorota Talarska, Geriatria i pielęgniarstwo geriatryczne, PZWL 2024
9. De Walden – Gałuszko K., Ciałkowska – Rysz. (red.): Medycyna paliatywna. PZWL, Warszawa 2021.
10. Zarzycka D.: Pediatria i pielęgniarstwo pediatryczne. PZWL, Warszawa, 2020
11. M. Nehring-Gugulska, M. Żukowska-Rubik: Karmienie piersią w teorii i praktyce. Podręcznik dla doradców i konsultantów laktacyjnych oraz położnych, pielęgniarek i lekarzy. Wydanie III. Medycyna Praktyczna 2025
12. Kózka Maria, „Procedury pielęgniarские, Podręcznik dla studiów medycznych”, PZWL, Warszawa 2019
13. Herda-Płonka K., Krzemień G.: Dydaktyka szkoły wyższej o profilu medycznym. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2016.
14. Krajewska-Kułał E., Guzowski A., Bejda G., Lankau A.(red.): Pacjent Inny wyzwaniem opieki medycznej. Wydawnictwo Naukowe Silva Rerum, Poznań, 2016
15. Sierakowska M., Wrońska I.: Edukacja zdrowotna w praktyce pielęgniarskiej. Warszawa PZWL 2023
16. Gawlik R., Jahnz-Różyk K., Kupczy M.: Alergologia w praktyce klinicznej. PZWL, Warszawa 2023
17. Kordek R., Jassem J., Potemski P.: Onkologia. Podręcznik dla studentów i lekarzy. [Via Medica](#), Gdańsk 2024
18. Kozieł D., Naszydlowska E., Wiraszka G., Stępień R. Naukowa informacja medyczna. Podstawa badań i praktyki pielęgniarskiej opartej na dowodach. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2023.
19. Kobos E., Bała M., Kózka M., Sienkiewicz Z. (red.). Praktyka pielęgniariska oparta na dowodach naukowych = Evidence-based nursing practice. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2025.

20. Stryjski A., Poźniak-Balicka R., Stryjski R. Systemy kształcenia pielęgniarskiego w wybranych krajach europejskich. *Problemy profesjologii* 2017, 1: 89-99.
21. Małgorzewicz S.: *Żywność kliniczna - praktyczne zagadnienia*. Wydawnictwo Czelej, Lublin, tom I i II, 2025.
22. Pietraszewska-Macheta A. *Kontraktowanie świadczeń przez Narodowy Fundusz Zdrowia. Przepisy, praktyka i orzecznictwo*. Warszawa: Wolters Kluwer, 2017.
23. Uzarczyk, Andrzej,; *Czynniki szkodliwe i uciążliwe w środowisku pracy*. Ośrodek Doradztwa i Doskonalenia Zawodowego, Gdańska, 2009.

7) Sposoby, częstość i zakres monitorowania, oceny oraz doskonalenia bazy dydaktycznej i naukowej oraz systemu biblioteczno-informacyjnego, a także udział różnych grup interesariuszy, w tym studentów, w procesie oceny

W Uczelni funkcjonuje sformalizowany system monitorowania, oceny oraz doskonalenia bazy dydaktycznej, naukowej oraz systemu biblioteczno-informacyjnego. Okresowe przeglądy w tym zakresie realizowane są każdorazowo przed rozpoczęciem kolejnego roku akademickiego, zgodnie z zasadami określonymi w **Zarządzeniu Dziekana Wydziału Nauk Medycznych nr 29/2025 z dnia 10 grudnia 2025 roku**.

Celem prowadzonych przeglądów jest kompleksowa ocena jakości infrastruktury dydaktycznej i bibliotecznej, a także identyfikacja potrzeb w zakresie jej doskonalenia, modernizacji oraz dostosowania do zmieniających się wymagań procesu kształcenia.

Zakres przeglądu obejmuje w szczególności:

- ocenę stanu technicznego i estetycznego sal dydaktycznych,
- analizę adekwatności liczby sal dydaktycznych do potrzeb edukacyjnych wynikających z liczby studentów i specyfiki zajęć,
- ocenę wyposażenia sal dydaktycznych, w tym sprawności urządzeń i środków dydaktycznych,
- weryfikację dostosowania infrastruktury do potrzeb osób z niepełnosprawnościami,
- ocenę kompletności i aktualności zbiorów bibliotecznych, w tym dostępności literatury wskazanej w sylabusach oraz pozycji wspierających działalność naukową w obszarach związanych z kierunkiem studiów,
- analizę wyposażenia czytelnicy, w tym aktualności księgozbioru podręcznego oraz liczby stanowisk komputerowych z dostępem do Internetu i specjalistycznych baz danych w odniesieniu do liczby studentów,
- ocenę infrastruktury i wyposażenia podmiotów, w których realizowane są praktyki zawodowe, w kontekście możliwości osiągnięcia efektów uczenia się, w szczególności w zakresie kształcenia praktycznego na kierunkach o profilu praktycznym.

Przeglądy realizowane są przez **Komisję powoływaną przez Dziekana**. W jej skład wchodzi przedstawiciele kadry dydaktycznej Wydziału Nauk Medycznych, pracownicy administracyjni odpowiedzialni za utrzymanie i rozwój infrastruktury oraz przedstawiciele studentów. **Udział studentów w pracach Komisji stanowi istotny element systemu zapewniania jakości kształcenia**, umożliwiając uwzględnienie opinii bezpośrednich użytkowników infrastruktury dydaktycznej i bibliotecznej. **Każdy przegląd kończy się sporządzeniem protokołu** zawierającego szczegółowy opis stanu infrastruktury oraz wnioski dotyczące koniecznych działań doskonalących. Dokument ten przekazywany jest Dziekanowi, który następnie przedstawia jego wyniki Rektorowi, wskazując obszary wymagające interwencji, w tym modernizacji, doposażenia lub reorganizacji zasobów.

Protokoły z okresowych przeglądów infrastruktury dydaktycznej Uczelni zostaną okazane podczas wizytacji.

Zalecenia dotyczące kryterium 5 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę – **NIE DOTYCZY**

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 5 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia oraz działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności sformułowanych w zaleceniu o charakterze naprawczym
1.		

Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku

1) Zakres i formy współpracy uczelni z instytucjami otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym z pracodawcami oraz jej wpływ na koncepcję kształcenia, efekty uczenia się, program studiów i jego realizację, w tym realizację praktyk zawodowych

Koncepcja kształcenia na kierunku pielęgniarstwo została opracowana i jest systematycznie doskonalona z uwzględnieniem aktualnych oraz prognozowanych potrzeb systemu ochrony zdrowia, w szczególności w zakresie zapewnienia wykwalifikowanej kadry pielęgniarstwa. Proces ten realizowany jest poprzez zorganizowaną i wielopoziomą współpracę z interesariuszami wewnętrznymi i zewnętrznymi, co zapewnia dostosowanie programu studiów do realiów rynku pracy oraz praktyki zawodowej.

Na Wydziale Nauk Medycznych funkcjonuje **Rada Interesariuszy**, powołana **Zarządzeniem Dziekana WNM nr 10/2025 z dnia 18.10.2025 r.**, stanowiąca formalne forum współpracy pomiędzy Uczelnią a otoczeniem społeczno-gospodarczym.

W skład Rady wchodzi:

- **interesariusze wewnętrzni:**
  - nauczyciele akademicy,
  - przedstawiciele studentów,
  - przedstawiciele administracji wydziałowej,
- **interesariusze zewnętrzni:**
  - przedstawiciele samorządu zawodowego pielęgniarek i położnych,
  - kadra zarządzająca podmiotami leczniczymi,
  - przedstawiciele praktyki klinicznej (w tym opieki szpitalnej i specjalistycznej),
  - przedstawiciele podmiotów realizujących opiekę psychiatryczną, opiekę nad matką i dzieckiem oraz opiekę długoterminową,
  - przedstawiciele administracji publicznej i samorządu terytorialnego (**Komisja zdrowia Sejmiku Województwa Wielkopolskiego**).

Tak zróżnicowany skład Rady zapewnia uwzględnienie perspektywy różnych segmentów systemu ochrony zdrowia oraz rzeczywistych oczekiwań pracodawców.

Rola i zadania Rady Interesariuszy

Rada Interesariuszy pełni **aktywną funkcję opiniodawczą i doradczą** w procesie kształtowania i doskonalenia koncepcji kształcenia.

Do jej kluczowych zadań należy:

- opiniowanie programu studiów, w tym:
  - koncepcji kształcenia,
  - celów kształcenia,
  - treści programowych,
- zgłaszanie propozycji zmian w planach studiów,
- identyfikowanie potrzeb rynku pracy oraz oczekiwanych kompetencji absolwentów,
- wskazywanie miejsc realizacji praktyk zawodowych,
- sygnalizowanie nowych trendów i wyzwań w systemie ochrony zdrowia,
- udział w inicjowaniu nowych kierunków i form kształcenia,
- wspieranie współpracy Wydziału z podmiotami leczniczymi,

- wspieranie działań badawczo-rozwojowych i inicjatyw innowacyjnych.

Rada zbiera się regularnie (nie rzadziej niż raz w semestrze), a jej rekomendacje stanowią podstawę modyfikacji programu studiów oraz aktualizacji koncepcji kształcenia.

Wielopoziomowe włączenie interesariuszy w proces kształcenia

Interesariusze zewnętrzni uczestniczą również w pracach innych ciał kolegialnych Wydziału, w szczególności:

- Rady Wydziału Nauk Medycznych,
- Rady Programowej kierunku pielęgniarstwo,
- Wydziałowej Komisji ds. Zapewnienia i Oceny Jakości Kształcenia.

Zapewnia to:

- systemowy udział interesariuszy w zarządzaniu jakością kształcenia,
- ciągłe doskonalenie programu studiów,
- realny wpływ środowiska zawodowego na koncepcję kształcenia.

Wpływ interesariuszy na koncepcję kształcenia

Rekomendacje formułowane przez interesariuszy są wykorzystywane w szczególności w zakresie:

- aktualizacji celów kształcenia,
- modyfikacji treści programowych,
- dostosowywania efektów uczenia się do wymagań rynku pracy,
- doskonalenia organizacji zajęć praktycznych i praktyk zawodowych,
- planowania kierunków rozwoju Wydziału i kierunku pielęgniarstwo.

Proces współpracy ma charakter ciągły i udokumentowany (m.in. protokoły ze spotkań konsultacyjnych oraz posiedzeń Rady Interesariuszy), co potwierdza aktywny udział środowiska zawodowego w kształtowaniu programu studiów.

Efekt współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym

Dzięki włączeniu interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych zapewniony jest:

- stały, dwukierunkowy przepływ informacji pomiędzy Uczelnią a praktyką zawodową,
- dostosowanie programu studiów do aktualnych i przyszłych potrzeb rynku pracy,
- uwzględnienie zmian zachodzących w systemie ochrony zdrowia, w tym rozwoju opieki długoterminowej, psychiatrycznej oraz rosnącej roli profilaktyki i edukacji zdrowotnej.

W rezultacie koncepcja kształcenia na kierunku pielęgniarstwo pozostaje aktualna, praktycznie ukierunkowana oraz w pełni adekwatna do wymagań otoczenia społeczno-gospodarczego i rynku pracy.

Najaktualniejsze dokumenty potwierdzające udział interesariuszy zewnętrznych i wewnętrznych w kreowaniu programu studiów, celów i treści kształcenia

1. **Protokół ze spotkania** konsultacyjnego z interesariuszem zewnętrznym – mgr Magdaleną Sobalik – Przewodniczącą ORPiP w Poznaniu
2. **Protokół ze spotkania** konsultacyjnego z interesariuszem zewnętrznym – mgr Beatą Urban - Z-cą Dyrektora ds. Organizacyjno-personalnych w wielospecjalistycznym szpitalu miejskim im. Józefa Strusia w Poznaniu
3. **Protokół ze spotkania** konsultacyjnego z interesariuszem zewnętrznym - mgr Justyną Kiejdą – Pielęgniarką naczelną ds. psychiatrii Centrum Medycznego HCP oraz Kierownik Centrum Zdrowia Psychicznego

4. **Protokół ze spotkania** konsultacyjnego z interesariuszem zewnętrznym – Panem Grzegorzem Fiałkowskim, radnym sejmiku województwa wielkopolskiego
5. **Protokół ze spotkania** konsultacyjnego z interesariuszem wewnętrznym – mgr. piel. Anetą Wasilewską, absolwentką i aktualnym wykładowcą Uczelni
6. **Protokół z posiedzenia** Rady interesariuszy przy Wydziale Nauk Medycznych PAM, z dnia 29 stycznia 2026 roku

Poza wyżej wymienionymi, Uczelnia dysponuje również szeregiem innych dowodów potwierdzających ciągłą współpracę konsultacyjną z interesariuszami zewnętrznymi, w tym reprezentującymi otoczenie społeczno-gospodarcze (do wglądu podczas wizytacji).

Sposoby, częstość i zakres monitorowania, oceny i doskonalenia form współpracy i wpływu jej rezultatów na program studiów i doskonalenie jego realizacji.

W Uczelni funkcjonuje systemowy i sformalizowany mechanizm monitorowania, oceny oraz doskonalenia współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym, którego celem jest zapewnienie jej efektywnego wpływu na kształtowanie, realizację i rozwój programu studiów na kierunku pielęgniarstwo. Monitoring współpracy prowadzony jest wielopoziomowo i obejmuje zarówno działania o charakterze formalnym, jak i bieżące konsultacje ze środowiskiem zawodowym. **Kluczową rolę w tym zakresie odgrywa Rada Interesariuszy**, która stanowi podstawowe forum oceny jakości i skuteczności współpracy. Posiedzenia Rady odbywają się regularnie, nie rzadziej niż raz w semestrze, co zapewnia cykliczną analizę potrzeb rynku pracy oraz aktualności programu studiów.

Dodatkowo, w celu zapewnienia aktualności i adekwatności współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym, **Dziekan Wydziału Nauk Medycznych dokonuje raz w roku przeglądu zakresu współpracy**. W ramach tej rewizji analizowana jest efektywność dotychczasowych relacji oraz identyfikowane są nowe podmioty, z którymi Uczelnia nawiązała współpracę. Podmioty te są następnie włączane do prac Rady Interesariuszy, co zapewnia jej aktualny, reprezentatywny skład oraz odzwierciedlenie zmieniającej się struktury rynku usług medycznych.

Zakres monitorowania obejmuje w szczególności:

- ocenę adekwatności form współpracy z interesariuszami zewnętrznymi do potrzeb kierunku i rynku pracy,
- analizę zgłaszanych przez interesariuszy rekomendacji dotyczących programu studiów,
- ocenę stopnia wykorzystania tych rekomendacji w modyfikacji efektów uczenia się, treści programowych oraz organizacji procesu dydaktycznego,
- weryfikację jakości i przydatności miejsc realizacji praktyk zawodowych,
- analizę zgodności kształcenia z aktualnymi trendami w systemie ochrony zdrowia.

Ocena współpracy dokonywana jest na podstawie:

- protokołów ze spotkań konsultacyjnych z interesariuszami zewnętrznymi i wewnętrznymi,
- dokumentacji posiedzeń Rady Interesariuszy,
- wniosków formułowanych przez Radę Programową kierunku pielęgniarstwo,
- analiz prowadzonych przez Wydziałową Komisję ds. Oceny i Zapewnienia Jakości Kształcenia,
- opinii studentów, w tym przedstawicieli samorządu studenckiego uczestniczących w pracach ciał kolegialnych.

Istotnym elementem systemu jest udział różnych grup interesariuszy w procesie oceny współpracy. Interesariusze zewnętrzni, reprezentujący podmioty lecznicze oraz instytucje systemu ochrony zdrowia, zgłaszają swoje uwagi i potrzeby w trakcie spotkań konsultacyjnych oraz posiedzeń Rady Interesariuszy. Interesariusze wewnętrzni, w tym studenci, uczestniczą w ocenie poprzez udział w pracach Rady Interesariuszy, Rady Wydziału oraz Komisji ds. Oceny i Zapewnienia Jakości Kształcenia (ciało odpowiedzialne za przeprowadzanie hospitacji zajęć praktycznych i praktyk zawodowych).

Doskonalenie form współpracy odbywa się w sposób ciągły i polega na:

- modyfikacji zakresu i form współpracy z podmiotami leczniczymi,
- rozszerzaniu katalogu partnerów o nowe jednostki odpowiadające zmieniającym się potrzebom systemu ochrony zdrowia,
- dostosowywaniu organizacji praktyk zawodowych do możliwości i oczekiwań podmiotów przyjmujących studentów,
- intensyfikacji działań konsultacyjnych i eksperckich z udziałem interesariuszy.

Rezultaty współpracy są bezpośrednio wykorzystywane w procesie doskonalenia programu studiów. W szczególności wpływają na:

- aktualizację efektów uczenia się zgodnie z oczekiwaniami pracodawców,
- modyfikację treści programowych
- doskonalenie organizacji praktyk zawodowych,
- podnoszenie jakości kształcenia poprzez lepsze powiązanie teorii z praktyką.

Procedura uwzględniania wkładu interesariuszy w program studiów

Wkład interesariuszy w doskonalenie programu studiów podlega sformalizowanej procedurze obejmującej następujące etapy:

1. Zainicjowanie zmiany programu studiów – na podstawie rekomendacji interesariuszy, wyników analiz jakości kształcenia lub potrzeb rynku pracy.
2. Opiniowanie przez Radę programową, która dokonuje oceny zasadności i zgodności proponowanych zmian z efektami uczenia się.
3. Wprowadzenie projektu zmian do porządku obrad Senatu Uczelni.
4. Podjęcie uchwały Senatu w sprawie zatwierdzenia zmian w programie studiów.
5. Publikacja zmienionego programu studiów w Biuletynie Informacji Publicznej PAM.

Doskonalenie form współpracy i ich wpływ na program studiów

Doskonalenie współpracy ma charakter ciągły i obejmuje m.in.:

- modyfikację zakresu współpracy z podmiotami leczniczymi,
- rozszerzanie katalogu partnerów,
- dostosowywanie organizacji praktyk zawodowych,
- intensyfikację działań konsultacyjnych i eksperckich.

Rezultaty współpracy są bezpośrednio wykorzystywane w procesie doskonalenia programu studiów, w szczególności poprzez aktualizację efektów uczenia się, modyfikację treści programowych oraz doskonalenie organizacji zajęć praktycznych.

Przykłady wpływu interesariuszy na program studiów

Realny wpływ interesariuszy na kształtowanie i doskonalenie programu studiów na kierunku pielęgniarstwo znajduje odzwierciedlenie w konkretnych działaniach wdrożonych w procesie dydaktycznym, w tym:

- mgr Magdalena Sobalik, Przewodnicząca Okręgowej Rady Pielęgniarek i Położnych w Poznaniu – **zainicjowała utworzenie studenckiego koła naukowego dedykowanego studentom kierunku pielęgniarstwo**; wniosek został uwzględniony, a koło powołano zarządzeniem Dziekana,
- mgr Justyna Kiejda, Pielęgniarka Naczelna ds. psychiatrii w Centrum Medycznym HCP oraz Kierownik Centrum Zdrowia Psychicznego – **zgłosiła potrzebę aktualizacji sylabusów, w tym rozszerzenia literatury o aktualne podręczniki** (w tym współautorstwa pracowników PAM) oraz uwzględnienia specyfiki opieki psychiatrycznej, co zostało wdrożone w treściach kształcenia,
- na podstawie wspólnych rekomendacji interesariuszy zewnętrznych (w tym przedstawicieli podmiotów leczniczych współpracujących z PAM) **dokonano rozszerzenia zakresu specjalistycznego słownictwa medycznego w ramach przedmiotu „Język angielski”**, dostosowując jego treści do realnych potrzeb komunikacyjnych w środowisku klinicznym,
- przedstawiciele praktyki klinicznej, w tym kadra zarządzająca oddziałami szpitali HCP oraz Wielospecjalistycznego Szpitala Miejskiego przy ul. Szwajcarskiej, **wskazali najczęściej występujące przypadki kliniczne, co umożliwiło opracowanie i wdrożenie scenariuszy symulacji wysokiej wierności**, odpowiadających rzeczywistym sytuacjom zawodowym.

Na zakończenie należy podkreślić, że **relacje Wydziału Nauk Medycznych PAM z interesariuszami zewnętrznymi mają charakter w pełni partnerski i dwukierunkowy**. Wyrazem tej współpracy jest m.in. udział władz Wydziału w wydarzeniach środowiskowych – przykładem jest **reprezentowanie Wydziału przez Prodziankę mgr Agnieszkę Nowak podczas XXX Okręgowego Zjazdu Sprawozdawczo-Budżetowego Okręgowej Izby Pielęgniarek i Położnych w Poznaniu (27 marca 2026 r.)**. W trakcie spotkania zaprezentowano kluczowe obszary współpracy pomiędzy Uczelnią a poznańskim środowiskiem zawodowym pielęgniarów, podkreślając ich znaczenie dla rozwoju kształcenia oraz praktyki zawodowej.

Zalecenia dotyczące kryterium 6 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę – NIE DOTYCZY

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 6 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia oraz działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności sformułowanych w zaleceniu o charakterze naprawczym
1.		

Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku

1. Rola umiędzynarodowienia procesu kształcenia w koncepcji kształcenia i planach rozwoju kierunku

Umiędzynarodowienie procesu kształcenia stanowi istotny element koncepcji kształcenia na kierunku pielęgniarstwo (studia drugiego stopnia o profilu praktycznym) oraz kierunków jego rozwoju. Działania w tym zakresie są zgodne z założeniami „Programu umiędzynarodowienia szkolnictwa wyższego” MNiSW oraz ukierunkowane na przygotowanie absolwentów do funkcjonowania w międzynarodowym środowisku pracy i systemach ochrony zdrowia.

Rola umiędzynarodowienia przejawia się w szczególności w działaniach zmierzających do:

1. tworzenia wysokiej jakości programów studiów, atrakcyjnych również dla studentów zagranicznych;
2. zawierania i rozwijania współpracy z partnerami zagranicznymi;
3. zwiększania liczby wspólnych projektów edukacyjnych, zawodowych i naukowych realizowanych z instytucjami zagranicznymi, w tym organizacji międzynarodowych konferencji;
4. zwiększania udziału studentów zagranicznych w procesie kształcenia;
5. podnoszenia poziomu kompetencji kadry akademickiej poprzez udział w międzynarodowych projektach edukacyjnych i badawczych;
6. tworzenia warunków sprzyjających pozyskiwaniu studentów i specjalistów z zagranicy;
7. zwiększania mobilności międzynarodowej studentów i pracowników.

Realizacja powyższych działań znajduje odzwierciedlenie w systematycznym rozwijaniu współpracy międzynarodowej, dostosowywaniu programu studiów do standardów europejskich, w tym wykorzystaniu systemu ECTS, oraz zapewnieniu kompatybilności efektów uczenia się z uczelniami partnerskimi.

Aktualnie na kierunku Pielęgniarstwo, studia drugiego stopnia studiuje **31 studentów z zagranicy**.

2. Aspekty programu studiów i jego realizacji sprzyjające umiędzynarodowieniu, ze szczególnym uwzględnieniem kształcenia w językach obcych

Program studiów uwzględnia elementy sprzyjające umiędzynarodowieniu, w szczególności poprzez realizację zajęć z języka angielskiego ukierunkowanego zawodowo (język medyczny), wykorzystanie literatury anglojęzycznej oraz dostęp do międzynarodowych baz danych i czasopism naukowych. W celu zwiększenia dostępności kierunku dla studentów zagranicznych **kadra wykładowców jest przygotowana do prowadzenia zajęć w języku angielskim**, zapewniając zgodność efektów uczenia się z programami uczelni partnerskich oraz możliwość transferu punktów ECTS. Ponadto Uczelnia wspiera rozwój umiędzynarodowienia poprzez organizację konferencji międzynarodowych, realizację projektów edukacyjnych i badawczych z partnerami zagranicznymi oraz promowanie publikowania wyników badań w językach obcych.

3. Stopień przygotowania studentów do uczenia się w językach obcych oraz sposoby weryfikacji osiągnięcia wymaganych kompetencji językowych

Studenci kierunku pielęgniarstwo są systematycznie przygotowani do posługiwania się językiem angielskim w kontekście zawodowym. Na początku kształcenia dokonywana jest diagnoza poziomu znajomości języka, umożliwiającą podział na grupy o zbliżonym poziomie kompetencji. W toku zajęć

studenci rozwijają umiejętności komunikacji zawodowej oraz korzystania z literatury specjalistycznej w języku angielskim. Weryfikacja osiągnięcia efektów uczenia się obejmuje m.in.: egzaminy ustne i pisemne, testy, kolokwia, prezentacje, analizę tekstów specjalistycznych oraz aktywność w dyskusjach w języku obcym.

4. Skala i zasięg mobilności oraz wymiany międzynarodowej studentów i kadry

Uczelnia posiada Kartę Erasmusa dla szkolnictwa wyższego (ECHE) od 2016 r. i systematycznie realizuje projekty w ramach programu Erasmus+, obejmujące mobilność studentów oraz kadry akademickiej. Mobilność studentów kierunku pielęgniarstwo realizowana jest zarówno w formie wyjazdów na studia, jak i praktyki zawodowe. W ramach zawartych porozumień o współpracy studenci mieli możliwość realizacji mobilności m.in. w następujących krajach i instytucjach:

- **Niemcy** – Mediciner – Verein für Internationale Zusammenarbeit im Gesundheitswesen e.V. (Frankfurt nad Odrą) – współpraca obejmująca realizację projektów z zakresu ochrony zdrowia, wymianę studencką, praktyki oraz staże, w tym działania w obszarze transgranicznej opieki medycznej;
- **Czechy** – Tomas Bata University in Zlin oraz AKCENT College – mobilności w ramach programu Erasmus+ o łącznym wymiarze do 10 miesięcy (np. 2 studentów na semestr lub 1 student na rok akademicki);
- **Hiszpania** – University of Oviedo oraz University of A Coruña – mobilności Erasmus+ do 10 miesięcy, umożliwiające realizację części studiów za granicą;
- **Słowacja** – Matej Bel University – mobilności o zróżnicowanym wymiarze (12, 15 oraz 20 miesięcy), umożliwiające wyjazdy kilku studentów w cyklu semestralnym lub rocznym.

Ponadto Uczelnia zawarła porozumienia o współpracy międzynarodowej m.in. z:

- State University of Library Studies and Information Technologies w Sofii (**Bułgaria**),
- Donetsk National University of Economics and Trade (**Ukraina**),
- Helios Klinikum Bad Saarow (**Niemcy**).

W ramach realizacji projektu Erasmus+ nr 2020-1-PL01-KA103-078288 (zakończonego w maju 2023 r.) mobilność zagraniczną zrealizowało **14 studentów**. Ograniczenie liczby wyjazdów wynikało z sytuacji pandemicznej COVID-19. Projekt został oceniony pozytywnie przez Narodową Agencję, uzyskując wysoką ocenę jakości realizacji (35/40 punktów). W kolejnym projekcie Erasmus+ realizowanym od czerwca 2024 r. przewidziano udział **22 uczestników**, co wskazuje na dalszy rozwój mobilności międzynarodowej. Równolegle podejmowane są działania zmierzające do rozszerzenia współpracy o kolejne uczelnie partnerskie, m.in. węgierskie (Uniwersytet w Peczu) oraz niderlandzkie (Lejda). Każdorazowo przy zawieraniu porozumień międzynarodowych analizowana jest kompatybilność programów kształcenia oraz zgodność efektów uczenia się, a podstawą rozliczania mobilności jest system ECTS, co zapewnia pełną uznawalność osiągnięć studentów.

Warto także osobno wspomnieć o **dynamicznie rozwijającej się dwustronnej współpracy pomiędzy Wydziałem Nauk Medycznych a Mediciner – Verein für Internationale Zusammenarbeit im Gesundheitswesen e.V. we Frankfurcie nad Odrą**. W trakcie organizowanych przez PAM wizyt studyjnych, studenci kierunku Pielęgniarstwo, wybrani na podstawie wyników w nauce, zapoznają się z funkcjonowaniem niemieckiego systemu ochrony zdrowia, organizacją pracy podmiotów leczniczych, rolą i zadaniami personelu pielęgniarstwa oraz standardami opieki nad pacjentem. Udział w wizytach umożliwia studentom poznanie rozwiązań organizacyjnych stosowanych w zagranicznych placówkach medycznych oraz rozwijanie kompetencji zawodowych i

międzykulturowych. Uszczegóławiając tę informację, w sumie udział **w tych wyjazdach wzięło 6 studentów drugiego stopnia** (1. osoba w 2024 roku, 4 w 2025 roku i 1. w 2026 roku).

Mobilność nauczycieli akademickich

Mobilność kadry akademickiej obejmuje **udział w międzynarodowych konferencjach naukowych, projektach badawczych oraz stażach zagranicznych**. Pracownicy publikują w czasopismach międzynarodowych (pełne zestawienie w odpowiedzi na Kryterium 4, poświęcone kadrze) oraz uczestniczą w działaniach o charakterze eksperckim, co sprzyja transferowi wiedzy i dobrych praktyk do procesu dydaktycznego.

Stáže, szkolenia i zagraniczne wizyty studyjne:

- **staż naukowy** dr. Leszka Niepolskiego, prowadzącego zajęcia z przedmiotu *Opieka i edukacja terapeutyczna w chorobach przewlekłych: choroby nerek (leczenie nerkozastępcze, w tym dializoterapia)* do Nephrology Research Laboratory Uniwersytetu w Kolonii w 2025 roku,
- **wizyta studyjna prof. Krzysztofa Książka** w Ludwig Boltzmann Institute for Traumatology w Wiedniu (2025),
- **współpraca naukowa**, w tym wizyty studyjne dr Renaty Adamek, wykładowcy Dietetyki w Geneva College of Longevity Sciences, Szwajcaria (od 2024 roku – nadal),

Zagraniczne konferencje naukowe (ostatnie lata):

- **dr Marcin Żytkiewicz** – udział w 24th European Congress of Internal Medicine, Wiedeń, Austria (25-28.03.2026),
- **prof. dr hab. Krzysztof Książek** – udział w 13th Annual Immuno-Oncology Summit (Aug 11-13, 2025, Philadelphia, USA),
- **dr Marcin Żytkiewicz** – udział w European Respiratory Society Congress, Amsterdam, Holandia (27.09-1.10.2025),
- **dr Renata Adamek** – udział w Semester Symposium, Advancing Health Lifespan in the Middle East, Dubaj, 2025 r.
- **dr Renata Adamek** – udział w NEXT BITE, European Institute of Innovation and Technology, Brussels 2025 r.

Publikacje

Istotnym przejawem umiędzynarodowienia aktywności zawodowej kadry dydaktycznej jest jej działalność naukowa, w szczególności publikowanie wyników badań w recenzowanych czasopismach o zasięgu międzynarodowym. **Szczegółowy wykaz publikacji nauczycieli akademickich z ostatnich 5 lat został przedstawiony w odpowiedzi na Kryterium 4 niniejszego Raportu.**

Wystąpienia gości z zagranicy

- W dniu 10 marca 2025 r. odbył się **wykład dr. Walerego Zukina** – lekarza genetyka i dyrektora szpitala „Leleka” w Kijowie – skierowany do studentów kierunków pielęgniarstwo i ratownictwo medyczne. Tematem spotkania były wyzwania medycyny ratunkowej i opieki pielęgniarstwa w warunkach konfliktu zbrojnego. Podczas wystąpienia prelegent przedstawił praktyczne aspekty udzielania pomocy rannym w sytuacjach ekstremalnych, w tym zasady triage’u, techniki tamowania krwotoków oraz stabilizacji pacjentów w warunkach polowych. Podkreślił również znaczenie roli pielęgniarki w dalszym etapie leczenia, obejmującym opiekę nad pacjentem, leczenie ran oraz

wsparcie psychologiczne. Istotnym elementem wykładu były także zagadnienia związane z organizacją pracy zespołów medycznych i funkcjonowaniem placówki ochrony zdrowia w warunkach ograniczonych zasobów i zagrożenia militarnego. Spotkanie stanowiło cenne uzupełnienie kształcenia, umożliwiając studentom poznanie realiów pracy medycznej w sytuacjach kryzysowych oraz znaczenia współpracy interdyscyplinarnej w ratowaniu życia.

- W dniu 13 kwietnia 2024 r. na Wydziale Nauk Medycznych odbyły się wykłady gości zagranicznych z Niemiec, skierowane do studentów kierunku pielęgniarstwo. **Wystąpienia poprowadził dr Oliver Fahron** – lekarz naczelny Urzędu Miasta Frankfurt nad Odrą – który przedstawił strukturę oraz zakres działania wydziału ochrony zdrowia miasta Frankfurt (Oder), ze szczególnym uwzględnieniem organizacji systemu opieki zdrowotnej oraz współpracy poszczególnych podmiotów leczniczych. W dalszej części omówiono system kształcenia kadr medycznych w Niemczech, w tym aspekty związane z przygotowaniem do pracy w warunkach sytuacji kryzysowych oraz procedury uznawania kwalifikacji zawodowych uzyskanych za granicą. Uzupełnieniem spotkania była prezentacja dotycząca systemu ubezpieczeń zdrowotnych w Niemczech, przedstawiona przez reprezentantkę kasy chorych Barmer Małgorzatę Gregor, obejmująca zasady finansowania świadczeń zdrowotnych oraz funkcjonowania systemu opieki nad pacjentem. Spotkanie umożliwiło studentom pielęgniarstwa poszerzenie wiedzy na temat organizacji opieki zdrowotnej w innym kraju europejskim, ze szczególnym uwzględnieniem roli personelu medycznego w systemie ochrony zdrowia oraz uwarunkowań formalno-prawnych wykonywania zawodu za granicą.

- W dniu 27 kwietnia 2024 r. **Jan Jakobitz** – Dyrektor Zarządzający Klinikum Frankfurt (Oder) GmbH – przedstawił strukturę organizacyjną oraz zasady funkcjonowania szpitala, ze szczególnym uwzględnieniem organizacji opieki nad pacjentem i współpracy zespołów medycznych. **Dr Jenny Wortha**, dyrektor ds. pielęgniarstwa w Klinikum Frankfurt (Oder), omówiła system edukacji pielęgniarskiej w Niemczech oraz możliwości odbywania praktyk zawodowych w zagranicznych podmiotach leczniczych, wskazując na znaczenie standaryzacji kompetencji oraz przygotowania do pracy w środowisku międzynarodowym. Zagadnienia związane z funkcjonowaniem systemu ubezpieczeń zdrowotnych w Niemczech przedstawili **Małgorzata Gregor** oraz **Andreas Wolf** – przedstawiciele kasy chorych Barmer, koncentrując się na zasadach finansowania świadczeń oraz organizacji opieki zdrowotnej. Uzupełnieniem spotkania było wystąpienie **Jarosława Rzymanka** – pielęgniarka Klinikum Frankfurt – który zaprezentował ścieżkę kariery zawodowej pielęgniarki/pielęgniarskiego wykształconego w Polsce w kontekście podejmowania pracy za granicą.

- W dniu 12 kwietnia 2025 r. na Wydziale Nauk Medycznych odbyły się wykłady gości zagranicznych, skierowane do studentów kierunków medycznych, w tym pielęgniarstwa, w ramach cyklu poświęconego rozwojowi kariery zawodowej w środowisku międzynarodowym. **Jadwiga Stoklosa** – FITCE Country Chair for Eastern Europe oraz Vice President Federation of Central & Eastern Europe Chambers of Commerce – przedstawiła możliwości wsparcia specjalistów medycznych w planowaniu i realizacji kariery zawodowej poza granicami kraju, ze szczególnym uwzględnieniem kompetencji wymaganych na rynku międzynarodowym. **Ilona Szymkowicz** – polska prawniczka działająca w Stanach Zjednoczonych, specjalizująca się w prawie imigracyjnym i odszkodowawczym, właścicielka kancelarii Szymkowicz Law (Miami, Las Vegas) – omówiła procedury migracyjne oraz prawne aspekty podejmowania pracy w amerykańskim systemie ochrony zdrowia, w tym wymagania formalne oraz uwarunkowania zatrudnienia personelu medycznego.

- W dniu 10 maja 2025 r. na Wydziale Nauk Medycznych odbyły się wykłady gości zagranicznych, skierowane do studentów kierunku pielęgniarstwo, w ramach cyklu dotyczącego rozwoju kariery zawodowej w międzynarodowym środowisku medycznym. **Joanna Józefiak** – Prezes i Założycielka

Mediciner International Healthcare Association – przedstawiła możliwości współpracy międzynarodowej oraz wsparcia dla personelu medycznego zainteresowanego rozwojem kariery poza granicami kraju. **Jadwiga Stoklosa** – FITCE Country Chair for Eastern Europe oraz Vice President Federation of Central & Eastern Europe Chambers of Commerce – omówiła zagadnienia związane z przygotowaniem specjalistów medycznych do funkcjonowania na międzynarodowym rynku pracy, w tym rozwijaniem kompetencji zawodowych i adaptacyjnych. Możliwości zatrudnienia oraz rozwoju zawodowego w amerykańskich instytucjach medycznych zostały przedstawione przez reprezentanta ośrodków medycznych z Miami i Chicago, ze szczególnym uwzględnieniem warunków pracy oraz oczekiwań wobec personelu pielęgniarskiego. **Ilona Szymkowicz** – polska prawniczka w USA, specjalizująca się w prawie imigracyjnym i odszkodowawczym, właścicielka kancelarii Szymkowicz Law (Miami, Las Vegas) – zaprezentowała procedury migracyjne oraz prawne aspekty podejmowania pracy w systemie ochrony zdrowia Stanów Zjednoczonych.

5. Sposoby, częstość i zakres monitorowania i oceny umiędzynarodowienia procesu kształcenia oraz doskonalenia warunków sprzyjających podnoszeniu jego stopnia, a także wpływ rezultatów umiędzynarodowienia na program studiów i jego realizację

Monitorowanie i ocena stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na Wydziale Nauk Medycznych mają charakter systemowy i sformalizowany. Zasady w tym zakresie określa **Zarządzenie nr 27/2025 Dziekana Wydziału Nauk Medycznych z dnia 10 grudnia 2025 r.** Celem przeglądu jest kompleksowa ocena poziomu umiędzynarodowienia oferty dydaktycznej oraz jego powiązania z programem studiów, w szczególności w zakresie wykorzystania współpracy międzynarodowej, mobilności akademickiej oraz wspólnych inicjatyw dydaktycznych. Przegląd ma charakter diagnostyczno-rozwojowy i służy identyfikacji dobrych praktyk oraz obszarów wymagających doskonalenia.

Zakres przeglądu obejmuje w szczególności:

- ofertę zajęć prowadzonych w językach obcych,
- obecność treści międzynarodowych i międzykulturowych w programach studiów i sylabusach,
- stopień powiązania programu studiów ze współpracą międzynarodową,
- udział studentów zagranicznych w procesie dydaktycznym,
- skalę mobilności studentów i kadry,
- wykorzystanie międzynarodowych źródeł wiedzy,
- udział kadry posiadającej doświadczenie międzynarodowe,
- realizację wspólnych inicjatyw dydaktycznych z partnerami zagranicznymi.

Przegląd realizowany jest w oparciu o analizę istniejącej dokumentacji (programy studiów, sylabusy, raporty mobilności) oraz informacje przekazywane przez koordynatorów kierunku i zespoły programowe. Nadzór nad jego przebiegiem sprawuje Dziekan, przy wsparciu Wydziałowej Komisji ds. Zapewnienia i Oceny Jakości Kształcenia. Ocena umiędzynarodowienia prowadzona jest **nie rzadziej niż raz w roku akademickim**, a także każdorazowo w przypadku istotnych zmian w programach studiów lub strategii rozwoju Wydziału.

Wyniki przeglądu mają formę wniosków i rekomendacji, które stanowią podstawę działań projakościowych, w tym:

- modyfikacji programów studiów i sylabusów,
- rozwoju oferty zajęć w językach obcych,

- intensyfikacji mobilności międzynarodowej,
- rozszerzania współpracy z partnerami zagranicznymi.

Zalecenia dotyczące kryterium 7 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę – NIE DOTYCZY

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 7 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia oraz działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności sformułowanych w zaleceniu o charakterze naprawczym
1.		

Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia

1. Dostosowanie systemu wsparcia do potrzeb różnych grup studentów, w tym studentów z niepełnosprawnościami

Organizacja i dostosowanie systemu wsparcia studentów w procesie uczenia się w Poznańskiej Akademii Medycznej Nauk Stosowanych im. Księcia Mieszka I opiera się na rozwiązaniach systemowych, uregulowanych w szczególności w Regulaminie studiów. Dokument ten zawiera szczegółowe zapisy dotyczące indywidualnej organizacji studiów, której celem jest wyrównywanie szans edukacyjnych oraz zapewnienie równego dostępu do kształcenia wszystkim grupom studentów, z uwzględnieniem ich zróżnicowanych potrzeb.

System wsparcia obejmuje w szczególności:

- studentów z niepełnosprawnościami,
- studentki w ciąży,
- studentów wychowujących małe dzieci,
- studentów, których sytuacja zawodowa utrudnia regularne uczestnictwo w zajęciach.

W ramach indywidualizacji procesu kształcenia studenci mogą korzystać z szeregu rozwiązań wspierających proces uczenia się, w tym:

- udziału asystenta studenta z niepełnosprawnością,
- dostępu do materiałów dydaktycznych w formie elektronicznej,
- udostępniania materiałów dydaktycznych przed zajęciami,
- możliwości rejestrowania zajęć (audio i wideo),
- dostosowania formy zaliczeń i egzaminów do indywidualnych potrzeb,
- wydłużenia czasu trwania zaliczeń i egzaminów,
- przygotowania arkuszy egzaminacyjnych w formie dostosowanej do potrzeb studentów.

Uczelnia podejmuje również działania o charakterze systemowym i projakościowym w zakresie wsparcia osób ze szczególnymi potrzebami, **uczestnicząc w programie Narodowego Centrum Badań i Rozwoju** ukierunkowanym na zwiększenie dostępności szkolnictwa wyższego. W jego ramach:

- powołano Pełnomocnika Rektora ds. Osób z Niepełnosprawnościami,
- zrealizowano cykl szkoleń dla kadry dydaktycznej i administracyjnej z zakresu pracy ze studentami z niepełnosprawnościami,
- zapewniono udział pracowników Uczelni w specjalistycznych warsztatach dotyczących likwidowania barier oraz współpracy między interesariuszami procesu wsparcia,
- doposażono infrastrukturę dydaktyczną w stanowiska komputerowe dostosowane do różnych typów niepełnosprawności,
- podjęto działania w zakresie likwidacji barier architektonicznych, w tym budowę i modernizację infrastruktury (m.in. instalacja windy oraz realizacja kolejnej inwestycji w tym zakresie).

Wsparcie studentów realizowane jest w sposób skoordynowany przez nauczycieli akademickich, pracowników administracyjnych oraz **Pełnomocnika Rektora ds. Osób z Niepełnosprawnościami**, co zapewnia kompleksowość i dostępność oferowanych rozwiązań. Przyjęty system wsparcia ma charakter zindywidualizowany i elastyczny, a jego skuteczność wynika z dostosowania form pomocy do rzeczywistych potrzeb studentów oraz systematycznego podnoszenia kompetencji kadry i rozwoju infrastruktury Uczelni.

Funkcjonowanie systemu wsparcia w roku akademickim 2025/2026 (semestr zimowy)

Skuteczność i realny wymiar funkcjonowania systemu wsparcia studentów, w tym studentów z niepełnosprawnościami, potwierdzają działania podejmowane w roku akademickim 2025/2026 (semestr zimowy), koordynowane przez Pełnomocnika Rektora ds. Osób z Niepełnosprawnościami.

Na kierunku Pielęgniarstwo, studia drugiego stopnia, pomocą materialną w postaci **stypendium dla osób z niepełnosprawnościami objęto 16 studentów**, co wskazuje na istotną skalę wsparcia oraz aktywne korzystanie studentów z dostępnych form pomocy.

W analizowanym okresie realizowano szeroki zakres działań wspierających proces kształcenia studentów ze szczególnymi potrzebami, obejmujących w szczególności:

- indywidualizację organizacji procesu dydaktycznego, w tym:
  - przedłużanie sesji egzaminacyjnych,
  - zmianę terminów egzaminów,
  - organizację indywidualnych konsultacji z nauczycielami akademickimi,
- dostosowanie form weryfikacji efektów uczenia się poprzez:
  - organizację egzaminów w formach alternatywnych, adekwatnych do potrzeb studentów,
  - indywidualne informowanie prowadzących zajęcia (za zgodą studenta) o konieczności dostosowania metod oceniania,
- zapewnienie dostępu do specjalistycznej infrastruktury i narzędzi wspierających:
  - stanowisk komputerowych wyposażonych w oprogramowanie dostosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnościami,
  - syntezy mowy Speech2Go umożliwiającego odczyt tekstów cyfrowych i graficznych,
  - monitorów interaktywnych wspierających proces dydaktyczny,
  - planów uczelni w formie dotykowej dla osób niewidomych i słabowidzących (udostępnionych w przestrzeni uczelni),
- zapewnienie dostępu do wsparcia organizacyjnego i specjalistycznego:
  - możliwości korzystania z Biura Pełnomocnika Rektora ds. Osób z Niepełnosprawnościami,
  - dostępu do autolektora dla osób z dysfunkcją wzroku,
  - możliwości korzystania z indywidualnych konsultacji psychologicznych, realizowanych w ramach dyżurów specjalisty,
- wsparcie informacyjne i socjalne:
  - bieżące informowanie studentów o dostępnych formach pomocy materialnej (stypendia dla osób z niepełnosprawnościami, stypendia socjalne, zapomogi, stypendia Rektora),
- działania o charakterze doradczym i interwencyjnym:
  - udzielanie pomocy prawnej,
  - kierowanie studentów do wyspecjalizowanych instytucji wsparcia (m.in. Centrum Pomocy Rodzinie, Punkt Interwencji Kryzysowej, Komitet Ochrony Praw Dziecka).

Istotnym elementem systemu wsparcia było również podnoszenie kompetencji kadry oraz rozwój współpracy z otoczeniem społecznym. W analizowanym okresie:

- Pełnomocnik Rektora uczestniczył w ogólnopolskich wydarzeniach poświęconych dostępności (III Forum Dostępności w Poznaniu), co umożliwiło wdrażanie dobrych praktyk w zakresie projektowania uniwersalnego,

- zorganizowano konferencję uczelnianą dotyczącą inteligencji emocjonalnej, uwzględniającą potrzeby osób z niepełnosprawnościami,
- nawiązano współpracę z Fundacją Laba w Poznaniu, co stwarza dodatkowe możliwości realizacji praktyk i staży dla studentów kierunku Pielęgniarstwo.

Przedstawione działania potwierdzają, że system wsparcia studentów, w tym studentów z niepełnosprawnościami, ma charakter **aktywny, zindywidualizowany i wieloaspektowy**, a jego funkcjonowanie jest oparte na realnych działaniach organizacyjnych, infrastrukturalnych i dydaktycznych, dostosowanych do potrzeb studentów kierunku Pielęgniarstwo studia drugiego stopnia o profilu praktycznym.

2. Zakres i formy wspierania studentów w procesie uczenia się

Poznańska Akademia Medyczna Nauk Stosowanych im. Księcia Mieszka I zapewnia studentom kompleksowe wsparcie w procesie uczenia się, obejmujące zarówno działania dydaktyczne, jak i organizacyjne oraz infrastrukturalne, sprzyjające osiągnięciu efektów uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych. W ramach wsparcia dydaktycznego Uczelnia stwarza studentom możliwość pogłębiania i poszerzania kompetencji poprzez organizację dodatkowych form kształcenia, takich jak szkolenia, kursy specjalistyczne, seminaria naukowe oraz wykłady otwarte. Działania te umożliwiają studentom rozwój ponadprogramowy, istotny zwłaszcza w kontekście przygotowania do wykonywania zawodu pielęgniarki/pielęgniarsza.

Aktualnie w ofercie znajdują się następujące kursy i szkolenia :

- Kierownik wypoczynku;
- Wychowawca wypoczynku;
- Opinia z Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej – i co dalej?;
- Indywidualny program edukacyjno-terapeutyczny w praktyce nauczycielskiej;
- Kurs dla opiekuna w żłobku i klubie dziecięcym;
- Rozmowa z pacjentem z objawami psychiatrycznymi - dobre praktyki w komunikacji (szkolenie).

Formy dokształcania na kierunku Pielęgniarstwo obejmują również studia podyplomowe w następujących obszarach:

- Logopedia;
- Neurologopedia;
- Integracja sensoryczna;
- Psychologia dzieci i młodzieży;
- Psychologia zdrowia;
- Psychodietetyka;
- Doradztwo personalno-zawodowe i edukacyjne;
- Edukacja zdrowotna z promocją zdrowia;
- Etyka dla nauczycieli;
- Przygotowanie pedagogiczne do zajmowania stanowiska nauczyciela psychologa;
- Zarządzanie zasobami (HR).

Istotnym elementem wsparcia są również konsultacje oraz **dyżury dydaktyczne prowadzone przez nauczycieli akademickich**, które umożliwiają indywidualny kontakt ze studentem, wyjaśnianie trudności dydaktycznych oraz bieżące wspieranie procesu uczenia się. **W przypadku jednostkowo zdarzających się sytuacji, Uczelnia zapewnia studentom nieodpłatne zajęcia wyrównawcze.**

Uczelnia wspiera studentów także w zakresie przygotowania do realizacji praktyk zawodowych poprzez działalność Biura Karier, które udziela pomocy w ich organizacji oraz umożliwia kontakt z potencjalnymi pracodawcami. Studenci mają również możliwość uczestnictwa w mobilności międzynarodowej w ramach programu Erasmus+, co sprzyja rozwojowi kompetencji zawodowych, językowych oraz międzykulturowych.

W procesie indywidualizacji kształcenia Uczelnia zapewnia **możliwość korzystania z indywidualnej organizacji studiów**, dostosowanej do potrzeb i sytuacji życiowej studentów.

Wsparcie procesu uczenia się realizowane jest także poprzez zapewnienie odpowiednich warunków infrastrukturalnych. Uczelnia systematycznie rozwija i modernizuje bazę dydaktyczną oraz dba o poszerzanie zasobów biblioteki. Studenci mają dostęp do czytelni wyposażonej w stanowiska komputerowe z dostępem do Internetu, co umożliwia efektywne korzystanie z zasobów naukowych i przygotowywanie się do zajęć. Przyjęte rozwiązania mają charakter kompleksowy i sprzyjają tworzeniu środowiska dydaktycznego wspierającego osiąganie zakładanych efektów uczenia się oraz rozwój akademicki studentów.

3. Formy wsparcia mobilności studentów, przygotowania do wejścia na rynek pracy oraz aktywności społecznej

Poznańska Akademia Medyczna Nauk Stosowanych im. Księcia Mieszka I zapewnia studentom wsparcie w zakresie rozwoju społecznego, zawodowego oraz mobilności krajowej i międzynarodowej, tworząc warunki sprzyjające kształtowaniu kompetencji organizacyjnych, interpersonalnych oraz zawodowych.

W obszarze rozwoju społecznego istotną rolę odgrywa zaangażowanie studentów w działalność wolontariacką oraz współpraca z organizacjami pozarządowymi i partnerami Wydziału Nauk Medycznych. Studenci uczestniczą w organizacji oraz realizacji wydarzeń o charakterze kulturalnym, edukacyjnym i sportowym, co sprzyja rozwijaniu kompetencji społecznych, umiejętności pracy zespołowej oraz odpowiedzialności zawodowej, szczególnie istotnych w zawodzie pielęgniarki/pielęgniarza.

W zakresie wspierania mobilności międzynarodowej Uczelnia prowadzi systematyczne **działania informacyjne dotyczące programu Erasmus+**. Każdego roku studenci uczestniczą w spotkaniach informacyjnych, podczas których przedstawiane są zasady funkcjonowania systemu szkolnictwa wyższego w Polsce, system transferu punktów ECTS oraz możliwości udziału w programie mobilności. Spotkania te mają na celu przybliżenie studentom założeń Procesu Bolońskiego oraz przygotowanie ich do świadomego korzystania z oferty edukacyjnej w wymiarze międzynarodowym.

Wydział Nauk Medycznych aktywnie motywuje studentów do udziału w programie Erasmus+ poprzez prowadzenie kampanii informacyjnych oraz zapewnienie indywidualnego wsparcia ze strony Uczelnianego Koordynatora Programu. Wsparcie to obejmuje:

- pomoc w przygotowaniu dokumentacji aplikacyjnej,
- kontakt z uczelnią zagraniczną oraz uzgodnienie programu studiów,
- monitorowanie przebiegu mobilności,
- wsparcie w procesie uznawania efektów uczenia się osiągniętych za granicą.

Działania te są uzupełniane poprzez systematyczne monitorowanie zainteresowania studentów ofertą mobilności oraz rozwijanie współpracy z uczelniami zagranicznymi, adekwatnie do ich potrzeb i oczekiwań.

W zakresie przygotowania do wejścia na rynek pracy studenci korzystają ze wsparcia Biura Karier, które oferuje pomoc w poszukiwaniu zatrudnienia, praktyk i staży zawodowych. Studenci są kierowani do pracodawców zgłaszających zapotrzebowanie na osoby o określonych kwalifikacjach, co sprzyja płynnemu przejściu z etapu kształcenia do aktywności zawodowej. Dodatkowo Wydział Nauk Medycznych, na wniosek studentów i absolwentów, przygotowuje pisemne rekomendacje wspierające ich proces rekrutacyjny. Biuro Karier organizuje również szkolenia i kursy podnoszące kompetencje studentów w zakresie przygotowania do funkcjonowania na rynku pracy, co zwiększa ich konkurencyjność oraz gotowość do podjęcia zatrudnienia.

W zakresie aktywności organizacyjnej **studenci zrzeszają się w ramach Rady Samorządu Studenckiego**, w której funkcjonuje reprezentantka studentów kierunku pielęgniarstwo, zapewniająca udział tej grupy w procesach decyzyjnych i opiniotwórczych na poziomie Uczelni. Studenci angażują się również w **działalność naukową w ramach Studenckiego Towarzystwa Naukowego, uczestnicząc w pracach koła naukowego „Akademia Pielęgniarstwa”** oraz innych kół naukowych funkcjonujących przy Wydziale Nauk Medycznych (Physis, Laryngoskop, Mortui Vivos Docent). Aktywność ta sprzyja rozwijaniu zainteresowań naukowych, kompetencji badawczych oraz umiejętności pracy zespołowej.

Istotnym elementem wsparcia aktywności studentów jest działalność **Klubu Uczelnianego Akademickiego Związku Sportowego PAM**, który stwarza warunki do rozwijania zainteresowań sportowych oraz integracji środowiska akademickiego. Członkostwo w Klubie umożliwia studentom zarówno podejmowanie nowych form aktywności fizycznej, jak i doskonalenie umiejętności w wybranych dyscyplinach sportowych. Studenci mają możliwość udziału w licznych wydarzeniach sportowych i rekreacyjnych, a także reprezentowania Uczelni w zawodach na poziomie regionalnym, krajowym i międzynarodowym, co stanowi istotny element budowania tożsamości akademickiej oraz motywacji do osiągnięcia wysokich wyników. Członkostwo w Klubie wiąże się również z udziałem w międzynarodowym programie ISIC-AZS, który zapewnia studentom dostęp do szerokiego wachlarza benefitów, w tym międzynarodowej legitymacji studenckiej ISIC, uznawanej w ponad 120 krajach. Umożliwia ona korzystanie z licznych zniżek w obszarze transportu, kultury, turystyki oraz usług, a także zapewnia całodobowe ubezpieczenie NNW. Działalność Klubu Uczelnianego AZS sprzyja integracji studentów z krajowego i międzynarodowego środowiska akademickiego, promuje zdrowy styl życia oraz wspiera rozwój kompetencji społecznych, co pozostaje w zgodzie z efektami uczenia się właściwymi dla kierunków medycznych.

4. System motywowania studentów do osiągnięcia lepszych wyników w nauce oraz działalności naukowej oraz wsparcie studentów wybitnych

Poznańska Akademia Medyczna Nauk Stosowanych im. Księcia Mieszka I stosuje zróżnicowany i wieloaspektowy system motywowania studentów do osiągnięcia wysokich wyników w nauce, rozwoju naukowego oraz aktywności zawodowej, uwzględniający zarówno instrumenty finansowe, jak i pozafinansowe.

Podstawowym elementem systemu motywacyjnego są świadczenia o charakterze stypendialnym, w tym:

- **stypendium Rektora dla najlepszych studentów**, przyznawane na podstawie Regulaminu świadczeń dla studentów PAM,
- **stypendium ministra za wybitne osiągnięcia**, o które mogą ubiegać się studenci legitymujący się ponadprzeciętnymi osiągnięciami naukowymi, artystycznymi lub sportowymi.

Uzupełnieniem systemu są **wyróżnienia przyznawane studentom osiągającym najwyższe wyniki w nauce**, wręczone podczas uroczystości o charakterze akademickim (inauguracja roku akademickiego, absolutorium), a także dyplomy potwierdzające szczególne osiągnięcia. Działania te wzmacniają motywację studentów oraz budują kulturę jakości i dążenia do doskonałości.

Istotnym elementem motywowania studentów jest ich aktywne włączanie w życie Uczelni. Studenci uczestniczą w pracach organów kolegialnych oraz struktur Wydziału Nauk Medycznych, a także angażowani są w organizację konferencji i seminariów naukowych oraz przygotowywanie publikacji naukowych pod opieką kadry dydaktycznej.

Rozwój naukowy studentów wspierany jest poprzez działalność **Studenckiego Towarzystwa Naukowego** oraz funkcjonowanie kół naukowych. Na kierunku pielęgniarstwo szczególną rolę pełni koło naukowe „**Akademia Pielęgniarstwa**”, którego działalność ukierunkowana jest na rozwój kompetencji klinicznych i naukowych studentów. W ramach działalności Koła planowane są m.in.:

- warsztaty i spotkania naukowe rozwijające kompetencje kliniczne,
- wizyty studyjne w podmiotach ochrony zdrowia oraz przedsiębiorstwach związanych z produkcją wyrobów medycznych,
- spotkania w izbach pielęgniarstwa wspierające kształtowanie tożsamości zawodowej,
- analiza aktualnych trendów w pielęgniarstwie w oparciu o Evidence Based Nursing,
- udział w konferencjach, projektach badawczych i działaniach edukacyjnych,
- integracja środowiska studenckiego oraz wymiana doświadczeń.

Na chwilę pisania niniejszego Raportu, **w kole Akademia Pielęgniarstwa zarejestrowanych jest 33 studentów**, w tym 28 pierwszego i 5 drugiego stopnia. Choć koło naukowe dedykowane studentom kierunku Pielęgniarstwo zostało reaktywowane po sześcioletniej przerwie dopiero 1 kwietnia 2026 roku (Zarządzenie Dziekana WNM nr 6/2026 z dnia 21.03.2026 r.), już jesienią 2025 roku pierwsi studenci zostali włączeni w działalność naukową prowadzoną w strukturach Wydziału. Wówczas prof. Krzysztof Książek, Dziekan Wydziału, umożliwił studentce I roku pielęgniarstwa, studiów drugiego stopnia udział (wraz z dwojgiem studentów pierwszego stopnia) w wyjeździe studyjnym do Ludwig Boltzmann Institute for Traumatology w Wiedniu (Austria), realizowanym pod jego opieką. Celem wizyty było włączenie studentów do realizacji grantu Narodowego Centrum Nauki prowadzonego przez prof. Książkę we współpracy z ww. instytutem. Udział studentów polegał na zbieraniu danych dotyczących pacjentek, które następnie zostaną wykorzystane w analizie epidemiologicznej wznowy raka jajnika u chorych leczonych karboplatiną i paklitakselem oraz u pacjentek poddanych wyłącznie cytoredukcji. Badania oparto na materiale pochodzącym z ośrodków w Polsce i Austrii.

Ponadto studenci mogą rozwijać swoje zainteresowania naukowe w ramach innych kół funkcjonujących przy Wydziale Nauk Medycznych, takich jak Koło Naukowe „**Physis**” oraz „**Mortui Vivos Docent**”, których działalność obejmuje m.in. rozwijanie umiejętności praktycznych oraz udział w wydarzeniach naukowych i edukacyjnych.

Uczelnia wspiera również aktywność publikacyjną studentów poprzez możliwość publikowania tekstów i komunikatów w piśmie studenckim „Puls Uczelni”, co sprzyja rozwijaniu kompetencji komunikacyjnych i naukowych.

Poniżej przedstawiamy przykłady aktywności publikacyjnej studentów pielęgniarstwa (współautorzy reprezentują studia pierwszego i drugiego stopnia):

- **przygotowanie manuskryptu** publikacji przeglądowej p.t. „Lithium as a potential senostatic agent” przez dwie studentki Pielęgniarstwa, pod kierunkiem prof. Krzysztofa Książka i współpracowników z Uniwersytetu Medycznego w Poznaniu (manuskrypt gotowy w 80%, planowane złożenie do redakcji – czerwiec 2026; praca rozpoczęta w listopadzie 2025 r.),
- **przygotowanie manuskryptu** publikacji przeglądowej p.t. „Does neosis integrate cancer recurrence theories related to dormancy and stemness?” przez studenta Pielęgniarstwa, pod kierunkiem prof. Krzysztofa Książka i współpracowników z Uniwersytetu Medycznego w Poznaniu (manuskrypt gotowy w 80%, planowane złożenie do redakcji – sierpień 2026; praca rozpoczęta w grudniu 2025 r.),
- **przygotowanie manuskryptu** publikacji przeglądowej p.t. „Mechanisms and consequences of cancer cell activity modulation by cardiovascular drugs” przez dwie studentki Pielęgniarstwa, pod kierunkiem dr Moniki Zysnarskiej (manuskrypt gotowy w 30%, planowane złożenie do redakcji – wrzesień 2026; praca rozpoczęta w styczniu 2026 r.)

Na Wydziale Nauk Medycznych PAM **został powołany w roku akademickim 2025-2026 opiekun naukowy dla studentów z bardzo dobrymi wynikami w nauce (Zarządzenie Dziekana WNM nr 37/2025 z dn. 29.12.2025 r.)**. Studenci wybitni w ramach rozwoju naukowego mogą zwrócić się do opiekuna w celu nadzorowania przygotowania pracy naukowej, np. artykułu naukowego lub publikacji, który zostanie przekazany do Wydawnictwa PAM celem poddania procedurze wydawniczej. Dziekan Wydziału objął tę inicjatywę swoim szczególnym patronatem, którego elementem jest m.in. **cykl seminariów Metodologia badań naukowych**, w których wybrani, najlepsi studenci będą mogli uczestniczyć na zasadach mentoringu.

Jako formę premiowania studentów z bardzo dobrymi wynikami w nauce **wprowadzono także dwie kategorie wyróżnień**: pierwsze wyróżnienie dla studentów z bardzo dobrymi wynikami w nauce, drugie wyróżnienie za działalność społeczną na rzecz Uczelni, trzecie wyróżnienie za osiągnięcia sportowe, czwarte wyróżnienie za działalność naukową, piąte wyróżnienie za najlepszą pracę dyplomową. Wręczenie nagród rzeczowych odbywa się dwa razy w roku akademickim. Pierwszą okazją jest inauguracja roku akademickiego, drugą absolutorium.

Studenci z bardzo dobrymi wynikami w nauce mają **możliwość skierowania wniosku do Kanclerza Uczelni o zwolnienie z części płatności czesnego** po pisemnym zaopiniowaniu wniosku przez Dziekana Wydziału.

5. Sposoby informowania studentów o systemie wsparcia, w tym pomocy materialnej

Poznańska Akademia Medyczna Nauk Stosowanych im. Księcia Mieszka I zapewnia studentom szeroki i wielokanałowy dostęp do informacji dotyczących systemu wsparcia, w tym w szczególności pomocy materialnej, co sprzyja przejrzystości procedur oraz efektywnemu korzystaniu z dostępnych form wsparcia. Zasady przyznawania świadczeń dla studentów określone są w Regulaminie świadczeń dla studentów PAM, finansowanych ze środków pochodzących z dotacji ministra właściwego ds. szkolnictwa wyższego. Studenci mogą ubiegać się o pomoc materialną w formie:

- stypendium socjalnego,
- stypendium Rektora,
- stypendium dla osób z niepełnosprawnościami,
- zapomogi,
- stypendium ministra za wybitne osiągnięcia.

Proces przyznawania świadczeń realizowany jest przez **Komisję Stypendialną oraz Odwoławczą Komisję Stypendialną**, w skład których wchodzi przedstawiciele studentów oraz pracownicy Uczelni, co zapewnia transparentność i partycypacyjny charakter podejmowanych decyzji. Informowanie studentów o dostępnych formach wsparcia odbywa się w sposób systematyczny i zróżnicowany.

Studenci uzyskują informacje:

- podczas spotkań organizacyjnych prowadzonych przez Dziekana Wydziału, Pełnomocnika Rektora ds. Stypendiów Studenckich oraz pracowników Uczelni,
- za pośrednictwem strony internetowej Uczelni, w tym dedykowanej zakładki „Stypendia i zniżki”, zawierającej szczegółowe informacje dotyczące rodzajów świadczeń, kryteriów ich przyznawania, wymaganej dokumentacji, terminów oraz procedur odwoławczych,
- poprzez Dziekanat, opiekunów roku oraz tablice informacyjne zlokalizowane w budynkach Uczelni,
- za pośrednictwem systemu wirtualnego dziekanatu.

Dodatkowo studenci mają możliwość uzyskania informacji indywidualnie – osobiście, telefonicznie lub drogą mailową. W przypadku studentów z niepełnosprawnościami szczegółowe wsparcie informacyjne zapewnia Pełnomocnik Rektora ds. Osób z Niepełnosprawnościami, dostępny w ramach dyżurów oraz kontaktu elektronicznego.

Przykładem akcji informującej o pozyskaniu przez Uczelnię środków na wypłatę stypendiów dla studentów pielęgniarstwa i ratownictwa medycznego w ramach KPO było ogłoszenie na stronie internetowej Uczelni oraz w mediach społecznościowych: <https://pam.poznan.pl/nie-przegap-grant-dla-studentow-kierunkow-pielęgniarstwo-i-ratownictwo-medyczne/>

W procesie komunikacji istotną rolę odgrywają również nauczyciele akademicy, którzy przekazują studentom informacje dotyczące organizacji zajęć, dostępnych form wsparcia oraz materiałów dydaktycznych. Wsparcie to realizowane jest m.in. poprzez kontakt bezpośredni, korespondencję elektroniczną oraz wykorzystanie platformy ZOOM. Uczelnia zapewnia studentom łatwy dostęp do kluczowych dokumentów regulujących tok studiów, w tym regulaminów, harmonogramów zajęć, zasad zaliczeń i egzaminów oraz wykazów literatury, które publikowane są na stronie internetowej Uczelni, w tym w Biuletynie Informacji Publicznej. Dodatkowym elementem systemu informacyjnego są godziny pracy Dziekanatu oraz dyżury władz dziekańskich i rektorskich, umożliwiające studentom bezpośredni kontakt i uzyskanie informacji w sprawach związanych z procesem kształcenia i wsparciem. Przyjęty system informowania ma charakter kompleksowy, wielokanałowy i dostępny, co sprzyja efektywnemu korzystaniu przez studentów z oferowanych form wsparcia oraz zwiększa przejrzystość funkcjonowania Uczelni.

Dziekan Wydziału podejmuje własne inicjatywy ukierunkowane na wsparcie studentów oraz usprawnienie komunikacji z nimi, przekazując stosowne informacje do ogółu studentów za pośrednictwem systemu Proakademia. Przykładem takiej inicjatywy jest komunikat z marca 2026 roku, dotyczący wsparcia studentów, którego ilustrację stanowi poniższy zrzut ekranu.

The screenshot shows the APR system interface. On the left is a navigation menu with items like 'Strona główna', 'Twoje dane', 'Legitymacja', 'Przedmioty i oceny', 'Finanse', 'Karty Przedmiotów', 'Teczka', 'Praca dyplomowa', 'Praktyki', 'Znajdź prowadzącego', 'Sondy', 'Ogłoszenia', and 'Konto, zmiana hasła'. The main content area displays a notice titled 'Ogłoszenie KOMUNIKAT DZIEKANA'. The notice is from 'Nadawca: Krzyżanowska Lucyna' and 'Adresat: Karolina Anna Michalska', published on '21.03.2026' and valid until '30.09.2026'. The text of the notice discusses the challenges of education during the pandemic and expresses the Dean's support for students.

6. Sposób rozstrzygnięcia skarg i rozpatrywania wniosków zgłaszanych przez studentów oraz jego skuteczność

W Poznańskiej Akademii Medycznej Nauk Stosowanych im. Księcia Mieszka I funkcjonuje przejrzysty i dostępny dla studentów **system rozpatrywania skarg i wniosków**, uregulowany na poziomie wydziałowym (zgodnie z aktualnym **Zarządzeniem Dziekana Wydziału Nauk Medycznych nr 36/2025 z dn. 29.12.202 r.** dotyczącym trybu przyjmowania i rozpatrywania skarg i wniosków).

Studenci mogą zgłaszać skargi i wnioski w sposób bezpośredni podczas dyżurów Dziekana oraz Prodziekanów Wydziału, a także za pośrednictwem Dziekanatu. Przyjęte rozwiązania zapewniają studentom łatwy dostęp do władz Wydziału oraz możliwość bieżącego zgłaszania problemów związanych z procesem kształcenia. Skargi i wnioski rozpatrywane są przez Dziekana oraz Prodziekanów w ramach posiadanych kompetencji. W przypadku zgłoszeń pisemnych podejmowane są formalne rozstrzygnięcia, natomiast skargi zgłaszane ustnie rozpatrywane są w trybie bieżącym. Jeżeli charakter sprawy pozwala, student otrzymuje odpowiedź niezwłocznie; w sytuacjach bardziej złożonych informacja o sposobie rozstrzygnięcia przekazywana jest w formie indywidualnej (telefonicznie, mailowo lub osobiście).

Skargi anonimowe nie podlegają formalnemu procedowaniu, jednak ich treść jest analizowana i wykorzystywana w procesie doskonalenia jakości kształcenia, co świadczy o otwartości Uczelni na informacje zwrotne od studentów.

Analiza zgłaszanych przez studentów spraw wskazuje, że dotyczą one głównie zagadnień organizacyjnych związanych z przebiegiem studiów, takich jak organizacja zajęć (np. przerwy między zajęciami), warunki realizacji zajęć dydaktycznych, funkcjonowanie kształcenia zdalnego czy wymagania stawiane przez nauczycieli akademickich. Władze Wydziału podejmują działania mające na celu eliminowanie zgłaszanych trudności, przy jednoczesnym zachowaniu wysokich standardów jakości kształcenia.

System monitorowania skarg i wniosków obejmuje coroczne opracowywanie zestawień statystycznych przez Dziekanat, które stanowią podstawę do analizy najczęściej pojawiających się problemów oraz identyfikacji obszarów wymagających doskonalenia. W ostatnich latach dominowały wnioski dotyczące spraw administracyjnych i organizacyjnych, takich jak:

- przywrócenie w prawach studenta,
- przeniesienie z innej uczelni,
- przedłużenie sesji egzaminacyjnej,
- udzielenie indywidualnej organizacji studiów,
- realizacja praktyk zawodowych,
- rezygnacja ze studiów,
- wpis warunkowy,
- urlop dziekański,
- skreślenie z listy studentów.

7. Zakres, poziom i skuteczność systemu obsługi administracyjnej studentów, w tym kwalifikacje kadry wspierającej proces kształcenia

W Poznańskiej Akademii Medycznej Nauk Stosowanych im. Księcia Mieszka I funkcjonuje zintegrowany system obsługi administracyjnej studentów, oparty na nowoczesnych rozwiązaniach informatycznych oraz bezpośrednim wsparciu kadry administracyjnej i dydaktycznej. Podstawowym narzędziem wspierającym obsługę studentów jest system **Proakademia**, w ramach którego funkcjonuje **wirtualny dziekanat**. System ten umożliwia kompleksowe zarządzanie procesem kształcenia oraz zapewnia bieżący dostęp do informacji wszystkim interesariuszom – studentom, nauczycielom akademickim oraz pracownikom administracji. Studenci, za pośrednictwem indywidualnych kont, mają dostęp m.in. do elektronicznego indeksu, harmonogramów zajęć, informacji o zaliczeniach i egzaminach, a także danych dotyczących zobowiązań finansowych wobec Uczelni.

System wspiera również komunikację pomiędzy studentami a nauczycielami akademickimi, umożliwiając m.in. przekazywanie list studentów, wprowadzanie ocen w formie elektronicznej oraz bieżącą organizację procesu dydaktycznego. Wdrożenie systemu przyczyniło się do usprawnienia obsługi administracyjnej oraz ograniczenia konieczności bezpośrednich wizyt studentów w Dziekanacie, co pozytywnie wpływa na efektywność i dostępność usług.

Uzupełnieniem systemu informatycznego jest wielokanałowa komunikacja ze studentami, realizowana za pośrednictwem poczty elektronicznej, strony internetowej Uczelni, systemu wirtualnego dziekanatu oraz mediów społecznościowych (m.in. Facebook, Instagram), gdzie publikowane są aktualne informacje dotyczące organizacji studiów, wsparcia studentów oraz inicjatyw uczelnianych.

Kluczową rolę w systemie obsługi studentów odgrywa Dziekanat, który zapewnia wsparcie informacyjne i organizacyjne w bezpośrednim kontakcie ze studentami. Proces ten wspierany jest przez Dziekana i Prodziekanów Wydziału, którzy pełnią regularne dyżury, umożliwiając bieżące rozwiązywanie problemów oraz konsultowanie spraw związanych z tokiem studiów.

Istotnym elementem systemu wsparcia jest również funkcjonowanie opiekunów lat, powoływanych na podstawie zarządzenia Dziekana. Opiekunowie pełnią rolę łącznika pomiędzy studentami a władzami Wydziału, wspierając studentów w zakresie organizacji procesu dydaktycznego, informowania o przepisach i zasadach studiowania, a także w rozwiązywaniu problemów o charakterze organizacyjnym i osobistym. Szczególne znaczenie ma ich rola w procesie adaptacji studentów pierwszego roku do środowiska akademickiego.

Wsparcie studentów obejmuje również organizację procesu dydaktycznego, w tym planowanie zajęć w sposób zapewniający ich przejrzystość i efektywność, z uwzględnieniem specyfiki studiów.

Harmonogramy zajęć publikowane są z odpowiednim wyprzedzeniem, zgodnie z procedurami określonymi w zarządzeniach Dziekana Wydziału Nauk Medycznych.

Dodatkowym elementem systemu są **cykliczne spotkania władz Wydziału** ze studentami (w szczególności starostami grup), odbywające się **co najmniej dwa razy w roku akademickim, a od roku akademickiego 2025-2026 – co 8-10 tygodni (spotkania są protokołowane)**. Spotkania te umożliwiają bieżącą wymianę informacji, identyfikację problemów oraz formułowanie propozycji usprawnień w zakresie organizacji procesu kształcenia.

Kadra administracyjna wspierająca proces kształcenia systematycznie podnosi swoje kompetencje poprzez udział w szkoleniach wewnętrznych i zewnętrznych (m.in. w zakresie przepisów prawa, ochrony danych osobowych, obsługi systemów informatycznych), co przekłada się na wysoki poziom świadczonych usług.

8. Działania informacyjne i edukacyjne dotyczące bezpieczeństwa studentów, przeciwdziałania dyskryminacji i przemocy, zasad reagowania w przypadku zagrożenia lub naruszenia bezpieczeństwa, dyskryminacji i przemocy wobec studentów, jak również pomocy jej ofiarom

Poznańska Akademia Medyczna Nauk Stosowanych im. Księcia Mieszka I zapewnia studentom bezpieczne warunki kształcenia oraz podejmuje systemowe działania informacyjne i edukacyjne w zakresie przeciwdziałania zagrożeniom, dyskryminacji i przemocy. Kluczowym elementem wprowadzającym studentów w zasady funkcjonowania Uczelni jest spotkanie organizacyjne dla studentów pierwszego roku, podczas którego Dziekan Wydziału Nauk Medycznych oraz pracownicy Dziekanatu przekazują informacje dotyczące organizacji procesu kształcenia oraz zasad bezpieczeństwa obowiązujących na terenie Uczelni. Studenci zapoznawani są z infrastrukturą dydaktyczną (w tym lokalizacją budynków przy ul. Bułgarskiej 55 oraz ul. Świerzawskiej 18), drogami ewakuacyjnymi, zasadami postępowania w sytuacjach zagrożenia oraz rozmieszczeniem sprzętu przeciwpożarowego i miejsc zbiórki.

Uzupełnieniem działań informacyjnych jest obowiązkowe szkolenie z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy (BHP), stanowiące integralny element programu studiów. Szkolenie to przygotowuje studentów do bezpiecznego uczestnictwa w zajęciach dydaktycznych, w tym zajęciach o charakterze praktycznym.

Podczas spotkań organizacyjnych studenci zapoznawani są również z kompetencjami władz Wydziału, w szczególności Prodziekanów odpowiedzialnych za kierunki studiów, którzy pełnią istotną rolę w zakresie wsparcia studentów, przyjmowania skarg i wniosków oraz reagowania w sytuacjach wymagających interwencji, w tym w przypadkach przejawów dyskryminacji, przemocy czy naruszenia praw studenta.

Uczelnia wdrożyła kompleksowe rozwiązania systemowe w zakresie przeciwdziałania zjawiskom niepożądanym, w tym **„Regulamin prowadzenia wewnętrznej polityki antymobbingowej i antidyskryminacyjnej dotyczącej relacji pracowników i studentów”**. Dokument ten, dostępny publicznie w Biuletynie Informacji Publicznej, określa:

- definicje oraz formy mobbingu, dyskryminacji i molestowania seksualnego,
- prawa i obowiązki studentów oraz pracowników,
- zasady odpowiedzialności za naruszenia,
- tryb zgłaszania i rozpatrywania zgłoszeń,
- zasady powoływania i funkcjonowania komisji antymobbingowej.

Celem wdrożenia regulaminu jest nie tylko reagowanie na sytuacje problemowe, ale przede wszystkim profilaktyka oraz budowanie kultury organizacyjnej opartej na wzajemnym szacunku i bezpieczeństwie wszystkich członków społeczności akademickiej.

Na Wydziale Nauk Medycznych funkcjonują również procedury postępowania w sytuacjach konfliktowych, które precyzyjnie określają ścieżki postępowania oraz kompetencje poszczególnych organów. Procedury te obejmują szeroki zakres spraw, w tym:

- sprawy o charakterze personalnym,
- naruszenia praw i interesów studenta,
- niewłaściwe wykonywanie obowiązków przez nauczycieli akademickich i pracowników administracyjnych,
- sytuacje związane z realizacją procesu dydaktycznego oraz organizacją pracy Wydziału.

Przyjęte rozwiązania zapewniają studentom jasne i dostępne mechanizmy reagowania w sytuacjach problemowych, a także możliwość uzyskania wsparcia na różnych poziomach struktury organizacyjnej Uczelni. Należy podkreślić, że dotychczasowa praktyka funkcjonowania Wydziału wskazuje na brak zgłoszeń poważnych incydentów zagrażających bezpieczeństwu studentów, co świadczy o skuteczności wdrożonych rozwiązań profilaktycznych oraz wysokiej świadomości społeczności akademickiej w zakresie zasad bezpieczeństwa i wzajemnego poszanowania.

9. Współpraca z samorządem studentów i organizacjami studenckimi

Poznańska Akademia Medyczna Nauk Stosowanych im. Księcia Mieszka I prowadzi aktywną i partnerską współpracę z samorządem studentów oraz organizacjami studenckimi, traktując ich jako istotnych interesariuszy wewnętrznych w procesie doskonalenia jakości kształcenia. Na poziomie Wydziału Nauk Medycznych współpraca ta realizowana jest zarówno w sposób sformalizowany, jak i poprzez bieżące, bezpośrednie kontakty ze studentami. Dziekan oraz Prodziekani Wydziału budują relacje oparte na partnerstwie i otwartości, współpracując z przedstawicielami studentów, w szczególności starostami grup. Model ten zapewnia sprawny przepływ informacji oraz umożliwia szybkie reagowanie na pojawiające się potrzeby i problemy studentów.

Istotnym elementem współpracy są wspomniane wcześniej cykliczne spotkania władz Wydziału ze starostami grup. Spotkania te poświęcone są zagadnieniom związanym z organizacją procesu dydaktycznego oraz funkcjonowaniem Wydziału. Uzupełnieniem tej formy współpracy są bieżące kontakty w formie indywidualnych konsultacji, co pozwala na stały dialog i skuteczne rozwiązywanie problemów.

Na poziomie ogólnouczelnianym prowadzona jest **systematyczna współpraca władz Uczelni z samorządem studentów**. Regularnie, **w trybie comiesięcznym, odbywają się kontakty władz Uczelni – w szczególności Prorektora, często z udziałem Dziekana Wydziału – z Radą Samorządu Studenckiego**. Spotkania te umożliwiają omawianie bieżących spraw studenckich, inicjatyw oraz kierunków rozwoju wsparcia studentów.

Studenci aktywnie uczestniczą w pracach organów i zespołów funkcjonujących na Wydziale Nauk Medycznych, takich jak:

- Komisja Stypendialna,
- Wydziałowa Komisja ds. Zapewniania i Oceny Jakości Kształcenia,
- Rada Wydziału,
- Rada programowa,
- Rada dydaktyczna,
- Rada interesariuszy.

Udział studentów w tych gremiach zapewnia realny wpływ na podejmowane decyzje oraz sprzyja doskonaleniu organizacji procesu kształcenia i systemu wsparcia studentów. Współpraca obejmuje również działalność studenckich kół naukowych. Dziekan oraz Prodziekani Wydziału uczestniczą w spotkaniach kół naukowych, wspierając ich rozwój oraz integrację środowiska studenckiego. Działania te sprzyjają rozwijaniu aktywności naukowej studentów oraz wzmacniają ich zaangażowanie w życie akademickie.

10. Sposoby, częstość i zakres monitorowania, oceny i doskonalenia systemu wsparcia oraz motywowania studentów, jak również oceny kadry wspierającej proces kształcenia, a także udziału w ocenie różnych grup interesariuszy, w tym studentów

W Poznańskiej Akademii Medycznej Nauk Stosowanych im. Księcia Mieszka I funkcjonuje systematyczny i wieloaspektowy system monitorowania, oceny oraz doskonalenia wsparcia studentów, oparty na regularnie prowadzonych badaniach ankietowych oraz analizie opinii interesariuszy wewnętrznych.

W każdym roku akademickim **realizowane są anonimowe badania ankietowe** (tzw. skrzynka rektorska) obejmujące kluczowe obszary funkcjonowania Wydziału Nauk Medycznych oraz jakości kształcenia, w tym:

- ocenę przebiegu i organizacji procesu kształcenia, w tym harmonogramów zajęć, dostępności zajęć oraz obciążenia dydaktycznego studentów,
- ocenę funkcjonowania obsługi administracyjnej (Dziekanat, komunikacja, dostępność informacji),
- ocenę warunków studiowania, w tym infrastruktury dydaktycznej, zasobów bibliotecznych oraz zaplecza technicznego,
- identyfikację bieżących problemów studentów oraz poziomu satysfakcji ze studiowania, w tym dostępności i skuteczności systemu wsparcia.

Studenci będący członkami Wydziałowej Komisji ds. Zapewniania i Oceny Jakości Kształcenia aktywnie **uczestniczą w procesie monitorowania jakości kształcenia poprzez udział w hospitacjach zajęć dydaktycznych**, w tym zajęć praktycznych oraz praktyk zawodowych. Zgłaszane przez nich uwagi i spostrzeżenia stanowią istotny element procesu ewaluacji i są uwzględniane przy opracowywaniu podsumowań oraz formułowaniu rekomendacji działań doskonalących. Ponadto wszyscy **studenci mają możliwość anonimowego wyrażania opinii na temat jakości prowadzonych zajęć dydaktycznych oraz pracy nauczycieli akademickich** w ramach systematycznie realizowanej oceny procesu nauczania, koordynowanej przez **Wydziałową Komisję ds. Oceny Okresowej Nauczycieli Akademickich**. Wyniki tych badań stanowią istotny element okresowej oceny kadry dydaktycznej oraz są wykorzystywane w procesie doskonalenia jakości kształcenia. Dotychczasowe rezultaty wskazują na wysoką ocenę nauczycieli akademickich przez studentów.

Studenci są włączani w proces oceny i monitorowania infrastruktury dydaktycznej poprzez udział w wizytacjach bazy dydaktycznej realizowanych w ramach systemu zapewniania jakości kształcenia. W trakcie tych działań mają możliwość bezpośredniej oceny warunków studiowania, w tym stanu technicznego pomieszczeń, wyposażenia dydaktycznego, dostępności zasobów bibliotecznych, jakości zaplecza informatycznego oraz warunków higienicznych i estetycznych. Udział studentów, jako kluczowych interesariuszy wewnętrznych, pozwala na uwzględnienie perspektywy użytkowników infrastruktury w procesie jej oceny oraz doskonalenia. Zgłaszane przez nich uwagi i spostrzeżenia są analizowane w ramach prac komisji funkcjonujących w systemie zapewniania jakości

kształcenia i stanowią podstawę do formułowania rekomendacji dotyczących modernizacji oraz rozwoju bazy dydaktycznej.

Przykładem realnego wpływu studentów na doskonalenie infrastruktury dydaktycznej są inicjatywy zgłaszane przez nich i sukcesywnie wdrażane przez Uczelnię. **Do najnowszych działań w tym zakresie należą:**

- zwiększenie liczby miejsc siedzących w przestrzeniach socjalnych,
- instalacja automatów vendingowych z żywnością (tzw. kanapkomatów) w obu budynkach dydaktycznych,
- doposażenie pomieszczeń socjalnych w strefy wypoczynku, w tym wygodne kanapy,
- montaż dyspensera z gorącą wodą w przestrzeni socjalnej dla studentów,
- planowana instalacja kuchenki mikrofalowej.

Cykliczność prowadzonych badań umożliwia monitorowanie zmian w czasie oraz ocenę skuteczności wdrażanych działań naprawczych i doskonalących. Wyniki ankiet po ich opracowaniu są analizowane przez Wydziałową Komisję ds. Zapewniania i Oceny Jakości Kształcenia oraz Uczelnianą Radę ds. Jakości Kształcenia, które formułują wnioski i rekomendacje służące podnoszeniu jakości kształcenia oraz systemu wsparcia studentów.

Dotychczasowe analizy wskazują na ogólnie wysoką ocenę funkcjonowania Wydziału Nauk Medycznych, w tym jakości kształcenia, pracy kadry dydaktycznej oraz obsługi administracyjnej. Jednocześnie na podstawie zgłaszanych uwag systematycznie **wdrażane są działania doskonalące**, ukierunkowane na poprawę warunków studiowania oraz zwiększenie efektywności wsparcia studentów.

Istotnym elementem systemu wsparcia jest także szczególna opieka nad studentami pierwszego roku, którzy wymagają zwiększonego wsparcia adaptacyjnego. Władze Wydziału oraz pracownicy Dziekanatu prowadzą bieżący monitoring frekwencji oraz utrzymują stały kontakt ze studentami, co umożliwia szybkie identyfikowanie trudności i podejmowanie działań wspierających na wczesnym etapie kształcenia. W proces monitorowania i doskonalenia systemu wsparcia zaangażowane są różne grupy interesariuszy, w tym studenci, nauczyciele akademicy oraz pracownicy administracyjni, co zapewnia kompleksowe podejście do oceny i ciągłego podnoszenia jakości oferowanego wsparcia.

Zalecenia dotyczące kryterium 8 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę – NIE DOTYCZY

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 8 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia oraz działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności sformułowanych w zaleceniu o charakterze naprawczym
-----	---	--

Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach

1. Zakres i sposoby zapewnienia aktualności i zgodności z potrzebami różnych grup odbiorców, w tym przyszłych i obecnych studentów, udostępnianej publicznie informacji o warunkach przyjęć na studia, programie studiów, jego realizacji i osiągniętych wynikach

W Poznańskiej Akademii Medycznej Nauk Stosowanych im. Księcia Mieszka I funkcjonuje rozbudowany, wielokanałowy system udostępniania informacji, zapewniający dostęp do aktualnych i kompleksowych danych dotyczących warunków przyjęć na studia, programów studiów, organizacji procesu kształcenia oraz osiągniętych efektów uczenia się. System ten jest dostosowany do potrzeb różnych grup odbiorców, w szczególności kandydatów na studia, studentów, absolwentów oraz interesariuszy zewnętrznych.

System przekazu informacji obejmuje zarówno formy bezpośrednie (indywidualne konsultacje, spotkania informacyjne, udział w targach edukacyjnych), jak i formy pośrednie, realizowane z wykorzystaniem narzędzi cyfrowych. Kluczową rolę odgrywa ogólnodostępna strona internetowa Uczelni (<https://pam.poznan.pl/>), stanowiąca centralne źródło informacji.

Dla kandydatów na studia **utworzono dedykowaną sekcję „Kandydat”**, zawierającą w szczególności:

- szczegółowe informacje o kierunkach studiów (w tym kierunku pielęgniarstwo),
- opisy kierunków wraz z perspektywami zawodowymi,
- zasady rekrutacji, wymagane dokumenty oraz harmonogram naboru,
- możliwość przeprowadzenia procesu rekrutacji online,
- dostęp do informatora Uczelni w wersji elektronicznej,
- dane kontaktowe do Działu Rekrutacji,
- informacje o kursach i szkoleniach oferowanych przez Uczelnię.

Zakres informacji umożliwia kandydatowi podjęcie świadomej decyzji edukacyjnej.

Dla studentów funkcjonuje rozbudowana **sekcja „Student”**, obejmująca m.in.:

- wirtualny dziekanat (dostęp do indywidualnych danych dotyczących przebiegu studiów, ocen, harmonogramów zajęć),
- informacje o pomocy materialnej („Stypendia i zniżki”), w tym zasady przyznawania świadczeń, terminy i wzory wniosków,
- procedury dotyczące praktyk zawodowych oraz egzaminu dyplomowego,
- informacje o działalności Biura Karier i ofertach pracy,
- informacje o mobilności międzynarodowej (Erasmus+),
- aktywność studencką (samorząd studencki, koła naukowe, sport).

Zakładki i podzakładki strony internetowej zawierają kompleksowe informacje dotyczące wszystkich kluczowych obszarów funkcjonowania studenta oraz procesu kształcenia. Obejmują one w szczególności:

- warunki i tryb rekrutacji,
- szczegółowe programy studiów wraz z harmonogramami ich realizacji,
- zasady odbywania praktyk zawodowych,
- procedury egzaminu dyplomowego,
- warunki przyznawania świadczeń materialnych,
- możliwości rozwoju naukowego i zawodowego studentów.

Publikowane treści uwzględniają zarówno aspekty organizacyjne, jak i merytoryczne procesu kształcenia, w tym wymagania programowe, efekty uczenia się oraz perspektywy zawodowe absolwentów.

Uzupełnieniem struktury informacyjnej są dedykowane podstrony poszczególnych wydziałów, w tym Wydziału Nauk Medycznych, zawierające informacje dostosowane do specyfiki prowadzonych kierunków studiów. **Na podstronie Wydziału publikowane są m.in. aktualne komunikaty, informacje organizacyjne oraz dokumenty regulujące proces kształcenia, w tym zarządzenia Dziekana Wydziału Nauk Medycznych**, dostępne publicznie dla wszystkich interesariuszy. Systemy informacyjne Uczelni (strona internetowa, wirtualny dziekanat, platforma ZOOM) tworzą spójne środowisko komunikacyjne wspierające organizację procesu kształcenia.

Szczególne znaczenie dla zapewnienia transparentności informacji ma **Biuletyn Informacji Publicznej (BIP)**, w którym publikowane są kluczowe dokumenty regulujące funkcjonowanie Uczelni. W ramach BIP dostępne są w szczególności informacje dotyczące:

- ustroju i organizacji Uczelni,
- organizacji studiów,
- świadczeń i stypendiów dla studentów,
- uchwał Senatu,
- działalności Samorządu Studenckiego,
- polityki antymobbingowej i antydyskryminacyjnej,
- programów studiów I i II stopnia oraz jednolitych studiów magisterskich,
- systemu zapewniania jakości kształcenia,
- raportów samooceny,
- wzorów dyplomów,
- dokumentów udostępnianych w językach obcych.

Publikowane w BIP dokumenty obejmują m.in. Statut Uczelni, Regulamin studiów, programy studiów oraz inne akty normatywne i dokumenty jakościowe, co zapewnia pełną przejrzystość zasad funkcjonowania Uczelni oraz procesu kształcenia.

Uczelnia posiada własne **Wydawnictwo Naukowe**, które regularnie publikuje bezpłatny biuletyn „**PULS UCZELNI**” (dostępny w wersji drukowanej oraz on-line:

<https://pam.poznan.pl/uczelnia/wydawnictwo/>), w którym czytelnicy mogą zapoznać się z aktualnościami z życia Uczelni, działalnością naukowo-dydaktyczną kadry, realizowanymi projektami, wydarzeniami akademickimi, a także inicjatywami podejmowanymi we współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym. Biuletyn stanowi ważne narzędzie komunikacji wewnętrznej i zewnętrznej, wspierające upowszechnianie informacji o osiągnięciach Uczelni oraz integrację społeczności akademickiej.

System informacyjny uzupełniają: komunikacja mailowa, media społecznościowe (np. Facebook, Instagram), tablice informacyjne w budynkach Uczelni, publikacje studenckie oraz bezpośredni kontakt z pracownikami Dziekanatu i władzami Wydziału. Dodatkowym kanałem przekazu informacji jest komunikacja za pośrednictwem starostów grup studenckich, którzy otrzymują bieżące informacje od Dziekanatu oraz władz Wydziału i przekazują je studentom.

Strona internetowa zawiera również sekcję dedykowaną absolwentom, obejmującą m.in. badanie losów zawodowych oraz aktualne oferty pracy, co umożliwi monitorowanie efektów kształcenia oraz utrzymanie relacji Uczelni z absolwentami.

Nadzór nad funkcjonowaniem strony internetowej oraz pozostałych kanałów komunikacji sprawuje Dział Marketingu, działający w ścisłej współpracy z Dziekanem oraz Prodziekanami Wydziału Nauk Medycznych, co zapewnia spójność przekazu oraz adekwatność publikowanych treści do potrzeb odbiorców. Aktualność oraz zgodność udostępnianych informacji z potrzebami różnych grup odbiorców podlegają systematycznej weryfikacji. Przegląd treści realizowany jest cyklicznie, nie rzadziej niż co dwa miesiące, a także każdorazowo przed rozpoczęciem semestru (z odpowiednim wyprzedzeniem co najmniej miesiąca), co umożliwia bieżące aktualizowanie dokumentów, harmonogramów oraz komunikatów dotyczących organizacji procesu kształcenia.

2. Sposoby, częstość i zakres oceny publicznego dostępu do informacji, udziału w ocenie różnych grup interesariuszy, w tym studentów, a także skuteczności działań doskonalących w tym zakresie

W Poznańskiej Akademii Medycznej Nauk Stosowanych im. Księcia Mieszka I funkcjonuje systematyczny system monitorowania i oceny publicznego dostępu do informacji, obejmujący analizę zakresu, aktualności oraz efektywności przekazywanych treści, a także dostosowanie ich do potrzeb różnych grup odbiorców. Ocena dostępności i przydatności informacji realizowana jest przede wszystkim w odniesieniu do głównych kanałów komunikacji, tj. strony internetowej Uczelni oraz mediów społecznościowych (w szczególności Facebook, Instagram), które stanowią podstawowe źródło informacji dla kandydatów, studentów oraz innych interesariuszy.

Jednym z kluczowych narzędzi oceny są **analizy statystyczne prowadzone przez Dział Marketingu**, obejmujące monitorowanie tzw. ruchu na stronie internetowej. Analizie podlegają w szczególności:

- liczba odsłon poszczególnych podstron,
- liczba unikalnych użytkowników,
- średni czas spędzony na stronie,
- liczba wejść i wyjść,
- współczynnik odrzuceń.

Analogiczne działania analityczne prowadzone są w odniesieniu do profili Uczelni i Wydziału Nauk Medycznych w mediach społecznościowych. Administratorzy profili monitorują m.in. zasięg publikowanych treści oraz aktywność użytkowników, w tym liczbę reakcji, udostępnień i komentarzy. Pozwala to na bieżące rozpoznawanie zainteresowań odbiorców oraz ocenę skuteczności publikowanych komunikatów.

Istotnym elementem oceny systemu informacyjnego jest również udział interesariuszy wewnętrznych, w szczególności studentów, którzy przekazują informacje zwrotne dotyczące dostępności i czytelności komunikatów. Opinie studentów pozyskiwane są zarówno w sposób bezpośredni (kontakty z władzami Wydziału, opiekunami roku, starostami grup), jak i pośredni, poprzez ich aktywność w kanałach komunikacji elektronicznej.

Ocena systemu ma charakter ciągły, przy czym analizy danych oraz wprowadzanie zmian realizowane są na bieżąco, w zależności od identyfikowanych potrzeb i oczekiwań odbiorców.

Na podstawie prowadzonych analiz oraz informacji zwrotnych Uczelnia podejmuje działania doskonalące, obejmujące w szczególności:

- modyfikację zakresu i struktury publikowanych treści,
- dostosowanie języka komunikatów do grupy docelowej,
- zwiększanie przejrzystości i dostępności informacji,

- rozwój i optymalizację kanałów komunikacji elektronicznej.

W celu doskonalenia jakości komunikacji i dostępności informacji publicznej **Uczelnia prowadzi anonimową ankietę oceniającą funkcjonowanie strony internetowej PAM**, skierowaną zarówno do studentów, kandydatów, jak i innych interesariuszy. W roku akademickim 2024/2025 w badaniu udział wzięło 28 respondentów, z czego największą grupę stanowili studenci (50%) oraz kandydaci na studia (25%). Wyniki ankiety wskazują na wysoki poziom satysfakcji użytkowników – 79% badanych oceniło stronę jako czytelną i uporządkowaną, a 82% nie miało trudności w odnalezieniu potrzebnych informacji. Większość respondentów (68%) bardzo wysoko oceniła kluczowe aspekty funkcjonowania strony, takie jak dostępność i aktualność informacji, intuicyjność nawigacji, użyteczność, estetyka oraz szybkość działania. Wyniki badania zostały przekazane do właściwych jednostek Uczelni (Dział Marketingu i Dział IT) w celu dalszego doskonalenia funkcjonalności strony internetowej oraz podnoszenia jakości komunikacji z interesariuszami. Dotychczasowe działania wskazują na wysoką skuteczność przyjętych rozwiązań, co znajduje odzwierciedlenie w dużym zainteresowaniu publikowanymi treściami oraz aktywności użytkowników w kanałach komunikacji. System udostępniania informacji jest na bieżąco doskonalony, z uwzględnieniem zmieniających się potrzeb odbiorców oraz rozwoju narzędzi komunikacyjnych.

Zalecenia dotyczące kryterium 9 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę – NIE DOTYCZY

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 9 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia oraz działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności sformułowanych w zaleceniu o charakterze naprawczym
1.		

Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów

1. Sposoby sprawowania nadzoru merytorycznego, organizacyjnego i administracyjnego nad kierunkiem studiów, kompetencje i zakres odpowiedzialności osób odpowiedzialnych za kierunek, w tym kompetencje i zakres odpowiedzialności w zakresie ewaluacji i doskonalenia jakości kształcenia na kierunku

Na kierunku **pielęgniarstwo, studia drugiego stopnia, profil praktyczny**, nadzór merytoryczny, organizacyjny i administracyjny nad procesem kształcenia realizowany jest w ramach **dwupoziomowego Wewnętrznego Systemu Zapewnienia i Oceny Jakości Kształcenia (WSZJK)**, obejmującego poziom uczelniany oraz wydziałowy. System ten ma charakter **spójny, sformalizowany i wieloelementowy**, a jego struktura umożliwia zarówno bieżące monitorowanie procesu kształcenia, jak i okresową ocenę oraz wdrażanie działań doskonalących.

Wewnętrzny system oceny jakości kształcenia obejmuje w szczególności: koordynację procesu nauczania, monitorowanie programów studiów, ewaluację kadry dydaktycznej, ocenę zasobów dydaktycznych oraz analizę osiągniętych efektów uczenia się. Działania te realizowane są cyklicznie, z uwzględnieniem opinii studentów, absolwentów oraz interesariuszy zewnętrznych, co zapewnia ich zgodność z aktualnymi potrzebami kształcenia praktycznego i otoczenia społeczno-gospodarczego.

System monitorowania jakości obejmuje w szczególności:

- zatwierdzanie, monitorowanie i okresowy przegląd programów studiów oraz przypisanych efektów uczenia się, w tym ich zgodności z obowiązującymi przepisami prawa i standardami kształcenia,
- ocenę postępów studentów w obszarach wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych poprzez różne formy oceniania diagnostycznego, formującego i podsumowującego,
- zapewnianie jakości kadry dydaktycznej poprzez rekrutację, ocenę pracy nauczycieli oraz działania rozwojowe,
- kontrolę i uzupełnianie zasobów dydaktycznych, w tym infrastruktury, laboratoriów, wyposażenia pracowni, dostępu do komputerów i literatury oraz wsparcia merytorycznego studentów,
- monitorowanie poziomu satysfakcji studentów oraz sytuacji absolwentów na rynku pracy,
- działania na rzecz wyrównania szans studentów, w tym dostęp do stypendiów i programów zewnętrznych.

Zarządzanie oraz monitorowanie poziomu jakości kształcenia odbywa się na poziomie uczelnianym oraz wydziałowym.

1. Poziom uczelniany – podstawy formalne, organy i zakres odpowiedzialności

Poziom uczelniany systemu zapewniania jakości kształcenia określony jest m.in. w następujących dokumentach:

- Opis sposobu organizacji i realizacji procesu prowadzącego do uzyskania efektów uczenia się w ramach wewnętrznego systemu zapewnienia i oceny jakości kształcenia obowiązujący w Poznańskiej Akademii Medycznej Nauk Stosowanych, zamieszczony na stronie BIP Uczelni,
- **Zarządzenie nr 4a/2022-2023 Rektora Akademii Nauk Stosowanych im. Księcia Mieszka I w Poznaniu z dnia 5 kwietnia 2023 r. w sprawie ustalenia zakresu kompetencji struktur odpowiedzialnych za politykę jakości kształcenia na poziomie uczelnianym i wydziałowym,**

- **Zarządzenie nr 5/2021/2022 Rektora** Akademii Nauk Stosowanych im. Księcia Mieszka I w Poznaniu z dnia 10 stycznia 2022 r. w sprawie zatwierdzenia procesu decyzyjnego w Akademii Nauk Stosowanych im. Księcia Mieszka I w ramach wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia,
- **Zarządzenie nr 7/2021/2022 Rektora** Akademii Nauk Stosowanych im. Księcia Mieszka I w Poznaniu z dnia 1 marca 2022 r. w sprawie powołania Koordynatora Uczelnianej Rady ds. Jakości Kształcenia,
- **Zarządzenie nr 4A/2022/2023** Rektora Akademii Nauk Stosowanych im. Księcia Mieszka I w Poznaniu z dnia 5 kwietnia 2023 r. w sprawie ustalenia zakresu kompetencji struktur odpowiedzialnych za politykę jakości kształcenia na poziomie uczelnianym w Akademii Nauk Stosowanych im. Księcia Mieszka I w Poznaniu,
- **Zasady Polityki Kadrowej i Oceny Okresowej Nauczycieli Akademickich** obowiązujące w Akademii Nauk Stosowanych im. Księcia Mieszka I w Poznaniu,
- **Zarządzenie nr 12/2024-2025 Rektora** Poznańskiej Akademii Medycznej Nauk Stosowanych im. Księcia Mieszka I w Poznaniu z dnia 12 sierpnia 2024 roku w sprawie terminologii, zasad i procedury przeprowadzania hospitacji zajęć,
- **Zarządzenie nr 21/2023-2024 Rektora** Poznańskiej Akademii Medycznej Nauk Stosowanych im. Księcia Mieszka I w Poznaniu z dnia 27 września 2024 roku w sprawie wprowadzenia procedury monitorowania odsiewu studentów oraz jego przyczyn,
- **Zarządzenie nr 1/2024-2025 Rektora** Poznańskiej Akademii Medycznej Nauk Stosowanych im. Księcia Mieszka I w Poznaniu z dnia 1 października 2024 roku w sprawie powołania Uczelnianej Rady ds. Jakości Kształcenia i jej składu.

Na poziomie uczelnianym kluczową rolę pełni **Uczelniana Rada ds. Jakości Kształcenia** oraz **Koordynator Uczelnianej Rady ds. Jakości Kształcenia**. Funkcję Koordynatora sprawuje **Prorektor – dr Anna Zbaraszewska, prof. PAM**, powołana na podstawie Zarządzenia nr 7/2021-2022 Rektora Akademii Nauk Stosowanych im. Księcia Mieszka I w Poznaniu z dnia 1 marca 2022 r.

W skład **Uczelnianej Rady ds. Jakości Kształcenia** wchodzi:

1. Koordynator,
2. Przewodniczący Wydziałowych Komisji ds. Zapewnienia i Oceny Jakości Kształcenia,
3. Koordynator Systemu ECTS,
4. Przedstawiciele studentów – jedna osoba z każdego Wydziału.

Do podstawowych kompetencji organów uczelnianych w zakresie polityki jakości należą:

- przygotowywanie propozycji rozwiązań, rekomendacji i procedur dotyczących jakości kształcenia,
- opracowywanie, wdrażanie i doskonalenie metodyki monitorowania WSZJK,
- monitorowanie funkcjonowania systemu jakości kształcenia w skali całej Uczelni,
- ocena zgodności procesu kształcenia z obowiązującymi przepisami prawa i standardami kształcenia,
- opiniowanie programów studiów pod kątem ich zgodności ze strategią rozwoju Uczelni oraz regulacjami prawnymi,
- sporządzanie raportów rocznych wraz z rekomendacjami działań doskonalących.

Na tym poziomie nadzór ma charakter strategiczny, systemowy i koordynacyjny. Wyznacza on ramy, w których funkcjonuje nadzór wydziałowy oraz kierunkowy.

2. Poziom wydziałowy – struktura nadzoru nad kierunkiem pielęgniarstwo

Na poziomie Wydziału Nauk Medycznych nadzór nad kierunkiem **pielęgniarstwo, studia drugiego stopnia, profil praktyczny** realizowany jest poprzez wyspecjalizowane ciała kolegialne oraz osoby funkcyjne odpowiedzialne za różne obszary jakości kształcenia, obejmujące projektowanie programu studiów, nadzór nad jego realizacją, weryfikację efektów uczenia się, organizację praktyk zawodowych, egzaminu dyplomowego, ocenę kadry, monitorowanie infrastruktury oraz współpracę z interesariuszami.

Strukturę Wydziałowego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia tworzą:

1. Wydziałowa Komisja ds. Zapewnienia i Oceny Jakości Kształcenia
2. Rada Programowa dla kierunku Pielęgniarstwo
3. Rada Dydaktyczna dla kierunku Pielęgniarstwo drugiego stopnia
4. Rada Interesariuszy Wydziału Nauk Medycznych
5. Pełnomocnik Dziekana ds. praktyk zawodowych
6. Opiekunowie lat studiów
7. Prodziekani ds. Pielęgniarstwa, studia drugiego stopnia
8. Dziekan Wydziału Nauk Medycznych

3. Podstawy formalne na poziomie wydziałowym

Poziom wydziałowy określony jest w następujących dokumentach:

- Zarządzenie Dziekana Wydziału Nauk Medycznych nr 2/2025 z dnia 15.10.2025 w sprawie zasad przeprowadzania zaliczeń i egzaminów oraz wprowadzania ocen
- Zarządzenie Dziekana Wydziału Nauk Medycznych nr 3/2025 z dnia 15.10.2025 w sprawie określenia zasad korzystania przez studentów z telefonów komórkowych i innych urządzeń elektronicznych w trakcie zajęć w roku akademickim 2025/2026
- Zarządzenie Dziekana Wydziału Nauk Medycznych nr 4a/2025 z dnia 16.10.2025 w sprawie powołania Rady Programowej dla kierunku Pielęgniarstwo
- Zarządzenie Dziekana Wydziału Nauk Medycznych nr 5/2025 z dnia 16.10.2025 w sprawie powołania Wydziałowej Komisji ds. Zapewnienia i Oceny Jakości Kształcenia
- Zarządzenie Dziekana Wydziału Nauk Medycznych nr 7/2025 z dnia 15.10.2025 w sprawie powołania opiekunów lat studiów na rok akademicki 2025-2026
- Zarządzenie Dziekana Wydziału Nauk Medycznych nr 8b/2025 z dnia 17.10.2025 w sprawie powołania Rady Dydaktycznej dla kierunku Pielęgniarstwo drugiego stopnia na rok akademicki 2025-2026
- Zarządzenie Dziekana Wydziału Nauk Medycznych nr 9/2025 z dnia 18.10.2025 w sprawie powołania Pełnomocników Dziekana ds. praktyk zawodowych
- Zarządzenie Dziekana Wydziału Nauk Medycznych nr 10/2025 z dnia 18.10.2025 w sprawie powołania Rady Interesariuszy Wydziału Nauk Medycznych
- Zarządzenie Dziekana Wydziału Nauk Medycznych nr 11/2025 z dnia 23.10.2025 w sprawie zasad realizacji procesu dydaktycznego z wykorzystaniem metod kształcenia na odległość
- Zarządzenie Dziekana Wydziału Nauk Medycznych nr 15/2025 z dnia 4.11.2025 w sprawie określenia zasad hospitacji i oceny zajęć dydaktycznych

- Zarządzenie Dziekana Wydziału Nauk Medycznych nr 16/2025 z dnia 2.12.2025 w sprawie określenia zasad oceny okresowej nauczycieli akademickich realizujących zajęcia dydaktyczne na Wydziale Nauk Medycznych
- Zarządzenie Dziekana Wydziału Nauk Medycznych nr 17/2025 z dnia 2.12.2025 w sprawie określenia zasad oceny nauczycieli akademickich przez studentów
- Zarządzenie Dziekana Wydziału Nauk Medycznych nr 18/2025 z dnia 2.12.2025 w sprawie powołania Wydziałowej Komisji ds. Oceny Okresowej Nauczycieli Akademickich
- Zarządzenie Dziekana Wydziału Nauk Medycznych nr 19/2025 z dnia 8.11.2025 w sprawie określenia procedury weryfikacji osiągniętych efektów uczenia
- Zarządzenie Dziekana Wydziału Nauk Medycznych nr 20/2025 z dnia 14.11.2025 w sprawie określenia liczebności grup studenckich podczas różnych form zajęć
- Zarządzenie Dziekana Wydziału Nauk Medycznych nr 23/2025 z dnia 18.11.2025 w sprawie określenia kryteriów doboru nauczyciela akademickiego i innej osoby prowadzącej zajęcia praktyczne oraz opiekuna praktyk zawodowych
- Zarządzenie Dziekana Wydziału Nauk Medycznych nr 24/2025 z dnia 18.11.2025 w sprawie określenia kryteriów doboru i kwalifikacji miejsca realizacji zajęć praktycznych i praktyk zawodowych
- Zarządzenie Dziekana Wydziału Nauk Medycznych nr 25/2025 z dnia 15.12.2025 w sprawie zasad udostępniania materiałów dydaktycznych studentom
- Zarządzenie Dziekana Wydziału Nauk Medycznych nr 26/2025 z dnia 5.12.2025 w sprawie ustanowienia regulaminu zajęć praktycznych i praktyk zawodowych na kierunku pielęgniarstwo
- Zarządzenie Dziekana Wydziału Nauk Medycznych nr 27/2025 z dnia 10.12.2025 w sprawie określenia zasad przeglądu stopnia umiędzynarodowienia kształcenia na Wydziale Nauk Medycznych
- Zarządzenie Dziekana Wydziału Nauk Medycznych nr 28/2025 z dnia 10.12.2025 w sprawie określenia procedury wyboru nauczycieli akademickich do prowadzenia zajęć na Wydziale Nauk Medycznych
- Zarządzenie Dziekana Wydziału Nauk Medycznych nr 29/2025 z dnia 10.12.2025 w sprawie procedury oceny zasobów materialnych i infrastruktury dydaktycznej na Wydziale Nauk Medycznych
- Zarządzenie Dziekana Wydziału Nauk Medycznych nr 30/2025 z dnia 22.12.2025 w sprawie procedury obsady zajęć dydaktycznych i organizacji systemu kształcenia
- Zarządzenie Dziekana Wydziału Nauk Medycznych nr 34/2025 z dnia 29.12.2025 w sprawie określenia zasad organizacji i przebiegu egzaminu dyplomowego dla studentów dla kierunku Pielęgniarstwo, studia drugiego stopnia o profilu praktycznym
- Zarządzenie Dziekana Wydziału Nauk Medycznych nr 33/2025 z dnia 22.12.2025 w sprawie procedury analizy przebiegu egzaminu dyplomowego

Wszystkie zarządzenia Dziekana Wydziału Nauk Medycznych dostępne są dla wykładowców i studentów na stronie Wydziału, w zakładce „Zarządzenia Dziekana” (<https://pam.poznan.pl/wydzial-nauk-medycznych/>), co zapewnia transparentność przyjętych rozwiązań oraz jednolitość ich stosowania.

4. Zakres procedur wydziałowych – grupowanie zgodnie z obszarami nadzoru

1. Organizacja procesu dydaktycznego i prowadzenie zajęć

- Zasady przeprowadzania zaliczeń i egzaminów oraz wprowadzania ocen (Zarządzenie nr 2/2025),
- Zasady korzystania przez studentów z telefonów komórkowych i innych urządzeń elektronicznych w trakcie zajęć (Zarządzenie nr 3/2025),
- Zasady realizacji zajęć z wykorzystaniem metod kształcenia na odległość (Zarządzenie nr 11/2025),
- Zasady hospitacji i oceny zajęć dydaktycznych (Zarządzenie nr 15/2025),
- Określenie liczebności grup studenckich podczas różnych form zajęć (Zarządzenie nr 20/2025),
- Zasady udostępniania materiałów dydaktycznych studentom (Zarządzenie nr 25/2025),
- Procedura obsady zajęć dydaktycznych i organizacji systemu kształcenia (Zarządzenie nr 30/2025).

2. Rozwój i monitorowanie programów studiów

- Powołanie Rady Programowej kierunku Pielęgniarstwo, odpowiedzialnej za opiniowanie i weryfikację programów nauczania oraz sylabusów przedmiotowych (Zarządzenie nr 4a/2025),
- Powołanie Rady Dydaktycznej kierunku Pielęgniarstwo I stopnia w celu monitorowania realizacji programu i wspierania rozwoju metod dydaktycznych (Zarządzenie nr 8b/2025),
- Przegląd stopnia umiędzynarodowienia kształcenia na Wydziale Nauk Medycznych (Zarządzenie nr 27/2025).

3. Zapewnienie i ocena jakości kształcenia

- Powołanie Wydziałowej Komisji ds. Zapewnienia i Oceny Jakości Kształcenia, koordynującej działania związane z ewaluacją programów, analizą wyników nauczania i weryfikacją efektów kształcenia (Zarządzenie nr 5/2025),
- Procedury weryfikacji i monitorowania efektów uczenia się studentów, w tym w praktykach zawodowych i na egzaminach OSCE (Zarządzenie nr 14/2025),
- Procedura weryfikacji osiągniętych efektów uczenia się (Zarządzenie nr 19/2025),
- Analiza jakości prac dyplomowych i ich zgodności z programem studiów (Zarządzenie nr 33/2025),
- Procedura oceny zasobów materialnych i infrastruktury dydaktycznej na Wydziale Nauk Medycznych (Zarządzenie nr 29/2025).

4. Wsparcie studentów i organizacja procesu kształcenia

- Powołanie opiekunów lat studiów odpowiedzialnych za nadzór nad realizacją programów studiów, wsparcie studentów i koordynację zajęć (Zarządzenie nr 7/2025),
- Powołanie Pełnomocników Dziekana ds. praktyk zawodowych, nadzorujących przebieg praktyk i dokumentowanie osiągniętych efektów (Zarządzenie nr 9/2025),
- Powołanie Rady Interesariuszy Wydziału Nauk Medycznych do konsultacji z pracodawcami, absolwentami i innymi interesariuszami zewnętrznymi (Zarządzenie nr 10/2025).

5. Organizacja i realizacja zajęć praktycznych oraz praktyk zawodowych

- Kryteria doboru nauczyciela akademickiego i innej osoby prowadzącej zajęcia praktyczne oraz opiekuna praktyk zawodowych (Zarządzenie nr 23/2025),
- Kryteria doboru i kwalifikacji miejsca realizacji zajęć praktycznych i praktyk zawodowych (Zarządzenie nr 24/2025),

- Regulamin zajęć praktycznych i praktyk zawodowych na kierunku pielęgniarstwo (Zarządzenie nr 26/2025).

6. Doskonalenie i ocena kadry dydaktycznej

- Zasady oceny okresowej nauczycieli akademickich realizujących zajęcia dydaktyczne na Wydziale Nauk Medycznych (Zarządzenie nr 16/2025),
- Zasady oceny nauczycieli akademickich przez studentów (Zarządzenie nr 17/2025),
- Powołanie Wydziałowej Komisji ds. Oceny Okresowej Nauczycieli Akademickich (Zarządzenie nr 18/2025),
- Procedura wyboru nauczycieli akademickich do prowadzenia zajęć na Wydziale Nauk Medycznych (Zarządzenie nr 28/2025).

7. Organizacja i analiza egzaminów dyplomowych

- Zasady organizacji i przebiegu egzaminu dyplomowego dla studentów kierunku Pielęgniarstwo, studia drugiego stopnia o profilu praktycznym (Zarządzenie nr 34/2025),
- Procedura analizy przebiegu egzaminu dyplomowego (Zarządzenie nr 33/2025).

5. Skład osobowy i funkcyjny ciał działających w ramach WSZJK

Wydziałowa Komisja ds. Zapewnienia i Oceny Jakości Kształcenia

1. Dr hab. Małgorzata Waszak
2. Dr Katarzyna Plagens-Rotman – Przewodnicząca
3. Dr Monika Zysnarska
4. Dr Maria Połocka-Molińska
5. Dr Monika Stefaniak
6. Dr Jacek Biernacki
7. Dr Bogusław Bałuka
8. Dr Remigiusz Tritt
9. Mgr Alicja Franek
10. Mgr Maria Karczewska
11. Mgr Aleksandra Kopińska
12. Mgr Piotr Kowalski
13. Mgr Mirella Strugarek
14. Mgr Tomasz Tański
15. Kinga Filipek – studentka
16. Bartłomiej Janiszewski – student
17. Bartosz Rakowski – student
18. Julia Ludwiczak – studentka
19. Jędrzej Jodłowski – student
20. Dr Andrzej Ciborek – interesariusz zewnętrzny
21. Mgr Justyna Kiejda – interesariusz zewnętrzny

Komisja ta stanowi główny organ operacyjny odpowiedzialny za monitorowanie jakości kształcenia na poziomie wydziałowym. Jej kompetencje obejmują ocenę programu studiów, monitorowanie realizacji efektów uczenia się, analizę wyników hospitacji, ocenę infrastruktury, analizę opinii studentów i absolwentów, ocenę procesu dyplomowania oraz formułowanie rekomendacji projakościowych.

Rada Programowa dla kierunku Pielęgniarstwo

1. Prof. dr hab. Krzysztof Książek
2. Dr Emilia Kłos-Jasińska
3. Dr Monika Zysnarska – Przewodnicząca
4. Dr Katarzyna Plagens-Rotman
5. Dr Maria Połocka-Molińska
6. Dr Bogusław Bałuka
7. Mgr Alla Rejniak
8. Mgr Agnieszka Nowak
9. Mgr Magdalena Sobalik – Przewodnicząca ORPiP w Poznaniu
10. Mgr Justyna Kiejda – Pielęgniarka naczelną ds. psychiatrii Centrum Medycznego HCP oraz Kierownik Centrum Zdrowia Psychicznego
11. Nadziejka Klimek – studentka I roku pielęgniarstwa
12. Kinga Filipek – studentka II roku pielęgniarstwa
13. Wojciech Meyer – student II roku pielęgniarstwa

Rada Programowa odpowiada za projektowanie, opiniowanie i doskonalenie programu studiów, analizę zgodności programu ze standardem kształcenia, potrzebami rynku pracy oraz oczekiwaniami środowiska zawodowego. Jej skład odzwierciedla wielostronny charakter nadzoru merytorycznego, obejmujący kadrę akademicką, studentów i przedstawicieli środowiska zawodowego.

Rada Dydaktyczna dla kierunku Pielęgniarstwo II stopnia

W skład Rady wchodzi wszyscy nauczyciele akademicki realizujący zajęcia na kierunku oraz studenci – starości i podstarości grup. Rada Dydaktyczna odpowiada za bieżący monitoring realizacji procesu dydaktycznego, identyfikację problemów organizacyjnych i dydaktycznych, ocenę spójności realizacji zajęć z programem studiów oraz wdrażanie rekomendacji służących doskonaleniu procesu kształcenia.

Rada Interesariuszy Wydziału Nauk Medycznych

Interesariusze wewnętrzni

1. Prof. dr hab. Krzysztof Książek – Dziekan Wydziału jako Przewodniczący
2. Dr Justyna Kupsz – Prodziekan
3. Mgr Agnieszka Nowak – Prodziekan
4. Mgr Łukasz Krypel – Koordynator kierunku
5. Mgr Monika Łajdych – Prodziekan
6. Mgr Dorota Lewandowska – Koordynator kierunku
7. Dr inż. Andrzej Bolewski, prof. PAM – Prorektor
8. Mgr Maksymilian Musiał – Wicekanclerz
9. Mgr Katarzyna Matczak-Oleksyn – Dyrektor Kadr
10. Mgr Katarzyna Nawrocka – Kwestor
11. Mgr Joanna Białas – Dyrektor Działu Marketingu
12. Mgr Lucyna Krzyżanowska – Kierownik Dziekanatu
13. Mgr Marta Kapska – Kierownik Biura Karier
14. Mgr Aleksandra Kopińska – Pełnomocnik Dziekana ds. praktyk zawodowych
15. Mateusz Sadowski – I Pielęgniarstwo, studia I stopnia
16. Aleksandra Drajerzak – I rok Ratownictwo medyczne

Interesariusze zewnętrzni

1. Mgr Magdalena Sobalik – Przewodnicząca ORPiP w Poznaniu
2. Mgr Beata Urban – Z-ca Dyrektora ds. Organizacyjno-Personalnych w Wielospecjalistycznym Szpitalu Miejskim im. Józefa Strusia w Poznaniu
3. Mgr Jakub Szymalak – Koordynator Szpitalnego Oddziału Ratunkowego w Wielospecjalistycznym Szpitalu Miejskim im. Józefa Strusia w Poznaniu
4. Mgr Justyna Kiejda – Pielęgniarka naczelna ds. psychiatrii Centrum Medycznego HCP oraz Kierownik Centrum Zdrowia Psychicznego
5. Mgr Izabela Kuraś – Naczelna Pielęgniarka w Wielospecjalistycznym Szpitalu Miejskim im. Józefa Strusia w Poznaniu
6. Dr Andrzej Ciborek – absolwent PAM, dyrektor handlowy z branży wellness
7. Emilia Malczyk – przedstawiciel firmy Chantarelle
8. Danuta Sibilska – przedstawiciel firmy Norden Cosmetics
9. Dr Damian Jerszyński – WOPR Wielkopolska
10. Mgr Aneta Wasilewska – absolwentka PAM
11. Mgr Anna Jerszyńska – Akademia Sportu i Rekreacji Poznań JERSPORT
12. Aleksandra Sobieska-Listewnik – Stowarzyszenie Zespołu Williamsa
13. Mgr Lidia Sufinowicz – Poznańskie Towarzystwo Amazonki
14. Mgr Tomisław Stefaniak – Fundacja Stworzenia Pana Smolenia
15. Mgr Maria Karczewska – Pielęgniarka Naczelna – SZOZ nad Matką i Dzieckiem w Poznaniu
16. Grzegorz Fiałkowski – radny sejmiku wojewódzkiego (komisja zdrowia)

Rada Interesariuszy pełni istotną funkcję konsultacyjno-opiniodawczą. Umożliwia włączanie do nadzoru nad kierunkiem przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego, podmiotów leczniczych, środowisk zawodowych, absolwentów i studentów, co wzmacnia praktyczny wymiar programu studiów i jego zgodność z potrzebami rynku pracy.

Pełnomocnik Dziekana ds. praktyk zawodowych

- **Mgr Aleksandra Kopińska**

Pełnomocnik odpowiada za organizacyjny i merytoryczny nadzór nad praktykami zawodowymi, współpracę z placówkami medycznymi, monitorowanie osiągania efektów uczenia się w środowisku pracy oraz dokumentowanie przebiegu praktyk.

Opiekunowie lat studiów

- 1 rok – studia stacjonarne – **dr Maria Połocka-Molińska**
- 2 rok – studia stacjonarne – **dr Maria Połocka-Molińska**

Opiekunowie lat odpowiadają za bieżący monitoring procesu kształcenia w poszczególnych rocznikach, wspieranie studentów, kontakt z grupami, identyfikowanie problemów organizacyjnych i dydaktycznych oraz przekazywanie informacji do władz kierunku i Wydziału.

Prodziekan ds. Pielęgniarstwa II stopnia

- **Dr Justyna Kupsz**
- **Dr Emilia Kłós-Jasińska**

Prodziekan sprawuje bezpośredni nadzór nad realizacją procesu dydaktycznego na kierunku, koordynuje działania projakościowe oraz nadzoruje wdrażanie procedur WSZJK w obszarze kierunku pielęgniarstwo.

Dziekan Wydziału Nauk Medycznych

- **Prof. dr hab. n. med. Krzysztof Książek**

Dziekan jest najwyższą instancją odpowiedzialną za nadzór merytoryczny, organizacyjny i administracyjny nad kierunkiem studiów na poziomie wydziałowym. Odpowiada za tworzenie i zatwierdzanie wydziałowych regulacji wewnętrznych, powoływanie ciał projakościowych, nadzór nad realizacją programu studiów oraz zatwierdzanie działań doskonalących.

6. Obszary kompetencyjne Wydziałowej Komisji ds. Zapewnienia i Oceny Jakości Kształcenia

Wydziałowa Komisja ds. Zapewnienia i Oceny Jakości Kształcenia jest kluczowym organem odpowiedzialnym za ocenę jakości kształcenia na poziomie wydziałowym. Jej zadania można uporządkować w następujących obszarach:

A. Monitoring programu i procesu kształcenia

- ocena zgodności programu studiów z obowiązującym standardem kształcenia,
- analiza efektów uczenia się, treści programowych oraz metod dydaktycznych,
- rekomendowanie zmian programowych Radzie Programowej i Dziekanowi.

B. Ocena realizacji procesu dydaktycznego

- analiza jakości zajęć teoretycznych, praktycznych i klinicznych,
- ocena warunków infrastrukturalnych Wydziału i placówek medycznych,
- monitorowanie harmonogramów i pełnej realizacji planów zajęć.

C. Ocena kompetencji i pracy kadry dydaktycznej

- analiza kwalifikacji zawodowych i dorobku nauczycieli akademickich,
- ocena wyników hospitacji zajęć,
- identyfikacja potrzeb szkoleniowych kadry.

D. Analiza wyników procesu kształcenia

- monitorowanie zaliczeń, egzaminów i egzaminu OSCE,
- analiza wskaźników przebiegu studiów, w tym powtarzania przedmiotów, liczby rezygnacji oraz różnic programowych,
- ocena stopnia osiągnięcia efektów uczenia się.

E. Współpraca z interesariuszami

- analiza ankiet studenckich, absolwenckich i opinii pracodawców,
- konsultacje z Radą Interesariuszy,
- zbieranie opinii z placówek realizujących praktyki.

F. Doskonalenie funkcjonowania kierunku

- przygotowywanie rekomendacji dla Dziekana, Rad i Pełnomocników,
- udział w tworzeniu planu działań projakościowych na kolejny rok,
- współpraca z Uczelnianą Radą ds. Jakości.

7. Narzędzia i kryteria oceny jakości kształcenia

Wydziałowa Komisja ds. Zapewnienia i Oceny Jakości Kształcenia wykorzystuje zestandaryzowane narzędzia monitorowania i oceny jakości, do których należą:

- ankiety hospitacji zajęć,
- ankiety oceny praktyk zawodowych,
- ocena kart przedmiotów i kart praktyk,
- analiza wyników OSCE i egzaminów praktycznych,
- sprawozdania opiekunów lat i kierowników przedmiotów,

- raporty z placówek medycznych,
- analiza dokumentacji procesu dydaktycznego,

Ocena jakości prowadzona jest według następujących kryteriów:

A. Kryteria programowe

- zgodność z ustawowym standardem,
- aktualność i adekwatność treści,
- spójność efektów uczenia się z metodami kształcenia i oceniania.

B. Kryteria kadrowe

- kwalifikacje i kompetencje kadry,
- jakość prowadzonych zajęć potwierdzona hospitacjami,
- aktywność dydaktyczna i rozwojowa.

C. Kryteria organizacyjne

- jakość infrastruktury,
- dostępność stanowisk klinicznych,
- prawidłowość organizacji zajęć i praktyk.

D. Kryteria wynikowe

- poziom osiągania efektów uczenia się,
- wyniki egzaminów, w tym OSCE,
- wskaźniki ukończenia studiów i rezygnacji.

E. Kryteria odnoszące się do interesariuszy i otoczenia

- opinie studentów i absolwentów,
- opinie pracodawców i instytucji medycznych,
- rekomendacje Rady Interesariuszy Wydziału.

8. Przepływ informacji i wdrażanie działań doskonalących

Informacje pozyskiwane w toku monitorowania jakości – z ankiet, hospitacji, ocen programu studiów, opinii interesariuszy, raportów z praktyk oraz analiz egzaminów dyplomowych – są gromadzone i analizowane na poziomie wydziałowym, a następnie przekładane na konkretne działania doskonalące.

Wnioski z monitoringu przekazywane są Dziekanowi, a następnie wdrażane w postaci:

- aktualizacji programów studiów,
- doskonalenia metod dydaktycznych,
- zmian organizacyjnych w procesie dydaktycznym,
- uzupełniania infrastruktury,
- wzmacniania nadzoru nad jakością praktyk zawodowych,
- doskonalenia zasad weryfikacji efektów uczenia się.

Komisja corocznie przygotowuje raport z oceny jakości kształcenia, który stanowi podstawę decyzji Dziekana, planowania dalszych kierunków rozwoju dydaktyki oraz modyfikacji programu studiów i organizacji procesu kształcenia. Wnioski z raportów i sprawozdań analizowane są również na posiedzeniach Uczelnianej Rady ds. Jakości Kształcenia.

2. Zasady projektowania, dokonywania zmian i zatwierdzania programu studiów

Projektowanie, ocena, doskonalenie oraz wprowadzanie zmian w programie studiów na kierunku pielęgniarstwo, studia drugiego stopnia, profil praktyczny mają charakter systemowy, wieloetapowy i partycypacyjny. Za prawidłowy przebieg tych procesów odpowiadają wszystkie właściwe ciała kolegialne i osoby funkcyjne Wydziału Nauk Medycznych, w szczególności: Rada Programowa, Rada

Dydaktyczna, Wydziałowa Komisja ds. Zapewnienia i Oceny Jakości Kształcenia, Rada Wydziału, Dziekan oraz Prodziekani.

Ocena programu studiów prowadzona jest w sposób wielopłaszczyznowy i zsynchronizowany. Obejmuje analizę:

- sylabusów,
- wyników egzaminów i zaliczeń,
- przebiegu i efektów praktyk zawodowych,
- opinii studentów,
- opinii absolwentów,
- opinii pracodawców i innych interesariuszy zewnętrznych.

Proces oceny programu ma charakter ciągły. Oznacza to, że program studiów podlega zarówno bieżącemu monitorowaniu, jak i okresowym przeglądom, a w przypadku zidentyfikowania obszarów wymagających modyfikacji działania doskonalące wdrażane są bez zbędnej zwłoki. Takie rozwiązanie sprzyja utrzymaniu zgodności programu z obowiązującymi standardami kształcenia, potrzebami rynku pracy oraz specyfiką zawodu pielęgniarstwa.

Procedura zgłaszania i wprowadzania zmian do programu studiów

Monitorowanie i przegląd programu studiów na kierunku pielęgniarstwo odbywa się systematycznie, zarówno na bieżąco – poprzez gromadzenie uwag i propozycji zmian od interesariuszy, jak i w trybie rocznym, kiedy przygotowana jest całościowa propozycja ewentualnych modyfikacji programu.

Uwagi i propozycje zmian mogą zgłaszać interesariusze wewnętrzni i zewnętrzni, w tym:

- nauczyciele akademicy,
- studenci,
- pracodawcy,
- członkowie organów kolegialnych,
- Wydziałowa Komisja ds. Zapewnienia i Oceny Jakości Kształcenia,
- Rada Programowa,
- Rada Wydziału,
- Prodziekani,
- Dziekan.

Propozycje zmian przekazywane są m.in. za pośrednictwem:

- Rady Interesariuszy,
- Samorządu Studenckiego,
- porad metodycznych,
- spotkań Rady Wydziału,
- dyżurów dziekańskich i rektorskich,
- bieżących konsultacji z kadrą dydaktyczną oraz studentami.

Na podstawie zgromadzonych uwag opracowywana jest propozycja zmian, która następnie poddawana jest analizie przez Radę Programową oraz Wydziałową Komisję ds. Zapewnienia i Oceny Jakości Kształcenia. Po uzyskaniu akceptacji obu ciał kolegialnych projekt zmian jest opiniowany przez Samorząd Studencki, a następnie kierowany do zatwierdzenia przez Senat PAM, który podejmuje ostateczną uchwałę w sprawie przyjęcia zmian do programu studiów, w tym zmian w opisie efektów uczenia się.

Tryb zatwierdzania zmian w programie studiów

Procedura zatwierdzania, wprowadzania oraz wycofywania zmian w programie studiów ma charakter kilkietapowy i obejmuje następujące działania:

Etap 1. Inicjowanie zmian programu studiów

Po zakończeniu każdego roku akademickiego Dziekan Wydziału zwraca się do nauczycieli akademickich z prośbą o zgłaszanie uwag dotyczących obowiązującego programu studiów, w tym sekwencji zajęć, wymiaru godzin oraz form kształcenia. Uwagi mogą być przekazywane w formie elektronicznej lub ustnej. Równoległe swoje spostrzeżenia zgłaszają studenci – za pośrednictwem starostów roku lub bezpośrednio podczas dyżurów Dziekana i Prodziekanów – oraz interesariusze zewnętrzni, m.in. podczas posiedzeń Rady Interesariuszy i innych spotkań konsultacyjnych.

Etap 2. Analiza przez Radę Programową

Rada Programowa dokonuje oceny zgłoszonych propozycji i uwag oraz analizuje zasadność i zakres planowanych zmian. Efektem jej prac jest projekt zmian w programie studiów, przekazywany następnie do uzgodnienia z Wydziałową Komisją ds. Zapewnienia i Oceny Jakości Kształcenia.

Etap 3. Rozpatrzenie projektu przez Radę Wydziału

Po uzyskaniu stanowiska Komisji projekt zmian jest przedstawiany Radzie Wydziału, która omawia go oraz formułuje propozycję zmian programowych kierowaną następnie do dalszego procedowania na poziomie uczelnianym.

Etap 4. Wprowadzenie punktu do porządku obrad Senatu

Dziekan Wydziału przedstawia Rektorowi – Przewodniczącemu Senatu – wniosek o umieszczenie w porządku obrad punktu dotyczącego zmian w programie studiów. Do wniosku dołączany jest projekt zmian, dostępny dla wszystkich członków Senatu, w tym przedstawicieli studentów.

Etap 5. Uchwała Senatu

Na posiedzeniu Senatu Dziekan przedstawia projekt zmian wraz z uzasadnieniem. Po dyskusji Senat podejmuje uchwałę w sprawie przyjęcia albo odrzucenia proponowanych zmian.

Etap 6. Publikacja zmienionego programu studiów

Po przyjęciu uchwały Senatu zmieniony program studiów publikowany jest w Biuletynie Informacji Publicznej PAM, co stanowi formalne wprowadzenie zmian do obiegu prawnego i organizacyjnego.

Ostatnie zmiany w Programie studiów dla kierunku Pielęgniarstwo, studia I stopnia zostały wprowadzone w życie Uchwałą Senatu Pam 8C/2025-2026 z dnia 26.11.2025 w kształcie:

Uchwała nr 8C/2025/2026

Senatu Poznańskiej Akademii Medycznej Nauk Stosowanych im. Księcia Mieszka I
z dnia 26 listopada 2025 r.

W sprawie: zatwierdzenia zmian w programie studiów i harmonogramie realizacji programu studiów na kierunku *pielęgniarstwo*, studia *drugiego stopnia* o profilu praktycznym na Wydziale Nauk Medycznych w Poznańskiej Akademii Medycznej Nauk Stosowanych im. Księcia Mieszka I.

Działając na podstawie art. 54 i art. 67 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (tj. Dz. U. z 2024 r. poz. 1571, z późn. zm.), § 9 Rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów (tj. Dz. U. z 2023 r. poz. 2787, z późn. zm.), Rozporządzenie Ministra Nauki z dnia 10 października 2024 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu lekarza, lekarza denty, farmaceuty, pielęgniarki, położnej, diagnosty laboratoryjnego, fizjoterapeuty i ratownika medycznego (Dz. U. z 2024 r. poz. 1514), oraz § 16 pkt c) i n) Statutu Poznańskiej Akademii Medycznej Nauk Stosowanych im. Księcia Mieszka I, Senat Uczelni:

§ 1

Zatwierdza się zmiany w programie studiów i harmonogramie realizacji programu studiów na kierunku *pielęgniarstwo* studia *drugiego stopnia* o profilu w części dotyczącej: zmiany nazwy Uczelni i Wydziału na obowiązującą; aktualizacji piśmiennictwa w sylabusach; korekty redakcyjne nazw przedmiotów w harmonogramie realizacji programu studiów; szczegółowych treści programowych pozwalających na uzyskanie efektów uczenia się (sylabusy przedmiotowe).

§ 2

Realizację Uchwały powierza się Dziekanowi Wydziału Nauk Medycznych Poznańskiej Akademii Medycznej Nauk Stosowanych im. Księcia Mieszka I oraz Rektorowi.

§ 3

Załącznik do niniejszej uchwały stanowi program studiów i harmonogram realizacji programu studiów wraz ze szczegółowymi treściami programowymi pozwalającymi na uzyskanie efektów uczenia się (sylabusy przedmiotowe) na kierunku *pielęgniarstwo* na poziomie *studiów drugiego stopnia*.

§ 4

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

R.E.K.A.C.S.
Poznańska Akademia Medyczna NS
im. Księcia Mieszka I
dr inż. Włodzimierz Usarek, prof. PAM

Poznań, dnia 26 listopada 2025 r.

Źródła informacji wykorzystywane przy zmianach programu studiów

Podstawę projektowania i doskonalenia programu studiów stanowią analizy i informacje pochodzące z różnych źródeł, w szczególności:

- uwag i propozycji zgłaszanych przez nauczycieli akademickich,
- opinii studentów,
- opinii absolwentów,
- stanowisk pracodawców i innych interesariuszy zewnętrznych,
- wyników ankietyzacji,
- ustaleń narad metodycznych na poziomie wydziałowym i uczelnianym,
- wniosków z prac Rady Programowej, Rady Wydziału oraz Wydziałowej Komisji ds. Zapewnienia i Oceny Jakości Kształcenia,
- analiz przebiegu praktyk zawodowych i osiągania efektów uczenia się,
- opinii zewnętrznych organów opiniujących, w tym PKA i KRASZPIP.

Tak skonstruowany system pozwala na uwzględnienie zarówno perspektywy akademickiej, jak i oczekiwań środowiska zawodowego oraz doświadczeń studentów realizujących program w praktyce.

Przykład wprowadzonych zmian w programie studiów

1. Przykładem istotnej zmiany w programie studiów na kierunku pielęgniarstwo, studia drugiego stopnia, profil praktyczny, była jego **całościowa aktualizacja wynikająca z wejścia w życie od dnia 1 października 2025 r. Rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 10**

października 2024 r. w sprawie standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu lekarza, lekarza dentystry, farmaceuty, pielęgniarki, położnej, diagnosty laboratoryjnego, fizjoterapeuty i ratownika medycznego (Dz.U. poz. 1514). Wnioskodawcą tej zmiany był Dziekan Wydziału Nauk Medycznych. Zmiana ta miała charakter systemowy i obejmowała dostosowanie programu studiów do nowych wymogów standardu kształcenia.

2. Drugą z niedawno wprowadzonych zmian w programie studiów, odnoszącą się do kart przedmiotów, była **aktualizacja literatury obowiązkowej i uzupełniającej oraz wprowadzenie do sylabusów ogólnych efektów uczenia się**, przeprowadzona zgodnie z wytycznymi Krajowej Rady Akredytacyjnej Szkół Pielęgniarek i Położnych oraz Polskiej Komisji Akredytacyjnej (w postępowaniu dotyczącym uruchomienia kształcenia w filiach PAM). Zmiana ta polegała na uporządkowaniu i ograniczeniu liczby wskazywanych pozycji piśmiennictwa do maksymalnie 2–3 pozycji dla każdego przedmiotu. Inicjatywa w tym zakresie została zgłoszona przez Przewodniczącą Rady Programowej dla kierunku Pielęgniarstwo.

Publiczny dostęp do informacji o programie studiów i jego zmianach

Informacje o programie studiów, jego zmianach, procesie kształcenia i jego realizacji, metodach weryfikacji efektów uczenia się, zasadach dyplomowania oraz uzyskiwanym tytule zawodowym są udostępniane publicznie na stronie internetowej Uczelni, w szczególności w sekcji Biuletyn Informacji Publicznej. Zapewnia to transparentność procesu kształcenia oraz powszechny dostęp do aktualnych dokumentów regulujących funkcjonowanie kierunku. Przyjęte zasady projektowania, modyfikowania i zatwierdzania programu studiów zapewniają jego zgodność z przepisami prawa, standardami kształcenia, potrzebami rynku pracy oraz oczekiwaniami interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych, a jednocześnie umożliwiają bieżące i skuteczne doskonalenie jakości kształcenia na kierunku pielęgniarstwo.

3. Sposoby i zakres bieżącego monitorowania oraz okresowego przeglądu programu studiów na ocenianym kierunku oraz źródła informacji wykorzystywane w tych procesach

Bieżące monitorowanie oraz okresowy przegląd programu studiów na kierunku pielęgniarstwo, studia drugiego stopnia, realizowane są w sposób systematyczny, wieloaspektowy i ciągły w ramach funkcjonującego Wewnętrznego Systemu Zapewnienia i Oceny Jakości Kształcenia. Stałe monitorowanie programu studiów obejmuje analizę zarówno dokumentacji programowej, jak i rzeczywistego przebiegu procesu kształcenia, z uwzględnieniem w szczególności następujących elementów:

- forma studiów, liczba semestrów oraz liczba punktów ECTS przypisanych do programu studiów;
- struktura programu studiów, w tym grupy zajęć oraz ich powiązanie z efektami uczenia się;
- sposoby weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się oraz ich adekwatność do przyjętych metod kształcenia;
- wymiar, zasady i forma realizacji studenckich praktyk zawodowych;
- harmonogram realizacji programu studiów, w tym układ zajęć, przyporządkowanie punktów ECTS oraz ich rozmieszczenie w poszczególnych semestrach.

Monitoring bieżący uzupełniany jest o okresowe przeglądy programu studiów, realizowane w cyklu rocznym, których celem jest kompleksowa ocena spójności, aktualności oraz efektywności programu kształcenia. W procesie monitorowania i przeglądu programu studiów wykorzystywane są zróżnicowane źródła informacji, w szczególności:

- analiza dokumentacji programowej (program studiów, sylabusy, harmonogramy);
- wyniki oceny osiągania efektów uczenia się przez studentów;
- wyniki hospitacji zajęć dydaktycznych oraz praktyk zawodowych;
- opinie studentów, absolwentów oraz nauczycieli akademickich;
- wnioski i rekomendacje Wydziałowej Komisji ds. Zapewnienia i Oceny Jakości Kształcenia;
- ustalenia i rekomendacje Rady Programowej oraz Rady Dydaktycznej;
- opinie interesariuszy zewnętrznych, w tym przedstawicieli pracodawców oraz członków Rady Interesariuszy.

Uczelnia przywiązuje szczególną wagę do współpracy z interesariuszami wewnętrznymi i zewnętrznymi, traktując ich jako istotne źródło informacji w procesie doskonalenia programu studiów. W procesie tym uczestniczą nauczyciele akademicy będący specjalistami w dyscyplinach właściwych dla kierunku, przedstawiciele Samorządu Studenckiego oraz interesariusze zewnętrzni, w szczególności reprezentujący otoczenie społeczno-gospodarcze. Przyjęty model monitorowania i przeglądu programu studiów umożliwia bieżące identyfikowanie obszarów wymagających modyfikacji oraz ich niezwłoczne doskonalenie, zapewniając tym samym zgodność programu studiów z wymaganiami rynku pracy, obowiązującymi standardami kształcenia oraz potrzebami studentów.

4. Sposoby oceny osiągnięcia efektów uczenia się przez studentów ocenianego kierunku, z uwzględnieniem poszczególnych etapów kształcenia, jego zakończenia oraz przydatności efektów uczenia się na rynku pracy lub w dalszej edukacji, jak też wykorzystania wyników tej oceny w doskonaleniu programu studiów

System oceny osiągania efektów uczenia się na kierunku pielęgniarstwo, studia drugiego stopnia o profilu praktycznym, ma charakter kompleksowy, wieloetapowy i zintegrowany z Wewnętrznym Systemem Zapewnienia i Oceny Jakości Kształcenia (WSZJK). Obejmuje on wszystkie etapy kształcenia – od realizacji pojedynczych zajęć dydaktycznych, poprzez praktyki zawodowe, aż po egzamin dyplomowy – i jest ukierunkowany na uzyskanie obiektywnych, mierzalnych oraz udokumentowanych dowodów osiągnięcia zakładanych efektów uczenia się.

Podstawę formalną systemu stanowią:

- Regulamin studiów PAM,
- Zarządzenie Dziekana Wydziału Nauk Medycznych nr 19/2025 z dnia 8 listopada 2025 r. w sprawie określenia procedury weryfikacji osiąganych efektów uczenia się,
- Zarządzenie Dziekana nr 34/2025 regulujące zasady egzaminu dyplomowego,
- wewnętrzne procedury WSZJK oraz zasady określone w sylabusach przedmiotów.

1. Zasady ogólne oceny osiągania efektów uczenia się

Ocena efektów uczenia się realizowana jest na poziomie:

- pojedynczych przedmiotów (na podstawie sylabusów),
- modułów i etapów kształcenia,
- praktyk zawodowych,
- egzaminu dyplomowego jako końcowego etapu weryfikacji kompetencji zawodowych.

Każdy przedmiot posiada szczegółowo określone:

- efekty uczenia się,

- metody ich weryfikacji,
- kryteria oceniania,
- warunki zaliczenia,
- przypisane punkty ECTS.

Sylabusy podlegają weryfikacji przez Dziekana, Radę Programową oraz Wydziałową Komisję ds. Zapewnienia i Oceny Jakości Kształcenia w zakresie spójności efektów uczenia się i adekwatności metod ich weryfikacji.

2. Metody weryfikacji efektów uczenia się w poszczególnych obszarach

2.1. Weryfikacja wiedzy

Osiągnięcie efektów w zakresie wiedzy oceniane jest poprzez:

- egzaminy pisemne i ustne,
- testy standaryzowane (MCQ, MRQ),
- kolokwia,
- prace pisemne,

Egzaminy mają charakter standaryzowany i pozwalają na ocenę nie tylko znajomości materiału, ale również umiejętności analizy, syntezy oraz rozwiązywania problemów klinicznych.

2.2. Weryfikacja umiejętności praktycznych

Weryfikacja umiejętności, kluczowa dla profilu praktycznego, obejmuje:

- ćwiczenia praktyczne i laboratoryjne,
- analizę przypadków klinicznych (case study),
- bezpośrednią obserwację wykonywania procedur,
- zajęcia w warunkach symulowanych (wysoka wierność),

Ocena umiejętności opiera się na standaryzowanych kryteriach obejmujących m.in.:

- poprawność i kolejność wykonywania czynności,
- skuteczność działania,
- samodzielność,
- bezpieczeństwo pacjenta,
- komunikację z pacjentem i zespołem terapeutycznym.

2.3. Weryfikacja kompetencji społecznych

Ocena kompetencji społecznych obejmuje:

- obserwację postaw i zachowań studenta,
- ocenę komunikacji interpersonalnej,
- ocenę pracy zespołowej,
- przestrzeganie zasad etyki zawodowej i praw pacjenta,
- ocenę odpowiedzialności zawodowej.

Kompetencje te są weryfikowane zarówno podczas zajęć dydaktycznych, jak i w trakcie praktyk zawodowych.

3. Weryfikacja efektów uczenia się w praktykach zawodowych

Weryfikacja efektów uczenia się w środowisku klinicznym odbywa się poprzez:

- ocenę opiekuna praktyk w podmiocie leczniczym,
- dokumentację w dziennikach praktyk i kartach umiejętności,

- nadzór i ocenę uczelnianego opiekuna praktyk,
  - hospitacje praktyk realizowane przez Pełnomocnika Dziekana ds. praktyk zawodowych oraz przedstawicieli Wydziałowej Komisji ds. Zapewnienia i Oceny Jakości Kształcenia.
- Ocena obejmuje zarówno kompetencje praktyczne, jak i społeczne oraz poziom przygotowania do wykonywania zawodu pielęgniarstwa.

4. Egzamin dyplomowy jako końcowa weryfikacja efektów uczenia się

Studia kończą się egzaminem dyplomowym, którego zasady określają:

- Regulamin studiów,
- Zarządzenie Dziekana nr 34/2025 r.

5. Weryfikacja kompetencji językowych

W zakresie języka angielskiego:

- realizowane są zajęcia na poziomie B2+ zgodnie z ESOKJ,
- przeprowadzany jest egzamin końcowy potwierdzający osiągnięcie efektów uczenia się,
- oceniana jest znajomość terminologii medycznej i umiejętność komunikacji zawodowej.

6. Dokumentowanie i archiwizacja osiągnięć studentów

System zakłada gromadzenie materialnych dowodów osiągnięcia efektów uczenia się, takich jak:

- prace pisemne i testy,
- dokumentacja praktyk zawodowych,
- protokoły zaliczeń i egzaminów,
- dokumentacja egzaminu dyplomowego.

Zapewnia to pełną transparentność procesu oceniania oraz tzw. „ślad audytowy” na potrzeby kontroli jakości kształcenia.

7. Ocena przydatności efektów uczenia się na rynku pracy i w dalszej edukacji

Ocena przydatności efektów uczenia się realizowana jest poprzez:

- analizę opinii pracodawców (w tym podmiotów leczniczych współpracujących przy realizacji praktyk),
- udział interesariuszy zewnętrznych w Radzie Interesariuszy,
- monitoring losów zawodowych absolwentów,
- ankiety absolwenckie,
- analizę przygotowania zawodowego studentów podczas praktyk.

Pozwala to na bieżące dostosowywanie programu studiów do wymagań rynku pracy oraz standardów zawodowych.

8. Wykorzystanie wyników oceny w doskonaleniu programu studiów

Wyniki oceny osiągania efektów uczenia się są systematycznie analizowane, w szczególności:

- po zakończeniu każdego roku akademickiego,
- w ramach prac Wydziałowej Komisji ds. Zapewnienia i Oceny Jakości Kształcenia,
- podczas posiedzeń Rady Programowej i Rady Wydziału.

Na tej podstawie:

- modyfikowane są sylabusy,
- aktualizowane są treści programowe,
- doskonalone są metody dydaktyczne i weryfikacyjne,
- wprowadzane są zmiany organizacyjne w procesie kształcenia,
- udoskonalana jest organizacja praktyk zawodowych.

System działa w sposób cykliczny, zgodnie z zasadą ciągłego doskonalenia (PDCA), zapewniając wysoką jakość kształcenia oraz zgodność programu studiów z wymaganiami standardów kształcenia i potrzebami rynku pracy.

5. Zakres, formy udziału i wpływ interesariuszy wewnętrznych, w tym studentów, oraz interesariuszy zewnętrznych na doskonalenie i realizację programu studiów

Proces projektowania, realizacji oraz doskonalenia programu studiów na kierunku pielęgniarstwo, studia drugiego stopnia o profilu praktycznym, ma charakter systemowy i partycypacyjny. Uwzględnia on aktywny, sformalizowany udział interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych, których wpływ na program studiów jest realny, udokumentowany i wielopoziomowy.

1. Struktura udziału interesariuszy – ujęcie systemowe

Na Wydziale Nauk Medycznych funkcjonuje rozbudowany system współpracy z interesariuszami, obejmujący ich udział w kluczowych ciałach kolegialnych i strukturach jakości kształcenia.

Szczególne znaczenie ma **Rada Interesariuszy Wydziału Nauk Medycznych**, powołana na podstawie **Zarządzenia Dziekana WNM nr 10/2025 z dnia 18.10.2025 r.**

W jej skład wchodzi:

- **interesariusze wewnętrzni** – przedstawiciele kadry dydaktycznej, studenci oraz pracownicy administracyjni,
- **interesariusze zewnętrzni** – przedstawiciele podmiotów leczniczych, pracodawców, absolwentów, organizacji branżowych, instytucji współpracujących oraz jednostek samorządu terytorialnego.

2. Zakres udziału interesariuszy w strukturach decyzyjnych

Interesariusze zewnętrzni i wewnętrzni uczestniczą nie tylko w pracach Rady Interesariuszy, ale również w innych kluczowych gremiach, co zapewnia ich realny wpływ na program studiów:

- Rada Wydziału Nauk Medycznych – Zarządzenie nr 1/2025,
- Rada Programowa kierunku Pielęgniarstwo – Zarządzenie nr 4a/2025,
- Wydziałowa Komisja ds. Zapewnienia i Oceny Jakości Kształcenia – Zarządzenie nr 5/2025.

Udział ten obejmuje:

- opiniowanie programu studiów i efektów uczenia się,
- zgłaszanie propozycji zmian programowych,
- ocenę adekwatności treści kształcenia do potrzeb rynku pracy,
- analizę jakości kształcenia praktycznego.

3. Formy udziału interesariuszy w doskonaleniu programu studiów

Współpraca z interesariuszami realizowana jest w sposób ciągły i wieloformowy, poprzez:

- udział w posiedzeniach ciał kolegialnych,
- działalność Rady Interesariuszy jako organu doradczego Dziekana,
- konsultacje programowe i spotkania eksperckie,
- narady metodyczne na poziomie wydziałowym i uczelnianym,
- system ankietyzacji (studenci, absolwenci, pracodawcy),
- analizę raportów z praktyk zawodowych,
- monitoring losów zawodowych absolwentów,
- bieżący kontakt ze studentami (dyżury dziekańskie, spotkania ze starostami).

Spotkania konsultacyjne odbywają się zarówno w formie stacjonarnej, jak i zdalnej. Interesariusze otrzymują materiały do analizy, a ich opinie są formalnie protokołowane.

4. Zakres merytoryczny wpływu interesariuszy

Interesariusze uczestniczą w analizie i doskonaleniu kluczowych elementów programu studiów, w tym:

- celów i efektów uczenia się,
- treści programowych i zakresu tematycznego zajęć,
- form i metod kształcenia,
- sposobów weryfikacji efektów uczenia się,
- harmonogramu realizacji programu studiów,
- organizacji i jakości kształcenia praktycznego,
- dostosowania programu do wymagań rynku pracy i systemu ochrony zdrowia.

Ich rekomendacje wynikają z doświadczenia zawodowego oraz znajomości aktualnych potrzeb rynku pracy, szczególnie w zakresie przygotowania praktycznego absolwentów.

5. Przykłady realnych działań konsultacyjnych

Proces współpracy z interesariuszami ma charakter udokumentowany. W ostatnim okresie przeprowadzono szereg spotkań konsultacyjnych, m.in.:

- spotkania z przedstawicielami środowiska pielęgniarskiego i pracodawców (m.in. ORPiP, podmioty lecznicze),
- konsultacje z kadrą zarządzającą placówkami ochrony zdrowia,
- spotkania z interesariuszami reprezentującymi administrację publiczną,
- konsultacje z absolwentami oraz studentami kierunku pielęgniarstwo,
- posiedzenie Rady Interesariuszy WNM (29 stycznia 2026 r.).

W trakcie tych spotkań analizowano m.in.:

- przygotowanie studentów do pracy klinicznej,
- adekwatność efektów uczenia się,
- zakres i organizację praktyk zawodowych,
- potrzebę aktualizacji treści programowych.

6. Udział studentów jako kluczowych interesariuszy

Studenci uczestniczą w procesie doskonalenia programu studiów poprzez:

- udział w organach kolegialnych (Senat, Rada Programowa, Komisje ds. jakości),
- działalność Samorządu Studenckiego,
- system ankietyzacji jakości kształcenia,
- zgłaszanie uwag bezpośrednio władzom Wydziału,
- udział w spotkaniach konsultacyjnych.

Ich opinie są szczególnie istotne w zakresie:

- organizacji procesu dydaktycznego,
- metod nauczania i oceniania,
- jakości kształcenia praktycznego.

7. Wpływ interesariuszy na doskonalenie programu studiów

Wpływ interesariuszy ma charakter bezpośredni i obejmuje:

- inicjowanie zmian programowych,
- aktualizację efektów uczenia się,
- dostosowanie programu do standardów kształcenia i wymagań rynku pracy,
- rozwój kształcenia praktycznego,
- doskonalenie metod dydaktycznych i sposobów weryfikacji efektów uczenia się.

Zgłaszane uwagi są analizowane przez Radę Programową oraz Wydziałową Komisję ds. Zapewnienia i Oceny Jakości Kształcenia, a następnie – po ich pozytywnej ocenie – wdrażane w formie zmian zatwierdzanych przez Senat Uczelni.

8. Wykorzystanie wyników analiz i raportów

W procesie doskonalenia programu studiów wykorzystuje się:

- raporty z monitorowania losów zawodowych absolwentów,
- wyniki ankiet studenckich i absolwenckich,
- opinie pracodawców i opiekunów praktyk,
- wnioski z posiedzeń organów kolegialnych.

Pozwala to na:

- ocenę przydatności efektów uczenia się w praktyce zawodowej,
- identyfikację obszarów wymagających zmian,
- bieżące dostosowanie programu studiów do potrzeb rynku pracy.

6. Sposoby wykorzystania wyników zewnętrznych ocen jakości kształcenia i sformułowanych zaleceń w doskonaleniu programu kształcenia na ocenianym kierunku

Kierunek Pielęgniarstwo (studia drugiego stopnia) **nie był dotychczas przedmiotem oceny Polskiej Komisji Akredytacyjnej. Jednocześnie podlegał procedurze akredytacyjnej prowadzonej przez Krajową Radę Akredytacyjną Szkół Pielęgniarek i Położnych (KRASzPiP).** Ostatnia wizytacja akredytacyjna zespołu KRASzPiP odbyła się w dniu **9 marca 2026 roku**. W dniu 15 kwietnia 2026 roku Uczelnia otrzymała **protokół pokontrolny, zawierający rekomendację skierowaną do Ministra Zdrowia o przyznanie akredytacji na prowadzenie kształcenia na kierunku Pielęgniarstwo (studia drugiego stopnia) na okres 4 lat.**

Szczegóły protokołu:

W zakresie realizacji programu studiów zespół przyznał 68 punktów na 68 obligatoryjnych i 5 punktów na 7 dodatkowych, tj. razem 73 punktów na 75 (68+7) możliwych.

A. W zakresie kadry prowadzącej kształcenie zespół przyznał 15 punktów na 15 obligatoryjnych i 2 punkty na 5 dodatkowych, tj. razem 17 punktów na 20 (15+5) możliwych.

B. W zakresie bazy kształcenia zespół przyznał 21 punktów na 21 obligatoryjnych i 1 punkt na 1 dodatkowy, tj. razem 22 punkty na 22 (21+1) możliwe.

C. W zakresie oceny jakości kształcenia i osiągnięć uczelni zespół przyznał 14 punktów na 14 obligatoryjnych i 2 punkty na 5 dodatkowych, tj. razem 16 punktów na 19 (14+5) możliwych.

łącznie przyznano 118 punktów na 118 obligatoryjnych i 10 punktów na 18 dodatkowych, tj. razem 128 punkty na 136 (118 + 18) możliwych. Zgodnie z przyjętymi kryteriami standardów uzyskana liczba punktów stanowi podstawę do wnioskowania o przyznanie certyfikatu akredytacji na okres 4 lat dla Poznańskiej Akademii Medycznej Nauk Stosowanych im. Księcia Mieszka I na prowadzenie studiów na kierunku pielęgniarstwo na poziomie drugiego stopnia o profilu praktycznym.

ZALECENIA POWIZYTACYJNE (ZE WSKAZANIEM TERMINU)

1. W zakresie sposobu realizacji programu studiów:

1) *Zaleca się, aby w programie studiów w tym w sylabusach uwzględnić treści dotyczące doskonalenia umiejętności studentów w zakresie samodzielnej ordynacji leków, wyrobów medycznych i środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego oraz samodzielnego wystawiania odpowiednio recept i zleceń, a także wystawiania zleceń na badania diagnostyczne w ramach różnych zajęć w grupie B. Zaawansowana praktyka pielęgniarska – od roku akademickiego 2026/2027;*

Deklaracja Uczelni: Zalecenie zostanie wdrożone zgodnie z wytycznymi Rady. W odpowiedzi na zalecenie zostaną podjęte działania mające na celu kompleksowe uwzględnienie wskazanych treści w programie studiów, w tym w sylabusach przedmiotów należących do grupy B – Zaawansowana praktyka pielęgniarska, począwszy od roku akademickiego 2026/2027. W pierwszej kolejności Rada Programowa kierunku dokona przeglądu i aktualizacji programu studiów, ze szczególnym uwzględnieniem efektów uczenia się oraz treści kształcenia w zakresie doskonalenia umiejętności studentów dotyczących samodzielnej ordynacji leków, wyrobów medycznych i środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego. Zakres zmian obejmie również przygotowanie studentów do samodzielnego wystawiania recept, zleceń oraz kierowania na badania diagnostyczne, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa i kompetencjami zawodowymi pielęgniarki. Zaktualizowane propozycje zostaną poddane analizie przez Wydziałową Komisję ds. Zapewnienia i Oceny Jakości Kształcenia, która dokona oceny spójności wprowadzonych treści z efektami uczenia się, standardami kształcenia oraz wymaganiami praktyki zawodowej. Komisja sformułuje ewentualne rekomendacje i przekaże je Radzie Programowej oraz Dziekanowi Wydziału do wdrożenia. Wdrożenie zmian obejmie także odpowiednią modyfikację metod dydaktycznych (w tym zajęć praktycznych i symulacyjnych) oraz sposobów weryfikacji osiąganych efektów uczenia się, tak aby zapewnić studentom możliwość nabycia i doskonalenia wskazanych kompetencji w warunkach zbliżonych do praktyki klinicznej.

2. W zakresie kadry prowadzącej kształcenie:

1) *Zaleca się, aby każdorazowo powierzać realizację zajęć nauczycielom akademickim i innym*

osobom posiadającym kompetencje zawodowe i/lub naukowe oraz doświadczenie zawodowe w zakresie właściwym dla prowadzonych zajęć w oparciu o formalne dokumenty potwierdzające kwalifikacje do prowadzenia zajęć zgromadzone w teczce akt osobowych – od roku akademickiego 2026/2027;

Deklaracja Uczelni: Zalecenie zostanie wdrożone zgodnie z wytycznymi Rady. W terminie 21.04-12.05.2026r. zostanie przeprowadzona rewizja formalnych dokumentów potwierdzających kwalifikacje do prowadzenia zajęć zgromadzonych w teczkach akt osobowych, a w przypadku stwierdzenia braków kompetencyjnych (wynikających z braku dokumentacji potwierdzającej) zostaną podjęte korekty kadrowe obsady zajęć.

3. W zakresie bazy kształcenia:

1) *Zaleca się stałe doskonalenie i rozwijanie bazy dydaktycznej w tym wyposażenia w pracowniach specjalistycznych w centrum symulacji medycznych / pracowniach symulacji wysokiej wierności w trenażery, symulatory, sprzęt i materiały medyczne umożliwiające upowszechnienie metod symulacji wysokiej wierności w grupie zajęć Zaawansowana praktyka pielęgniarska adekwatnie do liczby studentów, rodzaju efektów uczenia się i kompetencji uzyskiwanych przez studentów oraz stałe monitorowanie jakości sprzętu i jego bieżące uzupełnianie – od roku akademickiego 2026/2027;*

Deklaracja Uczelni: Zalecenie zostanie wdrożone zgodnie z wytycznymi Rady. Dziekan Wydziału zobowiązał wszystkich wykładowców do bieżącego, pisemnego zgłaszania zapotrzebowania w zakresie wyposażenia pracowni specjalistycznych, w tym Centrum Symulacji Medycznej oraz pracowni symulacji wysokiej wierności. Na tej podstawie opracowywana jest lista niezbędnych zakupów obejmujących trenażery, symulatory, sprzęt oraz materiały medyczne, dostosowane do liczby studentów oraz efektów uczenia się realizowanych w ramach zajęć z grupy *Zaawansowana praktyka pielęgniarska*. Wykładowcy prowadzący zajęcia są również zobowiązani do systematycznego monitorowania stanu technicznego sprzętu oraz zgłaszania potrzeb jego modernizacji i uzupełniania. Dziekan Wydziału przekazuje zgłoszone zapotrzebowanie do Założyciela Uczelni, natomiast realizacją zamówień zajmuje się Pełnomocnik Rektora ds. Doskonalenia Infrastruktury Dydaktycznej. Zgodnie z ustaleniami podjętymi na szczeblu rektorskim oraz Założyciela Uczelni, od roku akademickiego 2026/2027 planowana jest dalsza rozbudowa i doposażenie Centrum Symulacji Medycznej, w szczególności w zakresie symulacji wysokiej wierności, adekwatnie do rozwijanych kompetencji praktycznych studentów. Dodatkowo proces doskonalenia bazy dydaktycznej będzie podlegał stałej analizie przez Wydziałową Komisję ds. Zapewnienia i Oceny Jakości Kształcenia, która na podstawie wyników *ankiet* oraz opinii interesariuszy będzie formułować rekomendacje dotyczące dalszego rozwoju infrastruktury.

4. W zakresie oceny jakości kształcenia i osiągnięć Uczelni:

1) *Zaleca się ciągłą analizę oceny jakości kształcenia i wykorzystywanie wniosków z tej oceny w doskonaleniu procesu kształcenia na studiach drugiego stopnia kierunek Pielęgniarstwo profil praktyczny w tym m. in. w: doskonaleniu programu studiów, doskonaleniu kadry, doskonaleniu infrastruktury oraz systemu jakości kształcenia – od roku akademickiego 2026/2027;*

Deklaracja Uczelni: Zalecenie zostanie wdrożone zgodnie z wytycznymi Rady. Na poziomie Wydziału wdrożony zostanie system ciągłej i systematycznej analizy wyników oceny jakości kształcenia na studiach drugiego stopnia na kierunku Pielęgniarstwo (profil praktyczny). Wyniki tych analiz będą stanowiły podstawę do podejmowania działań doskonalących w kluczowych obszarach funkcjonowania kierunku. Wydziałowa Komisja ds. Zapewnienia i Oceny Jakości Kształcenia będzie odpowiedzialna za cykliczne opracowywanie raportów z oceny jakości kształcenia, uwzględniających opinie studentów, absolwentów, kadry dydaktycznej oraz interesariuszy zewnętrznych. Na ich podstawie Komisja będzie formułować rekomendacje dotyczące m.in. modyfikacji programu studiów, doskonalenia kompetencji kadry, rozwoju infrastruktury dydaktycznej oraz usprawniania wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia. Rada Programowa kierunku, w oparciu o przedstawione analizy i rekomendacje, będzie inicjować i wdrażać zmiany w programie studiów, zapewniając jego zgodność z aktualnymi standardami kształcenia, wymaganiami rynku pracy oraz potrzebami systemu ochrony zdrowia. Wdrożone rozwiązania będą podlegały stałemu monitorowaniu i ewaluacji, co zapewni ciągłe podnoszenie jakości kształcenia oraz dostosowywanie procesu dydaktycznego do zmieniających się uwarunkowań.

2) *Zaleca się zwiększenie udziału nauczycieli akademickich i studentów w działaniach mających na celu doskonalenie systemu jakości kształcenia – od roku akademickiego 2026/2027; a następnie stałe motywowanie do podejmowania działań.*

Deklaracja Uczelni: Zalecenie zostanie wdrożone zgodnie z wytycznymi Rady. W celu zwiększenia udziału nauczycieli akademickich oraz studentów w działaniach na rzecz doskonalenia systemu jakości kształcenia, podjęte zostaną działania o charakterze organizacyjnym i motywacyjnym. W szczególności rozszerzony zostanie udział przedstawicieli obu grup w pracach Wydziałowej Komisji ds. Zapewnienia i Oceny Jakości Kształcenia oraz w działaniach inicjowanych przez Radę Programową kierunku. Wprowadzony zostanie system regularnych spotkań konsultacyjnych, warsztatów oraz paneli dyskusyjnych, umożliwiających aktywne zgłaszanie wniosków i propozycji zmian w procesie kształcenia. Dodatkowo rozwijane będą narzędzia ewaluacyjne (ankiety, konsultacje), których wyniki będą szeroko komunikowane społeczności akademickiej, wzmacniając poczucie współodpowiedzialności za jakość kształcenia. W celu stałego motywowania do zaangażowania, przewidziane jest promowanie aktywności nauczycieli i studentów poprzez uwzględnianie ich udziału w działaniach projakościowych w ocenach okresowych, a także wyróżnianie szczególnie aktywnych osób. Podejmowane działania będą miały charakter ciągły i systemowy, sprzyjając budowaniu kultury jakości w Uczelni.

ZALECENIA STAŁE

1. W zakresie sposobu realizacji programu studiów:

1) *Monitorowanie zmian w obowiązujących aktach prawnych regulujących proces prowadzenia kształcenia na kierunku Pielęgniarstwo na poziomie drugiego stopnia profil praktyczny oraz dostosowywanie i realizacja programów studiów do obowiązujących wymogów formalno-prawnych – praca ciągła.*

Deklaracja Uczelni: Zalecenie zostanie wdrożone zgodnie z wytycznymi Rady. W Uczelni wprowadzono zasadę comiesięcznego informowania przez Radcę Prawnego o wszelkich zmianach w obowiązujących aktach prawnych regulujących proces kształcenia, w tym na kierunku Pielęgniarstwo (studia drugiego stopnia, profil praktyczny). Na tej podstawie będą dokonywane odpowiednie aktualizacje programów studiów oraz ich bieżąca implementacja.

2. W zakresie kadry prowadzącej kształcenie:

1) *Przestrzeganie zapisów obowiązujących aktów prawnych w zakresie przydzielania nauczycielom akademickim zajęć zgodnie z ich kwalifikacjami i/ lub dorobkiem naukowym i/lub doświadczeniem zawodowym związanym z prowadzonymi zajęciami – praca ciągła.*

Deklaracja Uczelni: Zalecenie zostanie wdrożone zgodnie z wytycznymi Rady. Każdorazowo przed rozpoczęciem kolejnego roku akademickiego, na poziomie Wydziału, przygotowywana będzie propozycja obsady zajęć dydaktycznych. Szczegółowej analizy dorobku naukowego oraz/lub doświadczenia zawodowego kandydatów dokonywać będzie Wydziałowa Komisja ds. Zapewnienia i Oceny Jakości Kształcenia, przy ostatecznej akceptacji Dziekana Wydziału. Nadzór nad prawidłowym przyporządkowaniem nauczycieli akademickich do prowadzonych zajęć sprawować będzie Rektor Uczelni.

2) *Powierzanie zajęć związanych z określoną dyscypliną naukową lub dyscyplinami naukowymi nauczycielom akademickim i innym osobom, które posiadają udokumentowane doświadczenie zawodowe i/lub dorobek naukowy w zakresie danej dyscypliny lub dyscyplin, umożliwiającą prawidłową realizację zajęć, w tym osiąganie przez studentów efektów uczenia się określonych w standardzie kształcenia przygotowującego do zawodu magistra pielęgniarstwa – praca ciągła.*

Deklaracja Uczelni: Zalecenie zostanie wdrożone zgodnie z wytycznymi Rady. Jego realizacja będzie zgodna z zasadami opisanymi powyżej.

3) *Zapewnienie właściwej struktury kwalifikacji kadry uwzględniającej tytuły zawodowe, doświadczenie zawodowe, stopnie i tytuły naukowe, dorobek naukowy oraz zapewnienie odpowiedniej liczby kadry w stosunku do liczby studentów celem zapewnienia sprawnej realizacji zajęć – praca ciągła.*

Deklaracja Uczelni: Zalecenie zostanie wdrożone zgodnie z wytycznymi Rady. Dział Kadr został zobowiązany do zintensyfikowania działań w zakresie pozyskiwania nowej kadry dydaktycznej. Podejmowane działania będą ukierunkowane na ogłaszanie konkursów na stanowiska wykładowców w grupach pracowników, w których zidentyfikowano niedobory kadrowe.

4) *Podejmowanie działań wspierających i motywujących kadrę do rozwoju zawodowego, naukowego oraz podnoszenia kompetencji dydaktycznych – praca ciągła.*

Deklaracja Uczelni: Zalecenie zostanie wdrożone zgodnie z wytycznymi Rady. Dziekan Wydziału poinformował wszystkich wykładowców o możliwości ubiegania się o dofinansowanie udziału w konferencjach oraz innych wydarzeniach naukowych, publikacji w

wysoko punktowanych czasopismach specjalistycznych, a także uczestnictwa w szkoleniach, kursach doszkalających i studiach podyplomowych. Uczelnia zapewnia również wsparcie w zakresie publikowania wyników badań naukowych w wydawnictwie PAM, pokrywając w całości koszty wydawnicze.

3. W zakresie bazy dydaktycznej:

1) *Stałe doskonalenie infrastruktury i zasobów edukacyjnych wykorzystywanych w realizacji programu studiów na kierunku Pielęgniarstwo studia drugiego stopnia profil praktyczny – praca ciągła.*

Deklaracja Uczelni: Zalecenie zostanie wdrożone zgodnie z wytycznymi Rady. Wykładowcy zostali zobowiązani do bieżącego zgłaszania Dziekanowi Wydziału potrzeb związanych z realizacją zajęć dydaktycznych oraz niezbędną infrastrukturą. Na tej podstawie Dziekan, za zgodą Rektora, opracowuje wykaz dodatkowego wyposażenia przeznaczonego do sfinansowania przez Założyciela Uczelni. Za realizację zamówień służących doskonaleniu infrastruktury dydaktycznej odpowiada powołana w tym celu jednostka organizacyjna, działająca poprzez Pełnomocnika Rektora ds. Doskonalenia Infrastruktury Dydaktycznej. Dodatkowo w procesie zapewniania jakości kształcenia wykorzystywane jest narzędzie w postaci *ankiety oceny infrastruktury dydaktycznej*. W badaniu uczestniczą studenci, wykładowcy oraz interesariusze zewnętrzni, co umożliwia kompleksową identyfikację potrzeb. Wyniki ankiet są analizowane podczas posiedzeń Wydziałowej Komisji ds. Zapewnienia i Oceny Jakości Kształcenia, która formułuje stosowne rekomendacje i przekazuje je do realizacji Dziekanowi Wydziału.

2) *Stałe doskonalenie i rozwój bazy dydaktycznej, w tym pracowni specjalistycznych oraz zasobów bibliotecznych i informacyjnych warunkujące osiągnięcie przez studentów kierunku Pielęgniarstwo studia drugiego stopnia efektów uczenia się – praca ciągła.*

Deklaracja Uczelni: Zalecenie zostanie wdrożone zgodnie z wytycznymi Rady. Dziekan Wydziału zobowiązał wszystkich wykładowców do bieżącego, pisemnego zgłaszania zapotrzebowania w zakresie zasobów bibliotecznych i informacyjnych. Na tej podstawie opracowywana jest lista pozycji literaturowych do zakupu, zgodnie z treściami sylabusów poszczególnych przedmiotów. Wykładowcy prowadzący zajęcia są również zobowiązani do systematycznego zgłaszania potrzeb sprzętowych dotyczących pracowni specjalistycznych. Dziekan Wydziału przekazuje zgłoszone zapotrzebowanie do Założyciela Uczelni, natomiast realizacją zamówień zajmuje się Pełnomocnik Rektora ds. Doskonalenia Infrastruktury Dydaktycznej. Zgodnie z ustaleniami podjętymi na szczelbu rektorskim oraz Założyciela Uczelni, od roku akademickiego 2026/2027 planowane jest utworzenie dodatkowych pracowni specjalistycznych, adekwatnie do rosnącej liczby studentów kierunku Pielęgniarstwo. Równoległe przewidziano rozbudowę zasobów bibliotecznych i informacyjnych. Uczelnia kontynuuje również działania związane z rozwojem bazy dydaktycznej, obejmujące rozbudowę o dodatkową kondygnację budynku przy ul. Świerzawskiej 18, stanowiącego jej własność. Ponadto trwa finalizacja projektu w ramach KPO, którego środki zostaną przeznaczone m.in. na dalszą rozbudowę Centrum Symulacji Medycznej.

4. W zakresie oceny jakości kształcenia:

1) *Monitorowanie poziomu jakości kształcenia oraz osiągania efektów uczenia się zgodnie z przyjętym w Uczelni systemem zapewnienia jakości kształcenia – praca ciągła.*

Deklaracja Uczelni: Zalecenie zostanie wdrożone zgodnie z wytycznymi Rady. Działania naprawcze w tym zakresie zostały podjęte przez Uczelnianą Radę ds. Zapewnienia i Oceny Jakości Kształcenia. Będzie ona stale monitorować działania w zakresie jakości kształcenia na kierunku pielęgniarstwo podejmowane na poziomie Wydziału Nauk Medycznych. W tym celu Koordynator odbywa cykliczne spotkania z członkami Wydziałowej Komisji ds. Zapewnienia i Oceny Jakości Kształcenia i monitoruje działania naprawcze wskazane przez Radę.

2) *Wykorzystywanie wyników analizy oceny jakości kształcenia w ciągłym doskonaleniu procesu kształcenia na studiach drugiego stopnia kierunek Pielęgniarstwo profil praktyczny w tym m. in. w: doskonaleniu programu studiów, doskonaleniu kadry, doskonaleniu infrastruktury oraz systemu jakości kształcenia – praca ciągła.*

Deklaracja Uczelni: Zalecenie zostanie wdrożone zgodnie z wytycznymi Rady. Działania doskonalące, oparte na wynikach analizy oceny jakości kształcenia, będą wdrażane na kilku poziomach organizacyjnych. Wszystkie zalecenia Rady zostaną przedstawione przez Dziekana podczas posiedzenia Rady Wydziału. Ponadto planowane jest zwołanie wspólnego posiedzenia Wydziałowej Komisji ds. Zapewnienia i Oceny Jakości Kształcenia oraz Uczelnianej Rady ds. Jakości. W jego trakcie zostaną szczegółowo przeanalizowane uchybienia w zakresie narzędzi jakości odnoszących się do programu studiów, kadry dydaktycznej, infrastruktury oraz wewnętrznego systemu zapewnienia i oceny jakości kształcenia. Wypracowany plan naprawczy, przygotowany przez organy uczelnianego i wydziałowego systemu jakości kształcenia, zostanie następnie przedstawiony i poddany dyskusji na posiedzeniu Senatu Uczelni. Plan ten zaprezentuje Koordynator. Posiedzenie Senatu PAM planowane jest na czerwiec 2026 roku, zgodnie z obowiązującym harmonogramem.

Zalecenia dotyczące kryterium 10 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę – NIE DOTYCZY

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 10 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia oraz działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności sformułowanych w zaleceniu o charakterze naprawczym
-----	--	--

Część II. Perspektywy rozwoju kierunku studiów

Analiza SWOT programu studiów na ocenianym kierunku i jego realizacji, z uwzględnieniem szczegółowych kryteriów oceny programowej

	POZYTYWNE	NEGATYWNE
Czynniki wewnętrzne	<p>Mocne strony <i>należy wskazać <u>nie więcej niż pięć</u> najważniejszych atutów kształcenia na ocenianym kierunku studiów</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Silne ukierunkowanie praktyczne programu studiów, zgodne ze standardem kształcenia 2. Spójna i sekwencyjna struktura programu zapewniająca progresję efektów uczenia się 3. Wykorzystanie nowoczesnych metod dydaktycznych i standaryzowanych narzędzi oceny 4. Ścisła współpraca z interesariuszami zewnętrznymi i dostosowanie programu do potrzeb rynku pracy 5. Wysoko wykwalifikowana kadra dydaktyczna łącząca kompetencje kliniczne i naukowe 	<p>Słabe strony <i>należy wskazać <u>nie więcej niż pięć</u> najważniejszych ograniczeń utrudniających realizację procesu kształcenia i osiąganie przez studentów zakładanych efektów uczenia się</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Duże obciążenie studentów wynikające z intensywności kształcenia praktycznego 2. Ograniczenia kadrowe wynikające z łączenia działalności dydaktycznej z pracą zawodową w podmiotach leczniczych 3. Konieczność stałej aktualizacji treści kształcenia w związku z dynamicznymi zmianami w ochronie zdrowia 4. Ograniczone możliwości indywidualizacji ścieżki kształcenia w ramach sztywnego standardu kształcenia 5. Ograniczony poziom umiędzynarodowienia kształcenia oraz mobilności kadry i studentów
Czynniki zewnętrzne	<p>Szanse <i>należy wskazać <u>nie więcej niż pięć</u> najważniejszych zjawisk i tendencji występujących w otoczeniu uczelni, które mogą stanowić impuls do rozwoju kierunku studiów</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Rosnące zapotrzebowanie na wysoko wykwalifikowane pielęgniarki na rynku pracy (krajowym i europejskim) 2. Rozwój systemu opieki zdrowotnej i rozszerzanie kompetencji zawodowych pielęgniarek 3. Intensywny rozwój nowych technologii medycznych i e-zdrowia 4. Wzmacnianie współpracy z podmiotami leczniczymi i interesariuszami zewnętrznymi 	<p>Zagrożenia <i>należy wskazać <u>nie więcej niż pięć</u> czynników zewnętrznych, które utrudniają rozwój kierunku studiów i osiąganie przez studentów zakładanych efektów uczenia się</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Utrzymujące się niedobory kadrowe w systemie ochrony zdrowia wpływające na dostępność wykwalifikowanych opiekunów praktyk 1. Niestabilność regulacji prawnych i zmian w systemie kształcenia zawodów medycznych 2. Relatywnie niska atrakcyjność ekonomiczna zawodu pielęgniarki w relacji do poziomu odpowiedzialności zawodowej 3. Ograniczona dostępność wysokospecjalistycznych miejsc kształcenia praktycznego

	5. Zmieniająca się struktura potrzeb zdrowotnych społeczeństwa	4. Wysokie koszty kształcenia przy ograniczonych możliwościach finansowania kierunków medycznych
--	--	--

(Pieczęć uczelni)

.....

(podpis Dziekana/Kierownika jednostki)

.....

(podpis Rektora)

Poznań, dnia 5 maja 2026 r.

Część III. Załączniki

Załącznik nr 1. Zestawienia dotyczące ocenianego kierunku studiów

Tabela 1. Liczba studentów ocenianego kierunku³

Poziom studiów	Rok studiów	Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
		Dane sprzed 3 lat	Bieżący rok akademicki	Dane sprzed 3 lat	Bieżący rok akademicki
I stopnia	I	166	404		
	II	184	264		
	III	111	177		
	IV	x	x		
II stopnia	I	x		300	308
	II	256		x	213
jednolite studia magisterskie	I				
	II				
	III				
	IV				
	V				
	VI				
Razem:		717	845	300	521

Tabela 2. Liczba absolwentów ocenianego kierunku w ostatnich trzech latach poprzedzających rok przeprowadzenia oceny

Poziom studiów	Rok ukończenia	Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
		Liczba studentów, którzy rozpoczęli cykl kształcenia kończący się w danym roku	Liczba absolwentów w danym roku	Liczba studentów, którzy rozpoczęli cykl kształcenia kończący się w danym roku	Liczba absolwentów w danym roku
I stopnia	2022/2023	115	96		
	2023/2024	187	120		
	2024/2025	166	102		
II stopnia	2022/2023	256	208	x	x

³ Należy podać liczbę studentów ocenianego kierunku, z podziałem na poziomy, lata i formy studiów (z uwzględnieniem tylko tych poziomów i form studiów, które są prowadzone na ocenianym kierunku).

	2023/2024	x	x	300	216
	2024/2025	x	x	295	232
jednolite studia magisterskie	...				
	...				
	...				
Razem:		724	526	595	539

Tabela 3. Wskaźniki dotyczące programu studiów na ocenianym kierunku studiów, poziomie i profilu określone w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów (Dz.U. 2023 poz. 2787)

STANDARD 2024

Nazwa wskaźnika	Liczba punktów ECTS/Liczba godzin
Liczba semestrów i punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na ocenianym kierunku na danym poziomie	4 semestry 120 ECTS/2706 godzin
Łączna liczba godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów ⁴	1126 godzin
Łączna liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia	45 ECTS
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom kształtującym umiejętności praktyczne	64,5 ECTS
Łączna liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć z dziedziny nauk humanistycznych lub nauk społecznych – w przypadku kierunków studiów przyporządkowanych do dyscyplin w ramach dziedzin innych niż odpowiednio nauki humanistyczne lub nauki społeczne	20 ECTS
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom do wyboru	7,5 ECTS
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana praktykom zawodowym	10
Wymiar praktyk zawodowych ⁵	200 godzin/1,5 mies.
W przypadku stacjonarnych studiów pierwszego stopnia i jednolitych studiów magisterskich liczba godzin zajęć z wychowania fizycznego.	Nie dotyczy
W przypadku prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość:	
1. łączna liczba godzin zajęć określona w programie studiów na studiach stacjonarnych/ łączna liczba godzin zajęć na studiach stacjonarnych prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.	2706/576
2. łączna liczba godzin zajęć określona w programie studiów na studiach niestacjonarnych/ łączna liczba godzin zajęć na studiach niestacjonarnych prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.	Nie dotyczy

⁴ Proszę podać łączną liczbę godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów bez liczby godzin praktyk zawodowych (jeżeli program studiów przewiduje praktyki).

⁵ Proszę podać wymiar praktyk w miesiącach oraz w godzinach dydaktycznych.

STANDARD 2019

Nazwa wskaźnika	Liczba punktów ECTS/Liczba godzin
Liczba semestrów i punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na ocenianym kierunku na danym poziomie	4semestrów 128 ECTS/3195 godzin
Łączna liczba godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów ⁶	1158 godzin
Łączna liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia	45 ECTS
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom kształującym umiejętności praktyczne	67,5 ECTS
Łączna liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć z dziedziny nauk humanistycznych lub nauk społecznych – w przypadku kierunków studiów przyporządkowanych do dyscyplin w ramach dziedzin innych niż odpowiednio nauki humanistyczne lub nauki społeczne	24 ECTS
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom do wyboru	12 ECTS
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana praktykom zawodowym	10
Wymiar praktyk zawodowych ⁷	200 godzin/1,5 mies.
W przypadku stacjonarnych studiów pierwszego stopnia i jednolitych studiów magisterskich liczba godzin zajęć z wychowania fizycznego.	Nie dotyczy
W przypadku prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość:	
1. Łączna liczba godzin zajęć określona w programie studiów na studiach stacjonarnych/ łączna liczba godzin zajęć na studiach stacjonarnych prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.	3915/180
2. Łączna liczba godzin zajęć określona w programie studiów na studiach niestacjonarnych/ łączna liczba godzin zajęć na studiach niestacjonarnych prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.	Nie dotyczy

⁶ Proszę podać łączną liczbę godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów bez liczby godzin praktyk zawodowych (jeżeli program studiów przewiduje praktyki).

⁷ Proszę podać wymiar praktyk w miesiącach oraz w godzinach dydaktycznych.

Tabela 4. Zajęcia lub grupy zajęć kształtujących umiejętności praktyczne⁸**STANDARD 2024**

Nazwa zajęć/grupy zajęć	Forma/formy zajęć	Łączna liczba godzin zajęć stacjonarne/niestacjonarne	Liczba punktów ECTS
Opieka i edukacja terapeutyczna w chorobach przewlekłych: niewydolność krążenia i zaburzenia rytmu serca, nadciśnienie tętnicze	Ćwiczenia, CSM, PZ	40	3
Opieka i edukacja terapeutyczna w chorobach przewlekłych układu oddechowego: niewydolność oddechowa, POCHP	Ćwiczenia, CSM, PZ	35	3
Opieka i edukacja terapeutyczna w chorobach przewlekłych: choroby o podłożu alergicznym	Ćwiczenia, CSM, PZ	25	2
Opieka i edukacja terapeutyczna w chorobach przewlekłych: choroby nerek (leczenie nerkozastępcze, w tym dializoterapia)	Ćwiczenia, CSM, PZ	40	3
Opieka i edukacja terapeutyczna w chorobach przewlekłych - cukrzyca (opieka nad pacjentem z cukrzycą i edukacja w cukrzycy)	Ćwiczenia, CSM, PZ	40	3
Opieka i edukacja terapeutyczna w chorobach przewlekłych - rany przewlekłe i przetoki (leczenie ran, kompresoterapia, opieka nad pacjentem z przetoką jelitową i moczową)	Ćwiczenia, CSM, PZ	30	3
Opieka i edukacja terapeutyczna w chorobach przewlekłych - ból ostry i przewlekły (w tym terapia bólu u dorosłych)	Ćwiczenia, CSM, PZ	25	2,5
Opieka i edukacja terapeutyczna w chorobach przewlekłych: leczenie żywieniowe dojelitowe i pozajelitowe	Ćwiczenia, CSM, PZ	25	2,5

⁸ Tabelę należy wypełnić odrębnie dla każdego z poziomów studiów i każdej z form studiów podlegających ocenie.

Opieka i edukacja terapeutyczna w chorobach przewlekłych: tlenoterapia ciągła i wentylacja mechaniczna oraz pielęgowanie dorosłego wentylowanego mechanicznie w chorobach przewlekłych	Ćwiczenia, CSM, PZ	30	3
Opieka i edukacja terapeutyczna w chorobach przewlekłych: choroby nowotworowe	Ćwiczenia, CSM, PZ	25	2,5
Opieka i edukacja terapeutyczna w chorobach przewlekłych: zaburzenia układu nerwowego	Ćwiczenia, CSM, PZ	30	3
Opieka i edukacja terapeutyczna w chorobach przewlekłych: zaburzenia zdrowia psychicznego rehabilitacja pacjenta z przewlekłymi zaburzeniami psychicznymi	Ćwiczenia, CSM, PZ	30	3
A. Psychoedukacja dorosłych z uzależnieniami / B. Psychoedukacja dzieci i młodzieży z uzależnieniami	Ćwiczenia, CSM	10	2
A. Opieka pielęgniarska nad pacjentem ze schorzeniami układu ruchu / B. Pielęgowanie chorego z odrębnościami wieku podeszłego	Ćwiczenia	10	2
Zarządzanie w praktyce zawodowej pielęgniarki	Ćwiczenia, PZ	35	3
Prawo w praktyce zawodowej pielęgniarki	ćwiczenia	10	2
Wielokulturowość w praktyce zawodowej pielęgniarki	Ćwiczenia	10	2
Język angielski	Ćwiczenia	90	6
Poradnictwo w pielęgniarstwie	Ćwiczenia	10	1
Farmakologia i ordynowanie produktów leczniczych	Ćwiczenia, CSM, PZ	40	2
Koordynowana opieka zdrowotna	Ćwiczenia	10	1
Statystyka medyczna	Ćwiczenia	15	2
Poradnictwo w zakresie żywienia w wybranych stanach chorobowych	Ćwiczenia	15	2
Kontraktowanie i finansowanie świadczeń medycznych	Ćwiczenia	10	2
Informacja naukowa	Ćwiczenia	15	2
Dydaktyka medyczna	Ćwiczenia	10	2
Razem:		665	64,5

STANDARD 2019

Nazwa zajęć/grupy zajęć	Forma/formy zajęć	Łączna liczba godzin zajęć stacjonarne/niestacjonarne	Liczba punktów ECTS
Opieka i edukacja terapeutyczna w ch. przewlekłych- niewydolność krążenia i zaburzenia rytmu, nadciśnienie tętnicze	Ćwiczenia, sym	15	2
Opieka i edukacja terapeutyczna w ch. przewlekłych- tlenoterapia ciągła i wentylacja mechaniczna	Ćwiczenia, sym	15	2
Opieka i edukacja terapeutyczna w ch. przewlekłych- niewydolność oddechowa	Ćwiczenia, sym	15	2
Opieka i edukacja terapeutyczna w ch. przewlekłych- cukrzyca	Ćwiczenia, sym	15	2
Opieka i edukacja terapeutyczna w ch. przewlekłych- żywieniowe leczenie	Ćwiczenia, sym	10	1
Opieka i edukacja terapeutyczna w ch. przewlekłych- nowotworowa,	Ćwiczenia, sym	10	1
Opieka i edukacja terapeutyczna w ch. przewlekłych- zaburzenia układu nerwowego	Ćwiczenia, sym	10	2
Opieka i edukacja terapeutyczna w ch. przewlekłych- niewydolność krążenia i zaburzenia rytmu, nadciśnienie tętnicze	Ćwiczenia, sym	15	2
Opieka i edukacja terapeutyczna w ch. przewlekłych- tlenoterapia ciągła i wentylacja mechaniczna	Ćwiczenia, sym	15	2
Opieka i edukacja terapeutyczna w ch. przewlekłych- niewydolność oddechowa	Ćwiczenia, sym	15	2
Opieka i edukacja terapeutyczna w ch. przewlekłych- cukrzyca	ćwiczenia	15	2
Endoskopia	ćwiczenia	10	1,5

Język angielski	ćwiczenia	90	7
Prawo w praktyce pielęgniarskiej	ćwiczenia	20	3,5
Zarządzanie w pielęgniarstwie	ćwiczenia	20	2,5
Poradnictwo w pielęgniarstwie	ćwiczenia	15	1
Opieka i edukacja terapeutyczna w ch. przewlekłych- zaburzenia zdrowia psychicznego	Ćwiczenia, sym	10	2
Opieka i edukacja terapeutyczna w ch. przewlekłych- rany przewlekłe i przetoki	Ćwiczenia, sym	15	1,5
Opieka i edukacja terapeutyczna w ch. przewlekłych- ból	Ćwiczenia, sym	15	1,5
Leczenie nerkozasrępcze	ćwiczenia	15	3
Koordynowana opieka zdrowotna	ćwiczenia	10	1,5
Promocja zdrowia i świadczenia profilaktyczne	ćwiczenia	10	1
Statystyka medyczna	ćwiczenia	13	2,5
Zarządzanie w pielęgniarstwie	Praktyki zawodowe	20	1
Edukacja terapeutyczna w wybranych chorobach przewlekłych	Praktyki zawodowe	40	2
Opieka onkologiczna	Praktyki zawodowe	40	2
Wentylacja mechaniczna długoterminowa w opiece stacjonarnej i domowej	Praktyki zawodowe	40	2
Pracownia endoskopowa	Praktyki zawodowe	40	2
Podstawowa opieka zdrowotna	Praktyki zawodowe	20	1
Zarządzanie w pielęgniarstwie	Praktyki zawodowe	20	1
A opieka pielęgniarska nad pacjentem ze schorzeniami okulistycznymi/ B Intensywna terapia i pielęgniarstwo w intensywnej opiece medycznej	ćwiczenia	10	2,5
A Kontraktowanie i finansowanie świadczeń medycznych / B Nowoczesne techniki diagnostyczne	ćwiczenia	10	2,5
A Problemy zawodowe i zdrowotne pielęgniarek / B Opieka pielęgniarska w chorobach przewlekłych nerek	ćwiczenia	20	2,5
Razem:		698	67,5

Tabela 5. Zajęcia lub grupy zajęć służące zdobywaniu przez studentów kompetencji inżynierskich / Zajęcia lub grupy zajęć przygotowujące studentów do wykonywania zawodu nauczyciela⁹

NIE DOTYCZY

Nazwa zajęć/grupy zajęć	Forma/formy zajęć	Łączna liczba godzin zajęć stacjonarne/niestacjonarne	Liczba punktów ECTS	Stopień/tytuł, imię i nazwisko nauczyciela akademickiego lub innej osoby prowadzącej zajęcia ¹⁰
Razem:				

Tabela 6. Informacja o programach studiów/zajęciach lub grupach zajęć prowadzonych w językach obcych¹¹

Nazwa programu/zajęć/grupy zajęć	Forma realizacji	Semestr	Forma studiów	Język wykładowy	Liczba studentów (w tym niebędących obywatelami polskimi)
Język angielski	Ćwiczenia	1,2,3	stacjonarne	angielski	521 (31)

⁹ Tabelę należy wypełnić odrębnie dla każdego z poziomów studiów i każdej z form studiów podlegających ocenie, w przypadku, gdy absolwenci ocenianego kierunku uzyskują tytuł zawodowy inżyniera/magistra inżyniera lub w przypadku studiów uwzględniających przygotowanie do wykonywania zawodu nauczyciela.

¹⁰ Podanie nazwiska osoby prowadzącej nie dotyczy kierunku pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna oraz kierunku pedagogika specjalna przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela pedagoga specjalnego.

¹¹ Tabelę należy wypełnić odrębnie dla każdego z poziomów studiów i każdej z form studiów podlegających ocenie. Jeżeli wszystkie zajęcia prowadzone są w języku obcym należy w tabeli zamieścić jedynie taką informację.

Załącznik nr 2. Wykaz materiałów uzupełniających (w formie załączników)

1. Program studiów dla kierunku studiów, profilu i poziomu opisany zgodnie z art. 67 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2024 r. poz. 1571) oraz § 3-4 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów (Dz.U. 2023 poz. 2787)
  - a) dla standardu 2024
  - b) dla standardu 2019
2. Obsada zajęć na kierunku, poziomie i profilu w roku akademickim, w którym przeprowadzana jest ocena.
3. Harmonogram zajęć na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych, obowiązujący w semestrze roku akademickiego, w którym przeprowadzana jest ocena, dla każdego z poziomów studiów.
4. Charakterystyka nauczycieli akademickich oraz innych osób prowadzących zajęcia lub grupy zajęć na ocenianym kierunku studiów oraz opiekunów prac dyplomowych (jeśli dotyczy ocenianego kierunku), a w przypadku kierunku pielęgniarstwo lub położnictwo także nauczycieli akademickich oraz inne osoby prowadzące zajęcia odpowiednio z podstaw opieki pielęgniarstwa lub podstaw opieki położniczej
5. Charakterystyka wyposażenia sal wykładowych, pracowni, laboratoriów i innych obiektów, w których odbywają się zajęcia związane z kształceniem na ocenianym kierunku, a także informacja o bibliotece i dostępnych zasobach bibliotecznych i informacyjnych.
6. Wykaz tematów prac dyplomowych uporządkowany według lat, z podziałem na poziomy oraz formy studiów
7. Wykaz egzaminów dyplomowych uporządkowany według lat, z podziałem na formy studiów;